

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מחד
עלוני השבוע

שנה חמישית
גיליון מספר 478

אחרי
קדושים
תשפ"ג

מזנומה

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

זמן קיסת ויזאת השקת

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
08:35	07:56	06:41	ירושלים
08:32	07:59	06:57	בני ברק
08:35	07:59	06:49	חיפה
08:32	07:59	06:57	אשדוד
08:34	07:57	06:40	בית שמש
08:33	07:58	06:58	קרית גת
08:35	07:58	06:51	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

מעל 15,000 קוראים

מהפעילות לא נחיס ארעץ

לע"ג הילד הנעים אליהו שור בן חנה וי' שהיה מקוראי העלון ומשתתף בפעילויות

זה מה שתימוקות רואים כשאתה רוצה לנשק אותם, וזו הסיבה שהם בוכים

אנחנו לא בוחרים מצבים, אנחנו כן בוחרים איך להתנהג בהם.

סטודנטית באירון שלחה לאביה מכתב, שישלח לה 500 שקל. אביה שלח לה 50 שקל ובכתב: הגיע הזמן, שתלמדי, 50 כותבים אפס אחד.

דיירים יקרים, אתמול מישהו לקח את עגלת הסופר(של ויקטורי) שהייתה בקומת החבון. זאת חוצפה לגנוב משהו שלא שייך לכם אני מבקש להחזיר את העגלה למקומה!!!
צודק, יש כאן גנבים בבניין, אתמול הרימו לי את המגבות של ירוסל מהתבל כביסה...
15:55
15:59

דבר העורך

אנחנו נמצאים, בימים שנקראים ימי האבלות על פטירתם של תלמידי ר' עקיבא.
שאלת השאלה: אנחנו לא נוהגים אבלות, יותר מתקופה של שנה. יש לנו שבעה, יש שלושים, ויש שנה... לאחר שנה - נגמרת האבלות, יש נהגו לעשות סעודות, ויש אנשים במקהלות החסידים, שאם יש יארצייט של יהודי גדול, אז בנו האדמו"ר נוהג לערוך שולחן, אבל לכולם, בתום השנה, אין יותר אבלות.
על חורבן בית המקדש אנחנו מתאבלים... על פטירת בני-אדם, אנחנו לא מתאבלים יותר משנה... מה נשתנו אלו שתי החריגים - פטירת נדב ואביהוא, ופטירת תלמידי ר' עקיבא?
התשובה שקיבלנו מרובתינו, היא אחת: בשתי המקומות - האבל הוא לא על ההסתלקות, אלא עלינו. אנחנו מתאבלים על עצמנו ולא על פטירתם של אותם גדולים כי המעבר ממשה רבינו ליהושע בן-נון, זה ה"מעבר משמש לירח"... "פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה"..."
אומרים חז"ל - דור דור ודורשי - כל דור יורד מהדור הקודם... זה שאנחנו נראים היום, עם אותו יצר הרע, שיש בדור הזה, זה בא כתוצאה שהנפילה ממשה רבינו ליהושע, הייתה בפער כזה... אם הייתה ביניהם חוצץ כמו נדב ואביהוא, אז הירידה שלנו, הייתה הרבה יותר נמוכה. ועל דא קא בכינו...
כן הוא לגבי תלמידי רבי עקיבא, אילו היו 24,000 מורי הוראה בישראל היינו היום ברמה רוחנית של הדורות שהיו לפנינו...

בידידות ניר עלאט

בזמן ההפסקות, והחליטה להיעזר בחוות דעתם של התלמידים. כתבו את דעתכם בנושא, נמקי את דבריכם כדי לשכנע את המנהלת, והציעו פתרונות אפשריים. כתבו 7 שורות לפחות.
7 שורות עממות

אני לא מכיר את הנהג של הרכב הנחול אבל אני יודע על מה הוא חושב

איך יכול להיות שטסטר יוצא מהבית עם חולצת משבצות, משקפיים עם שרוך, ג'ינס ב17 שקל, ונעלי קרוקס... ובסוף הוא זה שמכשיל מישהו בגלל שהוא לא הסתכל במראה???

אלשה שהיה

"לא תשחית את פאת זקנך"

איש חסיד שסטה מדרך החסידות וגילח זקנו, בא פעם לפני ר' ישראל יצחק מאלכסנדר זצ"ל כשהוא לבוש מעיל פרווה יקר ערך. התחיל הרבי להחליק בידו על צווארונו של המעיל, ואמר: "כמה יפה מעיל זה!". האיש הזה גבה לבו כי הרבי מוצא עניין בפרווה שלו והתחיל לשבח את המעיל, כי זה היה הפרווה הכי יקרה ביריד, ושילם בעדה יותר מאלף רובל, וכי כל חבריו מקנאים בו. והרבי עומד כל הזמן ומחליק בידו על שערות הפרווה... לבסוף שאלו הרב: "אמור לי בבקשה ידידי, במקרה שהשערות נמרסות מהמעיל יש עוד איזה ערך לפרווה הזו?" ענה האיש לרב: "במקרה כזה, היא לא שווה כלום!".

הרים הרבי את ידו מעל הפרווה ושם אותה על לחייו המגולחות למשעי ואמר לו ברוך ובצער: "גו"...

הבין החסיד את המסר וקיבל על עצמו שלא ייגע בזקנו לעולם...

אבות ובנים תהלים מלל ליל שישי אירגון מתמידים

למוד מוצ"ש

מלל שישי

עלון באלפי עותקים

סדר לימוד שבת

שיעורי רבנים

שיעור

עין יעקב

שיבת בין הזמנים

שיעור

בעלי בתים

פעילויות לילדים

מאירים וכוונתם הצלחה

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

ספורים בפרשה

ונתן אתי הקטרת עליהאש לפני ה' וכסה ענן הקטרת... ולא ימות (טז, יג)
 בפסוקנו, בירת רוסיה, התגורר יהודי עשיר אחד, שקנה עשרו כף גדול קמפנותו. הוא היה קופץ ידו לכל דבר צדקה ולא נשא פנים גם לגדולי הדור שבאו להתרימו לצרכי הכלכלה. פעם בא אליו רבי ישראל מסלנט ואמר לו כף: "הקטרת הקטרת בבית המקדש היתה עבודה חשובה מאד והיתה משפיעה עשר על ההפנינים המקטרים. לעמת זאת, מפרש רש"י על הפסוק: "ונתן אתי הקטרת עליהאש... ולא ימות", שאם הכהן לא הקטיר בתקנה, הוא חיב מיתה. מכאן נלמד אפוא, שיש צד שונה בין העשירות לקטרת. כשם שבקטרת אם לא השתמשו בה בדיו, נענשים על כך בענש מיתה, הוא הדיון בעשירות. אם מנצלים אותה למעשים טובים, היא מביאה את האדם למעלות גדולות, אך אם אין מסייעים לזולת בעשר, הופכת העשירות לרועץ ומורידה את האדם לשאול".

בצעירותו, נסע הבעל-שם טוב אל רבי יצחק מדרוהביטש כדי לקיים "גדולה שמושה של תורה יותר מלמודה". פעם הביא לו בוס לשותת וכספים נטל את הפוס הריקה והחזירה למקומה. שאלו רבי יצחק: "כשהבאת אלי את הפוס, קימת מצוה כי סבור היית שהנך משמש תלמיד חכם. אולם, איזו מצוה אתה מקיים בכך שאתה מחזיר בוס ריקה? השיב הבעל-שם טוב: "גם החזרת כף הקטרת נחשבה כחלק מן העבודה בבית המקדש". התפעל רבי יצחק מהתשובה ואמר: "מהיום ואילך חיב אני לשמש אותך", ומאז דבק בו רבי יצחק והיה לחסידו הנאמן.

וכן יעשה להלכה מועד השבן אתם בתוך טמאתם (טז, יז)

רבי אברהם יהושע השיל מאפסא, בעל "אוהב ישראל", נסע פעם לעיר אחת. בני המקום התכוננו כראוי לקראת בואו של האורח החשוב והכינו לו שני מקומות אכסניה, ומסרו לו הבחירה היכן יתאכסן. שני המקומות היו נגידים ובעלי שם, לשניהם דירות מרווחות ונאות, אלא שעל אחד מהם רגנו שתוכו אינו כבדו וקפה של שרצים תלויה לו מאחוריו, אלא שענו היה ובעל מדות טובות. השני לעמת זאת, היה רחוק מעברות, אלא שהיה בעל גאווה. בחר הרב להתאכסן אצל הראשון והסביר: "מצינו בגמרא בסוטה, שהקב"ה אומר שאינו יכול לדור יחד עם בעל גאווה במדור אחד, ואם הקב"ה כביכול אין לו שם מקום, כל שכן אני. אך הראשון, אדע-לפי שיש בו עברות, הרי מפרש בתורה "השבן אתם בתוך טמאתם", ואם הקב"ה כביכול יש לו שם אכסניה, ודאי שגם אני יכול להתארח אצלו".

חסיד אחד, ירד פעם לפני התבה בבית מדרשו של רבי צבי הירש מזידיטשוב, ותפלתו היתה ברורה וקולחת, ללא טעות וגמגום. בתם התפלה המתין החסיד לקבל ברכת הודיה מרבו, אך תחת זאת אמר לו הרבי: "חוששני, שלא תוכל לשמש אצלנו בפסליח צבור, מפני שמי שאין בו מדה של אימתא וצבורא, חשוד הוא שאין בו מדה מספקת של אימתא דשמאי".

פנינים

אחרי מות שני בני אהרן (טז, א) - שני בני אהרן סופי תבות "יו", סופם נקצם של שני בני אהרן מחמת הפגם שתונו יין לאהל מועד. כמו כן: "שני" ראשי תבות שתונו יין נכנסו. (רבנו אפרים)

בזאת יבא אהרן אלהקדש (טז, ג) - בזאת בגימטריה 410 כמנין שנות קיום בית המקדש הראשון שבהן שרת בהן גדול בקדש. (רש"י)

בתפלות ראש השנה ויום הפפורים אומרים: "ותשובה ותפלה וצדקה מעבירין את רע הגזרה", והתפרש שם: תשובה - צום, תפלה - קול, צדקה - מזון. הגימטריה של כל אחת מהן היא 136 וביחד בגימטריה 408 כמנין "זאת", שהבהן הגדול היה בא אל הקדש ב"זאת", בצום, בקול ובמזון - בתשובה, תפלה וצדקה, שלו ושל שליחיו עם ישראל.

ולא תשקרו איש בעמיתו (יט, א) - אותיות שקר שלש הן, שתיים מהן כלולות בתבת רשע ואלו אחת בתבת צדיק, מכאן אנו למדים שלא כל רשע פלו שקר, ולא כל צדיק פלו אמת. (המגיד מטשרנוביל)

את ההבדל הגדול בין אמת לשקר רואים באותיות עצמן: **אמת**, ישנם כאלו שרואים את האמת מיד בתחלתה - **א**, וישנם כאלו שרואים עד שבאים באמצע - **מ**, וישנם עד הסוף - **ת**. אבל את השקר מכירים מיד, כי אותיות **שקר** הן אחת אחרי השניה...

כל דבר שבעולם אפשר לחקות, חוץ מן האמת. אם מחקים את האמת, שוב אינה אמת אלא שקר. (רמ"מ מקוצק)

ואהבת לרעה כמוה אני ה' (יט, יח) - כאשר תאהב את חברך תמיד, סמן ש"אני ה'" שאהבת ה' פועמת בקרבך. כי האהבה האמתית למלך אהב גם את בנו חביבו, וכשאינן אהבו, הרי אין אהבתו את המלך אהבה אמיתית.

"ואהבת לרעה כמוה אני ה'" בגימטריה "ואהבת את ה' אלהיך". (רצ"ה מזידיטשוב)

וְשָׁבוּ אֲבָנִים לְגִבּוֹלָם

מימי ירושלים של מעלה הוא רבי יקותיאל. כל ימיו מתמסר הוא למען הפלל והפרט, ויותר ממה שעושה חסד עם החיים עושה הוא עם המתים. קמנה הוא רבי יקותיאל על 'הברא קדישא' אחת שבירושלים ודאג הוא לכבוד הנפטרים בשעת קבורתם וגם לאחר מכן. במשך פגעים שנה, היה הר הזיתים סגור ומסגר לבני ירושלים ושועלים הלכו בו. הירדנים ששלטו בהר, עשו בו פטוב בעיניהם. סללו במרדזו כביש לעיר יריחו, ואת עצמות הנפטרים השליכו פדמן אשר על פני השדה. גם חלקת הקברים שרבי יקותיאל התמנה עליה, נזקה קשות. מצבות רבות השחתו והוסטו ממקומן, השבילים הטשטשו וגם בני המשפחות הדירו את רגליהם מן המקום. כשראו הקמנים על חלקת הקברים את ההרס והשממה, רפו ידיהם והיאוש קנה שביטה בלבם. במשך שנים ארבות נזנח המקום, העזובה שלטה בין הקברים ומאומה לא נעשה לתקון המצבות והשבת כבוד הנפטרים למקומם.

כך היה עד שהתמנה רבי יקותיאל לקמנה על המקום. אף הוא לא החל מיד בפעולות השקום וההצלה, אלא תכנן את צעדיו בתבונה ובהשכל. ראשית, ערף תרשימים ומידות של חלקת הקברים הגדולה, השווה את המפות של הקברנים והממנים שלפניו, והחל לעבד את הנתונים על מנת לקבוע את מקום מנוחתם המדויק של הנפטרים והשבת המצבות על מקומן. לא שרב ולא קר, לא עיפות ולא רעב, עומדים באגן גג לפני רבי יקותיאל. עומד הוא בגפו תחת שמש קופחת ומפקח על עבודת הפועלים הערביים, אשר עושים את מלאכתם בדיקנות לפי הוראותיו. משרטט הוא את שבילי החלקה, מציין את קברות הנפטרים ומניח עליהם את המצבות המקוריות, שלעתים נשטפו בזרמי המים למרחוק, לעתים, נעלמו המצבות כליל או נשברו לרסיסים, ונתחיתן מניח רבי יקותיאל מצבות חדשות ומאירות עינים, על מנת להשיב את כבוד המת ולהביא את צאצאיו להתפלל לעלוי נשמתו על קברו. טרחתו של רבי יקותיאל רבה ועצומה ומתן שכרה בצדה בעולם הבא, והרי זה חסד של אמת ממש, לגמול חסד עם המתים שאין בידם להשיב טובה לבעליה בעולם הזה, ובודאי עומדים הם בעולם הבא לימינו של הקמנה הצדיק ומרעיפים עליו זכיות.

ביום מן הימים, אפסו פחותיו של רבי יקותיאל והוא כמעט אמר נואש. העבודה גדלה והלכה, הקברים ההרוסים היו רבים והמצבות ששחזרו היו פטפה מן הים מהעבודה הרבה שצפתה לו. כמעט שהרים רבי יקותיאל את ידיו ביאוש, אלמלא אותו היום בו חש כי מן השמים מלוים אותו ומכוונים את צעדיו.

אותו יום, יום לזוהר היה והשמש קפחה בכל עז. רבי יקותיאל עמד תחת סוכה, כדי להצל על עצמו מהחום ולמרגלותיו מצבה עתיקה ואדירת ממדים. חצובה היא האבן מאבן זזית ומשקלה עצום באבן חריג משאר המצבות. שפשוף רבי יקותיאל את שכבת הטיט שהצטברה על שורות האותיות שעל המצבה, ונסה לפענח את הכתוב: "פה נטמן האי גברא רבא ויקרא, הגאון המפרסם בכל קצו תבל" ובהמשך שורות נוספות של תהלה, אף היא תופעה חריגה בנופו של הר הזיתים. כשהביט רבי יקותיאל בשורה האחרונה במצבה, קפא לבו והוא הביט בתדהמה. "נפטר לבית עולמו, ביום ג', כ"ז בשבט תרנ"ו". "זה הרי התאריך היום וגם היום בשבוע, יום ג', כ"ז בשבט תשע"ד!" שאג רבי יקותיאל, בעודו עומד נפעם אל מול המצבה הגדולה שתחתיו. מן השמים כונו את רגליו אל המצבה השכוחה, דווקא ביום פטירתו של המנוח הגדול, כדי לחלק לו כבוד.

לאחר עיון מדקדק בפסוק, הסיק רבי יקותיאל כי המצבה גלשה ארבע שורות ממקומה, והוא מהר להזעיק את הפועלים הערביים על מנת להשיב את המצבה למקומה הנכון. הפועלים העיפו מבט קצר על המצבה האימתנית וקבעו: "זה בלתי אפשרי להרים מצבה כה גדולה, עלינו להביא כלים מיוחדים לשיב כה". אך רבי יקותיאל לא ותר, הוא חש כי מן השמים מכוונים את צעדיו ופסק: "אם אתם לא תרמו את המצבה, ארים אותה בעצמי!" אומר ועושה, התבופף והחל להזיז את המצבה הכבדה. לא צעיר הוא רבי יקותיאל, אך עז רוחו הכה את הפועלים בתדהמה. הם הטו שכם באחד וראה זה פלא, תוך דקות מספר החזרה המצבה אחר כבוד אל מקומה הנכון על גבי שורות אבנים שנבנו, ורבי יקותיאל מכה אגלי זעה כשהוא מלא ספוק ושמחה. "ושובו אבנים לגבולם".

מאורות

רבי שלמה אפרים לונטשיץ

ה"פלי יקר" ז"ע
ליום ההולאה ז' באייר שע"ט

מגדולי האחרונים, דרשן מפרסם ומחבר ספרים נודעים. נולד בעיר לונטשיץ שבפולין וממנה כניו. למד אצל המהרש"ל, אותו העריך וכתב עליו: "הגאון הגדול מזהרש"ל, אשר כמעט כל הגדולים בזמננו הם תלמידיו וממיקויו שותים". לעת זקנתו של המהר"ל, שמש על מקומו כרבה של העיר פרג. כל ימיו הרבין תורה לרבים והתנגד לדרך החדוד והפלפול שהיה נהוג בזמנו בפולין, וכן לא היה נוחה דעתו מהמלמדים שלומדים מדי שבוע את תחלת הפרשה ומדלגים על השאר, ולא לומדים את הקמט כסדרו, וגם מדלגים אחר כך על למוד המשנה. מגדולי תלמידיו היו ה"תוספות יוסטוב" ורבי שפ"ל בן השק"ה. ספריו הנודעים הפכו לנכסי צאן פרזל בעולם התורה, וביחוד הספרים "פלי יקר" על התורה שנדפס במהדורות רבות, ו"עלילות אפרים" דרשות על המועדים ועתות השנה. שאר ספריו הם: "עיר גברים", "שפתי דעת", "ארח לחיים", "עמודי שש" כלם ספרי דרוש, "פתיחות שקרים", וכתב יד נותר הספר "רכבות אפרים" על התורה.

בדרושו משקעים פרושים נפלאים, שהעתיקו בספרי דרוש רבים. את הפסוק "ויפתי אהכם אפי' אני" הוא מפרש, שאף אני הקב"ה, כביכול, שריו באותו צער של בני ישראל, בבחינת "שכינתא בגלותא". על הצפרדעים שבמצרים הוא כותב, שאלו שנכנסו לתנורים נותרו בתים, בגלל שמסרו עצמם על קדשת השם. בטעות העתיק בספרים שנפטר בז' באדר, והאמת שנפטר בז' באייר שע"ט.

יוסיף דעת

בפרשתנו מוזכר עונש שקילה על "אשר יתן מזרעו למלך, מות יומת עם הארץ ורגמחו באבן".

על מהות המולך וסדר העבודה שבו, נחלקו הראשונים. רוב הפרשנים מסבירים כפשוטו, שהבנים שהועברו בין מדורות האש, אומנם נשרפו בעודם חיים, ולכן מוזכר בספר ירמיהו "במות התופת", כי כהני המולך היו מכים בתופים שבידם, כדי שלא ישמעו הוריו של הילד את זעקותיו בעת שריפתו. אך הרמב"ם מסתמך על הפסוק: "מעביר בנו ובתו באש", שהבן היה מועבר בין המדורות ולא היה נשרף כלל.

גם על צורת השריפה נחלקו הדעות. הרלב"ג מסביר כדברי הרמב"ם, שהילד הועבר בין מדורות שבעות משני הצדדים, אך רש"י מביא שהיו מניחים את הקרבן על כפות ידיו של פסל שהיה עשוי מברזל מלובן באש, וצורתו כצורת אדם יושב. במדרש מובא, שהיו שבע מחיצות לפני המולך, ומי שהיה מביא ילד להקרבה היו נפתחים לפניו כל השערים. מקום המולך בירושלים, היה בגיא בן הנם, עמק הקיים עד היום מחוץ לעיר העתיקה ומתחבר אל נחל קדרון, ושם פתחו של גיהנם ומכאן שמו.

פניני "אור החיים"

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

עוד ירצה, על דרך מה שאמר התנא האלהי רבי שמעון בר יוחאי ע"ה, כי רמ"ח אברי האדם ושק"ה גידיו, הם כנגד מצוות עשה ולא תעשה, ובעשות האדם מצוה באותו איבר שנעשית המצוה, שורה בו שם הוי"ו יתברך, כי המצוה היא אותיות שם הוי"ו, חצנים מגלה והוא סוד עלקא דאתגליא, וחצנים מכסה סוד עלקא דאתכסיא, כי אותיות מ"צ בא"ת ב"ש הם י"ה. ודברי דוע הוא, כי הקב"ה הוא שמו ושמו הוא, כסוד אומרו ה' אחד ושמו אחד. הראת לדעת, כי פעשות המצוה נעשה האדם מרובת לשכינה ומתהלך ה' בתוכו, וזה אומרו ללכת בהם. וחזר ופרש, מי הוא ההולך בהם? ואמר אני ה', וכאלו אמר ללכת אני ה' בהם, והוא סוד ושכנתי בתכם. וכפי זה ירצה אומרו בהם כפשטה, כי בעשית המצוה נעשית ההנהגה ללכת בה, וזהו סוד אומרו והתהלכתי בתוכם, ואתם הדבקים בה"א:

ואמר וחי בהם פרוש, כי אדם שעושה מאהבה ישנו גם בטוב עולם הזה יתר על הגמול הקבוע לו בעולם הבאי. ואולי כי לזה רמז באמרו וחי, בתוספת וא"ו, להעירך שזה נוסף על שכר אחר שהוא שכר הנעלם. מה שאין כן גדר הראשון שעושה מיראה, שאין לו אלא לעולם העליון, כאומרו ללכת בהם לעולם העליון, אבל גדר זה וחי בהם, פרוש לא לעתיד לבד, שאם כן היה לו לומר ויחיה, אלא מעת טעמו טעם המצוות בענין זה וחי בהם.

דברי הימים

ז' באייר, הוא יום טוב כמובא במגילת תענית, על שבו היתה חנוכת חומות ירושלים, שנבנו בידי נחמיה בן-הכליה, בתחילת ימי בית המקדש השני.

ביום זה החלו הפרעות ביהודי גרמניה בשנת ה'נ"ח, המכונות "פרעות רינדפליש", על-שם הצורך שעמד בראש מסע ההגירה שנמשך ממחצית השנה. עשרות אלפי יהודים נהרגו ו-146 קהילות נחרסו.

ביום זה, בשנת ת"ו, קיבלו יהודי העיר ניו אמסטרדם, היא העיר ניו יורק שבאמריקה, חופש דת והותר להם לבנות במקום בית הכנסת. היהודים הראשונים שהגיעו אל העיר הגיעו מברזיל לאחר שגורשו ממנה, ובעקבות ההקלות למהגרים היהודים, החלו להתיישב בה יהודים רבים. העיר ניו אמסטרדם היתה בתחילה תחת המושבה ההולנדית בצפון אמריקה, לאחר מכן נכבשה בידי האנגלים, ולבסוף הפכה לעיר הגדולה בארה"ב.

בח' באייר שנת ד'תתנ"ו, נערך טבח נפשע ביהודי העיר שפיירא שבאשכנז, שעל גדות נהר הריין, אחת משלוש הקהילות המפוררות שכונן 'קהילות שו"ם'. היה זה במהלך מסע הצלב הראשון, כאשר הצלבנים צעדו לעבר ירושלים במטרה לכבוש אותה מידי המוסלמים. במסע השתתפו כ-150 אלף איש, כאשר רבים נהו אחר תהומותי בשם 'פטר הגדול', ולאחר ישראל הגיעו רק כ-40 אלף. בדרך טבחו ללא רחם ביהודי אשכנז, אך יהודי צרפת ניצלו מידם הרעה.

י' באייר הוא יום תענית צדיקים על פטירת עלי הכהן בהיותו בן צ"ח ושני בניו חפני ופנחס, במלחמה עם הפלשתים, ובה נשבה ארון ה'. היה זה בשנת ב'תתע"א, לאחר שעלי שפט את העם ארבעים שנה, ואז חרב המשכן בשילה ובאו לנב. עלי היה נכד איתמר בן אהרן הכהן ורבו של שמואל הנביא.

ויאמינו בה' ובמשה עבדו

בימי האדמו"ר הזקן בעל התניא ושלחן ערוך, היו שני חסידים שבצעירותם הכירו את המגיד ממזריטש ואחר כך התקשרו לאדמו"ר הזקן.

שני החסידים היו אנשים אמידים והיו נוהגים לתת לרובם סכומי כסף גדולים לישוב ארץ ישראל ויתר צרכי הכלל.

השנים היו בעלי עבודת ה', אך היה הבדל ביניהם בסדר עבודתם. אצל האחד היתה העבודה בדרך מלמטה למעלה, הוא התחיל בכל דבר ממסירות נפש בפעל ממש, ורק אחר כך הגיע להבנה והשגה, ואלו אצל חברו היה הסדר מלמעלה למטה, הוא התחיל בהבנה והשגה ואחר כך הגיע לפעל ממש.

פעם, נסע שליח של אדמו"ר הזקן לנבות כסף לעניני הכלל. הגיע השליח תחלה אל החסיד שדרשו היתה מלמטה למעלה, ואמר לו: "הרבי זקוק למעות לצרכי צדקה". נענה החסיד מיד ושאל: "כמה? ענה השליח: "איני יודע, הרבי לא אמר".

נכנס החסיד לחדרו, הוציא את כל הכסף שהיה ברשותו באותה שעה ומסר לשליח בלי אמר ודברים.

משם פנה השליח לביתו של החסיד השני שדרשו היתה מלמעלה למטה, ואמר לו גם כן: "הרבי זקוק למעות לצרכי צדקה". נענה גם חסיד זה ושאל: "כמה?" ושוב השיב השליח שאינו יודע, כי הרבי לא נקב בסכום כלשהו.

אמר החסיד: "אסע, אפוא, אל הרבי בליאזנא, אשאל אותו לכמה הוא זקוק ואתן לו כדבריו". חזר השליח אל הרבי ומסר לו את הכסף של החסיד הראשון, ולשאלת הרבי מה עם הכסף של החסיד השני, חזר השליח על דבריו של הלה.

שמע הרבי את דברי השליח, הרהר קמעה ושאל את השליח: "לפני מעשה או לאחר מעשה?"

למחרת עם שחר, הגיע החסיד הראשון לליאזנא ונכנס אל הרבי. מיד עם פניסתו צוה עליו הרבי בצורה פסקנית: "עליך לעקר ממקום מגוריך ולעבר דירה לעיר אחרת".

החסיד הנאמן מהר לקיים את הוראתו המפתיעה של הרבי, חזר לביתו ומכר את כל חפציו ומטלטליו בשעות ספורות. מיד לאחר מכן שכר עגלה והעמיס עליה את בני ביתו וחפציו, ויצא לדרך בלי לדעת לאן פניו מועדות. לכסוף נסע לליאזנא, אכסן את בני ביתו בבית אחד ממכיריו והלך להתפלל בבית הכנסת.

באותו יום בבקר, השכים החסיד השני לעבודת יומו וחשב לעצמו: "מדוע עלי למהר לנסע לליאזנא? תחלה אתפלל ואכל ובצהרי היום אסע לשם, כדי להכנס אל הרבי ולשמע מפיו לכמה מעות של צדקה הוא זקוק".

השעות נקפו ולפתע פתאום החלו רוחות עזות לנשב ורוח סערה הפתה את כל האזור. הברקים הבריקו, הרעמים הרעמו ובעיר פרצה דלקה גדולה שהביאה את הפתים ברחוב במאכלת אש.

גם ביתו של החסיד וכל תכולתו עלה באש, ובקשי הצליח להציל את בניו ובני ביתו, שנתרו מחסרי כל ורק בגדיהם לעורם.

ספור זה, ספר כ"ק אדמו"ר המהר"ש מליובאוויטש וסיים: "ראו נא מהו ההבדל בין ציות לציוות. שני החסידים ציתו להוראות, אלא שהראשון התחיל ממעשה בפעל, ואמר ועושה ולכן זכה להנצל הוא וכל רכושו ללא שום פגע, אך השני החל להתישב בדעתו ורצה תחלה להבין ולהשפיל את הסבות והמניעים, ורק אחר כך לפעל ממש, ולכן יצא נקי מפל נכסיו".

ללמד מהי אמונת צדיקים בהלכתה בה' ובמשה עבדו.

משבח

מטעם

ואל-יבא בכל-עת אל-הקדש מבית
לפרכת אל-פני הכפרת: (טו, טז)

מזכירים כאן שלשה מקומות: הקדש - ההיכל, מבית לפרכת - לפני ולפנים, ואל פני הכפרת - לפני ארון העדות. בתחלת הפסוק יש לאו של "אל יבא" ובסוף הפסוק "ולא ימות" ונחלקו רבותינו בגמרא במנחות, מתי יש לאו, מלקות ומיתה. לרבנו, "אל הקדש" בלאו של "אל יבא", "מבית לפרכת ואל פני הכפרת" ב"לא ימות". ולרבי יהודה "אל הקדש ומבית לפרכת" ב"לא יבא", ו"אל פני הכפרת" ב"לא ימות". מפורד השעמים עולה ברבי יהודה, שיש טעם אתנחתא המפסיק בתבת "לפרכת" יחד עם "אל הקדש".

אשר ישחט, או אשר ישחט: (טז, טז)

"ישחט" הראשון מנקד בפתח כדון, שהוא לשון עתיד, והשני במקוץ מפני שהוא בטעם "וקח קטן" שנחשב מפסיק, וכן תבות רבות בתורה.

ובמצנפת בך יצגף בגדי-קדש הם ורחץ במים: (טז, טז)

התבות בגדי קדש" מפסיקות בטעם אתנחתא אחרי פריט בגדי הכהונה. כי מפני שהם בגדי קדש, לכו צריך הכהן לרחץ את בגדיו במים לפני לבישתם. (מלבי"ם)

מדגש

"כירנפש כל-בשר דמו בנפשו הוא" (ז, יד).
"הוא" - בלשון זכר, אבל בהמשך הפסוק "כי נפש כל-בשר דמו הוא", "היא" - בלשון נקבה.

רש"י מפרש: "דם ובשר לשון זכר, ונפש לשון נקבה". בתחלת הפסוק מדבר על הדם ולכן מוזכרו בלשון זכר, כאלו אומר: "דמו הוא לו במקום נפש". ובסוף הפסוק מדבר על הנפש שהיא בלשון נקבה, וכן הוא בפסוק יא: "כירנפש תבשר בדם הוא" בלשון נקבה, כי מוסב על הנפש. ובסוף הפסוק: "כירנפש הוא בנפש יכפר" בלשון זכר, שעולה על הדם.

בכל התורה נקבת המלה "היא" בכתוב "הוא" והקרי הוא בלשון נקבה בחיוב, חוץ מאחד עשר מקומות שנכתב ביו"ד "היא". כך מובא באבות דרבי נתן, ולעתים למדו חז"ל מזה ומזים שונים.

ממלך

מעשה ברב אחד, שפרב ללחץ את ידו של שר נכרי, מפני שהצר לישראל. התרעמו עליו בני הקהלה וטענו שיש לכבד את השר רם המעלה. השיב להם הרב בשקחות: "מנהג ישראל לומר 'ברוך הבא' כשמוכניסים את התינוק לביתו. ומדוע לא מברכים כן לחתן בר מצוה ולחתן ביום נשואיו? וגם מדוע אין מברכים כשמוציאים את התינוק לאחר הברית? אלא, כשנכנס התינוק חרי הוא ערל וכלם ידאים מפני ערלים ומכבדים אותם, וכשיצא הוא כבר יהודי מהול, ואין צריך לכבד אותו".

אחד מתלמידיו של רבי ברוך שלום אשכנזי, היה נגד במקצועו, אולם לא שפר עליו מזלו ופרנסתו היתה מצוייה ברחוק. פעמים רבות ארגן לו רבו תמיכה בדרך כבוד והעניק לו את הפסד מאחורי הקלעים, בלי שידע מהיכן מקור הפסדים. לעתים קרובות, היה רבי ברוך שלום מזמין אצל תלמידו הנגד כלי בית שונים, למרות שלא היה נצרך להם. אלא רק במטרה לפיסו ולסעודו בהכמה. גם לתלמידיו שרצו לעתים להעניק לו דבר מה, היה מקפיד לשלם במיטב כספו ולא רצה ליהנות מאחרים ללא תמורה.

בשהיה רבי דוד בהר"ן מגיע לביתו לקראת שבת, וכן כשהיה מבקר בבתי אחרים וקח פי הבית כבר נשטף לכבוד שבת. היה מקפיד לחלוץ את נעליו מחוץ לבית והיה נכנס יחף, כדי שלא להכתיים את רצפת הבית. כך נהג במשך שנים ארוכות, עד קבע עתים בכל יום ששי בפרוס השבת בביתו של חברו רבי יום טוב זלוטניק, והיה חולץ את נעליו לפני בניסתו לביתו.

פעם אחת, יצא רבי דוד מביתו לתפלת ותיקין ובאמצע הדרך לבית הכנסת, שב על עקבותיו וחזר לביתו. היה זה לעת זקנותו וההליכה לבית הכנסת, שנמשכה כעשרים דקות קשתה עליו. היה הדבר לפלא בעיני המתפללים, שידעו שכל מעשיו מוקדקים על פי ההלכה, ורצו לדעת את הסבה מדוע הטיח את עצמו כל כך. לתלמידו רבי שלמה זלמן אוירבך, גלה רבי דוד את הסבה: "מתגורר אני אצל בתי האלמנה (היה זה אחי מות אשתו), ודרפי תמיד לאחר שאני שותה את כוס הקפה בחדר, לתת בתוך הכוס מעט מים כדי שיהיה קל לשטף את הכוס. היום שכחתי בטעות לשטף את הכוס, וקשתי שעד הבקר יהיבש הקפה וקשה יהיה על בתי להדיח אותה. שבתאי, אפוא, על עקבותי, כדי לנקות את הכוס ולהקל על בתי".

הרב מטשבין, התגורר בשכונת 'שערי חסד', סמוך למגוריו של רבי דוד בהר"ן. ספר הרב, כי רבי דוד לא היה מחמיר בחמרות יתרות בהלכות פסח, שאלוהו פעם תלמידיו: "הרי כל הפוסקים מחמירים בהלכות פסח יותר מכל ההלכות, ומדוע אין הרב מחמיר בהלכות אלו? השיב רבי דוד: "לעצמי, יש לי חמרות רבות לעשות, אולם אתם - יודע אני שלא תבינו את העבודות בעצמכם, אלא תטילו את העבודות הקשות עם החמרות היתרות על נשותיכם, וזאת איני רוצה שתעשו. כי הרי בלאו הכי עמוסות הן בעבודה קשה".

רבי חיים חזקיהו מדיני, בעל "שדי חמד", היה רועה נאמן לעדתו בחצי האי קרים ולאחר מכן בחברון, מסייע לכל פונה ומשפיל אל דל. פעם באה אליו אלמנה אחת והזמינה אותו לארושי בתה. "היכן תערכי את חגיגת הארושין?" שאל הרב, והאלמנה השיבה: "בדירת". המה הרב: "האם יש מקום מספיק בדירתך לכל בני העיר?" השתוממה האלמנה: "מי יבוא לשמחה של אלמנה?! פסק הרב: "תכין שיבואו אורחים רבים ולכן מן הראוי לקיים את הארוש בביתו", ומיד פנה אל הרבנית והיא עודדה את האלמנה ואמרה: "מהרי והזמיני את כל הקהל לביתנו ואנו נכין את כל המטעמים הנדרשים עם כל ההוצאות על צוארנו". אמרו: "מי שלא השתתף בשמחת הארושין לבתה של האלמנה, לא השתתף בשמחה כזו מימיו".

בשנתו האחרונה של רבי עזרא עטיה, ראש ישיבת "פרת יוסף", היה רחוק למטת חליו ונבצר ממנו להלך ככל האדם. יום אחד, פנה חנוני אחד אל בנו של רבי עזרא ואמר: "דע לה, שרשום אצלי בפנקס כי אביך חיב לי חוב כספי גדול שלא נפרע עדיו". התפלל הבן מאד, כי הפיר את ההוצאות בבית אביו וידע שאין הם חייבים מאומה לחנוני, אך בעל החנות הסביר, כי רבי עזרא פקד עליו לספק מצרכי מזון למשפחתו של תלמיד חכם אחד, עני וכן טובים, והוא משלם מדי חדש. הלך הבן וספר לאביו על החוב הגדול שהוא חיב לאותו חנוני. הצטער האב צער רב שהדבר נודע, לאחר תקופה ארבה שתמך בחכם בדרך צנעה, והפציר בבנו שלא יגלה לאיש עד אחר מותו את דבר צדקתו. לאחר מכן, הראה האב לבן מקום מצנע בפנות הבית, שם החביא כסף כדי לפרע את החוב לחנוני על תמיכתו במשפחה העניה.

"למה ברא ה' לאדם שתי אזנים ולשון אחת?"

ללמדו, שצריך לדבר בלשון חצי ממה ששומעים באזנים" (מאמר החכם)

גליון 572
שנה י"ב תשפ"ג

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

אילו לא עלינו אלא להעמיד הצדיק הזה דיינו.

פעם הלכו רבי אליעזר בן הורקנוס ורבי יהושע בן חנניה לרומי, באו למקום אחד אצל יהודי אחד, מכל מאכל שהביא לפניהם הלך תחילה לחדר אחד, ואח"כ הביא לפניהם המאכל, חשדו שמביא את המאכל לפני ע"ז והם אוכלים זבחי מתים, שאלו אותו למה הוא עושה כן? השיב להם שיש לו אב זקן והוא נדר נדר שלא יצא מן החדר עד שיראה חכמי ישראל, אמרו לו שיאמרו לאביו שיבוא לפניהם, כשבא שאלו אותו למה נדרת הנדר? אמר להם אבקשכם שתתפללו על בני שאין לו בנים שיוליד, אמר רבי אליעזר לרבי יהושע שהיה בקיא בכישוף, ראה מה תעשה להסיר הכישוף, כי חשד שכישפו את היהודי, אמר רבי יהושע שיביאו לו זרע פשתן, הביאו לו, הוא זרע את הזרעים על גבי לוח, וצמח מיד פשתן, התחיל לתלוש הפשתן עד שהוציא מכשפה אחת בשערה, אמר לה שתתיר כישוף שעשתה, אמרה שאיננה רוצה להתיר, אמר לה שאם לא תתיר או ימסור אותה למלכות, אמרה שאינה יכולה להתיר, לפי שזרקה את הכישוף לים, גזר רבי יהושע על שר הים ופלטו ליבשה. התפללו עליו שיוליד בן, נולד רבי יהודה בן בתירה, אמרו אילו לא עלינו אלא להעמיד הצדיק הזה דיינו.

(ירושלמי סנהדרין ז' - יג)

פרשת השבוע

ולא תשא עליו חטא (י"ט - ב') פירש"י לא תלבין את פניו ברבים פעם הגיע הרה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א לאחת העיירות והתאכסן בביתו של הרב. הרבנית הכינה לכבודו ארוחה טובה. ומרוב טרדה היא שכחה למסור לעוזרת שהיא כדרכה שמה גם היא מלח בקדירה. כשהגישו את המרק ל"חפץ חיים" הוא לא העיר מאומה ואכל את התבשיל עד תומו מבלי כל עקימת שפתים. לעומת זאת, הרב בהגישו את הכף לשפתיו עיקם את פיו, דחה את הקערה לצד והסתכל במבט תמוה על החפץ חיים כיצד הוא לא הרגיש בדבר? תפש את הרב בידו והפציר בו שיאכל את המרק ולא יגלה שהוא מלוח מדי. אני מתאר לך, אמר, שמרוב בהילות מצוות הכנסת אורחים, תיבלה העוזרת את המרק במלח פעמיים. ואם יודע הדבר היא תצטער, והרבנית אף תנוף בה ויבואו לידי מריבה ח"ו. אנו לא נגלה כלל את המקרה וע"י כך נמנע צער ומחלוקת.

קדושים תהיו כי קדוש וגו' (י"ט - ב') ישראל קדושים הם, יש רוצה ואין לו, ויש שיש לו ואינו רוצה (חולין ז) מסופר על הרה"ק רבי מאיר שפירא מלובלין זיע"א, שהלך פעם אל יהודי עשיר וקמצן כדי להתרימו למען ישיבתו "חכמי לובלין". לא הועילו כל דיבוריו והפצרותיו, העשיר היה קשה כברול וסירב להשתתף בתרומה. לפני שהרב עזב את ביתו אמר לו הרב: עכשיו נתיישב לי המאמר במסכת חולין "ישראל קדושים הם, יש רוצה ואין לו, ויש שיש לו ואינו רוצה". ולכאורה צריך להבין, מילא מי שרוצה ואין לו, מובן שקוראים לו קדוש, כי מה יעשה אם אין לו, אבל מי שיש לו ואינו רוצה למה יהא נקרא קדוש? אלא חז"ל אומרים (שבת קיח) למה נקרא שמו רבינו הקדוש, שלא הכניס ידו תחת אבנטו. וגם אלה העשירים הקמצנים שיש להם ואינם רוצים, חרדים מאד לא להכניס את ידיהם תחת אבנטם לכיסם, להוציא משם כסף לדברי צדקה.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 7:56 ת"א: 7:59 ר"ת: 8:32

זמני כניסת השבת
ירושלים: 6:41 ת"א: 6:57

כשהוא נדהם לחלוטין. כיצד יוכל לשוב לביתו בקור המקפאי בלי מעילו וכובעו? אך חבילת השטרות שבידו המושטת של רבי נפתלי קרצה לו ופיתתה אותו, ועד מהרה נסגרה גם העסקה השנייה. רבי נפתלי צעד לביתו עם שק מלא בצלים ועם פריטי לבוש חדשים בלתי רגילים.

מאוחר יותר באותו יום, הופיע איכר מחוץ לביתו של החוזה. הוא היה לבוש בפרוות בסגנון האיכרים, עם כובע עצום שכיסה את מצחו ואת חלקם העליון של פניו, ועם מגפיים מכוסות בבוץ. בשפת הגויים ובנימה המאפיינת אותם, הוא קרא: "בצלים! בצלים למכירה!" המונוי חסידים הגיעו מכל עבר. כולם רצו לקנות בצלים לכבוד שבת קודש. הם התקבצו סביב מוכר הבצלים וניסו לשאת ולתת אתו, אך הוא סירב להוריד מן המחיר הגבוה מאד שנקב. ואז לפתע פתאום, הכריז כי הוא מפסיק למכור באותו יום. לא עוד בצלים למכירה.

החסידים התחננו בפניו. "אנחנו חייבים להביא ובכל מחיר כמה בצלים לרבי לכבוד שבת קודש! הוא איש דגול וקדוש. אם רק תרשה לנו לקנות לו בצלים, יבואו עליך שפע ברכות." "אם הוא כל כך מיוחד כפי שאתם אומרים, אמכור לו", אמר האיכר, "אך רק אם אוכל למכור לו ישירות, פנים אל פנים." החסידים היו מזועזעים. כיצד יוכלו להביא בפני הרבי טיפוס גס שכוזה? לאחר כמה רגעי בלבול ומבוכה, הבינו שאין להם ברירה. משלחת מיוחדת הובילה את האיכר העמוס בצלים אל ביתו של הרבי.

כשהגיעו, היה החוזה עסוק בצחצוח גביע הקידוש המיוחד שלו כפי שעשה בכל יום שישי לפני השבת. היה זה גביע מיוחד במינו, עשוי זהב טהור, בעל גילופים עדינים ומסובכים המראים אתרים מפורסמים בארץ הקודש, כמו הכותל המערבי, מגדל דוד וחר הזיתים. שמועות רבות סבבו את כוס הקידוש ואת תולדותיה.

יודעי דבר אמרו שה"חוזה" ירש אותה מאחד מגדולי החסידות של הדור הקודם, וכל מי שזכה לברך ולשתות ממנה, ראה ברכה רבה בחייו. אלא שלא קל היה לזכות בחסד זה. ה"חוזה" לא הרשה לאף אחד אחר להשתמש בה או אף לגעת בה. כל השבוע כולו עמדה הכוס בארון נעול עד יום שישי, ואז נהג לצחצחה עד שהבריקה ונצצה על מפת השבת הלבנה.

לחיים, רבי נפתלי! מן הסתם ראוי אתה לשתות מגביע זה בשנה בה אירע סיפורנו, היה חורף קשה מאד, משך שבועות רבים פקדו סערות שלג ורוחות עזות את העיירה לובלין. על הדרכים נערם השלג לגובה כזה שאיש לא יכול היה ללכת כמעט לשום מקום. פירושו של דבר היה, שהאיכרים מהכפרים בסביבה לא יכלו להגיע לעיר עם תוצרתם, ואספקת המזון הלכה ופחתה במהירות.

מוצרי יסוד של האוכל חסרו לחלוטין, וגם פירות וירקות לא היה בנמצא, עד כדי כך שלא היו בצלים למאכלי השבת המסורתיים. עובדה זו הייתה כמעט בלתי אפשרית, שכן בלובלין כמו בקהילות רבות אחרות, המנה הקרויה ביידיש "אייער-מיט-ציבעל, המורכבת מתערובת של ביצים ובצל קצוצים, שנחשבה למרכיב שכמעט אי אפשר בלעדיו ביום שבת קודש. יהודי לובלין זכרו מקרים שבהם לא היה בשר או דגים, אך מי שמע על מחסור חמור בבצלים?

בבית הצדיק המפורסם, ה"חוזה" הקדוש מלובלין זיע"א, שררה מצוקה מיוחדת. אחרי הכל, מנהגי החסידות מייחסים חשיבות רבה לסלט פשוט זה. הם ניסו להשיג כמה בצלים בכל דרך אפשרית, אך מאמצייהם עלו בתוהו. מישהו אפילו הצליח לפלס דרכו בין ערימות השלג עד חוותיהם של כמה מאיכרי הסביבה, אך גם להם לא היו בצלים.

בערב שבת קודש בבוקר, הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זיע"א (יומא דהילולא י"א אייר), אחד מתלמידיו הגדולים של ה"חוזה", קם השכם בבוקר כהרגלו, כדי לצאת לבית הכנסת של הרבי ולשפוך לבו בתפילה לבוראו. בדרכו הביתה עבר דרך כיכר השוק ושם נתקל במפתיע באיכר שהיה לו שק מלא בצלים. "הו!" אמר לעצמו רבי נפתלי, ורעיון נועז עלה במחשבתו. "זו בדיוק ההזדמנות לה חיכיתי, ברוך השם".

הוא ניגש לגוי והציע לו לקנות את השק כולו. האיכר ידע היטב את ערכה של סחורתו היקרה וציפה לעשות רווח נאה ממכירתה. לא זו העת לפשרות והנחות! הוא נקב בסכום גבוה במיוחד. להפתעתו הרבה, הסכים רבי נפתלי מיד ונתן לו את כל הכסף שדרש. אך לא היה קץ להפתעות. "אני רוצה לקנות גם את מעיל הפרווה שלך ואת כובעך", הוסיף רבי נפתלי. האיכר בקושי האמין למשמע אוזניו. הוא סירב לבקשה

משל ונמשל

חבל שנזכרתי לברוח רק עכשיו

קבוצת ציידים כמעט הצליחו לתפוס שועל בלב היער, השועל שראה כי כלתה אליו הרעה, החליט להעמיד פני מת ושכב על הקרקע בלי לזוז וקיווה שהציידים יעזבו אותו לנפשו. אולם לציידים היו חשבון אחר אתו לגמרי, והשועל נחרד לשמוע כי אחד הציידים מתכוון לחתוך את זנבו, ומכיון שהבין כי אם חייו יקרים לו עליו לסבול את היסורים הללו באהבה, ולא לזוז בכלל על אף הכאבים הגדולים שיסבול מהחיתוך. אולם אם סבור היה שבכך תם, הענין טעה מאד, כי הוא שומע ציד אחר שאומר, כי כעת הוא עומד לעקור אחד משיניו, ושוב סבל השועל את יסוריו בדממה, ובלית ברירה הבין כי אם ברצונו להיוותר בחיים ולהציל את נפשו, עליו לשתף פעולה וכן גם עשה לאחר שעקרו ממנו את השן, הוא שומע פתאום על המשך התוכנית כי עכשיו מתכוון צייד אחר להפשיט את עורו, ועכשיו הבין כי כעת מדובר במוות ודאי, ולכן קפץ והתחיל לרוץ, ועד שהציידים רצו לעשות לו משהו כבר היה הרחק משם בתוך היער. אמר השועל לעצמו חבל שנזכרתי לברוח רק אחרי שאיבדתי את הזנב ואת השן, לו הייתי עושה כן לכתחילה היו הללו עדיין בי.

והנמשל כאשר רוצים לעורר את האדם מן השמים, שולחים לו יסורים לסביבת החברים שלו, אם אינו מתעורר מזה, מגיעים היסורים עד אליו תחילה בדברים קטנים, ואם אינו שומע מגיעים אליו היסורים הקשים. לבסוף לא תהיה לו ברירה וישוב בתשובה שלימה, ואם כך כדאי לו לעשות ואת לפני שהוא מאבד את הדברים היקרים לו.

(ילקוט מעם לעז שמות תת"ד)

כשהביאו החסידים את הגוי עם שק הבצלים שלו, הבין הצדיק מיד את הסיבה לכך. "כמה אתה רוצה בעד הבצלים שלך?" שאל את האיכר, "רק רגע, לא כל כך מהר", השיב האיכר בגסות והרים ידו כאילו רצה לדחות את הצעתו של הרבי. "אני קופא מקור. אני זקוק למשקה הגון כדי לחמם את גופי ואת נפשי". היה ברור שלא חשב על כוס תה דווקא. ה"חווה" הורה למשרתו לתת לאיש כוס יי"ש, ובמהרה הונחה לפני האיכר כוס משקה חריף גדושה עד שפתה. זה הכל?" קרא האיכר כנעלב. "רק הכוס הקטנה הזו?" תנו לו את כל הבקבוק והניחו לו לעשות כחפצו", אמר ה"חווה" והפנה את גבו. כעת נראה מוכר הבצלים כמי שנעלב עלבון עמוק. "מה! אתם חושבים שאני שתיין?" צעד בכעס. "אני אראה לכם! אני אלך הביתה ולא אמכור לכם כלום!" הוא קשר את השק והיטיב את מעילו כאילו עמד לעזוב.

החסידים מיהרו לנסות להרגיעו כשהם ממלמלים בדאגה מילות פיוס. לבסוף נרגע וחיין. "אני אגיד לכם מה", הוא אמר, בהצביעו על גביע הזהב הנוצץ שעל השולחן. "אמכור לך את הבצלים שלי אך ורק אם הרבי ימלא את הגביע הזה במשקה ויתן לי לשתות ממנו." החסידים נסוגו לאחור, המומים. איש לא העז לשתות מגביע הקידוש הזה מלבד החווה עצמו. האם איכר ערל ושתוי זה ישתה את הטיפה המרה שלו מתוך הגביע המקודש? הם הציעו לו כוסות וספלים אחרים, גדולים יותר, לחוד או ביחד, אך הוא התעקש. "כמו שאמרתי לכם, רק מן הגביע הזה. אחרת אלך הביתה."

הם ניסו שוב להניאו מכך, אך כלום לא עזר. הוא פשוט סירב. בידיים רועדות ובלב כבד מילא ה"חווה" בעצמו את הגביע היקר במשקה החריף, ובמשיכת כתפיים נואשת נתן אותו בידי האיכר. זה הרימו בידו הימנית, צמצם את עיניו ובריכוז וכוונה גדולים קרא, "ברוך אתה... שהכל נהיה בדברו." ההפתעה היתה גדולה, הדיבור נעתק מפי כולם. רק ה"חווה" הקדוש, אחרי שנעץ מבטו לרגע באיש, קלט מה התרחש. חיוך רחב התפשט על פניו. "לחיים, רבי נפתלי! אתה כל כך פיקח, מן הסתם ראוי אתה לשתות מגביע זה... לחיים!"

צ"ן אדם לחברו

לחשוב על הזולת ביום שמחתו מסופר על הרה"ק רבי חיים שמואלביץ זיע"א ראש ישיבת מיר, שביום חתונת בנו הצעיר בשעה שהכל עמדו לנסוע לחתונה, קרא אליו רבי חיים את אחד מתלמידי הישיבה, שהיה בחור מבוגר שהשתתף בשידוכים, שעה ארוכה ישב והדריך את הבחור בעניינים שונים הקשורים לנושא, בחוץ המתינה המונית והרב זצ"ל עסק בשלו, היום אני מחתן את בני הצעיר סח לבחור, שמחתי גדולה וחשבתי בלבי עם מי ביום הזה אני יכול לחלק את השמחה בהובילי בן לחופה, על מי אני צריך לחשוב? אני חושב עליך.

איך יחיה האדם בלי מתן צדקה מסופר על אדם עשיר שבא אל הרה"ק רבי יעקב מראדזימין זיע"א וטען: אני עיף ממתן צדקה, אני נותן צדקה וחוזר ונותן ואין לדבר סוף. חייך רבי יעקב ואמר: ולאכול אינך עיף? אתה אוכל, חוזר ואוכל ואין לדבר סוף. איך יחיה האדם בלי אוכל? ענה העשיר. ואיך יחיה האדם בלי שיתן צדקה? החזירו הרבי.

אחדות עם ישראל

מסופר: פעם נפגשו בעיה"ק תובב"א, הרה"ק מטשעבין זיע"א עם הרה"ק רבי איסר זלמן מלצר זיע"א, ואמר רבי איסר זלמן להרב מטשעבין: "טשעבינער רב, הריני מקבל על עצמי לפתור כל השאלות ההלכתיות שאפשר שיתעוררו בעת קבלת פני משיח צדקנו, כגון הלכות טומאה וטהרה במקום המקדש, דיני הקרבנות והכהונה וכו', הכל אני מקבל עלי בעזהשי"ת לפסוק על פי

הלכה, ואתם תקבלו על עצמכם, לאחד את כלל ישראל שיוכלו לקבל פני משיח צדקנו" ענה הרב מטשעבין: "מר הוא חכם גדול, את הדבר הקל לקח לעצמו, והדבר הקשה ביותר השאיר לך".

למנוע גזל דרבים

מסופר על הרה"ק ה"חזון איש" זיע"א, שנסע פעם לשמחה של אחד ממקורביו. לאחר השמחה נאלץ החזון"א להמתין לרכב שיבוא ויחזירו לביתו. הוא עמד על המדרכה סמוך לאולם השמחה, ויהודי הביא כיסא והציע שישב עליו, עד שיגיע הרכב. סירב ה"חזון איש" לשבת בנימוק, שאם ישב שם זה יגרום לעוברים והשבים לעקוף את המדרכה, וזה גזל דרבים.

להימנע מלכעוס בערב שבת

פעם נסע הרה"ק ה"בית אהרן" מקארלין זיע"א יחד עם בנו הרה"ק רבי אשר זיע"א בדרך, והגיעו לעיר בערב שבת לפנות בוקר, וראו את העשן המיתמר מארובות התנורים מבתי היהודים, שנהגו לאפות לפנות בוקר את החלות לכבוד שבת קודש, ושאל את בנו: דו ועהסט מיין קינד די מלאכים היוצאים מתוך הארובות, והוסיף ואמר הבית אהרן: זיי וואלטין גיקענט צוקומען צו די גרעסטע מדרגות פון די הכנה וואס זיי ארבעטען אויף שבת, נאר דער "ירגון" איס אלעס מבטל. (יכולים הם להגיע לידי מדרגות הכי נשגבות ע"י ההכנה שעושים לכבוד שבת, אלא שה"ירגון" - הרוגז והכעס, מבטל הכל.

תילולא דצדקיא

יום שבת ח' אייר הרה"ק רבי ירחמיאל משידלאבצא ב"ר יעקב יצחק מפרשיסחא (תקצ"ט)
יום ראשון ט' אייר רבי אביגדור קרא ב"ר יצחק (בעל הקנה-קצ"ט)
יום שני י' אייר הרה"ק רבי מאיר מרגלית ב"ר צבי הירש (תלמיד הבעש"ט - מאיר נתיבים - תק"נ)
הרה"ק רבי משה מזויהעל ב"ר יחיאל מיכל מזולאטשוב (תקצ"א)
הרה"ק רבי דוד מטאלנא ב"ר מרדכי מטשענבול (תרמ"ב)
הרה"ק רבי הלל מקאלמאי ב"ר ברוך בענדט (תרנ"א)
הרה"ק רבי יוסף תאומים ב"ר מאיר (פרי מגדים - תקנ"ב)
יום שלישי י"א אייר הרה"ק רבי יצחק מראדויל ב"ר יחיאל מיכל מזולאטשוב (תקפ"ה)
הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ ב"ר מנחם מענדל (תקפ"ז)
הרה"ק רבי יהודה צבי מסרעטין ב"ר שמואל זנוויל (תר"ה)
יום רביעי י"ב אייר הרה"ק רבי משה זרח איידליץ ב"ר מאיר (אור לישרים - תקט"ו)
הרה"ק רבי ישעי' מיאנוב (תלמיד הבעש"ט - צוואת הריב"ש - תקנ"ד)
יום שישי י"ד אייר הרה"ק רבי יהודה לייב מזאלקילקוב ב"ר משה (ליקוטי מהרי"ל - תקפ"ו)
זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רביטבין שליט"א
מת"ס "בם אפי אורח" הפרוס יוסף הדרים" על המעדים.

המפסיק ממשנתו (א)

א) כל הפוסק מדברי תורה, ועוסק בדברי שיחה, מאכילין אותו גחלי רתמים. (חגיגה דף י"ב ע"ב). ואפי' הגה"צ רבי לוי רבינוביץ זצ"ל, בעל ה"מעדני השלחן", אמר שצריך לדעת שבגן עדן אין גחלי רתמים, זאת אומרת שאוכל הגחלי רתמים בגיהנום רח"ל)
ב) המהלך בדרך ושונה, ומפסיק ממשנתו, ואומר, מה נאה אילן זה, ומה נאה ניר זה, מעלה עליו הכתוב כאילו מתחייב בנפשו. (אבות פ"ג, מ"ז)
ג) האיסור להפסיק ממשנתו הוא דווקא שפוסק באמצע הענין. (שער הציון סימן רפ"ה, ס"ק י"א, ובהגהות היעב"ץ על מס' מועד קטן, דף ט' ע"א)
ד) לכתחילה יחמיר בכל מה דאפשר שלא ידבר שום דיבור חול עד גמר לימודו בשעה שקבע ללימוד. (יוסף אומץ, [יופא] עמוד רס"ח)
ה) מותר להפסיק באמצע הלימוד להינפש, אם הוא צריך לכך, כדי שיוכל להמשיך ללמוד. (כבוד התורה, עמוד ל"ד, סעיף י"א)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

לע"נ

הרה"ק רבי משה מזויהעל זיע"א
ב"ר יחיאל מיכל מזולאטשוב זיע"א
נלב"ע י' אייר תנצב"ה

לע"נ

הרה"ק רבי הלל מקאלמאי זיע"א
ב"ר ברוך בענדט זיע"א
נלב"ע י' אייר תנצב"ה

לקוטי וספורים נפלאים

אחרי קדושים

"וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל"
(טז, ז)

ידוע שהחפץ חיים נהג לסובב בעיירות ולמכור את ספריו.

לימים יסד את ישיבת ראדין וחיבר את "ליקוטי הלכות" על קדשים ו"משנה ברורה" ועוד.

מכיוון שלא היה סיפק בידו למוכרם בעצמו העסיק

סוכנים שיסתובבו בעיירות וימכרו את הספרים ויתחלקו ברווחים.

ואולם דרישה אחת דרש מהם החפץ חיים כחלק מהעסקה: בכל מקום שיבואו שם, יעלו וידרשו בעניני שמירת הלשון וזהירות הדיבור, שמירת הזמן וחובת הלימוד כדי לעורר ולחזק.

יום אחד הגיע אחד הסוכנים, יהודי נכבד ויקר, בר אוריין, והביא עמו את הפדיון ממכירת הספרים, והודיע על התפטרותו...

מדוע - תמה החפץ חיים - הלא יש בזה זיכוי הרבים גם בספרים וגם בדרשות וגם מתן שכרה בצידה!?

השיב המפיץ: "אמת נכון הדבר, אבל איני שלם עם עצמי, שהרי הכתוב אומר "התקושו וקושו" (צפניה ב-א) ודרשו חז"ל: "קשוט עצמך תחילה ואחר כך קשוט אחרים" (בבא מציעא קז) ומכיון שעפ"י ההסכם חייב אני לדרוש בכל מקום אודות שמירת הלשון וניצול הזמן ו"לב יודע

מרת נפשו", האם מנצל אני את הזמן כראוי? האם שומר אני את פי ולשוני כנדרש? ואם איני מושלם בזה הכיצד אוכל לדרוש זאת מאחרים? על כן החלטתי להתפטר..."
השיב לו החפץ חיים: "אכן כשהשנים כתיקונם בודקים בשמים כל מצוה, בוחנים כל מעשה טוב, דנים האם ראוי אתה להוכיח, אבל כשיש שריפה, והאש משתוללת, יש למהר ולכבותה, יהיה מי שיהיה ואיך שיהיה, יכירו לו טובה על כך!"
(והגדת)

"ונתן את הקטרת על האש לפני ה' וכסה ענן הקטרת... ולא ימות" (טז, יג)

בפטרבורג, בירת רוסיה, התגורר יהודי עשיר אחד, שכגודל עושרו כך גודל קמצנותו. הוא היה קופץ את ידו לכל דבר צדקה ולא נשא פנים גם לגדולי הדור שבאו להתרימו לצרכי הכלל.

פעם בא אליו רבי ישראל מסלנט ואמר לו כך: "הקטרת הקטורת בבית המקדש היתה עבודה חשובה מאד והיתה משפיעה עושר על הכוהנים המקטירים.

לעומת זאת, מפרש רש"י על הפסוק: "ונתן את הקטרת על האש... ולא ימות", שאם הכהן לא הקטיר כתיקונה, הוא חייב מיתה. מכאן נלמד אפוא, שיש צד שווה בין העשירות לקטורת. כשם שבקטורת אם לא השתמשו בה כדין, נענשים על כך בעונש

מיתה, הוא הדין בעשירות. אם מנצלים אותה למעשים טובים, היא מביאה את האדם למעלות גדולות, אך אם אין מסייעים לזולת בעושר, הופכת העשירות לרועץ ומורידה את האדם לשאול".

פיצד אַנְחָנו מִסְתַּכְּלִים עַל הַחַיִּים...

יש שני סוגים של שאלות שאנשים שואלים את עצמם: **בְּכָל רִגַע בַּחַיִּים - וּלְפִי זֶה מַעֲצָבִים אֶת הַתְּנַהֲגוּתָם: שְׁאֵלַת ה'טוֹב וְהָרַע, וְשְׁאֵלַת ה'אֵמֶת וְהַשְּׁקֵר'...**
שְׁאֵלַת ה'טוֹב וְהָרַע' - הִיא כְּמוֹכֵן הַשְּׁאֵלָה - מָה טוֹב לִי וּמָה רָע לִי. עִם מָה אֲנִי אֲרַגֵּשׁ טוֹב וּמָה יִגְרַם לִי לְהֲרַגֵּשׁ רָע...

בְּלִי לְשִׁים לֵב, אַנְחָנו שׁוֹאֲלִים אֶת עַצְמָנוּ אֶת הַשְּׁאֵלָה הַזֹּאת בְּכָל רִגַע וְרִגַע בַּחַיִּים, לְפָנַי כָּל הַחֲלָטָה, קִטְנָה אוֹ גְּדוֹלָה, לְפָנַי כָּל צַעַד, אֲמִירָה וְאֶפְלוּ הֲרַגְשָׁה... הָאֵם מָה שְׁאֲנִי אֶעֱשֶׂה עִכְשָׁו יוֹעִיל לִי, יַעֲשֶׂה לִי טוֹב - אוֹ לֹא...

בְּשְׁאֵלָה הַזֹּאת, יֵשׁ סִכּוּן לֹא פְּשוּט: 'טוֹב' וְ'רָע' - הֵם אֶף פְּעַם לֹא מְחַלְטִים, יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁהֵם טוֹבִים בְּשִׁבְלִי - אֲבָל רָעִים לְכָל הַסְּבִיבָה שְׁלִי, יֵשׁ מַעֲשִׂים שֶׁהֵם טוֹבִים הַיּוֹם - אֲבָל מִתְּבָרְרִים כְּמוֹזִיקִים לְאַחַר תְּקוּפָה. אֲנָשִׁים שֶׁמְנַהֲלִים אֶת חַיֵּיהֶם לְפִי שְׁאֵלַת ה'טוֹב וְרָע' - מְחַפְּשִׁים תְּמִיד אֲרַבְּעָה דְּבָרִים:

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

"וכן יעשה לאהל מועד השוכן איתם בתוך טומאתם" (טז, טז)

רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא, בעל ה"אוהב ישראל", נסע פעם לעיר אחת. בני המקום התכוננו כראוי לקראת בואו של האורח החשוב והכינו לו שני מקומות אכסניה, ומסרו לו הבחירה היכן יתאכסן.

שני המארחים היו נגידיים ובעלי שם, לשניהם דירות מרווחות ונאות, אלא שעל אחד מהם ריננו שתוכו אינו

כברו וקופה של שרצים תלויה לו מאחוריו, אלא שעניו היה ובעל מדות טובות. השני לעומת זאת, היה רחוק מעבירות, אלא שהיה בעל גאווה.

בחר הרב להתאכסן אצל הראשון והסביר: "מצינו בגמרא בסוטה, שהקב"ה אומר שאינו יכול לדור יחד עם בעל גאווה במדור אחד, ואם הקב"ה כביכול אין לו שם מקום, כל שכן אני. אך הראשון, אף על פי שיש בו עבירות, הרי מפורש בתורה "השוכן איתם בתוך טומאתם", ואם הקב"ה כביכול יש לו שם אכסניה, ודאי שגם אני יכול להתארח אצלו".

"ובא אהרן אל אהל מועד" (טז, כג)

"להוציא את הכף ואת המחתה שהקטיר בה הקטורת לפני ולפנים" (רש"י).

הבעש"ט הק' בימי נעוריו, רצה לקיים שימוש תלמידי חכמים

בגופו ולכן נסע אל הרה"ק רבי יצחק מדרוהוביטש זצ"ל. בהגיעו, הכין הבעש"ט כוס קפה והגיש לו בעת לימודו. לאחר שסיים רבי יצחק את שתיית הקפה, הגיע הבעש"ט ולקח את הכוס הריקה חזרה.

תמה רבי יצחק ושאלו: מילא בפעם הראשונה קיימת מצות שימוש חכמים כשהבאת את הקפה, אולם איזו מצוה יש בלקיחת הכוס חזרה לכיור?!

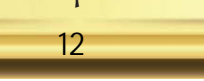
נענה הבעש"ט ואמר: הנה מצינו בתורה הקדושה שאהרן חוזר חזרה ונכנס אל אהל מועד בשנית, רק כדי לקחת שוב את הכף והמחתה שהותיר בקודש

לעי"נ האשה החשובה

מרת **מרים יוכבד** ב"ר **צבי ליבוביץ** ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

פנימה. ולא זו בלבד, אלא שטרם כניסתו, הוא טובל ומקדש ידיו ורגליו. הרי לנו שזו עבודה לכל דבר. התפעל רבי יצחק מתשובה זו ואמר: אם יודעים אתם ללמוד כל כך טוב, אני הוא זה שצריך לשמש אתכם... (במחשבה תחילה)

"וכל נפש אשר תאכל נבלה וטרפה" (יז, טו)

באסיפה גדולה שהתכנסה בעיר ורשה, בה דנו בענין גזרת השחיטה שבקשה הממשלה להפיל ולאמר את השחיטה היהודית, אמר הרבי מסוכטשוב: "בפרשת אחרי נאמר וכל-נפש אשר תאכל נבלה וטרפה! מדוע לא נאמר וכל-איש אשר יאכל אלא וכל-נפש? שכן בשעה שאדם אוכל חלילה נבלות וטרפות, לא רק גופו מתמלא מהן אלא גם נפשו, כפי שפירש הרמב"ן שהאריך על הטמטום שמאכלים אסורים גורמים לאדם. ולכן צריך לעמד בכל תקף כנגד הגזרה הנוראה, שלא תטמטם את הנפש".

"אשר יעשה אתם האדם וחי בהם" (יח, ה)

האדם צריך לקיים את המצות, לא רק כאשר הוא מגיע לעת זקנה ואין בו כח לחטוא, אלא גם אשר יעשה אתם האדם וחי בהם", כשהוא עדין חי, צעיר ומלא חיים. (רבי מנחם מענדל מקוצק)

"לא תגנובו" (יט, יא)

פעם בא שוחט אחד לפני רבי ישראל מסלנט, ואמר לו שרוצה הוא לעזוב את מלאכת השחיטה בו עוסק הוא שנים ארוכות, מפני שלבו נוקפו עקב האחריות הכבדה הרובצת עליו בהכנת מאכלים כשרים. "ובאיזו מלאכה תעסוק?" שאל רבי ישראל, והשוחט השיב: "בדעתי לפתוח חנות בעיירתי ולעסוק במסחר".

ששניים אוחזים בהמלצה, זה אומר כולה שלי וזה אומר כולה שלי... השיב לו הגרי"ש: אין כאן כל שאלה. ההמלצה לא שייכת לא לזה ולא לזה, ואסור להשאירה לא אצל המשולח ולא אצל האלמנה אלא יש לשורפה! ובוהו יקיימו "אל תשכן באהלך עולה", כי אם נקיימה עלולה להיות מכשול בעתיד לרמאים לגבות בה כסף שלא כדרך...

"ולפני עור לא תתן מכשול" (יט, יד)

כרב שעניו כל בני העיר ירושלים נשואות אליו, היה הגאון רבי שמואל סלנט זצ"ל נזהר מאד במילותיו.

כשהיה מדבר עם אדם כלשהו הסביר היטב את כוונתו כדי שלא יתפרשו הדברים אחרת ותצא תקלה ח"ו.

הדברים נבחנו אף ב'זוטות', וכמעשה שהיה: פעם באה ילדה לשאול על ביצה שיש בה טיפת דם.

אמר לה רבי שמואל: "לכי ותפשי פח אשפה ותורקי לתוכו את הביצה..."

רבי משה בלוי זצ"ל שנוכח במקום תמה לפשר ההדרכה המפורטת...

השיב לו רבי שמואל: "פעם באה ילדה אף היא בשאלה כזו, ואמרתי לה כי צריך לזרוק את הביצה."

נבהלה הילדה וחשבה שאסור להחזיק ביצה כזו המעורבת בדם, וזרקה מיד את הביצה על רצפת הבית... מאז אני מצוה לזרוק את הביצה לתוך האשפה." (ימי שמואל)

הגאון רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל היה פעם בנסיעה ארוכה. והנה מגיע ערב ראש השנה והוא "נתקע" באמצע הדרך, בכפר קטן ועד מהרה הבין שאין לו כל ברירה אלא לעשות שם את ראש השנה. המצב לא היה פשוט שגדול הדור ורבה של וילנא צריך להעביר את ימי ראש השנה הקדושים, בכפר קטן, עם מנין מצומצם של יהודים, במקום לעשות זאת בבית הכנסת הגדול של העיר החשובה "ירושלים דליטא".

תמה רבי ישראל: "במלאכת שחיטה יש רק לאו אחד של נבלה, ואילו במסחר יש הרבה לאווין של גנבה וגזלה, שקר ומרמה, עשק והונאה, כיצד יתכן שאינך חושש מאיסורים רבים אלו?"

"דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני" (יט, ב)

"קדושים תהיו" - לשון עתיד, כלומר, סוף כל סוף תהיו קדושים, מחמת "כי קדוש אני ה' אלקיכם", ונשמות ישראל הן חלק אלקי ממעל, והחלק מוכרח להדבק לשורשו, לבל ידח ממנו נדח, ואם כן ממילא תצטרכו לכיבוס וליבון מעונותיכם, ולמה לכם כל הכיבוסים והליבוניים, כל זמן שאתם בעולם התקדשו עצמיכם לבל תצטרכו לבוא שוב לשום כיבוס וזיכוך. (הרה"ק רבי משה מקאברין זי"ע)

"ולפני עור לא תתן מכשול" (יט, יד)

סיפר הגרי"י זילברשטיין שליט"א, הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל כתב פעם מכתב המלצה למגבית עבור אשה אלמנה עניה שהיו לה בביתה מספר ילדים להשיא.

הוא מסר את כתב ההמלצה לידי משולח קבוע שיצא לחו"ל ושם ערך את המגבית. ואכן יהודי חו"ל פתחו את ליבם ותרמו סכומים נכבדים עבור נישואי ילדי

האלמנה והצלחה בס"ד לחתן ילד אחר ילד, חמשה ילדים, באמצעות מכתב ההמלצה של רבי מיכל יהודה. כאשר סיימה בשעה טובה ובמזל טוב לחתן את כל הילדים, והיה זה כבר אחר פטירתו של רבי מיכל יהודה, החל ויכוח בין המשולח לאלמנה למי שייך כתב ההמלצה.

המשולח טען כי מכיוון שהוא קיבל את ההמלצה עבור המגבית הרי שזה שלו, ואילו האלמנה טענה שמכיון שנכתב בשבילה הרי זה שייך לה.

ואף שהמכתב סיים את תפקידו, שהרי האלמנה השיאה את כל ילדיה, בכל זאת נחשב כתב ההמלצה "יודאיקה" אשר כתב ידו של רבי מיכל יהודה שווה כיום ממון רב. פנה הגרי"י זילברשטיין לחמיו הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל ושאלו כיצד לפסוק בשאלה זו

החבור לשאלת ה'אמת ושקר' גורמת לנו לנצל כל מקרה בחיים לחבור לבורא - במקום לשברון, לתפלה - במקום לדאגה, לקרבת השם - במקום לכעס... ההבדל בין שאלת ה'טוב ורע' לשאלת ה'אמת ושקר' - נפר בעקר מול נקודות של חסר אונים ותהו ובהו... כי כשהקדוש ברוך הוא נתן לאדם הראשון את כל 'עצי הגן', הוא בעצם נתן לו את הדרך להתקיים בעולם, 'מכל עץ הגן אכול תאכל' - מה הקיום שלך בעולם? מאיפה תקבל את החיות שלך? את החבור למקור? מכל ה'עצים', מהדברים שלא הולכים, מהדברים הקשים, חסרי הטעם, מהם תקבל חיות יותר מה'פירות' מלאי הטעם... כי כשאתה מנהל את החיים שלך לפי שאלת ה'אמת ושקר' - מתברר שדוקא המקומות הללו, דוקא המקרים שאינך מבין, שבהם אתה מגלה את חסר האונים ואת התלות שלך בשם - הם נותנים לך הרבה יותר חבור מאשר הרגעים היפים של ההצלחה והתהלה!

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

מים, מים ממעיין השתיה ומי גשמים לכביסה ולניקיון. פעם יצאה אשה לעשות קניות בשוק וציוותה על בתה הקטנה שהשאירה בבית, לא להשתמש במי הגשמים לשום דבר, ולא לשנות מהם, כי מים מזוהמים אלו עלולים לגרום למחלות.

לאחר שהאשה יצאה לשוק, פרצה שריפה בבית והילדה אצה לשוק לחפש את אמה בשאלה: האם מותר לכבות את השריפה עם מי גשמים מלוכלכים? כן, בודאי שכן - צעקה האמא, אם יש שריפה אין בודקין את המים! למה הדבר דומה: למגידים של ימינו, המטיפים מוסר, והם בעצמם אינם קדושי עליון. בשנים קדמוניות לא היו בישראל "שריפות" כה גדולות, לכן היה אומר דברי תוכחה ומוסר, רק הרב הדומה למלאך ה' צבאות, והיה בעצמו 'טלית שכולה תכלת', אבל היום שבכל בית יהודי יש "שריפה", מותר לכל

אדם לומר מוסר...
(עולמו של אבא)

**"ואהבת לרעך כמוך
אני ה'" (יט, יח)**

פירש הבעל שם טוב הק' זי"ע - על פי מה שנאמר בתהילים (קכא, ה): "ה' שומרך ה' 'צילך' על יד ימינך", ומהו הכוונה? - אלא ה', הוא כצילו של האדם, וכמו שצילו של האדם עושה רק מה שהוא עושה - כך גם ה' מתנהג עם האדם כמו שהוא נוהג כלפי אחרים, אם הוא גומל חסדים ואוהב אפילו כאלה שאינם ראויים לאהבה - גם ה' יאהבנו ואף על פי

שאינו ראוי לכך...

זהו הכוונה גם בדברי הכתוב: "ואהבת לרעך" משום ש"כמוך אני ה' - כמו שאתה תתנהג עם חברך אפילו כשלא מגיע לו כך גם אתנהג עמכם...

"ולא תשחית את פאת זקנך" (יט, כז)

פעם פגש הגה"ק רבי דוד דייטש זצ"ל ביהודי מגולח נושא מטען כבד.

שאלו "כמה אתה מקבל עבור הובלת משא זה?" השיב הסבל מה שהשיב.

אמר לו רבי דוד: אני מוכן לשלם לך מחיר כפול ובלבד שתוביל ולא תשחית את פאת הזקן.

והנה, במהלך יום הדין, התוודע רבי חיים עוזר ליהודי אחד שסיפר לו כבדרך אגב שהגיע לכאן כדי לייבם את אשת אחיו, שנפטר והותיר אחריו יתומים קטנים... למשמע הדברים הללו, תקף זעזוע את רבי חיים עוזר.

הרי בכה"ג מדובר באיסור דאורייתא של אשת-אח!
"האם הנך יודע את גודל העבירה שאתה עומד לעשות?!"
הודעק רבי חיים עוזר.

אבל לא היה נראה שהאיש מתרגש למשמע הזעקה. האיש ניסה להפגין את "ידיעותיו": הרי בנישואין אלו אני מייבם אותה!

ניסה רבי חיים עוזר להסביר לו שמצות ייבום היא רק כאשר האח מת בלא ילדים, אבל כאשר יש ילדים ישנו איסור אשת-אח.

אולם האיש מילא פיו צחוק ואמר שמבחינתו זה לא משנה אם יש ילדים או אין...

רק כאשר רבי חיים עוזר "הוכיח" לו ע"י שני עדים, שהוא רבה של וילנא, הסכים האיש לחזור בו מכוונת הייבום.

או אז התבררה לרבי חיים עוזר הסיבה מדוע נקלע לעשות את ימי ראש השנה המקודש בכפר הקטן ההוא... למנוע מכשול חמור מיהודי.

"הוכח תוכיח את עמיתך" (יט, יז)

רבי הלל ליכטנשטיין מקולומי, היה רגיל לנסע לערי ישראל כדי להוכיח את העם.

פעם הגיע אל הרה"ק רבי חיים מצאנז בעל ה"דברי חיים" והוא כיבדו והשתעשע עמו בדברי תורה.

במהלך הדברים, פנה רבי חיים ושאל את רבי הלל: "הרי כבודו מוכיח את כולם, מדוע לא יגיד גם לי מוסר?"
נרתע רבי הלל ולבסוף אמר: "תמה אני על רבנו, שאין בביתו שיור אמה על אמה זכר לחורבן."

הסכים עמו רבי חיים ומיד צוה להביא לפניו סולם. הדברי חיים עלה בעצמו על הסולם כנגד הפתח וגרד את הצבע בשעור של אמה על אמה.

בסיום מלאכתו, הודה לרבי הלל על שעוררו על כך.

"הוכח תוכיח את עמיתך" (יט, יז)

המשיל לכך משל נפלא - הגאון רבי שרגא צבי טענענבוים זצ"ל בעל 'נטע שורק': בכל בית יש שני מיני

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרִשְׁת אַחֲרֵי-קְדוּשָׁים - לְהִיּוֹת קְדוֹשׁ

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתְּ אֲלֵהֶם קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם" (ויקרא י"ט, א'-ב')

לכן ה' אומר למשה רבינו: "דַּבֵּר אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתְּ אֲלֵהֶם קְדוּשִׁים תִּהְיוּ" (ויקרא יט, ב). כל אחד מכם יכול להיות גדול הדור. הדוגמא הגדולה ביותר ממנה אפשר ללמוד זה מהתנא רבי עקיבא שלא למד בתלמוד תורה, לא בישיבה קטנה ולא בישיבה גדולה ולא בכלל.

עד גיל ארבעים לא ידע קרוא וכתוב! הרב עמל, יגע ועבד בדרך התורה הקדושה עד שהפך לרבם של 24,000 תלמידים! היה רבו של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי, רבי מאיר בעל הנס, רבי יהודה, רבי יוסי ורבי אלעזר בן שמעון (יבמות סב ע"ב).

בספר תורה יש כשישים יריעות של עור. שחטו עדר שלם של פרות, עיבדו את הקלף וכתבו עליו ספר תורה בקדושה עליונה. העור היה פעם בהמה בטינופת עליונה, אבל אחרי העיבוד הפך להיות ספר תורה קדוש בהיכל.

לכן בורא עולם אומר: "דַּבֵּר אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (ויקרא יט, ב). הקדושה לא שייכת רק לגדולי הדור אלא לכל אחד ואחד. אם יעבוד על עצמו- יגדל לגאון ולתפארת.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

זמני לכת

שבת	כניסת לכת	צאת לכת	ריבון תם
י"ג	18:42	19:54	20:45
י"ד	19:00	19:52	20:42
ט"ו	19:02	19:55	20:45
ט"ז	19:00	19:53	20:42

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי לאה בת תמר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דורי בן ימנה אילנה בת רחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה- הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נדימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קסנט בת דגטו רותית בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות איתנה יחודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

בורא עולם מבקש מאיתנו שנהיה קדושים. למה? כי הוא קדוש. המפרשים מתקשים בזה: אבא אומר לבן שלו: "תראה, אני מרים סלע במשקל טון. תרים גם אתה".

האם לבן יש כוחות כמו של אביו? ה' אומר לנו תהיו קדושים- כי קדוש אני. המדרש אומר: "קדושים תהיו- יכול כמוני".

התשובה היא כי קדוש אני ה'. קדושתו גדולה מקדושתכם. אף אחד לא יכול להגיע לקדושת מי שאמר והיה העולם "אתה קדוש ושמך קדוש וקדושים בכל יום יהללוך סלה ברוך אתה ה' הא-ל הקדוש".

אומנם בכל יהודי יש נשמה גבוהה, חלק אלוה- ממעל. כל יהודי יכול להגיע לדרגת קדוש.

הרמב"ם, הגאון מוילנא, הבבא סאלי, הבן איש חי וכל הצדיקים, כולם נולדו תינוקות במשקל של כמה ק"ג.

אף אחד לא נולד ה'בבא סאלי' אלא הצדיק עבד על עצמו. הרב קידש וטיהר את עצמו במעשיו עד שנהיה בגדולתו וקדושתו. כך כל שאר הצדיקים.

הקב"ה בא ואומר למשה רבינו: "דַּבֵּר אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (ויקרא יט, ב), שלא יחשבו שדרגת קדוש זה רק הצדיקים הגדולים, התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי והתנא רבי מאיר בעל הנס זיע"א ושאר גדולי הדור. כל יהודי יש לו את האפשרות להגיע לדרגת קדוש.

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאלהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה
העלון מוקדש לע"נ יצחק בן רבקה ז"ל

שואל ומשיב בהלכה - דבש

האם דבש העשוי מענבים של גויים מותר באכילה?

שאלה: ?

תשובה: ?

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

דבש העשוי מענבים של גויים אסור באכילה. מקורות: שו"ע (יו"ד סימן קכג סכ"ו). כאשר הם עובדי עבודה זרה, הדבש נאסר אף בהנאה. למרות שהדבש עכשיו הוא מבושל- עדיין הוא אסור, לפי שבתחילתו היה יין של גוי.

דבש של עובד כוכבים מותר ואינו נאסר משום בישולי גויים ולא מגיעולי עובדי כוכבים. מקורות: שו"ע (יו"ד סימן קיד ס"ז).

דבש טבעי 100% ללא תוספים מותר גם ללא כשרות.

דבש מלאכותי המהווה תחליף לדבש טבעי, המורכב מסוכר, מים, צבע ותמציות כך שמראו וטעמו כדבש ממש, חייב להיות תחת כשרות מכיוון שבעלי המפעלים המייצרים את הדבש משתמשים בחומרי שימור וייצוב, חומצות ואינזימים שונים.

דבש שלאחר רדייתו מסננים אותו. גם אם נשארים שם שאריות רגלי דבורים אשר אינה ניכרת בראייה – הדבש מותר באכילה. מכל מקום יסנן את הדבש. הערות: ע"י הרתחת הדבש גם אם יש רגל דבורה - נותן טעם לפגם. שו"ע (יו"ד סימן פא ה"ח). ע"ע בשו"ת משנה הלכות חי"ג (סימן עט). בשו"ת דברי דוד ח"ד (חי"ד סימן ו). תוצר דבורה הנקרא "פולן" המופקת מאבקני הפרחים (מדובר באבקת דבורים הנאספת בכוונת לתוך כלי המונח מתחת לחריץ כניסה מיוחדת הגורם לפולן להשתחרר מרגלי הפועלות וליפול), מותר באכילה. אולם מכיוון שבדרך עלול לאסוף גם חלקי רגלי דבורים, לכן יש לנפות ולברר היטב את הפולן לפני אכילתו. כן יש להיזהר משאריות חרקים הדבוקים בהם, כגון: עש הדונג.

דבש מלכות [טוני רויאל], הוא חומר נוזלי למחצה, המיוצר מבלוטות הנוצר מעמל הדבורה הנמצא בראשה ומופרש בתא מיוחד בכוורת ונועד להזנת המלכה [מלכת הדבורים בקן] למשך שנות חייה. והיות ומזון המלכות מקורו מהדבורה עצמה [שלא כמו דבש הרגיל, שמקורו מצוף פרחים, שנאסף על ידי הדבורה מפרחים ומופרש על ידיה בכוורת]. יש לדון מצד היוצא מן הטמא טמא.

רבתינו האחרונים נחלקו, האם כשרותו של דבש מלכות מותרת, העיקר להלכה להקל. מקורות: שו"ת ציץ אליעזר חי"א (סימן נט) וחי"ב (סימן נד). הגרש"ז איערבך בשו"ת מנחת שלמה ח"ב (סימן סה). כן דעת הראש"ל הגר"מ אליהו זצ"ל כאשר מערבים אותו בדבש הוא מועט ובטל. הב"ד בקובץ בית הלל (אדר ב תשס"ה עמוד עח). כן דעת הראש"ל הגר"ע יוסף בספרו הליכות עולם ח"ו (עמוד רלג).

דבש שנכנסו אליו נמלים אסור באכילה. אולם אם יחממו את הדבש עד שהוא יהיה ניתן ואחר כך יסננו, מותר. מקורות: שו"ע (יו"ד סימן פד ס"ג).

באופן שאפשר להוציא את הנמלים שלא על ידי בישול, הדבש מותר באכילה. מקורות: ראה ט"ז (סימן צט סק"ז) ובזבחי צדק (שם סק"ט). עיין שו"ת יביע אומר ח"א (חי"ד סימן ו אות ה).

חֶסֶד בְּשִׁלְמוֹת

מסופר על הגביר ר' צבי גולדבלום, שהיה מעשירי לונדון וחי לפני למעלה ממאה שנים. הוא היה יהודי בעל לב רחב ומכניס אורחים מיוחד במינו. הוא גר בבית גדול בתוכו הקים בית-כנסת ובית הכנסת אורחים. לצורך כך שכר אשה עם בנה שיבשלו מדי יום עבור אורחיו. הגביר שילם להם שכר בכל שבוע. כאשר בא אורח לביתו, לא משנה באיזו שעה, תמיד הוא מצא סעודה מוכנה לפניו, גם אם הגיע ללא הזמנה. בימות החול היו מתאכסנים בביתו כשנים-עשר אורחים באש"ל (אכילה, שתיה ולינה) מלא. בשבת התאכסנו כעשרים וחמישה אנשים. לאורחיו סיפק ביד רחבה את כל צרכיהם. בשבת דאג שיהיו סוגים שונים של דגים מבושלים ומטוגנים, כל אחד קיבל לפי טעמו. עופות שחט לרוב, משקה ובירה חילק כמים. בכל ערב כששב מעסקיו, היה נכנס לאורחיו והתעניין בהם. הגביר אהב להימצא בחברתם ונהג לסעוד איתם כאחד מהם. לא היתה הגבלה למשך האירוח בביתו. היו אורחים שהתעכבו שם אפילו במשך חצי שנה והוא מצידו מעולם לא העיר על כך.

על אף עושרו העצום הגביר נהג בענווה ובשפלות רוח. בגדיו היו פשוטים למדי. הוא אמר כי חבל לבזבז כסף על בגדים חדשים, כאשר אפשר לתת אותם לאורחים שלו. פעם אחת שלוחא דרבנן, יהודי זקן מפולין נכנס אליו. ר' צבי קיבל אותו כדרכו בשמחה רבה וגם ערך לפניו את השולחן. כשראה כי הוא עייף מטורח הדרך, אמר לו, כי בסיום סעודתו יעלה למעלה בבית, וימצא שם שתי מטות מוצעות, אחת עבורו והשניה עבור האורח שני. כשסיים השד"ר את ארוחתו, הוא נכנס בטעות לחדר השינה של בעל הבית. כאשר ר' צבי רצה לישון, הוא ראה כי המיטות שלהם תפוסות. באותו הזמן גם האורחים תפסו את כל המיטות. הוא כמובן לא רצה להעיר אותן, וכך הוא ואשתו הלכו לישון בחדר אחר על גבי ספסלים. העשיר לפניו כן הזהיר שאף אדם לא יספר לאורח על טעותו, כדי שהוא לא יתבייש חלילה.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnneEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם א26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - האדמו"ר הרב ירחמיאל רבינוביץ מפשיסחא זצ"ל

האדמו"ר הרב ירחמיאל רבינוביץ זצ"ל מפשיסחא - נולד בשנת ה'תקמ"ד (1784) כבן בכור לאביו למשפחת רבנים מפוארת אשר יחוסם מגיע עד לגה"ק ר' יצחק הלוי זיע"א (אחיו של הגה"ק ר' דוד הלוי מח"ס 'טורי זהב' אב"ד לבוב). כבר מגיל קטן שאב תורה ויראת שמיים מאביו הגדול. צדיקי הדור כינוהו בשם 'היהודי' מכיוון שבכל יום עבד את הבורא יתברך בעלייה ורוממות מול עבודת יום האתמול. עם פטירת אביו בחוהמ"ס י"ט תשרי ה'תקע"ד (1813) התבקש למלא את מקום אביו על ידי חלק מחסידי ותלמידי אביו. הם רצו לתת לו פדיונות ולקבל אותו כרבי, אולם הוא לא רצה לקבל עליו את עטרת ההנהגה. במשך ארבע-עשרה שנים היה נחבא אל הכלים. אפילו הקרובים אליו לא ידעו מחסידותו ופרישותו. הוא התעסק באומנותו כשען.

רק לאחר מכן בשנת ה'תקפ"ח (1827) קיבל על עצמו לשמש באדמו"רות. רבינו התגלה והתפרסם. היה פועל ישועות ונפלאות בקרב הארץ. צדיקים רבים נהרו אליו מקרוב ומרחוק לשתות בצמא את דבריו הקדושים. גם פשוטי העם נסעו אליו. תפילתו הייתה במסירות נפש ובהתלהבות עצומה. היה לו מלבוש מיוחד לשעת התפילה. תלמידו האדמו"ר ר' חיים מאיר יחיאל (השרף ממגולניצא) העיד, שכאשר רצה לדעת מה נעשה בשמיים - הוא היה בא לרבינו. נפטר ב-ח' באייר ה'תקצ"ט (1836). חי כ-52 שנים. ציונו בפשיסחא באוהל אביו. שני בניו, ר' נתן דוד משידלובצה ורבי יעקב יצחק אלחנן מפשיסחא שימשו כאדמו"רים. צאצאי בניו כיהנו ברבנות ובאדמו"רות בפולין עד לשואה שבה נספו רבים מהם. נכדו, האדמו"ר ר' יצחק יעקב רבינוביץ, יסד את חסידות ביאלה.

סבא (מצד אביו): האדמו"ר ר' אשר (שימש כאב"ד ור"מ בפשדבז). **אביו:** האדמו"ר ר' יעקב יצחק (היהודי הקדוש). **אמו:** מרת בריינדיל (בת ר' יעקב קאפיל מאפט). **אשתו:** מרת גולדה (בת ר' דוד דב אב"ד שדה לבן). **מרבתי:** אביו, האדמו"ר ר' יעקב יצחק (היה גם לרבו המובהק), ר' יעקב יצחק הורביץ (החזזה מלובלין), ר' דוד בידרמן מלעלוב, ר' ישראל הופשטיין (המגיד מקוזניץ). **מתלמידי:** ר' חיים מאיר יחיאל ממגולניצא (השרף), ר' שמואל שמריה מאוסטרובצה (מח"ס זכרון שמואל), ר' יעקב אהרון יאנאווסקי מאלכסנדר (מח"ס בית יעקב), ר' משה מקוזניץ (מח"ס בעל דברי תורה וספר החיים). **ילדיו:** האדמו"ר ר' נתן דוד משידלובצה, האדמו"ר ר' יעקב יצחק אלחנן מפשיסחא, מרת ברכה (נישאה לר' רבי צבי רפפורט מדובנקה), מרת חיה (נישאה לר' אלימלך מגראדז'יסק מח"ס דברי אלימלך ואמרי אלימלך). **מספרי:** יתורת הרבי ר' ירחמיאל - מדברי תורתו (נערך על ידי ר' אברהם רוטנברג). **יתפארת היהודי** - דברי תורתו על אביו. **יתפארת בני-בסוף** הקונטרס מופיע מדברי תורתו. **סיפורי חסידים** - לרב שלמה יוסף זין, מופיע גם מדברי רבינו.

חסיד אחד מחסידי רבינו היה עשיר גדול ואיש נכבד. הוא היה רגיל לבוא לרבינו לפשיסחא מספר פעמים בשנה בעגלה מלאה כל טוב. גם לגבאים היה דואג ונותן להם. לפתע נהפך עליו הגלגל ר"ל והתחיל לרדת מטה מטה. לא עבר זמן, עד שנאלץ הוא בעצמו ללכת לפתחי נדיבים והיה כאחד מארחי פרחי. אשתו צעקה עליו: "כמה מעות נתת לרבי שעולה לסכום רב. לכן בוודאי כשתודיע לו מה מצבך הוא יתן לך מעות ואפשר שיגביה את מזלך. כעת בפרט שאתה הולך מעיר לעיר ומבקש צדקה, תלך דרך לפשיסחא ותשפוך לפניו ליבך. הוא יהיה לך לעזר וה' יתברך יאמר לצרותנו די".

העשיר לשעבר שמע לכל אשתו. בבואו לחצר רבינו מראהו היה כאחד מארחי פרחי. הגבאי הממונה על הנדבות ניגש אליו נתן לו נדבה אולם הוא לא רצה לקבל. הוא ביקש לדבר עם הרבי. הגבאי הכניס אותו לחדר. רבינו היה תפוס ברעיונותיו ולא הביט בפניו. לבסוף הרבי, כאשר הבחין בו אמר לו: "שלום עליכם" בשפה רפה. האיש היתה לו חלישות הדעת מכך ולא השיב. הרבי שאל: "מה בקשתך?" - "נדבה". רבינו נתן לו שישה מטבעות ופטרו לשלום. כאשר רצה לצאת, רבינו קרא לו בחזרה ולקח מאיתו מטבע אחד והשאיר לו חמישה. הוא במר נפשו הלך החוצה וישב על הארץ ונתן את קולו בכי גדול ואמר: "מה אוכל לעשות, שגם אצל הרבי איני נמצא", והלך לביתו ברגל.

בדרך פגש בשישה נערים ערלים עומדים ליד המדורה להתחמם ובידם אוזנים ארנק שמצאו בדרך ובתוכו כסף רבים. הם חשבו כי מדובר בפנקס. כאשר הגיע לידם וראה את הארנק הוא הציע לתת להם מטבעות תמורתו. הם הסכימו ואמרו שאם יתן להם שישה מטבעות, הם יסכימו לתת לו את הארנק. בידיהם היו רק חמישה מטבעות. הוא הציע לתת להם חמישה מטבעות אבל הם לא הסכימו. **הוא לא הבין מדוע רבינו לקח מידו מטבע אחת.**

עלה בדעתו רעיון. הוא אמר: "אתן לכם חמישה מטבעות וגם את הארנק ואקח רק את הניירות שבפנים. חמישה מכם ייטלו כל אחד מטבע, והשישי יטול את הארנק". הם הסכימו שכן לא החשיבו את השטרות והחסיד הלך לדרכו. לאחר מכן היתה מחלוקת בין הנערים והם לא הצליחו להחליט מי יטול את הארנק. הגדול שביניהם לקח את הארנק וזרק אותו לאש ואמר, שאף אחד מהם לא יקבל את הארנק.

דקות ספורות אחדות לאחר מכן פריץ הגיע לשם בבהלה ושאל אותם: "אולי מצאתם ארנק בדרך?" - הם השיבו לו: "מצאנו והשלכנו אותו לאש". האדון ראה שהארנק שלו נמצא באש הצליף בהם ונסע בפחי נפש והחסיד התעשר מאוד. החסיד הבין למפרע מדוע הרב לקח בחזרה מטבע אחד, כי ראה הכל באספקלריא המאירה. אחרי ששבה אליו רוחו הוא הבין כי **לרבינו יש רוח הקודש**.

הוא הלך בחזרה לפשיסחא. ברגע שעמד במפתן דלת הצדיק בא לקראתו ואמר לו בסבר פנים יפות: "שלום עליכם, ספר לי מה קרה אתכם?". החסיד סיפר את כל מה שאירע איתו. באמצע הדיבורים. החסיד שאל את הרבי: "מפני מה כשבאתי בפעם הראשונה הרבי לא הכיר אותי?". הרבי הסביר לו, **שם היה מקבל אותו כעני, הוא היה נשאר עני לעולם ועכשיו ב"ה הוא חזר למזלו. החסיד חזר לביתו והאריך ימים באושר ובעושר.**

ואהבת לרעך כמוך

מהישיבה ויהיה עליו לחפש את מקומו במקום אחר. מתוך סערת רגשות ורחמנות על אותו בחור הוא קם ממקומו ופסע החוצה בראש מורכן!

הבחור שעשה זאת נשם לרווחה. ראש הישיבה והבחורים התפלאו מאוד לנוכח מעשה גבורה זה. ראש הישיבה הבין כי הבחור נחמן גלינסקי צ"ל לא עשה זאת.

ברור לו שהוא ביקש לקחת את האחריות והאשמה עליו, שכן הבחור נחמן נמנה כאחד מטובי וגדולי העילויים שבישיבה. מעשה שכזה ללא שיקול דעת, ברור שלא היה מעז לעשות.

ראש הישיבה לא רצה להמשיך ולחקור את המקרה וביקש לסיים את אותו מעשה מביש ולכן העדיף להמשיך באמירת השיעור עד לסימו.

גם לאחר מספר ימים רוב בחורי הישיבה וסגל צוות הרבנים לא הצליחו לגלות את זהותו של אותו בחור שהעיד את מטוס הנייר בזמן השיעור.

למען האמת, גם נחמן בעצמו לא ידע מי עשה זאת. הוא גם לא ביקש לדעת מי היה אותו בחור. הוא בסך הכל ביקש את טובתו של אותו בחור שעשה את המעשה הפזיז.

שנים רבות חלפו להן אחר אותו המעשה...

לאחר שנפטר ר' נחמן, בשבעה הגיע אדם בלתי מוכר וביקש לנחם אותם. חזותו הוכיחה עליו, כי מדובר בתלמיד חכם חשוב.

הוא סיפר את המעשה שלפניו שהתרחש עם אביהם בעת לימודיו בישיבה. כשסיים את סיפורו הוסיף בהתרגשות: "דעו לכם, אני הוא אותו בחור סורר שהטיס את המטוס".

"אין לי ספק, שאם היו מגלים את זהותי, הייתי מגורש מיד מהישיבה, מאחר שבאותה התקופה לא התמדתי בלימודי שם, בלשון המעטה".

"מעשה גבורתו הגדול של אביכם עורר בליבי בימים שלאחר אותו מעשה רגשי אשמה ורגשי התעוררות תשובה חזקים!".

"בעקבות כך החלטתי לשנות את דרכי. לקחתי את עצמי בידיים. התחלתי להשקיע בלימודי וברוך ה' מאז עליתי במעלות התורה והיראה".

"כיום, אני משמש ב"ה כראש ישיבה לכשבעים בחורים. כל תורתי ותורתם של תלמידי – הם נזקפים לזכות מסירות הנפש המדהימה של אביכם שהיה מוכן לעשות זאת עבור בחור שאפילו לא ידע מיהו".

להלן סיפור המעובד מתוך 'טיב המעשיות' על חומש ויקרא. בסיפור זה יש בו כדי ללמד אותנו מהי המשמעות העמוקה של הפסוק: "ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא יט, יח). עד לאיזה רמה הזולת יכול ומוכן לקחת על עצמו אחריות - בעיקר כשהוא לא היה אשם בכך.

הרב נחמן גלינסקי צ"ל (בנו של מגיד המישרים המפורסם, הרב הגאון רבי יעקב גלינסקי צ"ל - מח"ס ה'מגיד'), נודע כשהיה בחור כאחד מטובי העילויים שבישיבה.

פעם אחת בעיצומו של שיעור כללי שמסר ראש הישיבה לכלל בחורי הישיבה, נחת לו לפתע מטוס נייר היישר על מקומו של ראש הישיבה...

היה זה אחד הבחורים שהשיעור לא היה בדיוק בראש מעיניו... כדי להפיג את השעמום ואת הריקנות שבתוכו הוא שיחק באצבעותיו במשחק קיפולי נייר ובנה לעצמו מטוס.

לאחר מכן הוא העיף את מטוס הנייר לכיוונו של חברו. לצערו הוא לא לקח בחשבון את המאורר שפעל באותה השעה בחוזקה.

המטוס הגיע לכיוון החבר אך בעקבות המאורר הוא שינה את כיוון התעופה הישר אל ראש הישיבה שהתרכז באותה השעה בשיעור שהעביר.

ההלם היה מוחלט! הבחורים כולם נבהלו למראה הזלזול הנורא בשיעור ובראש-הישיבה. הרב עצמו עצר בפתאומיות את מהלך השיעור.

הוא הרים את המטוס, ובשעה שאחז אותו בידיו פניו האדימו. הוא דרש בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים: "אני מבקש, הבחור שהעיף את המטוס, שיקום ויצא מבית המדרש מיד!".

הלשון אומנם היתה של בקשה אבל ראש הישיבה אמר זאת בצורה תקיפה.

פחד גדול נפל על בחורי הישיבה. ניתן היה לחוש את המתח באוויר, אך אף בחור לא זז ממקומו. ראש הישיבה לא ויתר. הוא חזר והדגיש שהוא לא ימשיך במהלך השיעור בשום פנים אופן עד שלא יקום אותו בחור שעשה את המעשה ויצא החוצה!

באותן דקות קשות של חרדת הדין, הבין הבחור החסיד נחמן גלינסקי, מן העילויים שהשתתפו היטב בכל מהלך השיעור היטב לליבו ולנפשו של אותו בחור.

הוא גם הבין, מה יעלה לאחר מכן בגורלו של אותו בחור, שעשה את מעשה הקונדס. לבטח יענישו אותו בכל חומרת הדין.

סביר להניח שהבחור בגלל התנהגות זו יסולק מיד

הרב יצחק בן תפאחה כדורי צ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי צ"ל וילד יחיאל בן יוסף ז"ל פואד אברהם בן רגינה ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברוק דב ז"ל זהבה בת שושנה רייזל ע"ה יצחק בן יעקב צבי ע"ה מרים בן דבורה ז"ל אביגדור בן ג'ולי ז"ל ר' שאול בן סילביה צ"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל סעידה בת תופחה ע"ה דוד בר חסיבה ז"ל מזל בת שמעון ע"ה שני בת אסתר ע"ה יוסף בן מרים נוסרת ז"ל יוסף בן אסתר ז"ל רחל רפאל בת השמת ע"ה יעקב בן אסתר ז"ל יוסף בן פרוחה ז"ל רחל רפאל בת השמת ע"ה לטיף בן פרוחה ז"ל מרים בן שרה ע"ה אריה בן מרים ז"ל ארון בן סעדה ז"ל אילנה (מתרזה) בת שרה ע"ה שרה בת נרקיס ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה צ"ל רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין צ"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעימה בת גורג'ה ע"ה חי זידי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה מישא אסתר בת זררה ע"ה מסעוד בן יקוט ז"ל

הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו צ"ל אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל דב בן יצחק ז"ל סוליקה בת עישה ע"ה סלום בן פרוחה ז"ל יעקב בן סלימה ז"ל ספירנת תקווה בת נעימה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה

לע"נ תנצב"ה

איטש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812-02 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש ח אייר תשפ"ג: הדלקת נרות: ירושלים: 6:41 תל-אביב: 6:57 חיפה: 6:49 מוצאי שבת: ירושלים: 7:56 תל-אביב: 7:59 חיפה: 7:59 ר"ת: 8:33

פרשת אחרי – קדושים

הסתפקות במועט

להסתפק במה שחננו הבורא ולא לרדוף אחרי המותרות!

נלמד מהפסוק "אשר יעוד ציד חיה או עוף אשר יאכל" (פרק יז-ג) ודרשו חז"ל (חולין פד.) אין לי אלא אשר יעוד, ניצודין ועומדין מאליהם כגון אוזין ותרגולים מנין? תלמוד לומר ציד מכל מקום. אם כן מה ת"ל אשר יעוד, למדה תורה דרך ארץ שלא יאכל אדם בשר אלא בהזמנה הזאת. ופירש רש"י: "כאילו הוא צד שאינו מזומנת לו, כלומר לא יאכל בשר תמיד שלא יעני". ובספר עבד המלך כתב בשם החפץ חיים ללמוד מכאן קל וחומר: ומה בשר שמחזק כוחותיו של האדם, בכל זאת צריך לדקדק שלא להרבות בו, על אחת כמה וכמה צריך להזהר שלא להוציא מעותיו לשאר דברים שאינם הכרחיים ובפרט בדברים שאינם רק לכבוד מזומנה, ובעונותינו הרבים זהו דבר המכלה את העולם!

רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל הביא (בספרו חסדי אבות) כי יש לו למסתפק במועט, רווח גדול בעלמא דקשוט, לפמש"כ בספר "משפט צדק". שהרי ידוע שהקב"ה מעניש מדה כנגד מדה. מעתה, כשיגיע לעולם האמת אדם שלא היה לו כלל מדת ההסתפקות בעולם הזה, אלא הרבה במותרות באוכל ובמלבושים רבים ויקרים, יתבע ממנו הקב"ה: הראה לנו תורה ומצוות שהרבת בעולם הזה. ואז ישחר משחור תארו, כי בוודאי אין לו תורה ומצוות כחיובו בעוה"ז, ויוצא דינו קשה רח"ל.

ואולם אם הוא חי במדת ההסתפקות ולא היה נבהל לקנות ולהרבות הון. אזי אחר פטירתו אומר הקב"ה לבית דין של מעלה להקל בדינו. כשם שהוא הסתפק במועט בטוב הגשמי שהטיבו עמו, והיה נחשב בעיניו המעט להרבה. כך מעט התורה והמצוות שעשה יחשבו בעיניו להרבה, מדה כנגד מדה.

נמצא לפי"ה, שמי שיש לו מדת ההסתפקות ושמו בחלקו, יהיה לו טוב בעולם הבא כשמעט זכויות יחשבו לו להרבה, וגם בעוה"ז יהיה מאושר שינצל מעצב ודאגות, מכך ששמו הוא בחלקו.

שח הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: "זכורני, בישיבה כמעט ולא היה לנו מה לאכול. שמחים היינו בלחם לשובע. קל היה לקנא באלו שלא חסרו מעדנים. אך כאשר הוגלנו לסיביר בתנאים קשים מנשוא, ועינו אותנו ברעב. אלו שהורגלו במעדנים כשלו ומתו, ואנו שרדנו.

וכמסופר בגמרא (כתובות סז:) על עני שבא לרבי נחמיה שאלו: במה אתה סועד? והשיב: "בבשר שמן ויין ישן". אמר לו רבי נחמיה: "רצונך שתגלגל עמי בעדשים"? גילגל עמו בעדשים ומת. אמר: "אוי לו לזה שהרגו נחמיה!" שואלת הגמרא: אדרבה, היה לו לומר: "אוי לו לנחמיה שהרגו לזה"... אלא התשובה: אוי לזה שהרגיל עצמו בתפנוקים [והוא שגרם לעצמו]...

"הסתפקנו ושמחנו בחלקנו..."

ביתו של הדיין, הגאון רבי ישראל גרוסמן זצ"ל, היה בגודל 44 מ"ר בו גידל עם רעייתו את עשרת ילדיו בצפיפות גדולה. וסיפר בנו: "לפעמים כשרצה אבא לחזק אותנו בקשר לצפיפות ולעניות ששררו בבית, היה מספר לנו על אביו הגה"ח רבי יצחק דוד גרוסמן זצ"ל (תלמידו הוותיק של ה"בית אהרן, מקארלין) שהיתה לו דירה קטנה מאוד עם עשרה ילדים, והיה אומר באירוניה שבכל לילה היה לו ספק מה לעשות, שהרי העולם אומר ש"כשישנים, גדלים", ואם יתן לילדיו להמשיך לישון, הרי הם יגדלו ולא יהיה מקום בבית... ומאידך, אם יעיר אותם משנתם, הרי אין לו מה לתת להם לאכול...

עוד סיפר בנו: "לא זו בלבד שכולנו הצטופפנו בדירה הקטנה הזו, עוד הביא עמו אבא כמה ילדים מעולי תימן שנשלחו לקיבוצים במטרה "לחנכם" מחדש ולהפכם לחילונים. אך אבא נסע לקיבוצים האלו ושכנע את הילדים לבוא איתו לירושלים, שם יתן להם מקומות לינה וידאג לכל מחסורם. ומכיון שלא מצא להם מקום ראוי, נאלץ להכניסם לביתו בדירה הקטנה והצפופה גם בלעדס".

נתקיימה ברבי ישראל גרוסמן אימרת העולם "כשיש מקום בלב, יש מקום לכולם". "במשך תקופה ארוכה היינו שנים או שלושה במטה אחת. כל ריצפת הבית היתה מלאה במזרונים ועשינו מחיצה קטנה בין הילדים הגדולים לבין הקטנים. אבל כל אותה תקופה היינו שמחים ומאושרים על שזכינו בהקרבה אמיתית למען הזולת".

מתוך מאמר

הדרך לגדול בתורה...

הגה"צ רבי הירש קופשיץ זצ"ל היה ידוע במדת ההסתפקות המופלאה שהחזיק בה. כך גידל את ילדיו שצמחו לגדולי תורה, בדחקות ובעניות שאין דומה להם. היה רגיל להתבטא: "אפילו קבא דמוריקא אין לי, ואני מאושר בכך".

אחד ממחותניו שהיה אדם עשיר, כשנוכח לראות בראשונה את מראה דירתו של מחותנו רבי הירש, הוכה בתדהמה מגודלו הזעיר של הבית. הוא הציע מיד למסור לידיו סכום כסף לרכישת דירה מרווחת יותר.

אך רבי הירש סירב בכל תוקף ונימוקו עמו: "אילו היתה לי דירה כמו שאתה מציע לתת לי, לא היה לי בן כמו זה שאני נתתי לך..."

הלמות עמלים – ח"ב

עלון "איטש לרעהו" פרשת אחרי – קדושים הוקדש לעילוי נשמת
אאמו"ר ר' אברהם אהרן זצ"ל בן הר"ר יצחק אליעזר הי"ד
נלב"ע ח' אייר תשנ"ו, ת.נ.צ.ב.ה.

שלא להכשיל את חברו בעבירה או בעצה שאינה הוגנת!

נלמד מהפסוק: "ולפני עור לא תתן מכשול" (פרק יט-יד)

ודרשו חז"ל בתורת כהנים: מהו לפני עור – לפני סומא בדבר, היה נוטל ממך עצה, אל תתן לו עצה שאינה הוגנת לו, אל תאמר לו צא בהשכמה כדי שיקפחוהו ליסטים וכו'. וכתב הרמב"ם (פי"א מרוצח הי"ד): "וכן כל המכשיל עור בדבר והשיאו עצה שאינה הוגנת, או שחזק ידי עוברי עבירה שהוא עור ואינו רואה דרך האמת מפני תאוות לבו הרי זה עובר בלא תעשה".

לימדונו חז"ל שהפסוק "לפני עור לא תתן מכשול" יוצא מיד פשוטו, ואין פירושו להניח מכשול ממש כפשוטו, בדרכו של העניין, (כדעת הצדוקים בגמרא נדה זז), אף כי וודאי שזה אסור. אלא הלאו ד"לפני עור" כולל ב' איסורים: (א) לא להכשיל את הזולת בעצה שאינה הוגנת ואינה טובה עבורו (כמובא ברש"י). (ב) לא להכשיל את הזולת בעבירה.

לדעת הכלי יקר (ועוד מפרשים), ישנה הוכחה מהפסוק עצמו לפרש את ה"לפני עור לא תתן מכשול" לא כפשוטו, אלא כמו שדרשו חז"ל. שהרי נאמר בו "ויראת מאלוקיך", כלומר, שאין דבר זה מסור לבריות לידע אם נתכוון לטובה או לרעה, אלא מסור להש"ת (וכפרש"י), ואם נפרש הפסוק כפשוטו, נמצא שדבר זה כן מסור לבריות שהרי הכל רואים את מניח המכשול לפני העור.

הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל נדרש לשאלה מעניינת: האם מותר להניח מכשול קל בפני הזולת, כדי למנוע ממנו על ידי כך מלהכשיל במכשול חמור יותר?

וכך השיב (הובאה תשובתו בספר **מנחת שלמה** סימן כה): "חושבני במי שבא אליו אורח חשוב, אשר אינו שומר תורה ומצוות, אבל יש לו אהבה לבני תורה, וגם תומך במוסדות תורה, אם לא יתנהגו עמו בנימוס המקובל לכבדו במאכל ומשתה, וגם יודעים בו שאם יבקשו ממנו לברך, לא ישמע, ויתכן שעל ידי כן יתרחק יותר מהתורה ויבוא לידי שנאה כנגד ההולכים בדרך התורה, במקרה כזה נכון לכבדו באכילה ושתייה ואין לחשוש כלל לאיסורו של "לפני עור" אם לא יברך.

והטעם בזה, הואיל וכל האיסור הוא רק עבירה של נתינת מכשול, ומכיון שאם לא יתן לו לאכול הרי יכשל האורח באיסור גדול יותר, נמצא שאין כאן כל עבירה של נתינת מכשול, אלא אדבריה, יש כאן הצלה ממכשול גדול יותר, ע"י מכשול קטן. [וכעין זה פירשו בפסוק, "אל תוכח לץ פן ישנאך" כיון שלא יועיל, יכשל בלאו החמור של "לא תשנא" [...]

אחריותו הגדולה של בחור יתום...

כשהוציא כ"ק האדמו"ר גאב"ד אונגוואר – רבי מנשה קליין זצ"ל את ספרו הגדול שו"ת משנה הלכות ח"א, עשה סעודה גדולה בה השתתפו גדולי ישראל, ובתוכם כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל שאף דרש לכבוד המאורע, וכך סיפר על גאב"ד אונגוואר:

"אחר ימי המלחמה, נסעתי לבקר במדינת צרפת למען שארית הפליטה, להחיות העצמות היבשות ולרומם את קרן התורה וישראל. שם פגשתי את רבי מנשה בבחרותו, בפעם הראשונה, היה זה יום רביעי, ומכיון שמצא חן בעיני, ביקשתי ממנו שישאר אצלי עד אחרי השבת, אך הוא לא הסכים אף שהפצרתני בו מאוד, וככל שיותר הפצרתי, כך סירב יותר בתוקף ועמד על כך שרוצה לחזור ולהיות במקומו עוד לפני השבת.

"התפלאתי מאוד מדוע מתעקש לחזור למקומו עוד לפני השבת וביקשתי ממנו לומר לי הטעם מדוע אינו רוצה להשאר אצלי לשבת? וכך השיב לי: "אני שוהה במחנה של ילדים פליטים, ואנחנו שם כארבע מאות ילדים יהודים. ומנהלי המחנה אינם שומרי תורה ומצוות, והם רוצים ח"ו להעבירנו על הדת, וכמוכן שגם רוצים להכשיל אותנו באכילת נבלות וטריפות. אמנם התחזקנו אני ועוד אחדים מהקבוצה, וסידרנו מחלקה של מטבח כשר עבור שומרי תורה ומצוות. ובכל זאת, כאשר אין אנו משגיחים כראוי, הם (מנהלי המחנה) זורקים בשר טריפה לתוך הקדירה להכעיס. וא"כ איך אוכל לשהות כאן? הרי אם לא אהיה שם להשגיח על הכשרות, יתכן שיהיה נגרם עי"ז שילדים יהודים יאכלו בשר טריפה ח"ו".

סיים הרבי מקלויזנבורג: "כאשר ראיתי בחור יתום גלמוד, שיש עליו כל כך אחריות של הכלל, ראיתי שהוא מעותד לגדולות וגמרותי בדעתי שאין אני יכול לעוזבו מתחת ידי. והגם שהוא חזר אז למקומו מטעם הנ"ל, אבל מיד כשהגיע לארה"ב חפשתי אותו והכנסתי אותו לבית המדרש, עד שנעשה לכלי מפואר בע"ה.

דרכי ציון

"הרי הוא נכשל באיסור דאורייתא?"

באחת השנים, היה בחור בישיבת קול תורה שראה, לשיטתו, פגם בכשרות מטבח הישיבה באותם ימים, ולמרות שניסה להעיר על כך, כנראה נותר ללא מענה הולם. מה עשה ב"חכמתו"? עלה בדעתו "פתרון מקורי": הוא "יטריף" את המטבח וכך תחייב ההנהלה להכשירו מחדש...

ואכן הוא נטל באישון לילה חלב ושפכו לתוך סירים בשריים 'בני יומם' והעמידם על האש, וכך רתחו ונטרפו... כשנודע הדבר, נעשה רעש גדול, והנהלת הישיבה ביקשה מכל אחד מראשי הישיבה שיאמר דברי תוכחה על כך לפני השיעור.

כאשר הגאון **רבי אברהם ארלנגר** זצ"ל מראשי הישיבה, ניגש למסור את השיעור, החל לבכות, ובסערת רוח גדולה כשהוא מזועזע כולו זעק: "זה הרי איסור דאורייתא של בישול בשר וחלב! הרי כתוב בתורה שלוש פעמים "לא תבשל גדי בחלב אמו" ולומדים מכאן שיש איסור נפרד לבישול של בשר וחלב, מלבד איסור אכילה ואיסור הנאה. הבחור הזה חשב שהוא "מדקדק במצוות". הוא מציל ממכשולות... אבל הוא נכשל באיסור דאורייתא!... איך בחור יכול ליפול בכזה עוון דאורייתא?!" כך זעק הגאון במר לבו כרבע שעה כשהוא מזיל דמעות ולא יכול להרגע.

הלמות עמלים - ח"ב

להסיר מכשול...

סיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א (בשיעורו ביום כ"ב אדר ב' לפני מספר שנים): הגאון **רבי מיכל יהודה ליפקוביץ** זצ"ל כתב מכתב המלצה למגבית עבור אשה אלמנה עניה שהיו לה בביתה מספר ילדים להשיא. הוא מסר את כתב ההמלצה לידי "משולח" קבוע שיצא לחו"ל שם ערך את המגבית.

ואכן יהודי חו"ל פתחו את ליבם ותרמו סכומים נכבדים עבור נישואי ילדי האלמנה עד שהצלוחה בסייעתא דשמיא לחתן ילד אחר ילד, חמשה ילדים, באמצעות מכתב ההמלצה של רבי מיכל יהודה.

כאשר סיימה בשעה טובה ובמז"ט לחתן את כל הילדים, והיה זה כבר אחר פטירתו של רבי מיכל יהודה, החל ויכוח בין המשולח לאלמנה למי שייך כתב ההמלצה. המשולח טען כי מכיון שהוא קיבל את ההמלצה עבור המגבית הרי שזה שלו, ואילו האלמנה טענה שמכיון שנכתב בשבילה הרי זה שייך לה.

ואף שהמכתב סיים את "תפקידו", שהרי היא כבר השיאה את כל ילדיה, בכל זאת נחשב כתב ההמלצה "יודייקא" באשר שוה כיום כתב ידו של רבי מיכל יהודה ממון רב.

פנה הרב זילברשטיין לחמיו **הגר"ש אלישיב** זצ"ל ושאלו כיצד לפסוק בשאלה זו ששנים אוחזים בהמלצה, זה אומר כולה שלי וזה אומר כולה שלי...

השיב לו הרב אלישיב: "אין כאן כל שאלה. ההמלצה אינה שייכת לא לזה ולא לזה, ואסור להשאירה לא אצל המשולח ולא אצל האלמנה, אלא יש לשורפה! ובזה יקימו "אל תשכון באהלך עולה", כי אם נקיים את ההמלצה עלולה היא להיות מכשול בעתיד לרמאים לגבות בה כסף שלא כדין!"

מתוך מאמר

"הוכח תוכיח את עמיתך"

להוכיח את חברו מתוך

אהבה ובאופן שלא יתבייש!

נלמד מהפסוק: "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא" (פרק יט-יז)

וכתב רש"י: לא תלבין את פניו ברבים. ואמרו חז"ל בגמרא: יכול יוכיחנו אפילו כשמשנתנים פניו מפני הבושה, תלמוד לומר "ולא תשא עליו חטא" (ערכין טז:). מובא בזהר הק' שכאשר בא אדם להוכיח את חברו, ילמד את דרך התוכחה מהקב"ה. כי בהתחלה מביא הקב"ה על החוטא יסורים בצניעה בגופו, שאין אדם יודע מלבדו. אם חוזר בתשובה מוטב, ואם לאו, מביא עליו יסורים שיודעים קרוביו עליהם. אם חוזר בתשובה מוטב, ואם לאו, מביא לו הפסד ממון או בנים רח"ל, ובה יודעים כל הבריות ואומרים: בוודאי פלוני חטא ולכך יסורים באים עליו.

כך צריך אדם לנהוג כשבא להוכיח את חברו, בתחילה יוכיחנו בסתר, ולא ילבין פניו בפני הבריות. אם שמע מוטב, ואם לאו, יוכיחנו בפני קרוביו וידידיו. אם שמע מוטב, ואם לאו יוכיחנו אף ברבים. הוא שנאמר בפסוק: "הוכח תוכיח את עמיתך". כלומר: בתחילה "הוכיח" - יוכיחנו בצניעה, ואח"כ "תוכיח" - בין ידידיו. ובשלישית: "את עמיתך" - לפני הבריות.

בספר קב הישר (ח"ב פרק קא) מביא את דברי **הזהר הק'** המפליג בגודל שכרם של המוכיחים את הזולת, והמזכים את הרבים לעוררם ולכוונם לדרך הטוב והישר, ולמנוע מהם להכשל בחטא. וזוכים בזה לארבע מעלות נשגבות:

(א) ידועים דברי חז"ל (קידושין מ:): כי עוון אחד מכריע לכף חובה את כל העולם, ומאידיך, מצוה אחת מכריעה לכף זכות. נמצא שע"י שמוכיח את הבריות, ועי"ז שב אחד מישראל בתשובה, הרי בכך הכריע את העולם לכף זכות וזכות הרבים תלויה בו.

(ב) המוכיח מקיים מצות עשה "הוכח תוכיח את עמיתך" ועל ידי התוכחה מתגברת הקדושה, והסט"א מוכרח להיות מוכנע תחת יד הקדושה.

(ג) בתוכחתו גורם הוא שכבוד הקב"ה מתעלה ומתרום. ושכרו יהיה שיזכה לראות בנים ובני בנים יראים ושלמים.

(ד) לאחר מותו מקבל שכר עצום שמוליכין את נשמתו בתליסר תרעי ואין מי שיחסום בידו. ועליו נאמר "בריתי היתה איתו החיים והשלום" (מלאכי ב-ה).

ואולם תנאי נתנו חז"ל למוכיח, שיהיה הוא זהיר בעצמו במה שמוכיח ומזהיר אחרים. וכפי שמפרש **המדרש שמואל** את מה ששנינו באבות (פרק א-יא) "אבטליון אומר: חכמים הזהרו בדבריכם, שמא תחובו חובת גלות ותגלו למקום מים הרעים וישתו התלמידים הבאים אחריכם וימותו, ונמצא שם שמים מתחלל".

ופירש המדרש שמואל: כוונת התנא להזהיר שיהיה נאה דורש ונאה מקיים. ולהיות הוא נזהר תחילה בכל מה שהוא מזהיר לאחרים. וזהו שאמר "הזהרו בדבריכם" - הזהרו אתם תחילה בדבריכם שאתם מזהירים בהם את אחרים - שמא תחובו חובת גלות, כי השומעים את דבריכם, כשיראו אתכם שאינכם מקיימים מה שאתם דורשים, גם המה יראו וכן יעשו, ויתחייבו העם גלות על עוונותיהם, וכיון שאתם גרמתם להם שלא ישמעו את דבריכם ובסיבתכם חטאו, יהיה כל עוון אותו גלות על צוואריכם, כי גם המה ילמדו מכם להיות דורשים ולא מקיימים.

ודי לחכימא...

תוכחתו של הגה"צ רבי גדליה אייזמן זצ"ל לתלמידיו (בישיבת קול תורה) היתה מחושבת, מיוחדת ומקורית, מלווה פעמים בקורטוב של הומור: פעם הבחין רבי גדליה ברפיון בשקידת התורה אצל אחד התלמידים. הוא ניגש אליו ואמר לו בפנים כאובות:

"**היום** הלכתי ברחוב וראיתי את אביך בא מולי, אך לצערי עברתי במיוחד לצד השני של הכביש, כדי שלא אצטרך להפגש עמו וממילא גם לדבר איתו עליך. פשוט לא רציתי לצער אותו. תפוס את עצמך בידיים ותתחיל ללמוד ברצינות כדי שבפעם הבאה שאראה את אביך, שאני מיודד עמו, לא אצטרך לחצות את הכביש..."

אירע פעם שאחד הבחורים שרצה לקרוא לחברו בבית המדרש באמצע סדר הלימוד, במקום להתקרב אליו ולקרוא לו בשמו, הוא נשאר במקומו המרוחק, ובקלות דעת שרק לו בשפתיו שריקה שנשמעה היטב ברחבי בית המדרש...

כמובן שגם רבי גדליה שמע, הוא ניגש אליו בתמימות מעושה: "האם קראת לי?" התלמיד כמובן השיב בשלילה, ואז אמר רבי גדליה: "הא, פשוט השמעת מפיד איזה רעש ולא ידעתי למי כיוונת, חשבתי שאולי התכוונת אל..." כך במקום לנזוף בו בפרהסיה, פנה לעברו בתוכחה מושחזת, והבחור מצידו הפנים את המסר החריף שבדברים.

עפ"י "רבי גדליה"

בניחותא ובטובות...

סיפר כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל: לפני דורות אחדים, בימיו של **כ"ק האדמו"ר רבי מאיר מפרימישלאן** זצ"ל, פנה אליו אחד ממזהירי השבת בעיר לבוב, שיבוא לעזרתו. באשר נמצאים שם רוכלים מאחינו בני ישראל המזלזלים בשמירת שבת קודש וממשיכים למכור בשוק אחרי חנוכה השבת, רח"ל. עסקן זה נהג לצאת ולגער בהם ולהפריע להם במעשיהם בחוזק יד...

השיב לו רבי מאיר: עכשיו שהסט"א מתגבר והולך, אין להתגרות עמהם במלחמה גלויה, כי עוד עלול מעשה שטן להצליח, ויצא מזה חילול ה' ח"ו. אלא כשתרצה להצילם מן החטא, תוכיחם בניחותא ותדבר אליהם טובות, וקודם לכן תתפלל לריבונו של עולם ותאמר: "הריני הולך לעשות פעולה לכבודך ית"ש, אנא הצליחני שאעשה דבר המועיל ומתקיים..."

לפיד האש

שלא יכלם...

כאשר היה נזקק הגאון **רבי יהודה צדקה** זצ"ל, לייסר ולהוכיח תלמיד שהתרשל בלימודיו, נזהר היה מאוד שלא להעכיר את רוחו יותר מהנדרש, וכל שכן שלא להכלימו.

פעם הוזמן אליו הביתה תלמיד שהיה חלש בלימודיו. והוצרך לשיעורי עזר. בבוא התלמיד, החליט רבי יהודה לצאת עמו לבית כנסת סמוך. הפציר בו בן משפחתו שישאר וילמד עמו בבית שהרי לא חש בטוב ביום זה...

כיון שהפציר בו מאד אמר לו הרב צדקה בסוד: "צריך אני היום גם להוכיח את התלמיד, ואם נשאר כאן עלול התלמיד לצאת מבוייש ח"ו. על כן אני יוצא עמו לבית הכנסת שהוא ריק מאדם בשעה כזאת..."

וזאת ליהודה

"הנני מוכן ומזומן לקיים מצוות הכח תוכיח"...

העיד הגאון **רבי אליהו דוד רבינוביץ תאומים** - האדר"ת זצ"ל בהאי לישנא: "בשעה שהייתי דורש ברבים בשבת הגדול ובשבת שובה, הייתי אומר מקודם:

"**הנני** מוכן ומזומן לקיים מצות "הוכח תוכיח את עמיתך" ויהי רצון שיהיו המילים מסודרים בפני ונשמעים לעבודתו יתברך שמו. ושלא אכשל בלשוני לפגוע בכבוד איש ח"ו."

ומסיים האדר"ת: "ותודה לא-ל שהייתי נזהר בזה בכל אופן היכולת בידו. ישמרני ה' גם לימים יבואו עלי לטובה."

נפש דוד - נז

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

כיצד הייתם מציעים לגבריאלי לנהוג?

כי לאדם שכועס לא מקשיבים. מוטל עלינו עדיין לברר מדוע גבריאלי כועס? מסתמא הוא כועס כי לא הקשיבו לו. או שהוא חושב שלא יקשיבו לו. הוא ביקש לשמור על השקט והדבר לא נעשה, או שבהזדמנות דומה לא הקשיבו לו - פגעו בכבודו! בדרך כלל זהו הגורם לכעס.

אם נניח שהוא כעס משום כבוד שמים, כדאי לבדוק האם הוא כועס בכל מצב של כבוד שמים המחולל, או רק כאשר הוא מעורב בזה. כתוב שבשכר הקנאות זכה פנחס ל"את בריתי שלום" מדוע? משום ששלום הוא המקור לקנאות, הקנאות נובעת מאהבת הזולת!

שמעתי פעם מהמשגיח רבי שלמה וולבא זלה"ה שקנאות צריכה להגיע מתוך כאב. ראובן אוהב את שמעון, וכאשר הוא רואה ששמעון תועה בדרכו הרוחנית זה כואב לו. כאשר מדובר בקנאות כזו, מסתמא ראובן לא יכעס אלא יתנהג במה שפנחס זכה "את בריתי שלום".

* * *

בנקודה זו מונח יסוד תורני-פרקטי מדהים:

כאשר כואב באמת מחפשים את הדרך לפתרון, ובאמצעות כעס הרי לא ניתן לפתור את הבעיה. עם כעס לא ניתן להשפיע. כעס לא עוזר ומי שכואב לו רוצה לעזור!

ישנו כלל שאדם לא יכול להכיל שתי תחושות שונות בו זמנית; כאב שנובע מתוך רחמנות לא שוכן יחד עם כעס. כאשר אתה מבחין אצל הזולת במידות רעות אתה אמור לכעוס עליו; אתה אמור לרחם עליו; אין לו חיים, אין לו ידידים ובעצם אין לו כלום!

אדם עם מידות רעות חי בעולם חשוך ואסביר, באמצעות סיפור, מדוע: מורי ורבי הגאון רבי שמחה ווסרמן זצ"ל רצה פעם לרכוש מכונית משומשת. לפני הקניה הוא ביקש לקחת את הרכב לטכנאי שיבדוק את תקינותו. המוכר שאל אותו מנין אדע שאתה לא מתכוון לגנוב לי את המכונית? השאלה הזו לא מצאה חן באזני מורי ורבי אשר הרזה לעצמו: הוא חושב שאני גנב - אולי הוא גנב? ואז החליט לבדוק במשטרה מה מצב הרכב. התברר שהרכב היה גנוב. המוכר חשש מונבה כי כל הפוסל במומו פוסל. אדם עם מידות רעות חי בעולם חשוך כי הוא חושד שכולם כמנהו... בידינו הברירה האם לכעוס על אדם כזה, או שמא לרחם עליו!

ממילא: כאשר 'גבריאלי' רואה מישהו שמדבר בבית כנסת הוא לא צריך לכעוס. אם הוא יכול לתקן את המצב שיתקן, אבל לכעוס? בל נשכח שאותו אדם שמפספס בבית הכנסת ישלם על המעשה ביוקר רח"ל. הקנאות של גבריאלי אמורה לבוא ממוצא של כאב ורחמנות, וכמה רחמנות יש על אותו אחד שנכשל בדיבור בביכ"ל!

השביל הדק החולף בין מצוות תוכחה למידת הכעס, מעמיד אותנו לא פעם בדילמה לא פשוטה כמו במקרה של 'גבריאלי'. למען האמת לא משנה אם התיאור אודות גבריאלי הוא מעשה שהיה / לא היה, בגלל שבסוף מדובר בעובדה יומיומית ידועה.

נביא את המקרה של גבריאלי, ולאחר מכן את הניתוח המעשי של איש החינוך הנודע, המשגיח רבי נח אורלויק שליט"א.

* * *

כאזרה ראשונה הסתפק 'גבריאלי' בנקישה קלה על השולחן. לדעתו היה די בכך כדי להשקיט את שני המתפללים שדיברו שיחה בטלה בבית הכנסת. אבל זה לא עזר. גבריאלי נקש חזק יותר על השולחן, וכאשר אף זה לא עזר נאלץ להפריח לחלל 'נו!' חד-משמעי.

המפספטים היו שקועים כנראה בנושא מעניין, שכן הם התייחסו אל גבריאלי כאל אוויר. גבריאלי ידע שהצדק עימו, והוא לא חשב לוותר. 'נו!!!' צעק ושני המפספטים התעוררו באחת. אחד מהם הסמיק, הניח את אצבעו על צדעיו וסובבו קמעא. גבריאלי התנשף, החווה בידו לכיוון הדלת וצעק: "החוצה!" זה לא עזר והוא צעק שנית: "ה-ח-ו-צ-ה! כאן לא מפספטים!"

* * *

בהתייחס למידת הכעס, כיצד היה על 'גבריאלי' לנהוג?

הרב אורלויק מציע תחילה לבדוק: מה עורר את כעסו של 'גבריאלי', האם הוא כעס על כבוד שמים המחולל?

קצת קשה להאמין. לכעוס על כבוד שמים זו 'מדרגה' לא פשוטה, וזה מצב נדיר.

כבר החפץ חיים היה מתפלא מדוע מקיימים מצוות שונות ברוגע, ואילו דווקא את מצוות התוכחה מקיימים מתוך כעס... מסביר הרב אורלויק את כוונתו: זה משום שהוא מוכיח את השני על כך שהוא הפריע לו!

דברים חד משמעיים לגבי זה מובאים בכתר-ראש סי' קמ"ג וזה לשונו: "תוכחה. שלא לדבר קשות ודברים קשים אינם נשמעים רק יאמר בלשון רכה, ואם אין טבעו בשום אופן לדבר רכות פטור הוא מלהוכיח". מי שנוטה למידת הכעס פטור ממצוות תוכחה, כיון שהוא במידה מסוימת 'חולה' שלא מסוגל לקיים את המצוה. כדי להוכיח, כדי להשפיע על הזולת, צריך לאהוב אותו. אחרת לא ניתן לעזור לו.

* * *

וכאן הבן שואל: אם נצא מתוך הנחה שמוצא הכעס שלו הוא אכן כבוד שמים - האם אז ראוי לו לכעוס?

תשובה: לא. אין סיבה להיות בכעס. כעס לא עוזר אף פעם,

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון? ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך - וגם חייך אליו

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

או צרות הפרשה

פרשיות "אחרי מות" – "קדושים"

"ואל יבוא בכל עת אל הקודש מבית לפרוכת אל פני הכפורת אשר על הארון" [אחרי מות – טז, ב].

להלן שאלה שהתעוררה בימי שלוח הרקטות על ידי אויבנו ימ"ש ברצועת עזה, בחודש תמוז תשע"ד: ביום שבת קודש, הגיעו ילדים רבים לשיעור תהילים בבית כנסת מסויים באחד מיישובי הדרום. באמצע השיעור, נשמעה לפתע אזעקה. בהלה גדולה תקפה את הנוכחים במקום, משום שבבית הכנסת היו חלונות ושמשות גדולות מזכוכיות שעלולות להתנפץ, וגם בקרבת בית הכנסת לא היה מרחב מוגן.

הרב והילדים החלו באמירת פרקי תהילים ותפילה, אך כאן אירע דבר מעניין: אחד ההורים שבא עם בנו לשיעור, חרד היה לשלום בנו, ומצא עבורו 'מרחב מוגן' – תוך כדי צפירת האזעקה האיש רץ לעבר ארון הקודש, שבו מונחים ספרי התורה, והניח שם את בנו הקטן. ארון קודש זה בנוי בתוך כתלים עבים מאוד, ונחשב למקום המוגן ביותר בבית הכנסת.

לאחר השבת, שלח האב את סיפור המעשה אל מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א, וסיים בשאלה:

ידוע שארון הקודש שמניחים בו ספר תורה, דינו כתשמיש קדושה, ולכן אסור להשתמש בו בשום תשמיש של חול, וממילא נשאלת השאלה האם היה מותר לי לנהוג כפי שנהגתי. ובמידה ואסור היה לנהוג כך, האם אני זקוק לכפרה?

הש"ס מו"ר שליט"א: מסופר בנביא (מלכים-ב' פרק י"א), שכאשר מת אחזיהו מלך יהודה, קמה אימו עתליה, והמיתה את כל זרע הממלכה מזרע דוד המלך, כדי שתמלוך היא ללא עוררים. כאשר ראתה בתה, יהושבע, את מעשה האכזריים של אימה, מילטה את בן אחיה התינוק - יואש, שזה עתה נולד, מבין בני המלך המומתים, והסתירה אותו במשך שש שנים בתוך בית קודש הקדושים, ועליו התנבא דוד המלך (תהילים כ"ז): "כי יצפנני בסֶכֶה ביום רעה יסתירני בְּסֶתֶר אֶהְלוּ". (עד שבשנה השביעית הוציאו יהודים הכהן ממקום מחבואו, ומשחו למלך תחת אביו. ומובא בילקוט מעם לועז: הטעם שהוציאו והמליכו את יואש בגיל שבע, כי אחת לשבע שנים מְפַנים את קודש הקדושים, והיו משלשים לתוכו את האומנים בתיבות, ולכן לא יכלו להצפינו שם יותר מזה, אחרת היו האומנים מגלים את הסוד...).

אכן, פשוט שאין ללמוד מהמסופר אודות יואש לנידון דנו, כי שם היה מדובר בפיקוח נפש ממשי, כי אילולא החביאוהו בקודש הקדושים, היתה מוצאת אותו עתליה ורוצחת אותו, אך בענייננו אין לפנינו חשש סכנה מוחשי, אלא מדובר בסכנה רחוקה מאוד, ולכן עדיין לא מצינו היתר להיכנס לתוך ארון הקודש בשעת אזעקה.

יש לציין, שנשאלנו בעבר אודות ילד-חמד, בן להורים שעדיין חילוניים לגמרי, שהחל להגיע לשיעורי תורה בבית הכנסת למרות איומי הוריו. באחת הפעמים שהגיע הבן לבית הכנסת, יצא האב לחפש אחריו, וכשהתקדם לעבר בית הכנסת, הבחין בו הבן ומיד פתח את דלת ארון הקודש, זינק פנימה, ושם התחבא מפני אביו...

האב הגיע. במבט חמור-סבר החל לסקור את כל משתתפי השיעור, ומשלא מצא את בנו, שב על עקבותיו.

ונשאלנו: האם היה מותר להיכנס ולהתחבא בתוך ארון הקודש? והשבנו: היה מותר לילד להטמין עצמו בתוך ארון הקודש (כשאין 'מקום מבטחים' אחר), וזאת משום שכל האיסור להשתמש בארון הקודש בדברי חול, הוא משום שזהו בזיון לקדושה, אך כאן, אדרבה, זהו כבוד התורה, שנשמת הילד תנצל מרדת שחת, ותעלה מעלה מעלה בתורה. וכמו שמצינו שהמוביל ספר תורה ממקום למקום, וקיים חשש שהספר יגנב ויתבזה על ידי נוכרים, אזי מותר לו להניח את הספר תורה על החמור ולישב עליו, כשלא קיימת עצה אחרת לשמור על הס"ת (כמבואר בנור"ד סי' רפ"ב סי"ג).

אולם אין נידון זה דומה לשאלתנו, כי כאמור שם הכניסה לארון הקודש היא לכבוד התורה, לצורך לימוד התורה, אך כאן ההצלה היא מפחד האזעקה, ועדיין לא שמענו היתר לנהוג כך. ולכן, למעשה נראה שבנידוננו הסכנה לא היתה גדולה, ולא היה ראוי להכניס את הילד לארון הקודש.

ובדבר השאלה אודות ה'כפרה', השבנו לאב: אין צריך כפרה, כי עשית זאת מתוך התקפת בהלה, אך בכל זאת טוב תעשה אם תשתדל ליפות בדרך כלשהי את ארון הקודש!

וכעין המסופר בנביא (שמואל-א' פרק ה'-ו'), שהפלישתים לקחו בשבי את ארון האלוקים, ויד ה' פגעה בהם וניגפו בייסורים גדולים, והיתה מהומת מוות בכל מקום שאליו העבירו את הארון, עד שהחליטו לשלוח את הארון בחזרה למקומו, בצירוף 'אֶשֶׁם', ככפרה על מעילתם בקודש, וכדי שישוּב חרון אף ה' מהם. הניחו אפוא הפלישתים בצד הארון, ארגו עם כלי זהב יקרים, ושלחוּם בעגלה המוּנהגת על ידי פרות. כשהגיעו הפרות לבית שמש, הורידו הלויים את ארון ה' והניחוהו על אבן גדולה, ואת ארגו הזהב הניחו בסמוך לארון. הרי לנו, שיש מקום לכפר על פגיעה בארון ה', על ידי ייפוי והאדרתו.

לסיכום: (א) לא ראוי היה להכניס את הילד לארון הקודש. (ב) מן הדין האב אינו זקוק לכפרה על מעשיו, אך טוב שיתרום דבר מה לייפוי ארון הקודש (ופריו מתוק).

"בזאת יבוא אהרון אל הקודש" [אחרי מות - טז, ג].

רבי אמנון ממגנצא זצ"ל, שחי לפני כתשע מאות שנה, דור אחד קודם הרמב"ם, והיה מבעלי התוספות, חיבר את הפיוט "ונתנה תוקף קדושת היום כי הוא נורא ואיום" (והמעשה שהביאו לכך ידוע ומובא במחזורים), בפיוט זה, הוא מזכיר שהכול נגזר בראש השנה – "מי יחיה ומי ימות, מי בקיצו ומי לא בקיצו, מי במים ומי באש, מי בחרב ומי ברעב... מי ישפל ומי ירום". בסוף הפיוט נאמר: "ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה". מעל למילים: "ותשובה ותפילה וצדקה", נכתב: "צום, קול וממון". צום – זו תשובה. קול – זו תפילה. ממון – זו צדקה. אלו הם שלושת הדברים שבכוחם לבטל גזרות. המילה "צום" עולה בגימטריה מאה שלושים ושש, וכך גם המילים "קול" ו"ממון". אם כן מספרם שווה, וביחד עולים כולם למניין ארבע מאות ושמונה, שזו הגימטריה של המלה "זאת". זהו שאומר הכתוב: "בזאת" – על ידי שלושת חלקי התשובה: צום, קול וממון, "יבוא אהרון אל הקודש" – על ידם יתכפרו עוונות בני ישראל.

על זה נאמר בתהילים: "איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת" – "בער" עולה למניין מאתיים שבעים ושתים שהם פעמיים מאה שלושים ושש. רמז לכך שאדם העושה שניים מתוך שלושת חלקי התשובה ולא את שלושתם, הוא "בער".

לרפואת גיטי בת מונירה היי, אסנת בת תקווה היי, מרים בת קטי היי, מרדכי בן שרה היי, אסנת בת אסתר היי, מיכל אפרת חיה בת דיאנה היי, נדב חיים בן אירית היי.

ממשיך הפסוק ואומר: "וכסיל לא יבין את זאת" – הוא לא מבין שעיקר התשובה היא על ידי ה"זאת", הצום הקול והממון (דורש ציון).

"כתונת בד קודש ילבש ומכנסי בד יהיו על בשרו ובאבנט בד יחגור ובמצנפת בד יצנוף בגדי קודש הם" [אחרי מות - טז, ד].

"כתונת בד" – על גוף הכהן הייתה כעין חולצה ארוכה. "ומכנסי בד" – אלו מכנסיים. "ובאבנט בד" – זהו האבנט שהיה כרוך סביב גופו, וארכו היה ל"ב אמה. "ובמצנפת" – זה הכובע. אלו ארבעת בגדי כהן הדיוט. כל מקום שנאמר "בד" הכוונה לבד העשוי פשתן. הלוּבש בגד פשתן, שום מזיק לא יכול לו. לא שטן, לא פגע רע, לא עין הרע ולא כשפים. כשפרעה מינה את יוסף הצדיק למלך על מצריים, נאמר בתורה: "וילבש אותו בגדי שש" – בגדי שש הם בגדי פשתן (גם המילה "בד" עולה בגימטריה שש). מדוע הלבשו בגדי שש? כי ידע פרעה שיוסף הוא ירש' טוב עבור מצרים, שכן בעתיד יציל אותה מחרפת הרעב. אבל מצרים מלאה בהרטומים ומכשפים שעלולים להזיק לו. לכן, מיד כשמינהו, הביא חייט שיתפור לו בגד פשתן מראשו עד רגליו, לשמירה מפני כל המכשפים והמזיקים למיניהם. מטעם זה מובא בפסוקים, שיש עניין להלביש את הנפטר בתכריכים העשויים פשתן, ולא זו בלבד, אלא יש עניין שגם חוטי התפירה יהיו מפשתן, וזאת בכדי לשמרו מפני המזיקים.

אלו, אם כן, היו הבגדים שהכהן לבש, בגדי פשתן. בגדים אלו, נאסר על הכהן ללבושם עד שהתרחץ. ואחרי הרחצה, חייב היה הכהן לנגב את עצמו היטב, כי אם תישאר טיפת מים, הריהי חוצצת בינו לבין בגדים, והבגדים היו צריכים להיות על גופו דווקא. על כך אנו אומרים בסדר עבודת כהן גדול ביום הכיפורים: "ירד וטבל, עלה ונסתפג" – "נסתפג" הכוונה שניגב עצמו במגבת.

למה אמר "בגדי קודש"? בזמננו, בגד לבן מראה על חשיבות ועל הופעה מכובדת. עד כדי כך, שרבי חיים פלאגי זצ"ל כתב, שאסור לאדם ללבוש בגד לבן בשבת, במקום שאחרים אינם לובשים, משום יוהרא, והעושה כן יהא בנידוי, חוץ מחכם גדול ומפורסם, אבל לא אדם מן השורה, אפילו אם הוא תלמיד חכם. גם רבי שלמה אליעזר אלפנדרי כתב כך. כל זה כיום, אבל בזמן חז"ל, בגד לבן היה בגד פשוט, ובגד צבעוני נחשב לבגד חשוב. מה הראיה שבגד צבעוני היה בגד חשוב? – על מרדכי היהודי כתוב שיצא מלפני המלך, "בלבוש מלכות תכלת וחור, ותכריך בוץ וארגמן... ועטרת זהב" – בגד צבעוני. ומה הראיה שבגד לבן היה בגד פשוט? – הגמרא מספרת שבתקופה ההיא היו רגילים להלביש את הנפטר בבגדים החשובים, היפים והמפוארים שלו, וכך היו מוציאים אותו לרחוב, להלוויה, ועם בגדים אלו גם היה נקבר. והעניין, שהיו להם בגדים פשוטים, בלויי סחבות, היו מתביישים להוציא את הנפטר לרחוב. מה עשו? היו לוקחים את הנפטר, מניחים אותו בבית הלוויות ובורחים משם, מפני הבושה. ראה רבן גמליאל שהעניין מתביישים, ואינם קוברים את נפטריהם בכבוד הראוי, תיקן שיקברו את הנפטר אך ורק בבגדי פשתן פשוטים ולבנים, שכן בגדי פשתן מחירים זול, כך שאפילו עני היה יכול לרכושם, והצבע הלבן מורה על בגד פשוט.

לכן הכהן הגדול היה לובש ביום הכיפורים בגדי לבן, שהם בגדים פשוטים, כדי שלא יתגאה. ואומרת לו התורה: דע לך, "בגדי קודש הם" – בגדים הללו אינם בגדי התפארת אלא בגדי קודש.

(יש טעם נוסף שביום הכפורים לבש הכהן הגדול בגדי לבן ולא בגדי זהב, מפני שאין קטגור נעשה סגור, שאם היה לובש בגדי זהב – היה מזכיר בזה את מעשה העגל הזהב. לכן לבש בגדי לבן) (דורש ציון).

"קדושים תהיו" [קדושים - יט, ב]. בנו בחרת מכל עם ולשון.

עם ישראל לבדו קיבל את היכולת להתקדש ולהיות עם קדוש. לא כן אומות העולם הטמאים מעצם הווייתם. הם אינם יכולים להתקדש, אף אם ינהגו בכל מיני גינוני קדושה. "כי עם קדוש אתה לה' אלוֹקֵיךְ בְּךָ בַחֲרָה... להיות לו לעם סגולה מכל העמים אשר על פני האדמה".

מעשה בישמעאל שפגש את רבנו שלמה בנו של הרשב"י, הלא הוא רבנו שמעון בן צמח דוראן. פנה ואמר לו: "למדתי את כל התנ"ך וגם קראתי את פרשת קדושים שבה מצווה אתכם אלוֹקֵיכֶם: 'קדושים תהיו', ותמהני עליכם, אומרים אתם שהינכם קדושים, אם כן מדוע אינכם רוחצים את גופכם לפני התפילה, כמונו הישמעאלים?" שהרי מנהג ידוע אימצו לעצמם הישמעאלים – בטרם הם מתפללים הם רוחצים את ראשם, את זרועם ואת רגליהם. בזאת שונים הם מן היהודים, אשר מקפידים בבוקר על נטילת ידיים בברכה, ובשאר התפילות, אם בא מן השוק ויודע שנגע במקומות המטונפים או המכוסים, צריך ליטול ידיים אך ללא ברכה... נענה לעומתו רבנו שלמה: "אם תישבע לי בנביא שלך שלא תכה אותי למשמע התשובה שלי, אענה לך". נשבע הערבי. שאלו רבנו שלמה: "האם מותר לאכול תרנגול? – כן. וצפרדע? – אסור. וסרטן? – אוי ואבוי. שני המינים הללו אסורים באכילה למוסלמים. "תמה אני לפשר הדבר" – המשיך רבנו – "הלא התרנגול אין כמוהו נובר באשפתות, ובכל זאת אנו לוקחים ושוחטים אותו. ואלו הצפרדע והסרטן, שנמצאים כל היום במים, ובכל רגע מחייהם טובלים במקווה... נחשבים בעינינו למשוקצים".

הישתומם המוסלמי: אכן שאלה גדולה, מעודו לא חשב על כך. "התשובה פשוטה" – ענה לגוי בן הרשב"י – "התורה אמרה שהם טמאים, ומכיוון שכן לא יועילו להם כל המים שבעולם. אף אתם, כיוון שאתם טמאים, כל מים שבעולם לא יועילו לכם".

חרה אפו של הישמעאלי ואמר: "בן מוות אתה! אלמלא הייתי נשבע לך, הייתי הורגך!" הנביא ישעיה מנבא בשם ה': "המתקדשים והמטהרים אל הגנות אחר אחת בתוֹךְ אוכלי בשר החזיר והשקץ והעכבר יחדו יספו נאום ה'". במי עוסק פסוק זה? מי הם המתקדשים והמטהרים? באר רבנו בחיי כי הנביא כיוון דבריו לנוצרים ולמוסלמים: "המתקדשים" הם הנוצרים, שכאשר הם רוצים להתפלל הם מצטלבים ועושים את עצמם צדיקים וקדושים. מדברים רבות על אהבת האדם, ופועל רוצחים עמים שלמים. "והמטהרים" – הם הערבים, הרוחצים ידיהם ורגליהם וכל גופם כשהם מתפללים. "אחר אחת בתוֹךְ" – רמז ליום המנוחה שלהם: המוסלמים שובתים ביום ששי, הנוצרים שובתים ביום ראשון, ואנחנו יתוֹךְ, ביום השבת שהוא ביניהם. ואם עדיין לא הבנו במי מדובר – אומר רבנו בחיי: "ממשיך הנביא ומסביר: "ואוכלי בשר החזיר" – הלא הם הנוצרים. "והשקץ והעכבר" – הם המוסלמים. עליהם אומר הנביא: "יחדו יספו נאום ה'" – הקב"ה ינקום משניהם.

נמצאים אנו כעת בתקופה שבה כל מיני גורמים מפריחים כל מיני סיסמאות בנוסח: "גם הם נבראו בצלם אלוֹקֵיכֶם"... "גם הם בני אדם"... ההצהרות הללו נועדו לדבר אחד – להטמיע את המחשבה שהגויים כמונו, וממילא גם אנחנו יכולים להיות כמותם... זו המטרה שלהם! זו כוונתם בטשטוש התחומים בינינו לבין גויי הארץ. אין זו השקפת התורה כלל וכלל!

אנו ממבטים בכל יום "שלא עשני גויי". במועדים אנו אומרים: "אתה בחרתנו מכל העמים אהבת אותנו ורצית בנו, ורוממתנו מכל הלשונות, וקידשתנו במצוותיך, וקרבתנו מלכנו לעבודתך ושמך הגדול הקדוש עלינו קראת".

עלינו קראת – ולא על אובמה, פוטיין או על שום גוי אחר בעולם... אף אחד מהם לא נבחר! אנחנו זכינו להיוולד כיהודים, לחיות כיהודים ובעזרת השם נקבל פני משיח צדקנו כיהודים (דורש ציון).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ דוד בן שרה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ ענייט בצאלא בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד חסוב בן רבקה ז"ל, לע"נ בנימין בן רחל ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בן פולין ז"ל, לע"נ מאיר בן עזיזה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

אחד השבת

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם • מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

לקבלת העלון במייל בכל

שבוע, הרשמו לרשימת

התפוצה:

alon089945291@gmail.com

מייל המערכת

(לתגובות, הערות והארות בלבד):

alon7148454@gmail.com

טלפון: 052-7148454

קו החיידות: 077-4103900

פקס: 08-9941870

זמן למכתבים: חזני 1133/4 נחיתות

אין לקרוא את העלון
בזמן התפוצה וספרי חורף

העלון מוקדש לע"נ מו"ר
הגה"צ רבי עזריאל בן כוכבה עטיה זצ"ל

מעשיות בפרשה

"קדושים תהיו כי קדש אני ר' אלהים"

בזוהר הקדוש מסופר, שכשהגיעו תלמידיו של רבי שמעון בר יוחאי לפרשה זו שמחו שמחה רבה.

שכן אמרו חכמינו: "קדשו את עצמכם למטה ואני אקדש אתכם מלמעלה" – וכאשר הרבי לומד עם תלמידו אותו "שיעור" שהתלמיד לומד בפני עצמו, ברור שהוא שמח... (הרבה זצ"ל מפשיסחה)

"קדושים תהיו"

פרשה זו נאמרה בהקהל (רש"י)

אדם יכול לזכות בקדושה רק כשהוא מבטל את עצמו מפני הכלל והוא רואה את עצמו כחלק בלתי-נפרד מקהל-ישראל. אם יש "הקהל" יתכן גם "קדושים תהיו". כאשר "כל העדה" היא כאיש אחה אז יתכן שיהיו "כולם קדושים"... (שפת אמת)

"וארבת לדעך במוך אני ר'"

אמר הרב הקדוש ר' משה ליב מססוב ז"ל: לא הייתי יודע אהבת ישראל מהי עד שלמדתי זאת מאיכר אחד. שכן פעם שמעתי איכר מבוסס-במקצת שואל לחברו: "התאהב אותי?" "דע, אני אוהב אותך עד מאד!" השיב הלה. "התדע איפוא מה חסר לי?" חזר ושאל הראשון. "וכי מנין אדע זאת?" תהה השני. "אם אינך יודע מה חסר לך" – אמר הראשון – כיצד יכול אתה לומר שאתה אוהב אותי?"...

"ושרט לנפש לא תהי בבשרים ויתבת קעקע לא תהי בנב"

כל עבירה שאדם עובר, הריהו עושה פגם בנפשו – היינו "שרט לנפש"... כל חטאיו של אדם נחרתים לו על מצחו – היינו "כתבת קעקע"... התורה מזהירה אותנו לבל נחטא, כדי שלא נשרוט את נפשותינו ולא נחרות את החטאים כקעקע על פרצופנו... (אורח לחיים)

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2. (הזוכים מתפרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). בבנות 'גידול תורה ויאיר'.

תשובות לשורה ניתן לשלוח עד יום שלישי שבועי לפקס: 08-9941870 או למייל: 7665190@gmail.com

אור התורה
לע"נ בנימין בן רחל

חידה: נמצא בתיבה, ע"י תביה, ולא נזכר בתבה, מי זה? (ניתן להשיב גם השבוע על חידה זו)

החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

שובר פרשת פרסטור | **כוס כים** | **כרטיספר**
ברשת פרסטור | מתנת 'כוספלא' אשדוד | מתנת 'מורשת' אשדוד

עט יוקרתי | אוזניות בלוטוס | אונקי בעיצוב יוקרתי

קוראים יקרים: ניתן לתרום פרסים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו 0774103900 - שלוחה 5

דיון הלכתי בשולחן-השבת
שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א

האם יש חיוב לעצור טמרפים לאנשים אחרים

הרבה שואלים האם יש חיוב לקחת את חבריו שיודע שנוסע לאיזה מקום, או שרואה את חבריו שמחפש מי שיקח אותו והוא נוסע בלא"ה לותו מקום, שיש חיוב חיוב לעצור משום לא ישפוך אדם ואחרים צריכים להם כמבואר בגמ' ביבמות דף יא ע"ב, וכן כתב הגר"י זילברשטיין שליט"א בספר עלינו לשבח בראשית בסוף הספר תשובה לה שיש לעצור את הרכב מדין גמ"ח חסדים וכדאיתא בפאה פ"א מ"א אלו דברים שאין להם שיעור הפאה וכו' וגמ"ח וע"ש בתפארת ישראל, ובשו"ת שבט הלוי ח"ז סימן יא כתב שמה שיש תאונות משום שאנשים לא עושים חסד ברכב שלהם והרבה פעמים הוא בבחינת זה נהנה וזה לא חסד יעו"ש, ובספר הליכות בין אדם לחבירו עמ' תי כתב בשם הקה"י שזוהו שמידה לרכב יעו"ש, וכן כתב הגאון רבי אלחנן פרץ שליט"א בשם האגרות משה שמי שלא מסיע את חבריו כשהדבר אפשרי עליו נאמר לא ישפוך אדם מי בורו ואחרים צריכים לו, אך אם יש לו בעיה ביטחורתית או אם אדם יש לו שיחות שיש בהם חסד עם בני משפחתו ונמנע גליהטיב אין בזה חשש, וכן כתב בזה בשם רבו הגר"פ שיינברג זצ"ל שאם עוצר לרכיבו בימות החורף מקיים בזה אף מצוות הכנסת אורחים יעו"ש, [אך מ"מ כ"ז לא מיירי לעצור טרמפים באמצע הכביש, אלא רק שחבירו יודע שנוסע לאיזה מקום והוא גם נוסע וכדו' שיסיע אותו, ובעיקר האיסור בזה ידוע מה שהאריך בזה הגראמ"מ שך זצוק"ל והו"ד בספר אורחות הישיבה עמ' סא וסד, ובמש"כ בזה בשו"ת מעשה נסים ח"א סימן ס"ו יעו"ש] עוד ראיתי בגליון מעדני אשר שכתב לדון הגאון רבי אשר אנשיל שוורץ שליט"א במי שמקבל רכב מעבודה שלו לצורך עבודה האם מותר לעלות טרמפים עם הרכב, לענ"ד פשיטא שמותר לו לעלות אנשים אחרים לרכב אלא א"כ לא התנו עמו, כמו שמותר לו לעלות את אנשי ביתו ולקחת אותם לכל מקום, ה"ה שמותר לו לעשות חסד לאחרים, וכמו שהארכתי בזה לעיל... (הר' יוסף אביטבול שליט"א)

בין אדם וחבירו

אנו נמצאים בימי ספירת העומר ימים בהם מתאבלים בהם על תלמידי ר"ע והם ימים להתבוננות כמה חשוב לבורא העולם נושא בנ"א לחבירו, וכבר ידועים דברי מרן החזון איש זצ"ל המרטיטים שאמר לרב קובלסקי זצ"ל: 'השאיפה של כל יהודי בעולם צריכה להיות, לעבור את השבעים שנה מבלי לפגוע באף אחד'.

וכשנשאל מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל מהי הדרך לעלות בתורה ויראת שמים בימי הבחירות? השיב: 'הנה בעצם ידוע לכל כי עיקר העליה היא בהתמדת ושקידת הלימוד בתורה, אמנם פרט אחד רצוני להעירך, אשר אף שמדברים מזה ויודעים זה, מ"מ לא מעדיכים את זה מספיק, ולדאבוננו זה כמעט הגורם העיקרי המפריע להיות בר מעלה. והיינו שכידוע באופן טבעי האדם רוצה להיות מכובד בכל מקום ומצב שהוא נמצא, ולדאבוננו רואים שמי שיש לו כח ליצנות, הן להתלוצץ מחברו, והן סתם לעשות בדיחות, הוא נחשב מהמכובדים בחברה, וזו אחת הסיבות ההורסות גם את המבורגים וגם את הצעירים, כי מצד אחד שואף לעליה, אבל למעשה עושה כל המאמצים למצוא חן בעיני חבריו ע"י שמתלוצץ, ומשתדל בכל מרצו למצוא מקום מכובד ע"י שמשקיע כשרונותיו בליצנות ובדיחות, כי בלי זה מרגיש עצמו נחות דרגא, ואין לתאר גודל ההפסד שיש בזה.

ולדעתי זה מהמפסידים העיקריים הן בתורה הן ביראת שמים, ואשרי מי שיוכל להתרומם מזה ולא ישגיח על מה שהרוח הזה שולט בין החברים, ויתבונן שכל זה הוא דמיון חולף אין בו ממש, מלבד האיסור החמור שיש בזה, הוא כולו הבל, ולא נשאר לאדם כלום בזה, וחוזק מזה יחשוב ממה שיגיעוהו חרפה ובושה עולמית בחיים הנצחיים ועונשים החמורים התלויים בזה. וצריך לברוח מזה יותר מלברוח מן האש!!!

וכן מספר הגר"ח מישקובסקי: פעם ראיתי את מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל בוכה. התפלאתי, הרי אפי' בראש השנה ויוה"כ לא ראיתיו בוכה? זה היה כשהוא שמע על מנהל מוסד שהיה קרוב אליו, שדיבר בצורה לא ראויה על מוסד אחר. הוא שלח לומר לו שלא ידריך אצלו יותר, ואותו אחד ביקש בכל זאת להיכנס לרבינו, וכשראה אותו רבינו, הוריד את עיניו ולא רצה להביט בו, ואמר לנו בדמעות: 'מאוסר האדם שיכול לחיות את החיים בלי לפגוע באף אחד' ודבר פלא סיפר רבי אריה לוי, ששמע מהג"ד חיים ברלין, שהג"ח ברלין והגאון רבי יצחק (איצלה) בלאוד הבטיחו זה לזה שמי שייפטר ראשון מן העולם, יבוא אצל חברו ויודיעו בחלום מה קורה אתו למעלה. רבי איצלה נפטר ראשון, וציווה שלא יספידוהו, אבל רבי חיים עמד על כך שיש לומר דברי התעוררות והספידו כהלכה. לאחר כמה ימים, בא הגאון רבי איצלה אצל רבי חיים בחלום והודה לו מאוד על דברי ההספד וההתעוררות, כי זה עשה לו נחת רוח בשמים. אח"כ שאל אותו רבי חיים: 'מה קורה שם למעלה? ורבי איצלה אמר: 'עומק הדין אין לשער, אבל מי ששומר את פיו ומעביר על מידותיו, מוחלים לו על הכל ...'

ואל יקל בעיניו עבודת קודש זו כי היא עבודת חיים וכמו שסיפרו שמרן הגר"ש אלישיב זצ"ל כאשר היה נוסע להבראה, היה נוטל עמו כל פעם ספר אחר. פעם סיפר הנכד, כשהגענו למקום הבראה, העליתי את המזוודה שלו והנחתי על הכסא. כשסבא פתח את המזוודה, הבחנתי שמעל כל התכולה מונחים התפילין וספר. היה זה ספרו של אחי הגר"א. מיד לאחר מכן, פנה אלי הגר"ש באומרו: 'בוא ותראה דבר שהוא פלאי-פלאים, ממש מפלאים'. הוא פותח את הספר, ומצביע על הקטע בו נאמר בשם הגר"א, 'ש'כל עיקר חיותו של האדם בעולם הזה היא כדי לשבור את המידות, ואם לאו - למה לו חיים?'

ומרן זצ"ל הוסיף בהתרגשות: 'לא תורה, לא לימוד תורה, לא התמדה, לא עמל-תורה, אלא העיקר הוא שבירת המידות, ועוד אומרים זאת בשם הגר"א! האם זה לא פלאי-פלאים?! את הספר עולם הישיבה ניתן להשיג בפ"ל: 053341480

הרב חיים זאיד בין שתיים למוות

לפי המדדים אני לא יודע אם הוא ירד חי". אמרתי לעצמי איזה דבר יכול כרגע להביא לישועות גדולות. לא לקח לי הרבה זמן לחשוב והבנתי שכח האחדות זה הדבר היחיד שיכול לפעול ולהביא לישועות מעל לדרך הטבע. 'נהגו כבוד זה בזה': אחדות זה ישועות, חוסר אחדות זה אסון!. אזרתי אומץ בלתי רגיל קמתי לעשות מעשה ונעמדתי על הכסא. תוך כדי העליה שלי לכסא הדיילת מגיעה אליי ומנסה להוריד אותי מהכסא: "מספיק יש כאן בלאגן אל תרחיב אותו יותר מידי". אמרתי לה שתחכה דקה ותבין.

קמתי לעשות מעשה ונעמדתי על הכסא. תוך כדי העליה שלי לכסא הדיילת מגיעה אליי ומנסה להוריד אותי מהכסא:

ואז עמדתי ואמרתי לכולם: "רבותי בידי יש כוס, אם אנחנו רוצים ישועה לאח שלנו שנמצא פה איתנו בין חיים למוות. כל המטוס ולא משנה עם כיפה ובלי כיפה ששימו כן אחד צדקה כמה שהוא יכול אני ואני יעביר את זה לארגון שמסייע לחולים והקב"ה יעשה נפש תחת נפש ובע"ה נראה כאן ישועות. התלמיד שלי הלך והסתובב סביב כל הנוסעים במטוס. לא היה אחד שלא שם צדקה אפילו האנשים שלא היו

חתומים בחותמת הבד"ץ. תוך כדי צעקתי 'שמע ישראל' וכולם עם ידיים על העיניים מקבלים קבלת עול מלכות שמים.

בסופה של מגבית לא האמנתי אבל הצלחנו לאסוף 1,700 דולר. לקחתי את זה שמתו בצד כדי להעביר לאותו ארגון שתכננתי בהתחלה. שהמטוס מתחיל לנחות בנחיתת החירום. קורא לי הרופא מתלמד ואומר לי בא תראה דבר בלתי יאומן. אני מגיע איתו ביחד למקום שבו הניחו את אותו אחד, והוא התעורר ושאל 'מה כבר הגענו לארץ ישראל. אמרתי לו 'איזה ארץ ישראל? עוד שניה הגעת לשמים. אנחנו נוחתים כעת בנחיתת חירום במיוחד בשבילך...'

הוא חשב שאני צוחק עליו ולא האמין לי כלל וכלל. הבן אדם החל לתפקד כרגיל כאילו לא היה כלום לפני כן. שאנחנו נחתנו בשדה התעופה הגיעו למטוס כוחות הצלה מקומיים טיפלו בו. והם מבינים שהיה כאן התקף רפואי חמור.

לאחר כל הסיפור הזה ושהמשכנו בטיסה, הגיע אליי הרופא המתלמד ישב לידי והחל לספר לי את סיפור חייו שהוא נולד למשפחה דתית והוא לא מאמין. וסיפר לי שאחדות כזאת בחיו הוא לא ראה. משם לפה סגרתי אותו לסמינר של ארגון 'ערכים' שיתחיל בעוד פחות משבועיים בע"ה.

זה ימי ספירת העומר. אחדות לעשות אחד בשביל השני ונראה ישועות!

מספר מגיד המשרים הרב חיים זאיד שליט"א, רבה של 'פרדס כ"ף' את הסיפור המדהים הבא שילמדנו מהי אחדות ומה ביכולתה לפעול:

בימי ערב חג הפסח שהייתי באיטליה בצל קהילות הקודש במקום. חזרתי ממש בערב פסח מפאת זה שאני צריך לחזור לסדר את ענייני מכירת החמץ לשכונת פרדס כף שאני מכהן כרבה, וכן סידורים ועזרה בבית בערבו של החג המתקדש. אני כבר במטוס בדרכי חזרה לארץ ישראל משתוקק וכמהה להגיע לארץ הקודש כמה שיותר מהר.

בטיסה מאחורי ישבו קבוצה של נשים שישבו ופטפטו בטונים גבוהים כפי שידוע בתשע קבין... בין לבין אני מקשיב לדיבורים שלהם אני שומע שהם קבוצה של נשים המתגוררות באיטליה והם מגיעים לארץ לא פחות ולא יותר כדי לקיים את 'מצוות' ההפגנה בארץ ישראל. לא דברתי מילה, זה לא עניין שלי וכל איש לפי דרכו.

שעה לאחר מכן, שהמטוס כבר בשמיים יושבים בסמוך אליי בשורה שלישית ממני זוג הורים וילדה. לפתע האבא שמת את ראשו וגלגל עיניים. אשתו צורחת 'הצילו וצועקת לו 'משה' 'משה'. היא מבינה שהוא לא בסדר ואינו מרגיש טוב רצה במהירות לקרא לדיילת. הדיילת מגיעה במהירות שיא מנסה לקרוא לו והוא לא מתייחס. הדיילת החלה לצעוק בקול 'דוקטור!' 'הצלה!' 'עזרה ראשונה!'. באורח פלא וגם משמייים קם אחד סטגר (מתלמד) מבית חולים בלינסון טס במהירות לבן אדם מרים לו את הרגליים מנסה להעביר לו חמצן אך ללא הצלחה. אותו רופא מתלמד נהיה חיזור בתהליך הטיפול ולא ידע כל כך מה לעשות עם המצב שנקלע לנגד עיניו. בל נשכח שלא היו לו את המכשירים הנצרכים לטפל איתם בטיסה.

תוך כדי הטיפול לוקחים את הבת ואת האמא לצד שח"ו הבת לא תראה במוות האב לנגד עיניה. הקרבינט של הטיסה יוצא מבין את העניין ומחליט מיד להנחית את המטוס בנחיתת חירום בשדה תעופה סמוך לירכתי איטליה. במאמר המוסגר: עשיתי מאות טיסות בחיי... מעולם לא הצלחתי להבין מה עושים אם משהו בטיסה צריך עזרה ראשונה וכוחות הצלה, לראשונה ראיתי לנגד עיניי למרות טיסות מרובות...

המתלמד מסתכל עליי והבין שאני רב (אני קורא למושג הזה: "דל"ח" - דתי לשעת חירום...), ואמר לי "כבודו אינו מכיר אותך, ובכללי אני בן אדם לא מאמין כזה גדול. תראה, הבן אדם הזה

באפשרותכם לזכות את הרבים ללא כל תמורה!
 אם אירע אתכם או מכיריכם סיפור מחזק שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח' חזני 1334 נתיבות ולצ"ן עבור 'אור השבת' או במקום: 08-9941870

אכפרה

סיפור לשבת

לגור השבת

10

חדרי הנביא

הרב מלאכי כהן שליט"א

הרב חיים זאיד

תיק הניתוח שנשלח משמים

ללובי וכל כולו טרוד. אבד לו התיק האישי עם כלי הניתוח היקרים אותם עיצב אישית, כלים שלא ניתן להשיגם בארץ.

"אתה עומד לנתח את תלמידי", אמרת למנתח, "והיכן נמצא התיק שלך? – באותה מונית בה נסעו תלמידיי כדי לאסוף תרומות לאותו מקרה. האין זו השגחה מופלאה של האלוקים?"...

הפרופ' היה נרעש, וכאן נצלת את ההזדמנות: "ישנה אשה שמכרה את הבית שלה כדי להציל את אחיה, אין לה ולילדיה בית לגור. תוכל לעשות משהו בנידון?"

הפרופ' שתק, נשך את שפתו ושקע במחשבות. חלפו כמה דקות עד שהודיע שהניתוח הזה יהיה על בסיס וולונטרי (התנדבותי).

הבשורה הטובה שימחה מאוד את משפחת אחות החולה, אך הפתרון שלהם עדיין לא נראה באופק. את הדירה מכרו במחיר הפסד, את הכסף כבר קיבלו, וכעת עליהם לחפש דירה חלופית. "אולי ננסה בירושלים?" הציעה האשה בחוסר

הפרופ' היה נרעש, וכאן נצלת את ההזדמנות: "ישנה אשה שמכרה את הבית שלה כדי להציל את אחיה, אין לה ולילדיה בית לגור. תוכל לעשות משהו בנידון?"

מספר הרב חיים זאיד: ברצוני לספר בפנים סיפור שאירע עימי לפני זמן מה ואשר על אותו הסיפור האדמו"ר רבי דוד אבוחצירא שליט"א התבטא שהסיפור הינו אחד מסיפורי ההשגחה הפרטית הגדולים שנתקל בו בעשור האחרון.

אחד מתלמידיי חלה לא עלינו, ובתום טיפול רפואי בצרפת נואשו ממנו הרופאים. לא נותר אלא לספור את הימים, התבטאו. יועץ רפואי המליץ על מטפל מארה"ב שפיתח שיטת טיפול ייחודית, אך ניתוח עולה אצלו כחצי מיליון ש"ח, מלבד הוצאות נלוות ו"שאר ירקות", כלומר ירוקים... פוסקי הלכה קבעו שאי אפשר להטיל על הציבור סכום כל כך גדול וההצעה ירדה מעל הפרק.

למחרת התקשרה אחותו של החולה – שמה שמור עדיין אצלי, וביקשה להזמין את המנתח. אך כסף מגלגל? – אני מוכרת את הדירה שלי. "אולי תשאלו רב? הרי יש לך שישה ילדים קטנים, איפה תגורו? – הכל סגור. להזמין את המנתח".

מה שהאחות לא סיפרה הוא, שבאותו יום פרסמה את דירתה למכירה לכל המרבה במחיר ובמוזמן בלבד. יום זרז קנה את הדירה בתוך עשרים וארבע שעות בהנחה של כשלושים אחוז מערכה האמיתית. במקביל יצאו מספר חברים של החולה לגייס כספים להוצאות הנלוות, אחד מהם התקשר אליי ואומר לי: "נהג המונית שלוקח אותם לגיוס הכספים, מבקש שנעביר עבורו איזו חבילה".

"בשום פנים ואופן", פסק. "אני לא רוצה להסתבך עם חבילות עלומות ומפוקפקות". חולפות מספר דקות והתלמיד מתקשר שוב: "נהג ממש מתחנן". "לא באל"ף רבתי".

באותו היום העברתי הרצאה, ואיך שאני מסיים הבחנתי בחוץ בתלמידי ו'גבי, נהג המונית. נהג פתח את החבילה, תיק קטן שהכיל ציוד רפואי, וסיפר שהיום בבוקר לקח משדה התעופה נוסע אמיד שאיבד אצלו במונית את התיק. נהג הודה שהציעה תקן אותו לבדוק את התיק תחילה, אך משלא גילה שם דבר מייסרו מצפוני והוא מבקש להשיב את התיק לבעליו. לא נעים לו לפגוש את הנוסע, והוא בסך הכל ביקש מבחור הישיבה לסייע לו.

הסתכלתי על התיק וכמעט התעלפתי. "פרופ'... נרשם שם – היה זה שמו של המנתח הבכיר שנחת בארץ באותו יום לצורך הניתוח. הם יצאו מידיה למלון בו שהה הפרופ', הלה ירד

מציאותיות. "כן, מחסן..." אישר הבעל. היא לא התייאשה אלא עלתה לירושלים, הסתובבה עד שמצאה דירה מתאימה בקרית משה. "אבל יש לי בעיה", תינתה באוזני בעלת הדירה. "אני מוגבלת מאד במחיר".

"אני קוראת לבעלי, כשהוא יבוא תבקשי ממנו שיתגמש".

בעל הדירה הגיע, וכאשר שמע על המחיר המגוחך שמציעה לו הלקוחה, נעלב. "מה, בשביל זה קראתם לי?" כעס. האשה החלה להסביר לו שהיא נמצאת בסיטואציה מביכה ומוזרה כאחת: "מכרתי את דירתי כדי לממן ניתוח לאחי החולה" וכו'.

"האם קוראים לך..." נקב בעל הבית בשמה. "אני הוא נהג המונית גבי. אני מכיר טוב את הסיפור שלכם..."

נהג התקשר מיידית אליי וסיפר שיש לו חשק למכור לה את הדירה למרות המחיר הממש מגוחך שהציעו לו. "ירשתי בית מאמא עליה השלום ואני עובר לגור במושב".

אסרתי עליו לנקוט בצעד החריג לפני קבלת ברכת רב. כבר למחרת מצאנו את עצמנו גבי ואני מול האדמו"ר רבי דוד אבוחצירא שליט"א, שבירך את העסקה. נהג המונית יצא עם קצת כסף אך עם הברכה מיוחדת לאריכות ימים שמחממת לו את הלב עד הרגע הזה.

להצליח - בגדול?

עד כמה חשוב שיהיה לכם שאיפות גדולות? האם שאיפה גדולה עלולה להיות כשלון? ומה הקשר לעיקרון המיומנות?

מה המכנה המשותף, בין כל האנשים שחלמו בגדול והיה להם הרבה אומץ - אלו שקפצו ישר למים העמוקים?

לא יודע מה עניתם, אבל לשאלה הזו יש שתי תשובות: 1. הם הצליחו בגדול. 2. הם נכשלו בענק.

זה בסדר גמור, שיש לכם חלומות גדולים והרבה אומץ, אבל קחו בחשבון שאתם יכולים להרוויח בגדול אבל גם להפסיד בגדול. ומהצד השני, זה בסדר אם אתם אנשים זוהרים שאוהבים להתקדם בצעדים זעירים, קחו בחשבון, שכמעט ואין לכם סיכוי להצליח בגדול ובאופן מידי. בקיצור, להמר על הרבה זה לשני הכיוונים - סיכוי להצלחה גבוהה וגם סיכון לכישלון גדול. ולהיפך, להמר על קצת זה גם לשני הכיוונים - הסיכוי להצלחה קטן, וסיכון הכישלון קטן אף הוא.

הסיפור במשחק החיים, הוא כמו משחק בגרעיני משמש (גוגאם/אנאום), ככל שאתה משחק על יותר גרעינים, גדלים הסיכויים שלך להרוויח יותר וגם להפסיד יותר. מה שכדאי ללמוד מהמשחק בגרעיני משמש, זה את עיקרון המיומנות: אם אתה יודע לשחק טוב כדאי לך לשחק על הרבה, כי רוב הסיכויים שתרוויח במשחק. אבל אם אתה מתחיל או מתלמד, הסיפור קצת שונה, שם, ככל הנראה, המשחק שלך יגרום הפסדים.

אבל, גם כשאתה מתחיל, אתה צריך לשחק! כי מיומנות נרכשת על ידי המשחק, כדי להיות שחקן טוב, אתה צריך להפסיד בדרך בהרבה משחקים. ולכן, כדי להתחיל אתה צריך לשחק הרבה ולשחק בכל פעם על קצת, עם הזמן לצבור מיומנות, וכשתהיה מיומן תתחיל לשחק בענק.

והאמת, שלצבור מיומנות זה לא רק לשחק ולשחק, זה גם ללמוד מכל הסיפור הזה. כדי להיות שחקן טוב אתם צריכים לחשוב תמיד: איפה הפסדת? מה אני יכול לשפר? האם היה לי רגעים או צעדים טובים במשחק? במה אני טוב וזה בא לטובתי? האם יש מישהו שיכול ללמד אותי להיות מיומן יותר? מי טוב במשחק הספציפי הזה, כדי שאוכל להקות אותו ולשכפל את ההצלחה שלו?

כן, זה לא קל. זה מצריך קור רוח והמון סבלנות, אבל זה מאוד משתלם, בעיקר במשחק הבא.

שיהיה לכם בהצלחה בתחילת הדרך ואל תשכחו לעזור לאחרים ביום שתהיו שחקנים מצוינים

בהצלחה, מלאכי

הרב מלאכי כהן הינו מטפל רגשי על פי השקפת התורה וחכמתו בעלי המוסר והמחשבה. מוסטק בשיטת ג"פ. מודיק חתנים ויעוץ נשואין. לנוגות ולהתייעצות m086173528@gmail.com
 האוזן לקו התוכן של מכון מלאכי. הקו שיעשה לכם הכי פשוט להצליח הרבה יותר. ללא עלות. חיינו עכשיו: 08-617-3528.

ירידה לצורך ירידה

תופעת ישיבות הקיבוץ בעולם הישיבות: הצצה ממוקדת וקצרה מספיקה להבין את המצב הרוחני העגום בחלק מן הישיבות. מסמך שכל בן ישיבה חייב לקרוא!

חייזרה

סיפורים אחזקים

אוד השבת

האם 'תופעת' ישיבות הקיבוץ בעולם הישיבות היא ברכה לעולם הישיבות או להיפך? מה המצב העדכני בעולם הישיבות של היום? והסיפורים שמסעירים בימים אלה מספר ישיבות חשובות עם סילוקם של מספר די גדול של בחורים שנמצאים כרגע בביתם ללא מקום לימודים.

לגבי הסגנונות הקיימים כיום בישיבות הקיבוץ, פנינו בשאלתנו לצמד רשמים שמחזיקים ארגון בשם 'תורה לשמה', ארגון שמכוון בחורי ישיבות שאינם מתאימים למסגרת הישיבתית לישיבות הקיבוץ המוכרות ביותר ברחבי הארץ. וכך הם אומרים: "לגבי הרמה הרוחנית וההנהגה המצויה בישיבות הקיבוץ, מי פחות ומי יותר ברמה הרוחנית אבל כולם יודו שמה שקורה בתוך ישיבות הקיבוץ אינו דומה למה שקורה בתוך היכלי הישיבות", אומרים לנו צמד הרשמים, "הצוות שעובד בתוך ישיבות הקיבוץ מוטל עליהם תפקיד קשה במיוחד, לדעת לגשת בעיקר לנפש הבחור יותר מאשר לב הבחור. בחור שהגיע לישיבת קיבוץ ידוע שאינו מוצא את מקומו הנכון בישיבה בה למד ומתכנן לקבל יותר תשומת לב, יותר כלים להבין את הלימוד ויותר אווירה משפחתית מאוירה רשמית שיוצרת בתכם פעמים רבות פחד להראות את עצמם בישיבה בה הם למדו.

"ובגלל שכיום קיימים מגוון ישיבות קיבוץ ברחבי הארץ", אומרים מנהלי ארגון 'תורה לשמה', "העסק נהיה זול יותר מעבר. אם בעבר היו שלוש-ארבע ישיבות קיבוץ כיום ניתן למצוא למעלה משלושים ישיבות קיבוץ, מה שמכריח שיהיה מספר לא מבוטל של ישיבות שבמקום להעלות את הרמה הרוחנית של הבחור נורמות רק להיפך, ולפעמים נוקים אלו מגיעים לבלתי הפיכים בעליל והבחורים מוצאים את עצמם לאחר תקופה קצרה במקרה הטוב ברחוב ובמקרה הרע מחוץ לעולם החרדי.

מי שמבין בדבר, הרי שיישבת קיבוץ מגיעה בדרך כלל לאחר הישיבה הגדולה, ובעיקר לבחורים שלא הסתדרו בעולם הישיבות במאה אחוז פשוט מפנים את דרכם עבור ישיבות הקיבוץ, שם יש סיכוי גדול יותר שיצליחו מאשר בישיבה בה הם שוהים. הסיבות לזה בעיקר זה משום שבישיבת קיבוץ הלחץ מצד הצוות נמוך בהרבה עד אפסי מהישיבה אליה הורגל הבחור, סיבה נוספת זה החברה שהיא יותר בוגרת מאשר בישיבה רגילה, והסיבה האחרונה ואולי העיקרית היא שבישיבות קיבוץ מלמדים את הבחורים ללמוד ופחות נותנים להם ללמוד באופן עצמאי.

האם הישיבות קיבוץ כיום מוסיפות לאבן הדרך של עולם הישיבות או שההיפך הישיבות הללו מכניסות דברים חדשים שלא היו נהוגים בעולם הישיבות ובין היתר ניתן למצוא פרצות פשרניות למדי ממה שהתוו גדולי ראשי הישיבות שליט"א הצוק"ל.

התשובה הכואבת והעקרונית היא: תלוי איזה ישיבה כיום כל בחור יכול להשתלב היטב ולהשמר מכל משמר בכל ישיבה אשר תהיה, אבל השאלה היא מה יש בישיבה? איזה סגנונות בחורים קיימים בישיבה?

תופעה זו מצויה בעיקר בעולם הישיבות הספרדי, זה גם מה שהגיש בפנינו שליח של ראש ישיבה חשוב ומפורסם וביקש להבהיר את הדברים. ואולי גם לשלוח מסר למנהלי ולראשי ישיבות הקיבוץ. תסתכלו איזה סגנון אתם מקבלים. בחור אחד יכול להרוס ישיבה, ובחור אחד יכול לבנות ולהפריח את הישיבה. ובפרט בעניין החברה בישיבה להיכן היא יכולה להגיע, והיכן הם הגבולות שהם מחזירים לבחורים.

ונסיים עם עוד עובדה אחרונה לסבר את האוזן. לפני פחות משנתיים הוקמה ישיבת קיבוץ בירושלים ששוכנת באזור סנהדריה - בר אילן ישיבה שמכוננת בעולם הישיבות 'החנייה' בני של עולם הישיבות. שני בחורים הגיעו להבחן. אחד נורק מהישיבה על אי צביון תורני ולא נפרט על מה מדובר, ואחד הגיע להבחן כי חיפש ישיבה שתבין תכלית ותקשיב, בחור שטייגניסט וגם הגיע מיישיבה מוכרת מאוד. מה שקרה שבעקבות אי ההבחנה שדברנו עליה בשורות הקודמות. הבחור שסולק עקב אי צביון רוחני התקבל בתשואות כפיים, ואילו הבחור הישיבשעיר האיכותי והלמדן לא התקבל.

ודי להבין מה הולך שם. ה' יתברך יתן כוחות למקבלי ההחלטות להחליט נכון, ולהמשיך את הדרך של עולם הישיבות כפי שהוכנו ללא שיפגעו בציפור נפשם של בני התורה.

ספר מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל על האדון היקר מר רבנו פוליטי ז"ל [שהיה גבאי ישיבת פורת יוסף], שבעודו בטורקיה, והיה לו שם בית חרשת לבגדים. נכנס אליו קצין גבוה מהצבא הטורקי, שהיה אחראי למלבושי ובגדי הצבא, ורצה לרכוש ממנו עשרות אלפים חליפות לצבא. השעה היתה קרוב לזמן תפילת מנחה, ולכן בקש ממנו שידחה את המקח הזה לעוד חצי שעה, כדי שיוסיף ללכת לבית הכנסת להתפלל ולחזור. סרב הקצין לבקשתו, ולא רצה להמתין, ומיד הלך וקנה מאיש אחר שהיה גם לו בית חרשת לבגדים. לאחר שחזר מר פוליטי מבית הכנסת, חשב ומצא שהפסיד שלשים אלף זהובים, מבטול העסקא הזאת, בשביל תפלת המנחה, והיה שמח ונותן תודה להשם יתברך על שעמד בנסיון, למרות הפסד הממון. לא עבר זמן רב, ונוכח הקצין שהסחורה שקנה אצל האיש האחר לא היתה ראויה בשביל הצבא, וחזר בחזרה למר פוליטי, וקנה ממנו את החליפות לצבא, והרויח כפלים מן הרויח הראשון.

מעשה בהגאון הקדוש רבי ברוך טולידנו זצוק"ל ששמע על איזו עיר במרוקו שאין בה תלמוד תורה, ורצה לנסוע לשם כבר בצאת השבת. במשך יום השבת הרב שכב חולה עם חום גבוה מאוד, ובמוצאי שבת קם כארי על מנת לנסוע לאותה עיר. בני ביתו ניסו למנוע זאת ממנו, שמא יחלה עוד יותר, אבל אמר להם הרב 'זה פיקוח נפש, אני חייב לנסוע', וכן היה. כששמעו אנשי העיר שהרב הקדוש רבי ברוך טולידנו הגיע אליהם, מיד יצאו לכבודו. התחיל הרב להוכיחם ולדבר על לבם שיפתחו תלמוד תורה, למען הילדים יגדלו כיהודים יראי שמים. אבל האנשים אמרו לרב שקשה להם הדבר, וגם רבים מהם עוד מעט עולים לארץ ישראל, ואם כן בשביל מה לפתוח תלמוד תורה. והנה, לתדהמת כל הנוכחים, פרץ הרב בבכי ואמר להם: 'אתם לא אשמים, אני אשם. כי הגו' אומרת שאדם שיש בו יראת שמים - דבריו נשמעים, ואם דברי אינם נשמעים - כנראה חסרה לו יראת שמים'. וכשמוע הציבור את דבריו, הבינו כמה הם טעו, ביקשו מהרב סליחה וכמובן שהקימו תלמוד תורה.

מעשה ביהודי ירא שמים שהיה מספק בצקים למאפיות למיניהן, והנה ביום מן הימים, לאחר שהעמיסו את כל הבצק לאוטו, שמעו אותו צועק בחוזקה, והתברר שעקץ אותו עקרב מסוכן. אמרו לו 'בוא מהר, נלך לבית החולים', אבל הוא אמר להם 'רגע אחד, החל לעשות חשבון נפש למה ומדוע זה קרה לו, ונוכח ששכח להפריש חלה. מיד הפריש חלה כראוי, ואמר להם 'זה בסדר, הכל עבר. אין כאבים ואין שום דבר' (ע"פ עדות אדם שנוכח במקום).

ספר תלמיד חכם מתלמידי מרן הגאון ר' עזרא עטיה זצ"ל, ראש ישיבת פורת יוסף, שכאשר ראה את רבו לומד שעוה רבות בהתמדה, הגיש לו כוס קפה, וכשהרים ראש הישיבה את ראשו וראה את תלמידו, הסכים לקבל את הקפה מידו, אך בתנאי שיביא לו כוס ריקנית נוספת. מהר התלמיד והביא לו כוס ריקה. אחוז רבו בידו, והושיבו לידו, והוריק חצי מהמשקה לכוס הריקנית, והושיטה לתלמידו שישתה עמו. וכשראה את תלמידו מסמיק ומחוייר, הסביר לו רבו: הרי המשנה אומרת "דאשתמש בתגא חלף", האם רצונך להכשילני? על כן רק אם תהא אתה נהנה מהמשקה, אזי ירשה גם לי להנות ממנו. ראו איזו מדת חסידות נהג אותו גדול בעצמו, שהרי היה זה תלמידו, ובנוסף לכך אותו תלמיד החליט מעצמו להכין כוס קפה לרבו, ועם כל זאת חשש והחמיר על עצמו. כזה ראה וקדש.

מיזם מיוחד מבית "אוד השבת": מרבנים זכויות
אסונות רבים מתדפקים לפתחנו מידי יום מידי שעה. וכידוע אין להם לעם
ישראל כח אלא בפה. תפילה, גמילות חסדים לימוד תורה התחזקות בבין
אדם לחברו. ויש עוד דבר חשוב מאוד והוא להודות לה' יתברך!!
אנו מזמינים אתכם להשתתף במיזם המיוחד לשלוח לנו סיפור
אישי של השגחה פרטית שאירע אתכם ונשתף אותו לרבבות
קוראינו בארץ ובעולם.
ניתן לשלוח את הסיפורים למייל: alon089945291@gmail.com

לתרומות או לחסויות/פרסומות ניתן לפנות למייל הנ"ל!
28

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסטר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסטר זצ"ל
 ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
 זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

661

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים, על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון שעלותו כ-1,000 ש"ח בשבוע ומופץ 10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם. ניתן לקבל חסות על העלון, לע"ג, לרפ"ש או לזווג הגון. ניתן לפנות בטל': 050-4120-812

העלון לעילוי נשמת מורנו הרב שלום כהן זצוק"ל לע"נ הרב מאיר זאב בן משה זצ"ל

סיפור לשבת קודש

צלילים של אחדות ונתינה

סיפר ראובן, בעליה של תזמורת ידועת שם המנגנת בחתונות ובשמחות בכל רחבי הארץ:

הגענו בדרכנו לנגן בחתונה באולם צנוע בפאתי בני ברק. הוריה של הכלה הזמינו אותנו, התקשרנו לוודא פרטים טכניים אחרונים יומיים לפני החתונה. אם הכלה ענתה לשיחה, הפרטים האחרונים סוכמו ונרשמו ביומני וביום המיועד הגעתי עם הצוות המורחב שלנו שכלל חמישה נגנים והמון רצון טוב.

פרקנו את הציוד הכבד והתחלנו מתמקמים על הבמה המיועדת לכך. הנגנים כיוונו את כליהם, ראשוני האורחים החלו להגיע ואנחנו היינו מוכנים להתחיל במלאכת המצוה, לשמח חתן וכלה, אלא שלתדהמתנו אורחים בלתי קרואים הגיעו במפתיע.

ארבעה נגנים לא מוכרים הופיעו במרוצה, נוטפים זיעה מהמשא הכבד שנשא עימם. הם תרו בעיניהם אחר הבמה, כשלתפע הבחינו בנו מוכנים להתחיל לנגן.

הם היו המוכרים לרגע, אחר פנה אלינו אחד מהם ושאל בקול רגוז: "מה אתם עושים פה?"

"מה הפירוש, מה?" התרגזתי גם אני, "באנו לנגן", השבתי.

"מי הזמין אתכם?" שאל בעל התזמורת,

"בעל השמחה", השבתי ונקבתי בשמו.

"לא יכול להיות, הוא הזמין אותי, עוד אתמול שוחחנו והוא סיכם עימי את הפרטים האחרונים."

בעל השמחה התקרב למקום לשמע הוויכוח המוזר. "מה קורה פה?" שאל

"הזמנת אותנו לנגן", השבנו שנינו כאחד.

לרגע הוא לא הבין כלום, ואחר החוויר והסמיק חליפות כשהוא מזעיק את אשתו ממקומה והסיפור הלא נעים התחווה. "נכון, שניכם צודקים" פסקו לאחר שיחת ביורח ביניהם, "התלבטנו בין שתי התזמורות, לבסוף הטלתי את המטלה הזו על שיכמה של אשתי, תוך בקשה לסכם פרטים אחרונים ואני בטרוחתי שכחתי לגמרי וסיכמתי עם התזמורת השניה כשכל אחד מאתנו מוודא את הפרטים האחרונים יומיים לפני החתונה עם התזמורת שהזמין".

"אז מה יהיה עכשיו?" שאלנו בקוצר רוח.

"לא יודע, אחד מהם יאלץ לוותר ואנו נפצה אותו בסכום סמולי על עוגמת הנפש", אמר נבוך.

ואנו, שלא רצינו לצער ביום כזה משמח עבורם, הבטחנו שנסכם בינינו את הצעדים המעשיים. בעל השמחה שמח על ההצעה ופנה למקומו.

התחלנו בדיונים. "תוותרו אתם, אנחנו היינו פה קודם", טענו.

"לא, מה פתאום שנוותר?" התעקשו.

נגן התופים שלי רימז לי בעיניו כי יש לו דבר מה לומר לי: "תשמע, עלינו לוותר לתזמורת השניה, אני מכיר את בעל התזמורת הזו היטב, יש לו ילדה חולה והטיפולים שלה עולים הון רב, כל שקל הוא קודש לרפואתה, עלינו לוותר ולאפשר לו להרוויח את לחמו בכבוד כדי

שיוכל לשלם את הוצאות הטיפולים". התרגשתי מאוד מהסיפור האנושי והוריתי לחברי התזמורת שלי לוותר ולאסוף את כליהם. "אנחנו מוותרים", הודעתי להם בקול נחרץ.

"לא, מה פתאום, אנחנו רוצים שתנגנו", הודיע במפתיע, "שמעתי שאתה בעל משפחה ברוכת ילדים, ב"ה, וזקוק לפרנסה הזו", מסביר לי את פשר השינוי בעמדתנו.

"לא, בשום אופן לא, אני יודע שאתה זקוק לכסף יותר ממני, התעקשתי גם אני, "אני רוצה לוותר".

"גם אני מוותר".

"לא, אנחנו הולכים".

"אתם הייתם קודם, אנחנו חייבים לוותר".

פתאום נוצרה בעיה הפוכה, כולנו רצינו לוותר, אבל השעה התאחרה והקהל החל להראות סימנים בולטים של קוצר רוח, היינו חייבים להחליט מיד. "בואו ננגן ביחד", הצעתי לבעל התזמורת השניה שבלי מילים החל תופס את מקומו על מחצית הבמה השניה שפינינו למענו.

"מה, אתם מנגנים ביחד?" הזדעק בעל השמחה, "אני לא יכול לשלם כפול".

"לא, לא צריך", אמרנו שנינו, מכוונים את הכלים ומתחילים לנגן.

המנגינות היו תואמות להפליא, תשעת הכלים השתלבו בהרמוניה של שלמות, היינו שני חצאים שהם הרבה מעבר לשלם. מנגינות קצביות ושמחות התנגנו והאולם כולו כמו רקד לקצב התזמורת. התבוננתי על פניהם של הנגנים, הם נהרו מחדוות המצווה.

"תראו איזו תזמורת מיוחדת", שמעתי לחישות בקהל.

"נו, בטח, אם יכולים לקחת תשעה נגנים, הרי שהתוצאה בהחלט מצדיקה את עצמה", אמר מישהו בקול רם, "אני בכלל לא מבין, לא חבל לבזבז כסף על תזמורת ענקית שכזו? כבר לא מספיקה תזמורת רגילה?" ידעתי שעל הוויתור הזה לא ידע איש מלבד המחותר, כל אחד מאיתנו יסתפק במחצית משכרו אבל דווקא בשל כך היתה המצווה יקרה בעיני לאין שיעור וצלילי 'היוכוח' אודות הוויתור היו הצלילים היפים ביותר בצלילי החתונות.

התזמורת המשיכה לנגן בעוז, עוד בית נבנה בעם ישראל לקול צלילים משמחים ומרקידים, צלילים של ויתור ובין אדם לחברו משובח ומלא רגשות, צלילים של נתינה.

כלי מחזיק ברכה

השלום מורכב מכמה מידות: מענווה, ויתור, וכבוד הזולת. בלא מידות אלו השלום לא יכול לשכון בין בני האדם, ולכן מוכרחים אנו להרבות באהבה ואחווה, חיבה שלום ורעות בין איש לרעהו, ובכך נכין את הכלי הראוי והמתאים לקבלת התורה הקדושה. בכדי להמחיש כבוד הזולת מהו, נספר:

הגאון מן הרב שך זצ"ל סיפר בשם הגאון הרב מברסק זצ"ל שהכיר רב גדול שהיה מרא דאתרא בעיירה פלונית והיה מסמיך אברכים להוראה. פעם אחת הגיע אליו אברך כדי לקבל היתר הוראה, הרב התחיל לבחון אותו ושאל מספר שאלות, אך הלה לא ידע להשיב לא מיניה ולא מקצתיה. ניסה הרב לדובב אותו ושאלו במקצועות ונושאים אחרים בתורה, אך גם שם לא מצא האברך את ידיו ורגליו ונשאר בפה פעור ללא תשובות.

שנה ורבע אחר כך, בשבת פרשת מקץ שאחרי חנוכה תשפ"א, התעכבתי בבית הכנסת שבו התפללתי כדי להשתתף בקידוש שעשה אחד המתפללים. אני חוזר הביתה מבית הכנסת והנה, אותו יהודי יקר שכל כך רציתי לפגוש ניצב מול עיני. הוא ניגש אלי ושאל אותי איך מגיעים לבית כנסת מסוים. אמרתי לו היכן ימצא את מבוקשו, וגם ביקשתי ממנו סליחה על אותו מאורע שמלפני שנה ורבע, בחודש אלול תשע"ט. התנצלתי שזה לא היה נעים והיתה איזו בעיה, וחבל שככה יצא שהתבטאתי, וזה יושב לי על הלב. הזכרתי לו את הסיפור והוא ענה לי: "אני מוחל לך מחילה גמורה בלי שום תנאי". ביקשתי לעשות לו איזה טובה על אף שהוא הודיע נחרצות שהמחילה שלו אינה תלויה בשום מעשה מצדי, ואכן הצלחתי לעזור לו באיזה דבר.

כל כך שמחתי והודיתי להשם שסייע בידי לפגוש את היהודי. אפילו לא אני הלכתי אליו, אלא הוא הגיע עד אלי, ומכל אנשי בית שמש שאל דווקא אותי היכן בית הכנסת שהוא רוצה להגיע אליו, בדיוק לאחר שהתעכבתי ולא יצאתי מיד אחרי התפילה הביתה.

ביום ראשון הוצאתי את הפנקס בשמחה כדי לקרוע את הדף עם החוב הישן של בקשת המחילה, ועוד לפני שהספקתי לספר למישהו על ההשגחה הפרטית המופלאה, ניגש אלי חבר ושאל אותי, "פגשת בשבת את היהודי פלוני ודיברת איתו?"

"כן".

"הוא נפטר".

הייתי בהלם. יום לפני שהאדם הלך לבית עולמו, הקב"ה סידר שניפגש, שאבקש ממנו מחילה ושהוא יסלח לי. כמה טוב שניצלתי מיד את הפגישה ההיא כדי לבקש מחילה. כמה זה מעורר לחשוב על האנשים שאנחנו צריכים עוד להסתדר איתם. אל תדחו את בקשת הסליחה לרגע האחרון, כי אף פעם אי אפשר לדעת מתי הוא יהיה.

(24/7)

ידוע כמה שנאוה המחלקת, כמפרש בדברי רבותינו זכרונם לברכה הקדושים, ולפי חמר שבו כמה וכמה צריך האדם להתחזק ברב עז ותעצומות להתרחק ולברח ממנו כבורח מן המות. והנה מי שלא בא לידו לעשות מחלקת, אל יתהלל, כי אם בזאת יתהלל המתהלל כאשר יהיה לו סבה גדולה לעשות מחלקת, כגון שחוטאים כנגדו בגופו או בממונו או בכבודו, ואף על פי כן הוא מן הנעלבים ואינם עולבים, שומעים חרפתם ואינם משיבים (שבת פ"ב ב גיטין לו, ב), **אשר עליהם הכתוב אומר** (שופטים ה' לא) **"ואהביו כצאת הש-מש בגברתו". וידוע מה שפרשו על פסוק** (איוב כ"ז) **"תולה א-רץ על בלימה", שאין העולם מתקים אלא על מי שבוים פיו בשעת מריבה** (חולין פ"ט, א). **והן בעוון גבר אויב היצר הרע של המחלקת על עסקי חנם, כי לפי האמת הכל הבל ורעות רוח, כי מה יתן ומה יוסיף הכבוד שייכבדוהו, או הבזיון שייבזהו אדם אשר להבל דמה: ומי יתן והיה כאשר יהיה ריב בין אנשים, האחד מהם אם היה ירא השם ורודף שלום, גם את השני היה מביאו לדרכי שלום, כי אי אפשר למחלקת להתקים והוא באחד, אבל דא עקא, כי ינצו אנשים יחדו, שניהם שוים לרעה, וכל אחד מתנשא לאמר אני גדול, ולמה אשפיל את עצמי ואשאיר אני תחתיו, ומתוך כך המחלקת פרה ורבה, שהרי אמרו** (סנהדרין ז' א) **האי תגרא דמי לבדקא דמיא, כיון דרוח רוח. ולו חכמו שיכילו שהמשפיל עצמו לרדף שלום, הוא העולה מעלה מעלה:**

(פלא יועץ)

בינתיים, הגיעו לביתו של הרב שני בעלי בתים עשירים שעשו עסקה ביחד אך עסקה זו לא צלחה ונוצר ביניהם וויכוח כמה כל אחד צריך לשלם. בצר להם פנו אל רב העיירה וביקשו שישפוט ביניהם ויקבע את דינם על פי דיני התורה, והניחו שני העשירים סכום כסף גדול על שולחנו של הרב והסכימו ביניהם שמי שיצטדק בדיון יקבל את הסכום המבוקש. רב העיירה שמע את טענות שני הצדדים, רשם במוחו ובפנקסו את כל הפרטים הנחוצים וההכרחיים כדי שיוכל לעיין בהם בהמשך היום וליווה את שני בעלי הדיון מחוץ לביתו, בו בזמן שסכום הכסף הגדול נשאר על השולחן שבסלון ביתו.

כשחזר הרב לביתו תדהמה נפלה עליו בראותו שאין הכסף נמצא על השולחן, ואף האברך הצעיר שבא לקבל היתר הוראה נעלם מן האופק. מיד החל הרב בחיפושים אחר האברך בחושו שהוא זה שלקח את הכסף, ולאחר דקות ספורות מצאו בפינת הרחוב ואמר לו: "מחול לך, מחול לך, מחול לך".

הבין האברך שהרב חשד בו על שלקח את הכסף ולא השיב מאומה, אלא קיבל את דברי הרב והלך לדרכו. כשחזר הרב לביתו פנתה אליו הרבנית בתקיפות ואמרה: "כבוד הרב, תמחל לי אבל זו רשלנות שאין כדוגמתה, להניח סכום כסף כה גדול בפני אברך צעיר וללכת? אם לא שלקחתי את הכסף מבעוד מועד והחבאתי אותו, היית צריך לשאת באחריות על אובדן הכסף".

נחרד הרב לנוכח דברי אשתו הרבנית והבין שחשד לחינם באותו אברך צעיר. הרב לא פצה פיו אלא מיד הפך פניו לאחוריו והחל בחיפושים אחר אותו אברך. לאחר שמצא אותו שנית התנצל בפניו על שחשד בו לחינם והבטיח שילמדו את כל החומר הדרוש עד שיצליח לעבור את מבחן הסמיכה להוראה, ובנוסף אף ידאג לו למינוי כמורה הוראה באחד הכפרים הסמוכים.

וכאשר אמר קן עשה, במשך שנתיים פינה הרב מספר שעות בכל יום מסדר יומו העמוס ולמד יחד עם האברך הצעיר עד אשר הכשירו להיות מורה הוראה חשוב, ואף מינהו כמורה הוראה כאשר הבטיחו. ובכל ערב יום הכיפורים היה הרב הולך אל אותו אברך ומבקש את סליחתו על שחשד בו לחינם, ואעפ"כ עדיין לא נחה דעתו של הרב על שחשד ופגע ביהודי. אין דבר יותר חמור מלפגוע ביהודי, כך צריכים אנו להרגיש, ואם נזכה להרגיש כך כל המחיצות יפלו, האהבה והאחוה תתרבה ויושלם הכלי המחזיק ברכה לתורתנו הקדושה.

הזדמנות אחרונה

שמי לוי הירשער ואני מתגורר בבית שמש. בחודש אלול תשע"ט פגשתי יהודי אחד שאינו מתושבי עירנו וביישתי אותו. הנוכחים במקום אמרו שזה לא נקרא ממש לבייש, וכי ביחס למה שקרה זה היה בסדר, אבל אני ידעתי את האמת, ולא נתתי למרגיעים למיניהם לכבות את רגש החרטה שהיה לי. ביישתי, התנהגתי שלא כראוי ליהודי יקר, ועלי לבקש ממנו מחילה. לא ידעתי איך קוראים לו, לא היכן הוא ג, שום פרט מזה לא היה לי אודותיו מלבד מראהו. את פניו זכרתי היטב, רשמתי לי לתזכורת בפנקסי האישי כי עלי לבקש ממנו מחילה.

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח יכולת להמשך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. תבורכו מפי עליון!

לזיכוי הרבים: בית הוראה יחווה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730

<p>לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה,</p>	<p>אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא! יחזקאל בן מהין ורעייתו כרמית בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כהן ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, וירון מנשה בן פניה ורעייתו. ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.</p>	<p>העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל להצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה נא להתפלל לזוג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, משה נחמן בן אורנית תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, מרים אסתר בת רחל, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזוג הגון ליוסף בן שולה</p>	<p>שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה - 21:00 - 22:30 טל: 03-6766049 שידוכי "חסדי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה 9:00 - 10:00 058-3297225 ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד c9595@okmail.co.il מוהל מוסקר לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסקר לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 0583207037. אברך מוהל מוסקר לשם שמים 0527646963.</p>
--	--	--	---

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: אהבת ישראל

פרשת אחרי קדושים

בס"ד | גליון מס' 427

אחרי מי רדף ראש הישיבה בתחנת הרכבת?

ואהבת לרעך כמוך (י"ט, י"ח)

בפרשת שבוע זה, בה ניתנה לנו המתנה הנפלאה של 'אהבת ישראל', הבה נאמץ אותה אל ליבנו, להפוך את האהבה לפעולה מעשית, לרומם את הרגש המפעם לכלי ביצועי. הבה נתבונן כי כל פעולותינו תואמות את רגש 'אהבת ישראל', שאנחנו מתייחסים לזולתנו במסירות ובאיכפתיות כמו לעצמנו ממש. הבה נעצים את האהבה בינינו לבין כל יהודי, ואהבת לרעך - כמוך ממש!

'יענקל יענקל' מבוהל...

היה זה בתחילת תקופת מלחמת העולם השנייה, כשהידיעות על גורל היהודים שנפלו טרף לידי הנאצים הרשעים החלו להתפרסם. ישיבת קלצק שבפולין בראשות ראש הישיבה הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל נמלטה לליטא, וכשהרוסים כבשו את ליטא - נאלצה הישיבה להתחלק לכמה קבוצות שהתפזרו, כדי לא לעורר את חמת הרוסים.

על בני הישיבה באותם ימים, נמנה תלמיד בשם יענקל קליאט. יענקל זה היה פיקח וחרוץ מאוד, והחליט לעשות הכל על מנת להשיג אשרת יציאה לארץ זרה, להימלט מהמלחמה המשתוללת. הוא נקש על דלתות השגרירויות השונות, עמד בתורים הארוכים והתחנן ללא הרף, אך לשווא. רוב ככל המדינות סגרו את שעריהן, וסירבו להנפיק אשרות יציאה למדינותיהן - אשרה שפירושה חיים.

אך יענקל לא אמר נואש. הוא שב והתחנן בשגרירות הבריטית, פעל בכל דרך אפשרית כי השגרירות הבריטית בליטא תנפיק לו אשרת יציאה לבריטניה, שנחשבה ארץ מוגנת. לבסוף, עלה בידיו להביא לכך שהשגרירות הבריטית 'תשקול' אם להעניק לו אשרת יציאה, והוא אף קיבל על כך אישור בכתב. עדיין לא מדובר באשרת היציאה הנכספת, אלא באישור כי השגרירות 'שוקלת' ו'בוחנת' אם להעניק לו אשרה כזאת, כך שבעצם - למכתב לא היה כל משמעות מעשית.

כמה ימים חלפו, ולמרות שיענקל הוסיף להתחנן בשערי השגרירות, עדיין לא הונפקה האשרה המיוחלת. יענקל סבר שכנראה בקשתו - כמו בקשת יהודים רבים אחרים - נדחתה על הסף, ולאחר כמה ימים נוספים, כשנסגרה השגרירות הבריטית, הבין יענקל שככל הנראה לא תהיה לו אשרת יציאה, וכל מה שנותר בידיו הוא רק המכתב הלא מספק לפיו השגרירות 'שוקלת' אם להעניק לו מעמד פליט. בשל כך, החליט כי זה הזמן לעשות מעשה...

הוא פנה לראש הישיבה, רבי אהרן קוטלר, והודיעו כי החליט לנסות להימלט בעזרת המכתב הזה. 'זו אמנם לא אשרת יציאה' - הסביר יענקל, 'אך בכל זאת זה מסמך כלשהו, אולי הוא שווה משהו. אעשה הכל על מנת להימלט בעזרת המסמך הזה, אולי יחוסו ואולי ירחמו עליי!' - טען.

אחד הערכים המרכזיים בחייו של יהודי, ערך עליו גאוותנו והוא ממוש ליבנו, ניתן לנו כמתנה בפרשת שבוע זה. זהו ערך שכולנו מחוייבים אליו, מצוה אהובה במיוחד שכולנו מחוברים אליה ודבקים בה בכל נימי נפשנו - המצוה לאהוב כל יהודי, מצוות אהבת ישראל הנפלאה.

זו מצוה מרגשת במיוחד, שממנה נובעות רבבות פעולות ואף יותר, שאנו עושים בימי חיינו. אהבת ישראל היא הרגש, המנוע, המדחם והמחיה של כל פעילות החסד הנפלאה שאנו רואים סביבנו, היא זו שמפעילה את האיכפתיות והדאגה הכנה, ההתמסרות והמאמץ של כל יהודי למען זולתו, לעשות לו טוב, להקל עליו, להטיב עמו.

אהבת ישראל היא מצוות זהב, במסגרתה אנו אוהבים כל יהודי, כמו שהוא. זר כמוכר, בן משפחה כמכר רחוק, מי שנראה כמונו וגם מי שלא נראה כמונו. עצם העובדה שהוא יהודי, חלק ממשפחת עם ישראל, הופכת אותו לבן משפחה יקר ואהוב כל כך, שנפעל למענו ונעשה הכל כדי להטיב עמו, בכל זמן, בכל תנאי ובכל מצב.

המראות המרגשים של נשיאה בעול עם הזולת, חלוקת סלי מזון לנזקקים, עזרה למי שנתקע על אם הדרך, סיוע לחולים ולבני משפחותיהם בבתי החולים, הפעלת קשרים כדי לסייע לפרנסת הזולת - כל אלו הינם פירושים של מצוות אהבת ישראל, ביטוי שלה בשטח. אהבת ישראל היא רגש, כח שיוצר, המיה של הלב לקראת כל יהודי. כי הוא יהודי, הוא אח, הוא אהוב ונחמד ורוצי כל כך...

אלא שמבעד לאוקיינוס המשימות והמטלות שלנו במשך הימים, לאור עומס מירוץ החיים הבלתי פוסק, לא פעם עלול הרגש הנפלא של אהבת ישראל לשקוע במעמקי הלב, להיזנח חלילה מתחת להר המשימות המלא. דווקא לכן, ומתוך הערכה שכולנו רוצים לקחת חלק באהבת ישראל, נתנו לנו חז"ל עצת זהב, חשפו את הדרך שתאפשר לנו לרומם את רגש האהבה הטבוע בנו לכדי מעשה של ממש:

'מה ששנא עליך - אל תעשה לחברך!' - כלל אחד, שש מילים בלבד, שמשנה חשיבה, מוביל את השקפת העולם. אם רצונו של יהודי לדעת האם מעשיו עולים בקנה אחד עם רגש האהבת ישראל הטבוע בו, אם תשוקתו היא להעצים את הרגש הזה ולכוונו - יש מבחן פשוט. שים את עצמך בראי, תראה את עצמך באותו מצב, תחוש את תחושות חברך...

אם אתה עובר על אם הדרך ורואה רכב תקוע, אם חלילה נתקעת בבית חולים, אם חלילה נקלעת לקושי כספי, אם אתה חש שאתה הופך ללעג וקלס בקרב חבריך, אם נכנסת למקום זר ומנוכר לך ואתה 'אבוד' בשטח, אם הגעת לבית הכנסת ואין לך מקום ישיבה, אם אתה מחפש בדחפויות עצה לנוכח קושי העובר עליך - מה היית רוצה שאחרים יעשו עבורך, מה היית מבקש לראות שמישהו פועל למענך?

ואת התשובה שנתת לשאלה האמורה - קום ותעשה. עכשיו, ללא עיכובים, ללא המתנה. פשוט, תרגיש את תחושתו של היהודי האחר, ותפעל כמו שהיית רוצה שיעלו כשאתה אותו יהודי. אם תרגיש את התחושה של היהודי הזר, אם תחוש שעובר עליך מה שעובר עליו - יקל עליך לשרג את רגש האהבת ישראל הטמון בך לכדי פעולה מעשית ומועילה, שבאמת תקל על זולתך ותעניק להם קרן אור בחייו.

בוכה על עצמו...

היה זה בביתו של הרה"ק רבי ישעיה מוקערסטר זי"ע שבימים אלו חל יומא דהילולא שלו. בנו הקטן חלה מאוד, ובאחד הימים נחרדו בני הבית לגלות את רבי ישעיה בוכה בכי מר בדמעות שליש. כולם נחפזו לנסות להרגיעו, והסבירו כי המחלה אינה כה מסוכנת ועוד ייתכן שיינצל, ומדוע ממחר הרבי לבכות כל כך... השיב להם רבי ישעיה בצדקתו: 'לא על בני החולה אני ממרר בבכי. אלא עליי...' - 'על הרבי?!' - תמחו כולם, 'מה הרבי בוכה על עצמו?!'

'תבניו, לגבי בני יקירי - בטוח אני בחסד השם כי ישלח דברו ויפאחו. אך אני בוכה לאן אני התדרדרתי: הרי מדי יום מזכירים בפני יהודים חולים הזקוקים לישועה, כל יום אני שומע על אנשים הצריכים רפואה, האם הם מדירים שינה מעיניי כמו בני היקר? האם הם מדאגים אותי כשם שאני דואג לשלום בני? הלא את אהבת ישראל ייקרא, כשבני טורד את מנוחתי יותר משאר אחיי היהודים?'

אם אני מצטער וכואב על בני יותר מעל כל יהודי אחר - אותו וסימן הוא שעוד לא השלמתי את מידת אהבת ישראל. על כך אני בוכה!' - אמר רבי ישעיה, מותיר את בני ביתו המומים ונרעשים...

סיפור זה המופיע בספר 'טיב המעשיות', אין כמוהו ללמדנו עד היכן אהבת ישראל. עד שנגרש את הזולת כמו בן משפחה, עד שנחוש את כאבו כאילו הוא כאב אישי שלנו. זו אהבת ישראל אמיתית, זו שאיפתנו הטהורה!

מצוה לפרנס! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה סעלישער בן הרה"ר יוסף יונה ה"ד רוזנברג

מזקני חסידי בעלזא, נעקד"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

מלמדיה 2007 פרשת אחרי קדושים תשפ"ב

לעילוי נשמת

ר שלמה פרוץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (אראלי)

ת.נ.צ.ב.ה.

תגובה מפתיעה ששינתה חיים

קירות חדרו של ראש הישיבה הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל, כבר התרגלו לשמוע סיפורים מצמררים, מרגשים או מחרידים, מפייה של הבאים לזכות בעצתו ובברכתו של ראש הישיבה. למרות זאת, נראה כי המעמד הזה היה חריג בכל קנה מידה, וכל בני הבית דמעו עיניהם לנוכח המחזה הנורא הזה...

אל ראש הישיבה הגיע הרה"ג ר' נחום ברנשטיין שליט"א, יחד עם תלמידו - יהודי שעשה לא מכבר צעדים ראשונים אל תוך עולם התורה והמצוות, וחזר בתשובה שלימה. 'ראש הישיבה', הציג הרב ברנשטיין את תלמידו, 'היהודי שלפנינו עשה כבדת דרך ארוכה מהחינוך שקיבל עד היום - כשהוא זוכה לעמול בתורה ולהתעלות במצוות וביראת שמים, ועדיין יש מצוה אחת שהוא לא מסוגל לעמוד בה, הוא נכשל בה פעם אחר פעם...'

'אכן כן', פרץ בעל התשובה בכבי מר, 'עשיתי כל שיכולתי, אני מתמסר לעמול התורה בכל לבי וברוך השם מצליח לקיים את רוב המצוות. רק במצוה הזו אינני מצליח להתגבר, שוב ושוב אני נכשל והיצר מסיט אותי מדרכי, שוב ושוב לבי מתרסק ואינני מחזיק מעמד. ילמדני ראש הישיבה מה לעשות, כיצד להתמודד, אולי איזו עצת חיזוק או משהו...' - ביקש בכבי תמרוורים...

הוא ציפה שראש הישיבה יסביר לו את חומרת הענין, אולי יעניק לו עצה מעשית, ללמוד בספר זה או אחר, לפעול באופן כזה או אחר. להפתעתו הרבה, נענה בדרך אחרת:

לפתע, התרומם ראש הישיבה מלוא קומתו, לחץ את ידו בחום, חיבק אותו ונישק אותו פעם אחר פעם! 95 שנות עמול התורה והנהגת הציבור, עמדו והרעיפו אהבה על בעל תשובה שזה מקרוב הגיע, כשראש הישיבה אומר לו בעיניים לחות מדמעות: 'אוי, כמה שאני מקנא בך, כמה שאני מקנא בך... כמה זכויות אתה צובר בכל פעם שאתה כן מתגבר, כמה שכן נצחי מחכה לך... אני מקנא בך!'

ראש הישיבה לא נרגע, הוסיף ולחץ את ידו באהבה אין קץ: 'אתה צדיק נפלא, צדיק נדיר. מתקשה כל כך להתמודד, ובכל זאת מתאמץ, בכל זאת ממשיך לנסות, בכל זאת ממשיך להיאבק. בורא עולם גאה באנשים כמוך, אני מלא קנאה בך!'

כל הנוכחים ניגבו דמעות סוררות, לא הרבה פעמים ראו את ראש הישיבה כה נרגש, כה מחמיא, כה מעודד, בטח לא יהודי המעייד על עצמו שהוא נכשל פעם אחר פעם... לבסוף, לחץ שוב ראש הישיבה את ידו של האיש, וביקש ממנו לשוב ולהיכנס אליו לאחר תקופת מה, כי רצונו לפגוש שוב בגיבור הרוח הגדול...

לאחר מספר חודשים שב הרב ברנשטיין עם אותו יהודי ונכנסו לראש הישיבה, שקיבלם בחום וזכר היטב את הפגישה הקודמת. ראש הישיבה התעניין בשלומו ואיך נמשכת ההתמודדות, והיה מאושר לשמוע שגרשם שיפור משמעותי, אותו יהודי כבר מתמודד הרבה פחות, אם כי הוא עדיין נכשל מעת לעת...

ושוב נשנה המחזה המרגש, המרטיט כל כך. ראש הישיבה קם מכסאו, מחבק ומנשק אותו בחום ואהבה ללא גבול. 'אשריך מה טוב חלקך!' - משבח אותו ראש הישיבה, 'אני מאושר שאני זוכה לפגוש אדם כמוך! אתה מצליח להתגבר, נלחם כמו אריה, אני גאה בך!' - שב ראש הישיבה וקורא בהתרגשות, לוחץ את ידו בחום ומזמינו לבקר שוב בעוד תקופת מה...

בפעם השלישית שנכנס, בישר אותו יהודי כי התעלה לחלוטין, הוא עומד איתן בדעתו ובכל מצוות דתו. הפעם אי אפשר היה להכיל את המחזה, ראש הישיבה קם מכסאו ונשק על מצחו, 'אתה לא יהודי קדוש, אתה קודש הקדשים ממש!' - קרא לעברו ראש הישיבה בהתרגשות אין קץ, אין מילים לתאר, אין מילים ממש!'

וכן, באהבת ישראל כנה ובלי אף מילת ביקורת, בלי עצת חיזוק רק באהבה מורעפת, הצליח ראש הישיבה להעניק לו כח וגבורה להתגבר על נסיונותיו, לנצח את יצרו. כי אהבת ישראל היא מתכון בטוח להשפעה על הזולת, דרך האהבה תמיד מנצחת, מועילה, מרוממת ומשפיעה!

תגלית זו נחשפת בספר 'ליקוטי אמרים - תניא', בפרק ל"ב, כי הדרך להשפיע על אדם ולקרבו לתורה עוברת באותו נתיב, נתיב אהבת ישראל. וכך הוא כותב: 'אף הרחוקים מתורת השם ועבודתו... צריך למושכן בעבותות אהבה!' - כי אהבת ישראל היא הדרך להשפיע, לרומם, להעניק כוחות ויכולות התמודדות לזולת!

הבה נאמץ את הדרך הזו, כי כולנו רוצים להיות בעלי יכולת להשפיע על הזולת, לרומם אותו, לחנך את ילדינו. כדי להצליח בכך - כמה כדאי לבחור בדרך אהבת ישראל, לראות את החלק הטוב שבזולתנו ולהתחבר אליו באהבת אמת, ואז נוכל לדבר אליו ממקום של אהבה וחיבה, ולהשפיע עליו לטובה!

רחמיו של רבי אהרן נכמרו על התלמיד, הוא חש כי זו סכנה גדולה מדי עבורו. 'לפי דעתך', אמר ליענקל', 'חוששני שחלילה יתפסו אותך ללא האשרה וישלחו אותך לסיביר, לא כדאי להסתכן עד כדי כך, עודך צעיר לימים!' - סבר ראש הישיבה. אלא שיענקל' לא אבה לוותר, הוא חש כי זו ההזדמנות היחידה שלו להציל את חייו מאימת המלחמה, וטען כי אולי בכל זאת בעזרת המסמך יינצל, ולחילופין - הלא נאמר לו כי יש סיכוי קלוש שאשרת היציאה תחכה לו במל, אולי זה יקרה...

יענקל' המשיך לראות בפיסת הנייר שבידו הזדמנות אחרונה לזכות בחיים חדשים בבריטניה, ורצה רק לברות. לבסוף 'נכנע' ראש הישיבה לעקשנותו והפצרותיו של יענקל', ובירכו שייסע לחיים ולשלום...

יענקל' נפרד מראש הישיבה, ושם פעמיו לעבר תחנת האוטובוס. עד מהרה הגיע האוטובוס, ישן ומקרטע, צפוף בעשרות אנשים שהצליחו להיחבק ולעלות אליו. האוטובוס עשה את דרכו לקובנה, שם יש רכבת הנוסעת לעיר הנמל. המסע לא קל, אך החיים שווים אותו, בהחלט...

כשהגיע האוטובוס לקובנה, גילה יענקל' תחנת רכבת הומה אדם, כולם ביקשו להגיע לנמל ולנסות לברוח. הוא מיהר לרכוש כרטיס נסיעה מתאים, ושירך את רגליו בין ההמון, עד שמצא קרון אליו אפשר לעלות. כעת לא נותר לו אלא להמתין ברכבת העמוסה, עד שזו תחליט לצאת לדרך, לעבר עיר הנמל...

ובעוד יענקל' יושב בקרון הרכבת וממתין, דמות נוספת נכנסה לתחנת הרכבת, ראש הישיבה - הגאון רבי אהרן קוטלר בעצמו. זמן קצר לאחר שיענקל' יצא, עשה רבי אהרן את הדרך אחריו: יצא לתחנת האוטובוס, והמתין בה שעה ארוכה. אחר כך נסע באוטובוס נסיעה לא קצרה, ובסיומה - הגיע לתחנת הרכבת בקובנה...

ועדיין לא נסתיים המסע... - רבי אהרן התרוצץ בתחנת הרכבת, קורא בקול 'יענקל' יענקל', מחפש אחריו בכל מקום ופינה. ראשו נחק באשנבים השונים, זקנו ההדור התנופף ברוח החולפת, והוא ממשיך לרוץ ממקום למקום וזועק: 'יענקל' קליאט', מחפש אחר תלמידו... דקות ארוכות חולפות עוברות, רבי אהרן עובר מקרון לקרון ברציפים השונים, ממשיך לקרוא בשמו של תלמידו ומחפש אחריו כאילו איבד יהלום יקר...

יענקל' ישב ברכבת, ולפתע, משום מקום, שמע קול מוכר קורא בשמו, פעם אחר פעם, קריאות קצובות וקולניות. הוא הפנה את מבטו אנה ואנה, הביט לכל הצדדים, ביקש מהעומדים על יד חלונות הקרון - לזוז מעט כדי שיוכל לראות מי קורא לו. להפתעתו, היה זה ראש הישיבה, רבי אהרן קוטלר בעצמו!

'הראש ישיבה' - קם יענקל' ממקומו נסער כולו, המום מהמראה, עיניו קרועות מתדהמה ופיו יורה שאלות: 'מדוע עשה ראש הישיבה את כל הדרך אחריו? מדוע נחק ראש הישיבה באוטובוס, רץ והתרוצץ בין המון האדם בתחנת הרכבת, התאמץ כל כך כדי לשוב ולפגוש בי? מה קרה?!' - שאל בתימהון...

'רק רציתי לבשרך', אמר לו רבי אהרן קצרות, 'שמיד לאחר צאתך, הגיע מברק המבשר כי בניגוד לכל התחזיות, הבריטים נאותו לתת לך אשרת כניסה. במברק נכתב כי המסמכים מחכים לך בנמל!'

'נפלא!' - שמח יענקל' על הבשורה, 'הודו להשם כי טוב!' - קרא ברגש רב בהבינו כי חייו ניתנו לו לשלל. 'אבל', שבה התמיהה וזעקה מתוך לבו, 'הלא המסמכים היו ממתנינים לי לפני העליה לספינה בכל מקרה, מדוע טרח ראש הישיבה כל כך כדי לנסוע אחריי לקובנה ולהשיגני על פסי הרכבת? מה בער להתאמץ כל כך כדי לדווח לי את הידיעה המשמחת?'

'זה פשוט', חייך רבי אהרן את חיובו הטוב, 'הלא הרגשתי כי יצאת לדרך מודאג ומתוח, כשאינך יודע כיצד יסתדרו העניינים, ובעצם אתה מצפה לנס... החלטתי לרדוף אחרך ולבשר לך את הבשורה, למען תיסע לדרך רגוע ושליט, שמח ובטוח בישועתך!'

יענקל' שב והתיישב במקומו, משפשף את עיניו כלא מאמין. ידוע ידע כי רבו גאון התורה וענק המידות, אך לא ידע עד היכן מגיעה אהבת ישראל הבעורת בקרבו, עד היכן מגיעה דאגתו לשמחת לבו של תלמידו. ראש הישיבה בוודאי שמח לשמע הבשורה כי תלמידו יינצל, אך לא הסתפק בכך: הוא טרח לנסוע באוטובוס לעיר השכנה, להתרוצץ בתחנת הרכבת ולקרוא בשמו, וכל זאת כדי להסיר ממנו את עגנת הדאגה ולשמח את לבו!

הסיפור הזה, המופיע בקונטרס 'כולנו יודעי שמך', אין כמוהו ללמדנו מהי אהבת ישראל, לחוש את הזולת, להרגיש את העובר עליו. רבי אהרן לא הסתפק בידיעה כי תלמידו יינצל, הוא טרח והתאמץ כדי לבשר לו זאת, כדי להרגיע אותו ולהעניק לו שלוה בדרכו ובמסעו. לא פעם נקריט לידיו הזדמנות לשמח יהודי אחר, להסיר ממנו דאגה, להעניק לו את התחושה כי אנו שותפים לכאבו ומייחלים לישועתו בדיוק כמוהו - הבה נעשה זאת מכל הלב, זוהי אהבת ישראל!

וגם אם זה קצת קשה, דורש מאמץ או מחייב הקרבה - זו לא סיבה לוותר, נהפוך הוא. הבה נראה את רבי אהרן מתרוצץ בין קרונות הרכבת, קורא 'יענקל' יענקל' אל החלל, מקווה למצוא את תלמידו, רק כדי להרגיעו. אלה וכאלה חמדה ליבנו, להתאמץ למען יהודי אחר, לעשות הכל לשמח את לבו, להפגין כלפיו אהבה מכל הלב!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

פנינת בית לוי

שנ"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

כיצד מגיעים לדרגת קדושה?

הופך להיות קודש קדשים, ואפילו יותר מאשר הכהן הגדול. זו התשובה לשאלתינו, אומרים לאדם התוהה כיצד אפשר להיות קדוש, עמול בתורה ועוזב את ענייני העולם הזה בזמן הלימוד, וגם אם מדובר בלימוד של שעה אחת, עשה זאת כמו כהן בבית המקדש, שלא חושב מחשבות זרות, אלא עסוק אך ורק בתורה הקדושה, וכך האדם הופך להיות קודש קדשים.

הרב זילברשטיין מביא בספרו "אחת שאלתי" סיפור מדהים שהתחיל לפני למעלה מחמישים שנה, היה רב גדול שעם השנים התפרסם, הרב יוסף בר שלום זצ"ל, שלימים הפך להיות רב העיר בת-ים. בעברו היה גר הרב באיזור שכונת הבוכרים בירושלים, וכבר אז היה תלמיד חכם מתמיד

ועצום, והיה מקדיש את כל עיתותיו ללימוד התורה. היה זה בתקופת הצנע, שלאנשים לא היה מה לאכול, ורוב תושבי ירושלים היו עניים מרודים, וגם אצל משפחת בר שלום, העניות הנוראה היתה מנת חלקם. היו להם חמישה ילדים, וכשנולד הבן השישי, הגיעו מים עד נפש כשלפניהם סעודת ברית המילה. המשפחה והשכנים שמעו על הלידה, אבל לא היה להם כסף לעשות סעודה ואפילו לא למנין אנשים, וכדי לא להזמין אנשים לחינם ולא לערוך סעודה, הם החליטו לעשות את הברית בביתו של המוהל, לשם יגיעו רק בני המשפחה, ולאחר מכן יחזרו לביתם, וכך לא יגיעו הקרובים והכל יעבור "בשלום".

והנה יומיים לפני הברית, פגשה היולדת את שכנתה, אשת מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל, הרבנית מרגלית יוסף, ששאלה את היולדת, האם אתם מתכוונים לברית? איפה תיערך הברית ולמה אינכם מודיעים? התביישה היולדת לענות, אך הרבנית המשיכה לשאול, ולבסוף ענתה היולדת, מה אומר ומה אדבר, אין לנו פרוטה לפרוטה, ולכן החלטנו שהברית תהיה בביתו של המוהל, ולאחר הברית נחזור לביתנו. שמעה זאת הרבנית והזדעזעה, ומיד הלכה לבעלה מרן רבי עובדיה יוסף זצ"ל, וסיפרה את אשר שמעו אוזניה.

כששמע זאת הרב מיד אמר, לא יקום ולא יהיה, לכי ואמרי לה שתהיה להם ברית עם סעודה בשרית מפוארת על חשבוננו, לכבודה של מצווה. באותה תקופה לא היה למרן כסף רב, אבל הוא היה מוכן לעשות את הכל, בשביל שחם ושלום לא תהיה בושה למשפחה. חזרה הרבנית ובישרה זאת ליולדת. אבל מה עם ה"ברית יצחק", שאלה הרבנית. היולדת בכתה והתביישה ולבסוף אמרה, אין לנו לחם לילדים, וכיצד

שנו רעיון נפלא בפרשת קדושים, אומרת התורה, וַיִּדְבֶּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר, דַּבֵּר אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ, כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם" (ויקרא יט, א-ב). אומר רש"י (שם) שפרשה זו נאמרה בהקהל, דהינו לא רק לצדיקים ולגדולים, אלא לכל עדת ישראל ללא יוצא מן הכלל. זו פליאה עצומה, כיצד מצווה הקב"ה את כל עם ישראל 'אני קדוש ולכן תהיו גם אתם קדושים', והאם מלבד אותם יחידי סגולה המופרשים מהעולם הזה, יכול בן תמותה להגיע למעלה כזו, וכיצד נוכל לומר כן לכל עדת בני ישראל?

התשובה היא שאפשר, אבל צריך להבין כיצד יכול לעשות כן אדם שעוסק רוב היום בחולין ודעתו מעורבת בין הבריות, ואיך יתכן שיקרא קדוש? ישנו רמב"ם מופלא שראוי לכל אדם לעיין בו, (בסוף הלכות שמיטה ויובל, פרק יג, הלכה יב ואילך), אומר הרב, "ולמה לא זכה לוי בנחלת ארץ ישראל ובביזתה עם אחיו? מפני שהובדל לעבוד את ה', לשרתו ולהורות דרכיו הישירים ומשפטיו הצדיקים לרבים, שנאמר יורו משפטין ליעקב ותורתך לישראל, לפיכך הובדלו מדרכי העולם, לא עורכין מלחמה כשאר ישראל, ולא נוחלין ולא זוכין לעצמן בכח גופן, אלא הם חיל ה' [אלו הם החיילים של הקב"ה], שנאמר ברך ה' חילו, והוא ברוך הוא זוכה להם, שנאמר אני חלקך ונחלתך", אלו הם שבת לוי.

ומה נאמר אנו, כל אחד ודאי חושב, אכן שבת לוי הוא שבת מיוחד ומובדל, שבת שאי אפשר להתקרב לדרגתו, אבל מה איתי? ממשך הרמב"ם ואומר (שם, הלכה יג), "ולא שבת לוי בלבד, אלא כל איש ואיש מכל באי העולם, אשר נדבה רוחו אותו, והבינו מדעו להיבדל ולעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו, לדעה את ה', והלך ישר כמו שעשהו האלקים (שהרי האלוקים עשה את האדם ישר), ופרק מעל צווארו עול החשבונות הרבים, אשר ביקשו בני האדם, הרי זה נתקדש קודש קדשים, ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים, ויזכה לו בעולם הזה דבר המספיק לו, כמו שזיכה לכהנים וללויים, הרי דויד אומר, ה' מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי", עד כאן לשונו הזהב.

אם כן, מה היה המיוחד שבשבת לוי, העובדה שהם עזבו הכל למען ה' וישבו ולמדו תורה, ומי שעמל בתורה הקדושה, הופך להיות קודש קדשים, וכמו שדרשו חז"ל, שהתורה יקרה יותר מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים, שנאמר "יִקְרָה הָיָא מְפִינִים" (משלי ג, טו), זאת אומרת שאדם היושב ולומד תורה, מחדש חידושים ועוסק באוהלה של תורה,

"כל איש ואיש מכל באי העולם, אשר נדבה רוחו אותו, והבינו מדעו להיבדל ולעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו, לדעה את ה', והלך ישר כמו שעשהו האלקים, ופרק מעל צווארו עול החשבונות הרבים, אשר ביקשו בני האדם, הרי זה נתקדש קודש קדשים"

המשך
בעמוד 4 >>

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים	ר"ת	מוצ"ש	הדלקת נרות	לע"נ יצחק שם טוב בן שרה ז"ל	לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל	לע"נ רוג'ר אשר בן מרסל ז"ל	לע"נ רחל בת שושנה ע"ה
	20:45	19:53	18:42				

המתנה שהסתיימה בזכות מתנה

היה זה בית משפחת ב, המתגוררת בחוף לארץ, בשעת ערב מאוחרת. מאוכזבים ושובוי לב שבו ההורים לביתם, לאחר פגישה ארוכה בה תלו הרבה תקוות, אולם למרבה הצער - היא הכזיבה לחלוטין. כמה חפצו והשתוקקו כי הפגישה הזו תבשר את פריצת הדרך בדרכם לשמחה לה הם מייחלים מזה שנים - והנה, תקוותם גוזה... ברקע הדברים עמדה העובדה, כי מזה שנים ארוכות משפחת ב. מייחלת לשמוע קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה - וכבר לא משנה להם הסדר...

בבית מתגוררת הבת הגדולה, שהיא כבר בת 31! וטרם מצאה את זיווג ההגון והראוי. אחריה משתרך תור שבראשו ניצב אחיה, גם הוא בחור לא צעיר, וכבר לפני כמה שנים הבינו ההורים שאין ברירה אלא לחפש שידוכים לשניהם יחד בו זמנית, ומי שיתארס ראשון - יתארס, העיקר שמישהו כבר יתארס... אולם, למרבה הכאב, גם דרכו של האח לא היתה סוגה בשושנים. בעודו לומד ומתעלה דיברו בו נכבדות, הצעות עלו וירדו כל העת, אולם דבר לא הבשיל לכדי הצעת שידוך שתבשר טוב.

שנים ארוכות חלפו תוך כדי ציפייה והמתנה, תפילות ותחנונים, אולם טרם נראה פתרון באופק... כמה ימים לפני סיפורנו, עלתה הצעה חדשה על הפרק. לאח הוצעה נערה כלילת המעלות, כל הפרטים התאימו ככפפה ליד, העניינים התקדמו במהירות שיא. עתה הגיעה השעה בה נועדים ההורים לסכם את העניינים הכספיים לקראת התקדמות השידוך בפועל, אולם הפגישה הזו - ניפצה את התקווה... במהלכה התברר, כי הורי הנערה - אנשים מבוססים יחסית, חפצים להעניק לזוג הצעיר סכום כסף נכבד על מנת שיתחילו את חייהם ברגל ימין. הם רק מבקשים שהורי הבחור ישתתפו גם הם, ויעניקו סכום משלהם.

כאן נוצרה הבעיה: הורי הבחור הם אנשים שהפרוטה מצויה בכיסם, אבל השטרות קצת פחות... הם אינם יכולים להתחייב על סכום, אפילו לא קרוב למה שהתבקשו לתת... הפגישה נמשכה בנסיון למצוא פתרון, הן כמה חפצו ההורים לקדם את השידוך לשביעות רצון כל הצדדים. אולם הפער התברר כהולך וגדל, הן בנושאי החתונה והן בנושאי הדירה וכל השאר. תוך אכזבה עמוקה וכאב לב עצום הבינו ההורים כי אין להם ברירה אלא להוריד גם את השידוך הזה מהפרק - לאחר שתלו בו כל כך הרבה תקוות...

הרי מזה מספר שנים אני עובדת ומשתכרת יפה ברוך ה'. כבר צברתי סכום כספי גדול שנועד לסייע לי בהקמת ביתי. בינתיים - כידוע - זה לא קרה, עודני מצפה לישועה. אני מעניקה לכם את הכסף שצברתי עד הנה'

זאת - 'הריני מקבל על עצמי מצוות עשה של ואהבת לרעך כמוך', כי רק כך נזכה לראות עד כמה 'אני השם' - להדק עמו את הקשר, להרוותו רוב נחת ממעשי בניו בעולם הזה, ולזכות בברכותיו ובישועתו!

נמצאים אנו בעיצומם של ימי 'ספירת העומר', המרוימת את הלבבות והנפשות לקראת יום מתן תורה. כצאתנו מהימים הקדושים של חג הפסח, ימים בעלי השפעות הגדולות מן שמיא, אנו ניגשים להיערך לקבלת המתנה הגדולה מכולן-התורה הקדושה, תוך ספירה רציפה של הימים והשבועות לקראת היום הגדול. חלק מרכזי ומשמעותי מעבודת ימי ספירת העומר, הוא להתחזק במצוות אהבת ישראל, עליה נצטוונו בפרשת שבוע זה, בשלישיית המילים שכל יהודי מכיר 'ואהבת לרעך כמוך'.

וכאן אנו שבים לרגע בו הם שבים הביתה בערבו של יום, כשעל פניהם ניכרים צער רב ועוגמת נפש בשל ההחלטה שנאלצו לקבל. את פניהם מקבלת בתום, אחותו הגדולה של הבחור, כאמור - בת 31 - והיא מזהה מיד את אותות הצער שעל פני הוריה. היא מבררת בעדינות מה קרה בפגישה, ואז הסתבר כי פער כספי גדול עומד בין הצדדים... היא הסתגרה בחדרה שעה קלה, ואז יצאה ממנו בצעדים נחושים. היא ניגשה להוריה, ובגבורה נפשית מופלאה אמרה:

עם הקבלה האיתנה לקיים את המצוה הכבירה הזו אנו פותחים את היום בא-מירת 'הריני מקבל על עצמי מצוות עשה של ואהבת לרעך כמוך', ורק לאחר שהפנמנו את חשיבות המצוה הזו - אנו ניגשים לתפילת שחרית, שהיא הקשר האיתן עם הקב"ה ואיתו אנו מתחילים את היום. לפיכך, הפסוק הקובע את מצוות 'ואהבת לרעך כמוך' נחתם במילים 'אני השם'. בכך רומז לנו בורא עולם: אנה, הרי אני אבא של כולכם, אני ה', אהבו איש את רעהו, תחיו באהבה ובאחוה זה עם זה, ובראותי את האהבה פורחת ביניכם - מתמלא אני נחת רוח מרובה. כשתחיו מתוך תחושת 'ואהבת לרעך כמוך' ותהדקו את קשר האהבה ביניכם, ממילא תהדקו גם את קשר האהבה אתי, וכך הקשר הרוחני של כל אחד לאביו שבשמיים יתחזק ויתעלה!

'ראו נא, הרי מזה מספר שנים אני עובדת ומשתכרת יפה ברוך השם. כבר צברתי סכום כספי גדול שנועד לסייע לי בהקמת ביתי. בינתיים - כידוע - זה לא קרה, עודני מצפה לישועה. אני מעניקה לכם את הכסף שצברתי עד הנה, תרצו אפוא להתחייב על הסכום הכספי הדרוש, ואחי הצעיר יבוא בשעה טובה בברית האירוסין!'. ההורים לא האמינו למשמע אוזניהם, וברגע הראשון אפילו ניסו להניא אותה מהחלטתה. הן גם עבורה הם אינם יכולים להתחייב על סכום לצורך חתונתה, אלא שיש לה כסף משלה, והוא שיסייע לה בעת נישואיה - שהם מקווים שאיננו רחוק.

(הרב אשר קובלסקי שליט"א)

ועתה, היא מבקשת להעניק את כל הסכום לאחיה הצעיר ממנה, ובכך לאפשר לו 'לעקוף' אותה ולהתארס לפניה! כמה גדלות נפש עילאית יש בדבר! ההורים היססו, אבל דווקא היא התעקשה, ועמדה ועודדה אותם. הם התקשרו לשדכן ובשירוהו כי חלה התפתחות מפעימה, ולפתע פתאום - יש בידיהם די כסף לה-תחייב. השדכן שמח לשמוע, ושמחתו זו היתה רק הקדימון לשמחה העצומה שהרקיעה שחקים - עת כעבור כמה ימים התארס האח בשעה טובה ומוצלחת, כשהוריו מתחייבים להעניק את הכסף שקיבלו מאחותו המבוגרת ממנו! והנה כי כן, 'ואהבת לרעך כמוך - אני השם'. בורא עולם היושב ומזווג זיווגים,

- לע"נ אסתר בת נזירה ע"ה
- לע"נ מנחם בן תקוה גזר ג'ה ז"ל
- לע"נ אברהם אבהרון בן ג'נינה ז"ל
- לע"נ רפאל פואה בן רוזה ז"ל
- לע"נ בנימין בן טאוס ז"ל
- לע"נ אסתר בת חנה ז"ל
- לע"נ הרבנית חסיה ליליאן בת סוליקה ע"ה

לעלות במשקל בעורמה

"ולא תגנבו ולא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו" (ויקרא יט, יא)

שאלה: מכתב ובו שאלה מעניינת נשלח אל הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, וזה לשון הכותב:

אני אדם 'בעל בשר' (דהינו שמן), והדבר מפריע ומעיק עלי מכמה בחינות. במשך השנים ניסיתי כמה וכמה דיאטות, אך לא הצלחתי להתמיד בהם זמן רב, וגם לאחר הורדה ניכרת במשקל למשך כמה חודשים, תמיד חזרתי שוב למשקל הקודם... החלטתי לעבר ניתוח מיוחד (הנקרא 'טבעת'), דבר שיגרם לי להרגשת שבע, ובע"ה לירידה במשקל.

אלא, שכאשר פניתי לקופת החולים, כדי לקבל אישור לסיוע כספי עבור הניתוח, הודיעו לי: המשקל שלך הוא מאה וחמישה ק"ג 'בלבד', והטיפול המיוחד מאושר רק לאלה שמשקלם מאה וחמישה עשר ק"ג ומעלה. חשבתי בליבי, שאולי כדאי שאוכל יותר מהרגיל, וכך עם הזמן אוסיף עוד עשרה ק"ג למשקלי, ואז קופת החולים תאשר לי את הסיוע בנייתוח...

שאלתי היא, האם מותר לי לעשות זאת, או שמא העורמה הזו אסורה?

תשובה: תחבולה זו, כרוכה באסור 'גניבת דעת', שכן אם הנהלת קופת החולים היתה מודעת לעובדה שהמטופל עלה במשקלו בכוונה, מסתבר שלא היו נותנים לו סיוע לעריכת הטיפול, כי מן הסתם הסיוע ניתן רק לאדם שלא התגבר על עצמו, והגיע למשקל כל כך גבוה שלא בכוונה תחילה, אבל לאחד כזה שעשה זאת ביוזמים, מדוע שיתנו לו סיוע כספי?

הצעתי את הדברים לפני מורי וחמי, מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, והרב הסכים לדברי אבל הוסיף, שאם השואל כבר אכל יותר בכוונה, ואכן עלה במשקל באופן שהגיע לכתוב בתקנון של קופת החולים, ורק לאחר מכן בא לשאול את הרב לאחר מעשה, האם רשאי עכשיו לדרוש את הסיוע, התשובה היא שאכן רשאי לעשות זאת, כי סוף כל סוף כעת הוא כבר במצב שמגיע לו סיוע.

אך אם בא לשאול לפני העליה הנוספת במשקל, האם מותר לנהוג כך לכתחילה, צריך לומר לו שאסור לו לאכול בצורה מופרזת, כיון שבזה הוא גונב את דעת קופת החולים! (ויש לציין עוד, שאדם האוכל יותר מדי, עד שאכילה זו מזיקה לו, עובר בכפליים: האחד משום 'בל תשחית' את המאכלים, שאין הוא צריך אותם למחייתו, והשני הוא משום 'בל תשחית' של גופו, שהאדם מצווה לשמור עליו. (יעין אור"ח שכ"ח-ל"ט, ואורח מישרים כ"ט-ר').

(אחת שאלתי 1, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

מה אפשר ללמוד משעיר לעזאזל?!

יסוד נפלא מצינו בפרשה, שהוא בעצם משל לחיי האדם. השעיר המשתלח - הוא אחד מאותם 'שני השעירים', שני עזים שמביאים אותם אל בית המקדש לעבודת יום הכיפורים, ולאחר שהכהן עושה גורל, עולה ביד אחד מהשעירים להיות לה', ואילו השני הולך לעזאזל, אבל לא כל כך מהר, כי מתארת התורה שבאותה שעה ששחטו את הראשון לכבוד ה', עדיין היה השעיר השני עומד חי, שנאמר "וְהִקְרִיב אֶתְּ הַשְּׂעִיר, אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרֵל לַה', וְעָשָׂהוּ חֲטָאת" (ויקרא טז, ט), ורק לאחר מכן אומרת התורה מה דינו של השני, "וְהַשְּׂעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרֵל לְעִזָּאזֵל, יַעֲמֵד חַי לְפָנָי ה', לְכַפֵּר עָלָיו, לְשַׁלַּח אֹתוֹ לְעִזָּאזֵל הַמִּדְבָּרָה". (שם, י)

כלומר, השעיר המשתלח היה חי במשך כל העבודה, בהקטרת הקטורת ובזמן שהשעיר הראשון נשחט, ובכל אותו הזמן שנמשכה העבודה היה נדמה לשעיר כי שפר עליו גורלו וחלקו, שהרי את חברו שחטו, ואילו הוא נותר בחיים, ואף 'יצא בשלום מסוודש...', שהרי מוציאים אותו כשהוא חי מביית המקדש. אמנם בסופו של דבר יתברר לו, כי חברו ה'מסכן' הוא זה שזכה בעצם להיות קרבן לה', ונכנס מדמו לקדשי הקדשים, ואילו הוא עצמו נשלח לעזאזל...

הרי זה 'משל' על כל תהלוכות העולם, שלא כל מה שנראה כרע עבורנו, אכן כך הוא הדבר באמת, ולא כל מה שנדמה שטוב לנו, אכן טוב עבורנו... וצריך להתחזק באמונתנו שהקב"ה הוא שיועד מה טוב עבור האדם (ע"פ הרש"ר הירש), ואדרבה זה שעלה עליו הגורל להישחט הוא הקדוש לה'.

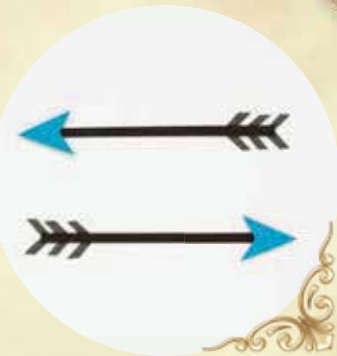
מסר נוסף ומדהים יש פה, לעתים האדם הולך בשרירות ליבו, רואה את עבדי ה' האמיתיים 'מתים על קידוש השם', ואילו הוא בשרירות ליבו, מתהלך בעולם ונהנה ממנועמי החיים, וחושב שאלו הם החיים האמיתיים, ולעיתים אפילו מרגיש מורם מעם, שהרי הוא המצליח, וחיייו עלי אדמות טובים ומאושרים, ומנגד רואות עיניו את עבדי ה' המסתפקים במועט, ומוכנים לבטל מעצמם למען ה', אבל למעשה 'לו חָכְמוּ יִשְׁפִּילוּ זֹאת, יְבִינוּ לְאַחֲרֵיתָם" (דברים לב, ט), צריך האדם להסתכל נכונה על החיים ולדאוג לאחירתו, כי לעיתים רבות, מה שנראה כחיים בעולם הזה, הוא בעצם המדרון החלקלק המוביל לבאר שחת, ואילו מי שממית עצמו בעולם הזה, הוא שיזכה לאחירת טובה, ולחיים ארוכים ומאושרים בעולם הבא.

השקפה לבית היהודי

ימין ושמאל תפרוצי

למי שלא מעודכן, בשבת בבוקר תיערכנה בחירות בצורה דמוקרטית, עם פתקים וקלפי, ואדם שיכניס את ידיו ויעלה את הפתק הזוכה, האחד ינצח, והשני יהיה השעיר לעזאזל... פרשת אחרי מות פותחת בעניין שעירי יום הכיפורים, יש גורל, קלפי ובחירות, הכל הוגן ומקובל. ודבר פלא התרחש באותם ימים כאשר הכהן הגדול היה מעלה את הפתק שבו היה כתוב "להשם", לעולם היה עולה פתק זה ביד ימין, והקרבן בימין היה זוכה להיות קרבן לה', ובצד השמאלי השעיר משתלח לכפר על העם.

אבל הגמרא אומרת "תנו רבנן, ארבעים שנה קודם חורבן הבית לא היה הגורל עולה בימין" (יומא ט:), כעונש על מעשי עם ישראל. למדנו מכאן שיש חשיבות לצד ימין, ורבו הפסוקים המדגישים את חשיבות הימין, כמו למשל "לֵב חָכֵם לְיְמִינוּ, וְלֵב כְּסִיל לְשִׁמְאֹלוֹ" (קהלת י, ב), "יְמִין ה' רוּמְמָה יְמִין ה' עֹשֶׂה חֵיל" (תהלים קיח, טז), והרמב"ן על הפסוק "וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֵּן אֹנִי, וְאָבִי קָרָא לוֹ בְּיְמִין" (בראשית לה, יח) פירש, שהימין בו נמצא הכח הגבורה וההצלחה.

אין בן דוד בא אלא בדור שכולו זכאי או כולו חייב, ואומר על זה האר"י הקדוש, שבימות המשיח כל אחד יבחר צד, ללכת בעד או נגד התורה הקדושה, ועלינו לא נותר אלא להתפלל על האח התועה שיזכה...

כעת נתבונן במושגים ימין ושמאל בימינו. אם נציג לפניכם שתי תמונות, האחת של חייל והשניה של מניף דגל לשלום, נשאל מי מהם ימין ומי שמאלי, סביר להניח שרובכם תגידו שהחייל מייצג את הימין, ומניף הדגל הוא שמאלי, אם כן שמא נאמר שימין פירושו אוהב מלחמות והשמאל לעולם מושיט יד לשלום? התשובה ודאי שלא, שכן בזמן המצור על ירושלים החכמים הם אלו שהושיטו יד לשלום, והבריונים רצו מלחמה ברומאים (כמבואר בגיטין נו), אם כך השלום והמלחמה הם לא קריטריון להגדרת ימין ושמאל, אלא האמת, ימין במקורות מייצג את דעת התורה, וכמו שכתוב בברכות: "וְנִשְׁבַּע ה' בְּיַמִּינוֹ וּבְרוּעֵ עֵזוֹ", "יְמִינוֹ זוֹ תוֹרָה!", והשמאל מייצג את הצד שכנגד. לאחרונה באופן די בולט לעין, הציבור התחלק לשני מחנות, מחנה הימין ומחנה המרכז-שמאל. מחנה הימין, על אף שמונה בתוכו גם כאלה שאינם שומרי תורה ומצוות, ברובם המוחלט הם בעלי זיקה ליהדות, מה שאין כן בצד הנגדי, הרחוקים יותר, וזה מה שהגמרא אומרת, שאין בן דוד בא אלא בדור שכולו זכאי או כולו חייב, ואומר על זה האר"י הקדוש, שבימות המשיח כל אחד יבחר צד, ללכת בעד או נגד התורה הקדושה, ועלינו לא נותר אלא להתפלל על האח התועה, שיזכה להיות הבוחר בתורה ובמשה עבדו.

(ר' עמירם טובי הי"ו)

אעשה "ברית יצחק"?

שוב הרבנית סיפרה את הדברים למרן, והשיב לה מרן, לכי למכולת וקני כמה מוצרים בהקפה, ובעזרת ה' נשלם כשנוכל. הלכה הרבנית עם מספר מוצרים לבעל המכולת, שהיה אדם ישר וירא אלוקים. שאל בעל המכולת, בשביל מי המוצרים הללו? והשיבה הרבנית את הדברים לאשורם. השיב לה בעל המכולת, בשבילם אני לא מוכן לתת, יש להם כאן חוב של שלושת אלפים לירות, (מדובר בסכום עצום שבימינו מוערך בעשרות אלפי שקלים), ואני יודע שהם לא יכולים ולהחזיר לי, איני יכול לתת להם יותר בהקפה.

סיפרה זאת הרבנית בצער למרן. אמר לה מרן, לכי ואמרי לבעל המכולת שיבוא לדבר איתי בסוף יום העבודה. כבר אז נודע שמרן ענק שבענקים, וכששמע זאת בעל המכולת, מיד סגר את החנות והגיע למרן, ושאל בהקנה מה רצון הרב. השיב לו מרן, יודע אני שאתה יודע שהרב בר שלום הינו תלמיד חכם מופלג, אמור לי, האם אתה יודע מה הדבר החשוב ביותר בעולם? השיב בעל המכולת, בודאי - הרי זו התורה הקדושה, אין דבר גדול יותר בעולם מהתורה הקדושה.

שמע זאת מרן והשיב, אני רוצה לעשות איתך עסק, אני יודע שיש להם חוב גדול במכולת, ואתה יודע שהרב בר שלום תלמיד חכם גדול, אבקש שתמחול להם על אותו החוב, למרות שזה סכום אדיר, ובתמורה לכך אני מבטיח לך בן תלמיד חכם מופלג, שיהיה אחד מגדולי ישראל שיאיר את העולם בתורתו, האם אתה מוכן? לשמע ההבטחה העצומה, בעל המכולת לא היסס לרגע ומיד השיב, כן אני מוכן! וזאת למרות הקושי הגדול, ובפרט בתקופה ההיא שהעניות היתה בכל מקום. שמע זאת מרן והבטיח לו נאמנה בהבטחה גמורה, שיזכה בבן תלמיד חכם שיהיה מגדולי ישראל, ואז יצא בעל המכולת מביתו של מרן שמח ומאושר.

לאחר מספר שנים, משפחת בר שלום התאושה מעט מהקושי הרב, והרב בר שלום פנה לבעל המכולת, וביקש להתחיל לפרוע את החוב. השיב לו בעל המכולת, הענין טופל והכל בסדר. הרב בר שלום לא הבין מה בטיפול וכיצד, אבל לא שאל שאלות. מרן, שידע שהרב בר שלום הוא גברא רבא, ביקש ממנו לאחר זמן להתמנות לרב העיר בת-ים. הרב בר שלום הסכים, והתמנה למשרת רב העיר בת-ים למשך שנים רבות.

ארבעים ושבע שנה עברו, בשנת תשע"ד אשת הרב בר שלום חלמה בלילה, ובחלומה הופיע בבירור בעל המכולת, לא מדבר ולא מוסר שום דבר בחלומה, אלא רק מסתכל עליה. היא קמה בבוקר וביקרה בביתה וזכרה באותו החוב, ואמרה לעצמה, היה לנו חוב של שלושת אלפים לירות שלא פרענו מעולם, ולמרות שאמר לה בעלה שזה טופל וכו', במציאות החוב לא נפרע, והיא תהתה כיצד נעלה כך לפני בית דין של מעלה?

ברוך ה' מצב המשפחה היה הרבה יותר טוב, ולרב היתה משכורת מכובדת

מטעם המדינה, ולכן היא התקשרה לבנה, רבי אליהו בר שלום, רב מוכר וחשוב בשכונת רמת שלמה, וביקשה שילך מיד למכולת פלונית, וישלם לבעל המכולת שלושת אלפים שקלים, ואם ירצה יותר שיוסיף לו כמה שצריך, וביקשה שיעשה זאת כמה שיותר מהר. הוא מיהר למקום ולא מצא את המכולת, ואנשי המקום אמרו לו שכבר לפני כמה שנים היא נסגרה, ושבעל המכולת מתגורר בשכונה הסמוכה.

הגיע לשם הרב ושאל אנשים היכן הוא גר, ולבסוף הפנו אותו לכתובתו. הגיע לשם הרב ודפק בדלת הבית, והנה הוא רואה זקן תשוש שוכב על המיטה, ולצידו תלמיד חכם וגאון מופלג, שהרב אליהו בר שלום מכיר מימים ימימה. שאל אותו הרב בר שלום, מה עושה פה כבודו? השיב לו אותו תלמיד חכם, מה השאלה? זה ששוכב פה הוא אביו! פנה הרב אליהו בר שלום לבעל המכולת הזקן ושאל, אתה אמנם איש יודע ספר, אבל הינך בעל בית רגיל, כיצד זכית לבן תלמיד חכם שכזה, הבקי בכל מכמני התורה?

השיב לו בעל המכולת, אגלה לך סוד שאין איש יודע, והחל לספר על משפחה של רב חשוב שהיה להם חוב גדול במכולת, ועל ההבטחה של מרן לבן תלמיד חכם, אם ימחל על החוב, "ואכן זכיתי - זהו בני!". נדהם הרב אליהו בר שלום ושאל את הזקן, האם אתה זוכר מיהו אותו תלמיד חכם? הזקן חשב ולבסוף השיב, הרב בר שלום. מיד אמר לו הרב אליהו בר שלום, דע לך שאני בנו! הגעתי לכאן בציווי אימי לפרוע את החוב, וברשותי שלושת אלפים שקלים, ואם צריך אתן לך יותר. בעל המכולת שמע זאת והשיב בבכי, בשום פנים ואופן, הקב"ה כבר פרע את החוב, ראה את היהלום שקיבלתי, הרי הוא בני שלנגד עיניך שעבורי שווה מיליארדים, הבטחתו של מרן התממשה במלואה. לאחר יומיים בלבד, הרב אליהו בר שלום הלך ברחובות ירושלים, ועיניו נתקלו במודעות אבל גדולות ברחוב, היה זה בעל המכולת שנפטר לבית עולמו! איזו השגחה מופלאה, זכה הרב אליהו בר שלום בזכות החלום, לשמוע מהזקן את הסיפור המופלא, שאחרת לא היה מתגלה לעולם. יתרה מכך, מספר הרב אליהו בר שלום, שלפני כן, בזמן מגוריו ברמת שלמה הוא היה אחראי על קופת השכונה, העוזרת לנזקקים ומשפחות במצוקה, והוא מעיד שראה תלמיד חכם מסוים, שהיה יושב ולומד ויגע בתורה הקדושה, וראה עד כמה הוא מתמסר לתורה, ולכן החליט להמליץ בפני ועד הרבנים, שיתנו לאותו אברך תמיכה חודשית, והיה זה לא אחר מאותו בן של בעל המכולת, שללא קשר לחוב לאביו, זכה לקבל מלגה בכל חודש מהרב אליהו בר שלום. מדהים עד כמה הקב"ה הוא סיבת כל הסיבות.

זה הנלמד מפרשתינו, "קדושים תהיו" - כיצד? על ידי לימוד התורה, על ידי דף גמרא ועוד דף, כך הופכים לקדושים, והלואי ונוזכה להתמיד בלימוד התורה אמן ואמן.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

שימו לב!
הספר יוצא לדפוס בקרוב

המעוניין לקחת זכות בהוצאת הספר ולזכות בהקדשה להצלחה, לרפואה או לע"ג

מחרוזת ליצור קשר:
050-7658052
058-6666447
alon.beitlevy@gmail.com

בשורה משמחת

לציבור שוחרי התורה ושומעי לקחו של הרב שליט"א
אגו שומחים לבשר כי בקרוב עתיד לצאת לאור
הספר שרבים חיכו לו

פניני בית לוי

דרשות ורעיונות על פרשיות השבוע ומועדים
נלווים בסיפורים מרתקים ולקחי מוסר נוחזקים
בתוספת חידושים רבים שלא יצאו לאור בעלון

נערך משיחות הרב שליט"א בתוספת נוסף

נר לשולחן שבת

אחרי מות - קדושים

העלון יצא גם השבוע
במהדורה מקוונת.
המדפיס עותקים
לבית המדרש בו מתפלל, יבורך!

וַאֲשֶׁר מִי שֶׁמוֹנֵעַ עֲצֻמוֹ מִהוֹרָאָה טוֹב לוֹ. וּבַעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים עֲכָשׂוּ עֲנִיִּים וְהַהוֹצָאָה מְרוּבָה, כִּי לִפְנֵים הַמְּלַבְּשִׁים וְהַמְּאֲכִלִים הָיוּ בְּזוּל, וְעַתָּה הַמְּלַבְּשִׁים דּוּקָא בְּגָדֵי יָקָר וְגַם הַמְּאֲכִלִים הֵינָם יָקָרִים, וְהַדּוֹרוֹת חְלוּשִׁים וְצָרִיכִים לְמַכּוֹר עֲצָמָם וְלִישָׂא עוֹל הוֹרָאָה עַל שְׁכָמָם, וְדִי בַּהֲעֵרָה זֶה...

מתורתו

"ומקדשי תיראו אני ה'". (י"ט ל)

ה"מגן אברהם" הביא מהמב"ט שאסור לשחוט בבית הכנסת. והוסיף ה"פרי מגדים" כי גם בעזרת נשים שמתפללין שם אסור לשחוט, מכיון שיש בזה גנאי הרבה, ויש להחמיר בה כמו בבית הכנסת עצמו. ועל מקום הכניסה לפני בית הכנסת יש להסתפק, ואפשר שמוותר אם הוא לצורך כפרות ערב יום הכיפורים, וראוי להשגיח הרבה בזה.

(קנ"א א' "ראש יוסף" מגילה כח:)

השבוע יחול יום הזכרון לגאון רבי יוסף תאומים, בעל ה"פרי מגדים", מגדולי פוסקי הדורות, נפטר י' אייר תקנ"ב

"אני הדל והצעיר יוסף מלמד תינוקות הייתי בקהל קודש לבוב, והעמדתי מעט תלמידים, ת"ל חשובים". (הקדמה ל"פרי מגדים")

"דברי ה"פרי מגדים" בכל מקום הם קילורין לעיניים, ודבריו מתלהבים בקדושה נפלאה ובחריצות בפלפול וסברא ובקיאות". (שו"ת "דברי חיים" ח"א יו"ד כ"ב)

אחד בא אל הגאון רבי חיים קניבסקי אודות מה שכתב רבינו בספריו שאין לפסוק מהם הלכה, וטען כי גם ה"פרי מגדים" כתב כך בספרו, ואף על פי כן הטועה ב"פרי מגדים" כתבו האחרונים דהוי כטועה בדבר משנה...

השיבו רבינו: "מה אתה מדמה, הוא כתב זאת בדרך ענווה ואני מתכוון ברצינות..."

(נר לשולחן שבת - מפי הרחב"ש)

אבא שואל מה הדין בחתיכת בשר שנפלה לספק תבשיל חלבי שיש בו שישים כנגדה?

אני בספק רב אם אכן זה הספק של בעל הספק??

יענקלה תשאל את הרב מה הדין בחתיכת בשר שנפלה לתבשיל חלבי שספק אם יש בו שישים כנגדה?

אייר תקל"ו

אחד נתן מתן בסתר סכום כסף, וציווה שיבחרו שני "לומדים", שילמדו שני פרקים משניות במשך חודש אחד לזכותו. הסתפקו גבאי לבוב:

א. האם יכולים להוסיף עוד תלמידי חכמים, שלושה או ארבעה ולחלק להם את הכסף. או שמא כוונת התורם היתה אדרבה, לתת רק לשניים, שיהיה לכל אחד סכום יפה?

השיב הפמ"ג: הואיל ויש מצוה לחלק ללומדים רבים, מסתבר שדעתו היתה שלא ימצאו שלושה או ארבעה שישכימו ללמוד בסכום מועט, ולכן ציווה שיתנו לשני לומדים, ואם אכן אותם לומדים מרוצים מהסכום, גם הנותן יהיה מרוצה מכך.

ב. האם יש לבחור דווקא תלמידי חכמים מופלגים ללימוד? השיב הפמ"ג: אין צריך שיהיו לומדים מופלגים, אלא אותם שיכולים ללמוד משנה עם פירוש רע"ב.

ג. אם ילמדו יחד מסכת אחת, שתלמוד תורה רבים עדיף, או כל אחד יכול ללמוד מסכת אחרת, כרצונו?

השיב הפמ"ג: ספק. ומחמת עניות תורה, שאין בי לא תורה ולא חכמה קיצרת... (שו"ת "דברי מגידות" ע"ד)

פסק הפמ"ג אם נגע בטומאה באמצע סעודה אין צריך לחזור ליטול, שהרי בלאו הכי בזמן הזה כולנו טמאי מתים. (ביה"ל קס"ד ב) וכתב ה"חזון איש" דאם לא כן לא משכחת ליה נטילת ידים, שהרי הכלים שאנו משתמשים בהם הם טמאים. (או"ח כ"ה י"ב)

הסתפק הפמ"ג כאשר עבר והתפלל במקום גבוה, האם צריך לחזור ולהתפלל. ופסק שאין צריך לחזור ולהתפלל. (צ"מ א')

"לא תעשו עול במשפט". (י"ט ט"ו)

סדר הנהגות הנשאל עם השואל ב"איסור והיתר" (פתיחה לפמ"ג)

השואל לא יהיה קטן, ולא יפה עושים אותם ששולחים נערים קטנים שלא פתחו פיהם עדיין, ראשית שאין נאמנות לקטן באיסור תורה, וגם השאלה משתנית לפי דברי השואל... [ועיין "תבואות שור" שניתן לשלוח לשואל קטן חריף ועיין ט"ו ונושאי כלים יו"ד א']

הוראה בלי שיאמר את הטעם, קודם ברכת התורה מותר. ובמרחץ אסור, אם לא להפרישו מאיסור, אך יכול לפסוק אם אין אחר אלא הוא. (ועיין או"ח מ"ז ד' פ"ה ב' ויו"ד שפ"ד א')

כשתבוא לפניו איזו הוראה יעייין בספרים, ולא יורה על פה, ולא יבוש מהמלעיגים האומרים כי הוראה צריכה להיות מיד בזריזות בלי עצלות. וטוב להתבודד ולהתיישב בדעתו, כי רבים זה אומר בכה וזה בכה, והמורה שלא על פי הספרים הוי כמורה הלכה בפני רבו חס וחלילה. (ועיין "נר" קרח תשס"ח שהארנו בזה)

חכם שאסר אין חבירו רשאי להתיר. ומכל מקום אם הלך לחכם אחר, עליו להודיעו את דברי החכם האוסר.

ואם בערב שבת לפני בין השמשות שאל לחכם ואסרו, ואחר בין השמשות חזר וראה שטעה בדין מפורש, או שבא חכם אחר והתירו, יש לומר שזה מוקצה, כיון שסמך על דעתו של האוסר. (ועיין ש"ך יו"ד רמ"ב קיצור הנהגות איסור והיתר א', או"ח תצ"ח בדברי הי"ט ט')

אם יראה הרב שהדבר תמוה בעיני העולם למה הורה כן, יודיע להם, ובפרט ראוי לפרסם ולהסביר את הוראותיו, כשפעם מחמיר ופעם מקיל בעת הפסד מרובה, או מפני צורך אורחים, ערב שבת וכדומה.

סיפר הגאון רבי משה אהרן שטרן: "פעם הלכתי בשבת עם הגאון הצדיק רבי אריה לוי, בדרך ראינו שבא מולנו קיבוצניק גבוה וגברתו ובפיו סיגריה דלוקה. פחדתי אולי רבי אריה יוכיחני, ואז הלה ינהג באלימות כלפינו... ואכן רבי אריה ניגש אליו ואמר לו: 'היום שבת ואסור לעשן!'

הקיבוצניק הזה החל לכעוס, עיניו בערו כאש ואמר: 'אני לא יהודי אני גוי, ומותר לי לעשן בשבת.'

השיבו רבי אריה: 'אל תאמר כך, אתה אחי ואני אוהב אותך ממש, ולמה אתה מעשן?!'

ברגע אחד השתנתה צורתו, והתחיל לדבר: 'כבוד הרב בטח שאני יהודי, הוכיחו אותי כבר מאות פעמים, אבל אף אחד לא התכוון לטובתי, כינו אותי 'שייגעץ', 'גוי', אתה האיש הראשון שאני מרגיש שמתכוון לטובתי, אם הרב רוצה אני מכבה הסיגריה מיד... אמר לו רבי אריה: 'לא, גם זה אסור, אנא הנח אותה בצד!' הגיב הקיבוצניק: 'רבי, אם אומר לך שאפסיק לחלל שבת זה לא אוכל להבטיח, אבל בשביל האהבה שיש לך אלי, שאני מרגיש אותה, אני מבטיח כי השבת לא אעשן שוב.'

(בית ומנוחה)

'הוכח תוכיח' ב'

"... ומקדשי תיראו", שאין בנין בית המקדש דוחה שבת. (שם רש"י)

יהודי עשיר בצ'רנוביץ בנה לו בית מפואר. עבודות הבניה נעשו גם בשבת. כאשר נודע הדבר לצדיק רבי חיים מצ'רנוביץ, ה"באר מים חיים", הזמין את האיש לביתו, אך הלה סירב לבוא.

שלח אליו רבי חיים להזהירו מפני האסון שימיט על עצמו אם ימשיך בדרכו, באומרו כי 'בבכורו ייסדו ובצעירו יציב דלתיה'.

העשיר לא שת לבו לאזהרת הרב והמשיך בעבודת הבניה תוך חילול שבת. דבר מדבריו של רבי חיים לא נפל. (מעשה הקדושים)

פעם בשבת קודש ראה רבי חיים מצ'רנוביץ מבעד לחלון ביתו אדם רוכב על סוס בכיוון הנהר. מיהר לשלוח אליו שליח שידבר על לבו שלא ירכב בשבת. הרוכב השיב בעזות שמעשיו שלו אינם מעניינו של הרב, מוטב שהרב ישב בביתו ולא יציץ מן החלון לראות בנעשה בחוץ...

רבי חיים פתח את החומש וקרא מתוכו את הפסוק 'מחלליה מות יומת'. ואכן האיש לא שב לביתו, סוסו החליק והוא נפל לתוך מי הנהר וטבע.

(תו חיים" - א"י של מעלה ח"ב)

'הוכח תוכיח' ג'

"לא תלין פעולת שכיר אתך עד בקר". (י"ט יג)

בשנת תר"נ, בעיר מינסק, חדלו מתפללי "בית כנסת הקצבים" לשלם לרב בית הכנסת משכורת, בטענה כי השעה דחוקה להם ועוד אמתלאות כאלה, ואותו רב איש יקר, מופלג בתורה ויראה. כאשר "הגדול ממינסק", רבה של מינסק שמע על כך, קרא אליו את בני חבורת הקצבים.

הקצבים שהיו רגילים תמיד לבוא לביתו באימה ויראה, כי הרב היה מתייחס אליהם בתקיפות, למען תהיה יראתו על פניהם שישמרו לעשות את כל הדינים, וישמעו לקול המשגיחים. וביודעם כי הם תלויים בו, עמדו מרחוק בחדר הכניסה.

הנה השתוממו הפעם, כי הרב רמז להם שיבואו אל חדרו פנימה, קיבל את פניהם בכבוד, ציווה להעמיד לכולם כסאות והושיבם. והחל לדבר איתם בנועם ובחן: "הפעם לא קצבים באתם אלי, קראתי לכם כי אתם בעלי בתים נכבדים ומנהיגי בית מדרש חשוב ונכבד, ואני מקווה כי תמלאו חובתכם ותעשו הישר והטוב."

הסביר להם את החיוב לפרנס את רבם - "כמשפט הכהנים מאת העם, מאת זובחי הזבח"... דבריו חדרו לליבם, והם קיימו וקיבלו עליהם לחזור ולפרנס את רבם.

(הגדול ממינסק)

באשמורת הבוקר, בלכת הגאון רבי דוד שלמה גרודז'ינסקי, רבה של העיירה איוויע, אביו של רשכבה"ג רבי חיים עוזר לבית הכנסת, שמע קול צעקות. היה זה עגלון שנזף בשוליייתו על שלא הכין זפת לגלגלי העגלה, ובשל כך יהא נאלץ להתאחר ביציאתו לדרך עד שיפתחו החנויות.

רבי דוד שלמה פנה לעגלון וביקשו שתי פרוטות, מחיר הזפת, והוא ילך להביא לו את הזפת הדרוש. העגלון שלא הכיר את הרב חשד בו כי יקח את הפרוטות לעצמו... באין עצה אחרת השאיר רבי דוד שלמה את כובעו אצל העגלון לערבון, הלך לאחד המזכרים שבעיירה, דפק בביתו וקנה את הזפת.

המזכר שהדבר היה מוזר בעיניו... עקב אחרי הרב לראות לאיזו מטרה קנה את הזפת, עד אשר גילה את סיפור המעשה.

כשהתפרסם הדבר בעיירה, הביעו רבים את אי שביעות רצונם, שהרב מזלזל בכבודו, ויש בזה קלקול בכבוד התורה.

נתנו עיניהם באחד מחשובי העדה שידבר עם הרב, כי אין דעתם נוחה מהנהגתו זו. הלה מתוך יראת הכבוד לא ניגש ישר לענין, והתחיל לדבר מענין מידת הגאווה.

רבי דוד שלמה מרוב צדקותו קיבל את דבריו ברצינות, והשיב מיד: "יודע אני כמה לקוי הנני במידת הגאווה, אבל סהדי במרומים שזה לי עשר שנים שאני עובד על מידה זו, ועדיין לא הצלחתי לשוברה לגמרי ולעוקרה מקרבי"...

(אחיעזר" ח"ד)

'הוכח תוכיח' ה'

"והייתם לי קדושים... ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי". (כ"ב)

מהתקנות שתיקן הגאון רבי יום טוב דנון בחודש אייר תקס"ז

"הואיל וראיתי פה בעיר יש מקילים באיסורים, שהלכו אנשים לשבת ביום שבת קודש בבית קפה קודם התפילה.

וזה עוון חמור של חילול שבת בפרהסיא, שהגוי מבשל עבורו. ודבר זה בכלל 'מחלליה מות יומת', וגורמים לעשות את תורתנו כחוכא ואיטלולא, באשר הגויים יודעים שאיסור גמור הוא לנו.

על כן גזרתי בכח התורה שאף יהודי לא ישב בבית קפה לפני התפילה, לא ביום חול ולא בשבת, זולת האורחים שלנים שם.

ועוד אני רואה שיש שותים חלב שמוכרים הגויים בלי השגחה. יש להם לדעת שזה איסור חמור כמו אכילת חזיר, הואיל וחז"ל אסרו חלב גוי, מפני שמערבים בו חלב בהמה טמאה.

גם שמעתי שיש נשים המטיילות לבדן בשבת במקומות בהם נמצאים שרים ודוכסים, ידעו שזה נגד תורתנו הקדושה.

וגם ידעו אותן נשים שיש חרם הקדמונים שלא יגלה שום בן ישראל סוד ומידע על מה שמתרחש באומה הישראלית, בין ידיעות של כלל ישראל, בין של הפרט, כי על ידי זה תצא תקלה, והרבה קלקול וצרות ארעו מזה לעם ישראל!!!

מי שעושה זאת נלכד בחרם הקדמונים, ותכלה את ביתו ובשרו".

(משא חיים" מערכת מ')

'הוכח תוכיח' ו'

נסיים בעניני דיומא... מתוך דרשתו של הגאון רבי נחמן אנג'יל, ראב"ד הספרדים בירושלים בבית הכנסת "רבי יוחנן בן זכאי"

"ממשלתנו, ממשלת בריטניה הגדולה, נתנה חנינה לעם ישראל לבנות בארץ ישראל בית לאומי. והנהיגה חוקים, אך חוקים אלו קשים לנו, כי כמה מן המצוות בטלות בגללם.

ראשית, על ידי חופש הדעות בטלה מצות תוכחה, באומר כל אחד 'דיני לשמים'. שנית, איננו יכולים לדון על פי תורתנו אלא על פי הממשלה..."

(דרשות ופירושים)

בית הכנסת "רבי יוחנן בן זכאי" נקרא בפי העם "איל קהל גראנדי" "בית הכנסת הגדול". בארבע שבתות בשנה דרשו בו: ב"שבת זכור" דרש בעל האגדה, הדרשן המפורסם שבירושלים. ב"שבת הגדול" דרש הראב"ד בהלכות פסח. ב"שבת כלה" דרש ה"חכם באשי". וב"שבת שובה" דרש הרב החסיד - ראש בית הכנסת "בית אל". מכל העיר היו מגיעים לשמוע את הדרשות.

המשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מס' 85

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

אח"מ - קדושים - תשפ"ג

עניין של חינוך

הרמב"ם (בספר המצוות קעז) כתב: "מצוות עשה מהתורה לדון את כל אחד מישראל לכף זכות שנאמר: 'בצדק תשפוט עמיתך'". היעב"ץ כתב בספרו "מגדל עוז": "הרוצה לזכות במידה טובה זו - לדון את חברו לכף זכות, צריך להיזהר שלא יהא נמהר לחתוך את הדין על חברו, כי מצינו גדולי עולם שנכשלו בכך... אם כן על אחת כמה וכמה אנו, חסרי מדע וקצרי הבנה, כמה צריכים אנחנו לעיין בעיון עמוק ורחב וביישוב הדעת על מעשי איש ופקודתו, קודם שנחליטוהו ונוציא כאור משפטו". בהמשך הוסיף הוא וכתב: "פעמים רבות באה מריבה בין בני אדם, מחוסר וודאות שבראיית המעשה". וכן כתב בעל "יסוד ושורש העבודה" (שער א-פרק ז): "ותדעו נאמנה, שאי אפשר שיבוא האדם לתכלית העבודה השורשית והעיקרית, אם לא שירגיל את עצמו לקיים בתמידות שתי מצוות עשה חיוביות שבתורתנו הקדושה האחת: מצוות עשה של 'ואהבת לרעך כמוך'. השנייה: מצוות עשה של 'בצדק תשפוט עמיתך', והיינו לדון את חברו לכף זכות בכל עניין ובכל מעשה שיעשה חברו. ואפילו שכף הזכות תהיה רחוקה מן ההיגיון, ציווה הבורא יתברך במצוות עשה של 'ואהבת לרעך כמוך' - שיקרב האדם את ליבו דווקא לזכות, והיא תלויה ומחוברת. עוד נראה לפרש על פי הידוע בשם ה'בעל שם טוב' הקדוש זיע"א, שבשמים דנים ומכריעים את דינו של האדם, כפי שהוא בעצמו חרץ את דינו של חברו על אותה עבירה. לכן אומרים לנו חז"ל: 'הוי דן את כל האדם לכף זכות', כי דין זה שתחרוץ על חברך, יהיה גם מטיב לעצמך, שגם אותך ידונו לכף זכות". נמצא: 'בזה שתדון את חברך לכף זכות, אתה אתה דן בעצם את עצמך. זהו שאמרו חז"ל: 'הדן את חברו לכף זכות, דנין אותו לכף זכות'".

פְּנִינִים מִשְׁלַחן מַלְכִים

"לא תקום ולא תיטור את בני עמך ואהבת לרעך כמוך אני ה' (ויט, יח).
 הגאון רבי שמשון ורטהיימר מוינה, מקורב למלכות היה. יום אחד אמר לו המלך: "נלאיתי שאת את הסתת הכמרים על שאתם מתגאים ואומרים: 'אתה בחרתנו מכל העמים'. במה נעלים אתם מאתנו. יודע אני בך שחכם מופלג אתה, סכור את פיהם!" "כדברך, אדוני המלך. קבע להם מועד מחר, בעשר בבוקר. כאן, בארמון". למחרת התיצבו כל הכמרים המסיתים, להוטים לדעת מה תהיה ההוכחה הניצחת. רבי שמשון ביקש שכולם יבואו עמו לטרקלין האוכל. שולחן ארוך ערוך היה לסעודה. פנה רבי שמשון לשלישו של המלך, וביקש שיביא מהרחוב שלושים נכרים מהעוברים ושבים. הובאו, ונצטוו לתפוס את מקומם. חמישה עשר מכל עבר של השלחן. והכמרים רואים ותמהים. להוראת רבי שמשון הופיעו המלצרים, ובידם כלים מוזרים שיוצרו לפי הוראת רבי שמשון: מזלגות ארוכים כשתי אמות. הניחו מזלג ליד כל סועד. אמר רבי שמשון: "חמש דקות לרשותכם. אין לאכול אלא במזלגות, ואין להחזיק אלא בראשם. לתאבון!" תמהו האנשים, תמהו הכמרים, ותמה גם המלך. נטלו הסועדים את המזלגות בראשם, תחבו בהם מן המאכלים, וניסו להגיעם לפיהם. אך ארוכים היו, וככל שהתפתלו, הורידו ידיהם והגביהו צוארם ועיקמו פיותיהם, לא הצליחו. נראו כה מגוחכים, ונואשו. זמנם עבר, ויצאו מדוכדכים. מיד באו המלצרים, והביאו מנות כשרות למהדרין. השליש נשלח להביא שלושים איש מרחוב היהודים. הגיעו נפעמים וברכו את ברכת המלך: "שנתן מכבודו לבשר ודם". הוצבו זה לעומת זה, ורבי שמשון חזר על ההוראות. מיד אחז כל אחד מהם בראש מזלגו, נעצו במנתו והאכיל בו את היהודי העומד מולו - "רואים אתם" אמר רבי שמשון, "מי כעמד ישראל, גוי אחד בארץ!"

סיפור יפה, ולא מובן. וכי בכך הוכיח יחודיות עם ישראל, אתמהה! הוא היה מובן, אילו היו כולם מקבלים מזלגות רגילים, והגויים היו מתנפלים ובולסים, והיהודים היו גוחנים ומאכילים איש את רעהו, ניחא אבל הלא כולנו יודעים, שאילו היו המזלגות רגילים היה כל אחד משביע רעבונו. וכאן, שהיו ארוכים ונבצר מהם לאכול בהם, היו הגויים נבוכים ולא מצאו עצה, והיהודים מצאו תחבולה. האכילו איש את שכנגדו. מה זה מוכיח? שהם מתוחכמים יותר, מאלתרים פתרון. אכן, "רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה" (דברים ד, ו). אבל מה לזה ול"אתה בחרתנו"?! והתשובה, נפלאה - כשיש מזלגות קטנים, רגילים, עסוק כל יהודי בעצמו, חש ברעבונו ואוכל להשקטו. כשיש מזלגות ארוכים והוא חסר אונים, נושא הוא עיניים ורואה את חברו מולו, עומד גם הוא נבוך. ואז מתעוררת בו ההכרה ששניהם יהודים, אב אחד לכולנו, ושנינו באותה צרה, ואז פועלים הם בשיתוף פעולה, כשתי ידיים של גוף אחד, ומאכילים איש את רעהו האהדדי, "כאיש אחד בלב אחד". ואכן, חבל שהכרה זו מתעוררת רק בחוסר אונים, רק כשיש מזלגות ארוכים. האכל אותי ואאכילך. הכרה זו חייבת להתעורר גם כשיש סכינים ארוכות: דקרת אותי, ולא אדקור אותך! (והגדת)

מעשה שהיה...

הכנסת אורחים | ספור על כ"ק האדמו"ר רבי ישעיה קרעסטרער זצ"ל

הילולא דצדיקייא

הילולת כ"ק
האדמו"ר
הצדיק רבי
ישעיה
קרעסטרער

זיע"א - נלב"ע ג' אייר התרפ"ה.

הצדיק רבי ישעיה שטיינר ב"ר משה זיע"א נולד בשנת התרי"ב בעיירה הסמוכה לעיר ברדיוב שבסלובקיה. בהיותו בן שלוש התייתם מאביו, ואימו האלמנה הצדקנית שלחה אותו לעיר "ליסקא", אל הרב הקדוש רבי צבי הירש מליסקא מחבר הספה"ק "אך פרי תבואה". רבי ישעיה גדל וצמח אצל רבו, שחיבבו כבנו, ובשלב מסוים מינהו למשמשו. כבר בבחרותו הוכר כצדיק נשגב. לאחר פטירת הרה"ק מליסקא ונישואי רבי ישעיה, החל הוא להנהיג את קהל החסידים של רבו, נהג בענווה רבה, והיה חותם על ספריו, "הק' ישעי' בן מו"ה משה ז"ל שהי' משמש בקודש אצל הרב הצדיק מליסקא זיע"א". הרה"ק רבי ישעיה נודע בלבו החם ואת רוב שעותיו הקדיש לעזרה וסיוע לרבים הפונים אליו. בפשטות מופלגת הנהיג רבי ישעיה בביתו "הכנסת אורחים" לכל העוברים באזור, רבי ישעיה עצמו, בענוותנותו הרבה, היה עומד ומגיש את האוכל עבור המונים,

לא רק ענווה
וחסד
אחז
בידיו, כי אם
סבלנות ללא
קץ. זכותו
תהא מגן
עלינו ועל כל
ישראל

רבי ישעיה הצדיק בגלל ענוותנותו הרבה, לא הותיר אחריו ספרים או חידושי תורה, אך שמו התפרסם בכל תפוצות ישראל גם לאחר פטירתו, בזכות מופת ההצלה ממפת העכברים, כשתמונתו תלויה בבתים במלונות ובמחסנים רבים עד ימינו אנו, כסגולה נגד עכברים. כשפנינים לברר את פשר הענין, מגלים שני ספורים שונים, שפניניהם עובר פמובן חוט מקשר אחד: **עכברים, לפי אחת הגרסאות,**

יהודי בעל אסם תבואה גדול, הגיע להתלונן בפניו על כך שמאות עכברים פשטו על מחסניו, וכל מה שעשה לגרשם לא עלה בידו. הרבי קרא לשנים מנכבדי העיירה, והקים מושב בית דין מיוחד, שם גזר על העכברים שיעברו לאסם של השכן הגוי, וכך היה.

גרסה אחרת מספרת על כך שיהודי ערק מהצבא ובשל כך נגזר עליו מיתה, משפחתו באה להתחנן לפני הצדיק, והוא הבטיח להם כי יפעל לישועתם. ואכן, כאשר שמש בית המשפט בא לעלות את תיקו של היהודי מחדרו של השופט, הוא גילה להפתעתו כי התיק נאכל פלו על ידי... עכברים. בהמשך, הפכה התמונה עצמה של דמותו הק' לסגולה ושמירה מוכחת מנוכחות ומנזקי עכברים. המעשה שעבר מפה לאזן ביהדות הונגריה, עסק במעשה שהיה אצל רבי ישעיה, עת הגיע לשלחנו יהודי במצוקה שספר על מפת עכברים הפוקדת את ביתו ומכלה את ממונו. הרב הקדוש מקרעסטר העניק לו בחשאי את תמונת קודשו, הורה לו לתלות אותה בפנת ביתו, ומאז לא נראה באותו בית ולו קצה זנבו של אותו מכרסם אפרפר... ומאז אז, לאות ומופת נהיה הדבר, כאשר נגלה לעין כל כיצד המזיקים פחדו מפניו וראו מתמונת קודשו אשר רב כחה בשמי מעלה במצות חסד, נתינה וצדקה. זכותו הפבירה של הרבי הקדוש ועמוד החסד, תעמד לנו ולכל בית ישראל, אמן.

אופק חדרה

כניסת שבת	18:49	לוח מקומי
יציאת שבת	19:59	
רבינו תם	20:33	
אור החיים	19:00	
	19:51	
	20:42	

אחרי אהבת-קדושים התפילה
לצילום נשמח
 שושנה שירה חגי' בת אברהם, מיכאל חגי' בני בן סעדיה, לובית אריה חגי' בני בן שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בני סעיד הינדי, ציון נגר בני סעדה, אסתר תוהמי בת סעיד, נפתלי ברזילי בני עוזר, זיסקלה בת אסתר וישראל, חביבה בת צביה, נחמס ששון בני רבקה, אסיה (אילנה) בת הלה, סעידה בת יהודה, חנה מנצור בת יוסף, רחל שון בת שולמית, כלנית בת אסתר ורפאל, רותי בת לאה, אילנית בת שושנה, נוה בת מרים, אביבה אסתר בת שלום, עופר בני רוזה, חיים בני דוד בני ארי, בני ציון בני יפת וימימה יששכר, יאיר בני שמואל, אויל בני ניסים וחנה, נגריאל בני זכריה, סעידה בת יהודה, רוזינה בת מרטונה.

וככל שנעצור לרגע קט בראשית היום ונחשוב על כך, וככל שנוסיף וניישם במהלך יומנו פעולות קטנות וגדולות להיטיב עם הזולת, לאהוב אותנו באמת, לראות את האינטרס שלו כמו את שלנו ולפעול להגשמת חלומותיו - כך נזכה לפתוח לנו את שערי השפע והרחמים משמים, לראות עין בעין באהבת הבורא לעמו, ובישועתו האישית של כל אחד ואחד מאיתנו.

בשכונת 'גבעת מרדכי' בירושלים, בבניין שקט בדרך כלל, התגוררה משפחת הגה"צ רבי צבי הירש פלאי זצ"ל, משגיח ישיבת חברון, אלא שאותם ימים לא היו ימים שקטים בבניין, ההיפך הוא הנכון...

הדיירים בקומה למעלה, שכני הרב והרבנית, צרה להם דירתם. המשפחה התרחבה, גדיים נעשו תישים, תינוקות משחקים נוספו למשפחה, ונוצר צורך קיומי להרחיב את הדירה. הם השקיעו רבות בתוכניות הבניה, באו בדברים עם קבלן שיפוצים נודע, ולבסוף, ביום מן הימים הופיע טרקטור גדל מאחורי הבניין. והחל לחפור במרץ...

זה היה היום השליו האחרון בבניין. כל מה שהיה עד אז, אחוות השכנים, העזרה ההדדית, נמוג ואיננו. נכון שהשכנים אישרו את הבניה והסכימו לה, אך ברגע האמת - החלו להתלונן, תלונות מוצדקות יותר ופחות. זה בה בטענות של שעות העבודה, וההוא לא הפסיק להתאונן על האבק והשכלוך, אחד השכנים רגז על הרעש שיוצרת העבודה ושכן אחר בכלל טען שילדיו מפחדים מהפועלים...

חלק מתלונות היו מוצדקות וטופלו במידת מה, וחלק מהן - שגרתיות ורגילות, מעשה שיגרה בבניינים בהם נערכים שיפוצים, בעיות שחולפות כעבור תקופה קצרה ולא נעימה. בעלי הדירה המשופצת השתדלו ככל יכולתו להיטיב עם השכנים ולמנוע את צערים, אך היה ברור לכולם שמקצת כאב ראש ועוגמת נפש - אין דרך מילוט...

והנה, ביום אחד לעת ערב, הבחינה בעלת הדירה המשופצת ברבנית פלאי ע"ה, שהיא עולה את המדרגות לכיוון ביתם, בשבריר שניה הספיקה לחשב, כי בוודאי הרבנית כבר לא מחזיקה מעמד מול הרעש והשכלוך הרב, המעיקים מאוד על אנשים מבוגרים. היא גם הספיקה להעריך, כי העבודות כבר לא יוכלו להימשך כסדרן, היא תאלץ להפסיקן באיבן ולהישאר בבית משופץ למחצה, שכן בוודאי לא תוכל לסרב לבקשתה ותלונתה של אשה מבוגרת ונכבדה כמו השכנה - הרבנית פלאי...

עוד שניה חולפת, והרבנית פלאי כבר נוקשת בדלת. כשפתחה, המתינה לשמוע את תלונותיה, אלא שהפתעתה הרבה, הרבנית התעניינה בשומה, שאלה איך עוברים עליה הימים הקשים - כשמשפצים לה בבית, ובקול אכפתי ומודאג שאלה שלום לילדיה...

אחר כך, הגיעה ההפתעה האמיתית. הרבנית פלאי פתחה ואמרה: 'תראי, שכנתי היקרה! שיפוצים זה לא קל, אני בטוחה שאתם עוברים ימים קשים, ואת עם הילדים הקטנים בבית. רציתי להציע לך לשלוח אליי את הילדים לשעות אחר הצהריים, שיהיה להם מרחב נקי ונוח לשחק. גם אם את רוצה לנוח בימים כה טרופים - תרגישי בנוח לשלוח את הילדים למטה - למשפחת פלאי...'

האשה חקקה במבוכה, והרבנית הוסיפה: 'נו, באמת, את לא צריכה להתבייש... יש לנו בבית משחקים שמשרתים את נכדי, והם יוכלו לשמש את ילדייך באותה מידה: או לחילופין, תבואי בעצמך לנוח אצלנו, הדירה שלנו ריקה ונשמח לארח אותך למנוחה בחדר שקט ופרטי, נקי וצלול! אתם מוזמנים, באמת!' - סיימה הרבנית את דבריה הכנים, ושבה לביתה...

סיפור זה המופיע בספר 'ברכי נפשי', אין כמוהו להורות לנו מהי אהבת ישראל אמיתית, המתבטאת בדאגה ואכפתיות כנה לזולת. ובפרט בעת קושי ומצוקה, ובעיקר כשעוברים תקופה פחות נעימה - אז הוא רגע המבחן עד כמה אהבת ישראל גואה בנו, עד כמה אנו מסורים ואוהבים באמת את זולתנו. כי כשאדם אוהב את השני באמת - זה מקל עליו להתמודד עם הקושי האישי שלו, ולראות את הקושי של הזולת כדחוף יותר ומכביר יותר, לפיכך הוא מתמסר לפתרוננו...

ואהבת לרעך כמוך! (וי"ט, י"ח)

מידי יום עם שחר, כשערפילי הטל עוד לחים מסביב לקרני שמש ראשונות ועולות מהאופק, אנו ממהרים לבית הכנסת לתפילת שחרית, ופותחים בהתרגשות את הסידור, לתפילת שחרית שפתח לנו את היום בקשר רוחני, ותעניק לנו אנרגיה וכוחות לעשיה והצלחה. לפני שאנו פותחים בתפילה, רגע לפני הפסקה הראשונה בה ליבנו גואה בתהילה 'מה טובו אוהליך יעקב', אנו אומרים משפט אחד, קצר, יעיל, מרגש ונוקב גם יחד:

'הריני מקבל על עצמי מצוות עשה של ואהבת לרעך כמוך!'

רגע, למה דווקא זה? למה פותחים את היום והתפילה דווקא עם המצווה הזו? זכינו בתרי"ג מצוות, אולי נעשה ביניהן תורנות, ומידי יום נקבל על עצמנו אחת מהן? אולי נקבל על עצמנו את שש המצוות התמידיות? מה ענינה המיוחד של מצווה זו, שלפיכך היא נבחרה לפתוח לנו את היום בקבלת **'ואהבת לרעך כמוך!'**

התשובה היא, שבתחילה היום אנו מתייצבים בתפילה, מתחילים לבקש ולהתפלל על היום שלנו, שיהיה יום מבורך, מלא בשפע, רצוף בטוב, מואר ושמח. אך עוד לפני התפילה, עוד לפני שפותחים בה, עוד לפני שמבקשים משהו, צריך לחוץ על הקוד הסודי, להפעיל את המפתח העוצמתי:

אהבת ישראל! המחוייבות העמוקה שלנו לאהוב כל יהודי - באשר הוא יהודי. זו מצוה הטומנת בחובה כוחות ועוצמות שלא נוכל לשער, זו המצוה שפותחת את התפילה והיום כולו באופן החיובי ביותר, הטוב ביותר, והמשפיע ביותר. אהבת ישראל, היא היוצרת את המרקם שלנו כעם חזק ומאוחד, יחיד ומיוחד. עם בו כל פרט אינו פרט לגופו, אלא חי ונושם ודואג לרעהו.

בפרשת השבוע, מגדירה התורה את אהבת ישראל כהגדרה ברורה וממציתית מאין כמותה. אתה יודע כמה עלך לאהוב את זולתך? הידעת מהו שיעורה של אהבת ישראל? הנה התשובה: **'כמוך'** - כפי שאתה אוהב את עצמך... כמו שאתה דואג לעצמך, כמו שאתה עוסק בעצמך, כמו שאתה מנסה להיטיב עם עצמך - כך, בדיוק כך, התנהג כלפי חברך.

אהבת ישראל איננה מושג מופשט, רחש לב טבעי ותו לא. אהבת ישראל היא מושג מעשי, שרבות מהמצוות שלנו תלויות בו ונובעות ממנו. אנו דואגים לאחינו היהודים, אנו פועלים למענם, גומלים עימם חסד, מצטערים בצרות, שמחים בשמחים, עושים הכל כדי להקל עליהם ונפעל למענם בכל כוחנו. כל זאת - כי אנו אוהבים אותם באמת, וכפי שלא נחסוך מאמץ ומשאבים מלהיטיב את מצבנו וחיינו - כך ננהג כלפי זולתנו.

לכן, גילה האר"י הקדוש זי"ע, כמה כדאי לפתוח את היום ואת התפילה בקריאה הברורה הזו, שאנו אוהבים ודואגים לכל יהודי, שאנו חלק מהמשפחה הנפלאה של עם ישראל בה כל אח אוהב בדואג לאחיו. כי אם אנו מתפללים באהבת ישראל, אזי התפילה שלנו אינה אישית, אלא תפילה העולה מקרב כלל ישראל. ואינה דומה התפילה במניין של עשרה אנשים, לתפילה במניין של מיליוני יהודים, בעת ובעונה אחת. וכשיהודי אוהב את מיליוני היהודים שבכל העולם, והוא מחובר אליהם באהבה כנה ואמיתית, הרי תפילתו כמי שנישאת מפי מיליוני היהודים שהוא אוהב כנפשו, וממילא היא מתקבלת ברחמים גדולים יותר.

והרווח הנוסף מכך, הוא כביר ובלתי ניתן להערכה: הרי כשאתה אוהב את כולם - אוהבים אותך... כפי שתפילתו של היהודי הבודד הופכת לתפילת הרבים. הרי שגם תפילת רבים הופכת לתפילה על היהודי הבודד, ואפשר רק לנסות לדמיין מה קורה בשמים כשמיליוני יהודים בעולם מתפללים על הפרנסה שלנו, על הילדים שלנו, על החיים שלנו... איזה כח, איזו עוצמה, איזו תפילה מרגשת וחזקה!

מסיבה זו אנו פותחים את התפילה במחוייבות העמוקה שלנו לאהבת ישראל, כדי לעורר רחמי שמים לקבלת תפילתנו. לכן, הבה נתעכב לרגע באמירת המילים הללו, הבה נעצור לשבריר שניה מידי בוקר כשאנו אומרים את 'הריני מקבל על עצמי... **ואהבת לרעך כמוך**', ונחשוב איך נוכל היום להוסיף באהבת ישראל, איך נוכל היום להוסיף נדבך של אכפתיות ומעשה להיטיב עם זולתנו.

הלכות

הלכות צדקה

- מצות עשה ליתן צדקה לעניי ישראל, שנאמר (דברים טו, ה): "פתוח תפתח את ידך לו", ונאמר (ויקרא כה, לו): "וחי אחיך עימך". וכל-הרואה עני מבקש והעלים עינו ממנו ולא נתן לו צדקה עובר בלא תעשה, שנאמר (דברים טו, ז): "לא תאמץ את לבבך ולא תקפוץ את ידך מאחיק האביון".

- מצות הצדקה מעלתה גדולה מאוד, שגדול העושה צדקה יותר מכל-הקורבנות, שנאמר (משלי כא, ג): "עשה צדקה ומשפט, נבחר לה מן כל-העושים".

- לעולם אין אדם נעשה עני מן הצדקה, ואין דבר רע ולא היזק מגיע לאדם בשביל הצדקה, שנאמר (ישעיה לב, יז): "והיה מעשה הצדקה שלום". וכל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים. שנאמר (דברים יג, יח): "ונתן לך רחמים ורחמך והירבך".

- יתן האדם אל ליבו שהוא מבקש כל שעה פרנסתו מהקדוש ברוך הוא, וכמו שהוא מבקש שהקדוש ברוך הוא ישמע שוועתו ותפלתו, כן ישמע הוא שוועת העניים, לפיכך צריך להזיזהו בצדקתו, שנאמר (שמות כב, כ): "והיה כי יצעק אלי ושמעתי, כי חנון אני". ואל יעלה על ליבו לומר: "איך אסר ממוני ליתנו לעניים. כי יש לו לדעת שאין הממון שלו אלא פיקדון לעשות בו רצון המפקיד (הקב"ה), וזה חלקו מכל עמלו בעולם הזה, כדכתיב (ישעיה נח, ח): "והלך לפניך צדקך". והצדקה דוחה גזרות רעות ומוסיפה חיים. (אורות ההלכה)

פנינים

"ושמרתם את חוקותי.. אשר יעשה אותם האדם וחי בהם" (יה, ה)

כתב גאון עוזנו מרן החיד"א זצ"ל בשם חכמי האמת - שכאשר האדם מקיים מצווה, הרי אותו יום מתוקן. אבל אם עובר עליו יום בלא מצווה, אין אותו יום נמנה על חיי האדם, ונמחק מהחשבון במרום, חלילה. וזהו שנאמר כאן "ושמרתם את חוקותי ואת משפטי", ודעו: "אשר יעשה אותם האדם וחי - בהם", שבעשותו אותם נחשבים חיו לחיים, שימיו נתקנים והרי הוא "בא בימים", ואם אינם מקיימים הרי "רשעים בחייהם קרויים מתים", שימיהם נדדו והלכו, ואינם קרויים חיים! (מעין השבוע)

"הוכח תוכיח את עמיתך" (וי, יז)

דבר גדול יש לי ללמד אתכם - אמר רבי ישראל מאיר הכהן מראדין, בעל ה'חפץ חיים' לתלמידיו - כשם שאין צורך להרעיש בקול גדול בשעת קיום מצוות 'וקשרתם לאות על ידך והיו לטטפות בין עיניך', כך גם מצוות 'הוכח תוכיח את עמיתך' אינה צריכה להיעשות בקולי קולות... (וקראת לשבת עונג)

הבה נחשוב היכן נוכל להקל, הבה ננסה לאמוד במה נוכל לסייע, הבה נבחן כמה נוכל להיטיב - כדי שהאהבת ישראל שלנו תלבש צורה מעשית, בדאגה כנה ואכפתית למה שעובר על הזולת, בפעולה של ממש כדי להקל עליו!

חנות המכולת הקטנה בשכונת שערי חסד, היתה חנות מכולת קטנה, אמיתית, כמו של פעם. חדר קטן המכיל מוצרי בסיס, חלב טרי המגיע מידי בוקר, כמה לחמים ולחמניות חמות, ותו לא. בעל המכולת ורעייתו, למרות שכבר היו באים בימים, שימשו כמנהל וחוננוני, מנהל חשבונות ומסדר המדפים, בעת ובעונה אחת...

ביום מן הימים, הגיע זמנו של בעל המכולת להיקרא לשיבה של מעלה, והוא הותיר את רעייתו הקשישה לבדה בניהול המכולת, כשהיא מודאגת בעיקר משאלה אחת: מי יעזור לה לשאת את ארגזי החלב הכבדים ממקום הנחתם על המדרכה אל תוך החנות. להפתעתה, הבעיה נפטרה עוד טרם נוצרה, והיא הבחינה כי החלב מונח מדי בוקר בפתח החנות, ובליבה החמיאה למחלק החלב על ההתחשבות וההבנה...

בסוף החודש, כשהגיע מחלק החלב לגבות את שכרו, הודתה לו בחום על ההתחשבות והמאמץ. אלא שמחלק החלב משך בכתפיו, ולא הבין על מה מדובר. 'סליחה' - אמר במבוכת מה, 'אך אני מניח את החלב באותו מקום, כבר 28 שנים, גם בחודש האחרון המשכתי להניח את החלב במיקומו המרוחק על המדרכה, כך שהתודה- אינה שלי!'

התפלאה האלמנה מאוד, ולמחרת היום השכימה קום, ונעמדה בחמש בבוקר בפניה מרוחקת מהחנות, לראות מיהו הזר המשכים קום, ובא לגרור את ארגזי החלב מפינת המדרכה אל פתח החנות. עמדה מרוחקת והשקיפה, ולפתע הבחינה ביהודי מבוגר ושפוף קמעא המתקרב למקום בצעדים נמרצים, מביט כה וכה לוודא שאיש אינו רואהו, ומתחיל לשאת את ארגזי החלב מהמדרכה אל דלת החנות...

כשסיים את מלאכתו, התקרבה אליו, ובפה פעור מתדהמה גילתה כי מדובר בלא אחר מגדול הדור והדרו: הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל!

היא נפעמה ונדחמה, ובקושי הצליחה להוציא הגה. 'כבוד הרב! תודה! אבל למה? למה הרב כה מטריח עצמו מידי בוקר לשאת את ארגזי החלב הכבדים?!' חייך רבי שלמה זלמן כמי ש'נפתס בקלקלתו', והשיב כמתנצל: 'מה זאת אומרת למה? הלא בעלך נפטר, ומי ישא עתה את ארגזי החלב מהמדרכה אל פתח החנות?' - אמר, נשא רגליו ונמלט מהזירה...

כי ככל שאדם גדול יותר, המבט שלו על זולתו מתרחב, הוא מסוגל להיות יותר אכפתי, יותר דואג, יותר מודע לרגשות ולצרכים של הזולת. הבה נאמץ דרך זו, להביט במבט רחב יותר על הזולת, לחשוב מה מכאיב לו ומה מציק לו, מה מטריד את מנוחתו ומה מעיב עליו, כדי שזוכה לסייע לו בזמן אמת ולהביע בכך אהבת ישראל אמיתית! (פניני פרשת השבוע)

מצפה הקדושים

היה זה בביתו של הרה"ק ישעי'ה מקערסטיר זי"ע שבימים אלו חל יומא דהילולא שלו. בנו הקטן חלה מאוד, ובאחד הימים נחרדו בני הבית לגלות את רבי ישעי'ה לה בוכה בכי מר בדמעות שליש. כולם נחפזו לנסות להרגיעו, והסבירו כי המחלה אינה כה מסוכנת ועוד ייתכן שיינצל, ומדוע ממחר הרבי לבכות כל כך...

השיב להם רבי ישעי'ה בצדקותו: 'לא על בני החולה אני ממרר בבכי. אלא עלי...!' - 'על הרבי?!' - תמהו כולם, 'מה הרבי בוכה על עצמו?!'

'תבינו, לגבי בני יקירי- בטוח אני בחסד השם כי ישלח דברו וירפאהו. אך אני בוכה לאן אני התדרדרתי: הרי מידי יום מזכירים בפני יהודים חולים הזקוקים לישועה, כל יום אני שומע על אנשים הצריכים רפואה, האם הם מדירים שינה מעיניי כמו בני היקר? האם הם מדאיגים אותי כשם שאני דואג לשלום בני? הלא את אהבת ישראל ייקרא, כשבני טורד את מנוחתו יותר משאר אחיי היהודים!'

אם אני מצטער וכואב על בני יותר מעל כל יהודי אחר- אות וסימן הוא שעוד לא השלמתי את מידת אהבת ישראל. על כך אני בוכה! - אמר רבי ישעי'ה, מותיר את בני ביתו המומים ונרעשים...

סיפור זה המופיע בספר 'טיב המעשיות', אין כמוהו ללמדנו עד היכן אהבת ישראל. עד שנרגיש את הזולת כמו בן משפחה, עד שנחוש את כאבו כאילו הוא כאב אישי שלנו, זו אהבת ישראל אמיתית, זו שאיפתנו הטהורה!

(פניני פרשת השבוע)

שבת שלום ומבורך

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.

ת.ד 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

דבר מואמינים

גליון שבו עי מבית 'בני אמונים'

פרשת אחרי קדושים תשפ"ג שנה ט | גליון מס' 480

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

תכן תפלת הכהן הגדול

"וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבוא לכפר בקדש עד צאתו וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל" (טו י)

חכמי המדרש תמהו (ויק"ר כא יב, ע"פ 'מתנות כהונה' שם): אחר שצוהה התורה: "וכל אדם לא יהיה באהל מועד", כיצד יכול הכהן הגדול בעצמו להכנס לשרת בקדש ביום הכפורים, וכי אין הוא בגדר אדם? ותירו כי אכן, באותה שעה שוכנס לפני ולפנים, התעלה הכהן הגדול לדרגת מלאך ולא היה בגדר אדם.

במהלך בקורו של הדיברי יואל בארץ ישראל בשנת תרצ"ב, בקר בביתו של זקן מקבלי ירושלים באותה עת, רבי חיים שאול דויק כהן. במהלך בקורו הזכיר את דברי המדרש הללו, כשהוא מפטיר בהתפעלות:

"הנה כי כן, למרות הדרגה הנשגבה שאליה העפיל הכהן הגדול ביום הכפורים, תפלתו יצארה ביום זה עסקה בעקר בצרכיהם הגשמיים של ישראל, וכפי שאומרים אנו בסדר תפלת מוסף של יום הכפורים (ע"פ יומא נג ב): 'וכך היתה תפלתו של כהן גדול בצאתו בשלום מן הקדש... ושל א ישראל יצטרכו עמך בית ישראל בפרנסה זה לזה ולא לעם אחר... שלא תפיל אשה פרי בטנה, ושיתנו עצי השדה את תנובתם...' (עולמות שחרבו עמ' צא).

הירושלמי (יומא א ה) לומד מהפסוק "וכל אדם לא יהיה באהל מועד", שאפלו המלאכים שעליהם נאמר: "ודמות פניהם פני אדם" (יחזקאל א ט), לא יהיו באהל מועד בשעה שוכנס הכהן הגדול לשרת בקדש ביום הכפורים.

בכך ישב רבי צבי יחזקאל מיכלזון, רבה של פלונסק, את תמיחת המפרשים:

מדוע היה מבקש הכהן הגדול בתפלת יום הכפורים על קיום מלכות בית דוד בלשון ארמית: "לא יעדי עביד שולטן מדבית יהודה" (יומא נג ב), ולא בלשון הפסוק בבראשית (מט י): "לא יסור שבט מיהודה"?

אלא שבכך שהזכיר הכהן הגדול לשון ארמית בתפלתו הראה שאף המלאכים נמנעים מלהכנס באותה שעה לאהל מועד. שהלא אמרו חכמים (שבת יב ב) שפיון "שאין מלאכי השרת מכירין בלשון ארמי", לפיכך אין הם מגישים את תפלת המתפלל בלשון זו, ולו היה המלאכים שוהים בקדש בשעת תפלתו, בודאי לא היה הכהן הגדול מתפלל בלשון שאינם מבינים (שור"ת 'תירוש ויצהר' ס' חקא).

לא תהנה ללא ברכה

"לא תעשק את רעהו ולא תגול" (יט ג)

ה'אור החיים' הקדוש דרש כי כתוב זה מזוהר שלא להנות מן העולם הזה בלא ברכה, ובאר: אמרו חכמים (ברכות לה ב): "כל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה כאלו גזל להקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל". ועל כך מזוהר הכתוב: "לא תעשק" את הקדוש ברוך הוא המקנה "רעה" (משל כז ע"פ רש"י שם), "ולא תגול" את כנסת ישראל, בכך שתהנה מן העולם הזה בלי לברך.

את מהות אותה גזלה מהקדוש ברוך הוא ומכנסת ישראל, פרש רבי ישראל גאראר כן:

הקדוש ברוך הוא חפץ שעם ישראל יברכהו בכל עת שהם נהנים מהעולם הזה, לפי שבאמצעות הברכות הוא משפיע שפע טובה וברכה על ישראל. לפיכך מי שנהנה מן העולם הזה בלא ברכה מונע מהקדוש ברוך הוא להשפיע טוב, ואף מונע שפע טובה וברכה מישראל, וכך הוא גזל הן מהקדוש ברוך הוא והן מכנסת ישראל; מהקדוש ברוך הוא בכך שכביכול הוא מונע ממנו לבצע את רצונו להשפיע שפע טובה לישראל, ומכנסת ישראל בכך שהוא מונע מהם את אותן השפעות טובות (כ"ל מחזיק ברכה' סוף פרק א).

פרתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

"מי שברך... ונאמר אמן!"

קורא יקר, לו היו מבקשים ממך לסייע ליהודי חולה במעשה קטן שלא ירש ממך מאמץ, ואולם החולה יפיק ממנו תועלת עצומה, האם היית עומד מנגד? ברור שלא!

כעת עצם את עיניך ודמיון את עצמך עומד בשבת בבית הכנסת, בשעת קריאת התורה. הנבאי אומר "מי שברך" לחולה... ואתה... היכן אתה נמצא?!

ענית "אמן" אחר "מי שברך" היא דגמא למעשה שהוא קטן מצדך, אך יש לו תועלת עצומה עבור החולה! כאשר הצבור עונים 'אמן' אחר תפלת 'מי שברך', כמו אחר כל תפלה וברכה, נעשית היא כתפלת רבים שפכה גדול להמציא לחולים רפואה ומזור.

כמה כואב לראות שיש רבים העוסקים בדברים אחרים בשעת אמירת "מי שברך" בכלל ו"מי שברך" לחולה בפרט, וכך אינם שמים לבם לענות אחריה אמן, או שממלמלים אותה ללא תשומת לב. כיצד נתן להתעלם מזעקתו האלמת של החולה המתסר במטת חליו, ולא להשתתף עמו לכל הפחות בענית אמן אחר ה"מי שברך" שגאמר לרפואתו?!

מעבר לחסד שבדבר, יש לדעת כי ענית אמן אחר "מי שברך" היא חיוב גמור. הן לא לחנם קבעו לומר בסיימה: "ונאמר אמן!" וכבר פסק ה'מגן אברהם' (רטו ג): "כששומע אחד מתפלל דבר או מברך לישראל אפלו בלא הזכרת השם חייב לענות אמן", ומוסיף ה'ערוך השלחן' (שם א) שבענית אמן אחרי "מי שברך" מקיימים את מצות "ואהבת לרעהו כמוך" הכתובה בפרשתנו (ויקרא יט יח).

יהודי יקר שלח לי פעם רמז נפלא: 'אמן' - ראשי תבות: 'מציל נפש אחת, אך גם ללא רמזים... ברור שענית אמן אחר "מי שברך" מסגלת לחולל פלאים. ראינו זאת בעינינו, וגם קבלנו לא מעט מכתבים מיהודים טובים המעידים כי כאשר הצבור התחזק לענות אמן אחר "מי שברך" לחולה, חל שפור משמעותי במצב החולה עד שזכה לקום ממטת חליו.

בפרשתנו (שם טז) יש צווי מיוחד נוסף: "לא תעמד על דם רעהו", ואין צורך להכביר במלים ולפרט עד כמה נוגע הדבר לענין שבו אנו עוסקים... אחים יקרים! בל נתעלם מסבלם של מכרינו החולים ובגני משפחותיהם. נקבל על עצמנו להקפיד מיום זה ואילך לכל הפחות על ענית אמן אחר "מי שברך" הנאמר לרפואתם.

וארשה לעצמי להוסיף: איש אינו יודע מה מצפה לו בכל יום, איש אינו יודע מה מתחולל בגופו ברגע זה ממש. במלה אחת קטנה שנוציא מפינו נוכל להיות בגדר "מבקש רחמים על חברו" שעליו מבטח: "הוא נענה תחלה" (ב"מ צב א), וזאת חוץ מעצם הזכיות שיתספו לנו מענית אמן.

יהי רצון שזוכה כלנו כל הימים לבריאות שלמה ואיתנה - אמן. העונה אמן על "מי שברך" הוא יברך.

בברכת שבת שלום,

213 278 מחולקת"ן

התפלה שהגנה על מכשיר השמיעה

תפלה חמה למציאת המכשיר. גם לאחר שחלפו ימי בין הזמנים ושנת הלמודים החדשה החלה, הם לא הפסיקו לקוות ולהתפלל.

ביום הראשון ללמודים צעד יודי בלוי אביו אל התלמוד-תורה. יודי עלה כיתה, ואביו התלהו אליו כדי להקל עליו את הפניסה לכיתה החדשה ולשוחח עם אנשי הצוות לגבי צרכי היחודיים.

יודי ואביו נכנסו לכיתה. מבטו של האב נפל על שורת תיקי האכל התלויים בפניסה לכיתה, ופתאום עלה בלבו רעיון:

יתכן, חשב האב לעצמו, שלאחד מהילדים בכיתה יש תיק אכל הדומה לתיק של יודי, ובאותו יום שבו נעלם המכשיר, יודי טעה והניח את המכשיר בתיק האכל של חברו.

אבא של יודי שאל מיד את בנו אם ידוע לו על ילד נוסף בכיתה שיש לו תיק אכל דומה לשלו, ויודי בלי הסוס הצביע מיד על אחד מחבריו, צביקי שמו. אלא שכאשר נגש האב לצביקי ובקש ממנו להראות לו את התיק שלו, הוציא צביקי ברב חשיבות תיק אכל חדש ויפה.

לאכזבתו של האב ספר צביקי בשמחה שאמנם בשנה שעברה היה לו תיק דומה לתיקו של יודי, אך השנה, לכבוד תחילת שנת הלמודים, קנו לו הוריו תיק חדש.

בכל זאת לא התיאש האב. הוא החליט לנסות ולהתקשר להוריו של הילד; אולי התיק הישן עדין נמצא ברשותם, ואולי מכשיר השמיעה הקטן והיקר נמצא בתוכו. הוא התקשר וספר על האבדן, שאל אם התיק הישן עודנו בבית. לאחר חפושים קדחתניים נמצא התיק בתחתית מגרת הכביסה, ממתין נואשות לכבוס. הוא העלה אחר כבוד מתחתית המגרה, ועם פתיחתו קריאת הפתעה נשמעה מבעד לטלפון.

מכשיר השמיעה הקטן והיקר נמצא כשהוא שוכן לבטח בתא שיחד לו בתיק. אמו של צביקי ספרה שלא פחות מארבע פעמים היה התיק כבר מנח בתוך מכונית הכביסה שהיתה מוכנה להפעלה, ובכל פעם, ברגע האחרון הוא נשלף החוצה לטובת פריט מסוים דחוף יותר.

אך למוותר לצין מה היה נשאר מהמכשיר העדין לו היה נשטף במכונית הכביסה. הכל ראו בחוש כיצד שמרה התפלה במשך כל אותו הזמן על שלמותו של המכשיר עד אשר שב לבעליו בדרך מפלאה בדיקון ביום הראשון ללמודים, היום שבו יודי שוב נצרך לו כאויר לנשימה.

טיב הקהלה, בחקתי תשע"ח

ומיחד בתיק האכל שלו.

אנשי הצוות בתלמוד-תורה מתמסרים מאד למען שלומם והצלחתו של יודי, הם מקרבים אותו במסירות ומשקיעים כל שביקלתם למען התקדמותו. ההורים עדכנו כמובן גם אותם על אודות חשיבותו של המכשיר הקטן והיקר, ודאגו להזכיר ליודי לשמור עליו היטב.

ועל אף כל ההשתדלות, ביום מן הימים המכשיר אבד ואיננו.

היה זה בהגיע עונת הקיץ, בעת שהילדים יוצאים לבין הזמנים פנהגו. בתלמוד-תורה שבו לומד יודי התקיימה כמדי שנה קייטנה. כיון שצוות הקייטנה אינו נמנה עם צוות התלמוד-תורה, גם אותו עדכנו הוריו של יודי בדבר צרכיו המיוחדים, וכן על מכשיר השמיעה הקטן והיקר ועל הצורך לשמור עליו מפל משמר. אלא שמטבע הדברים, הצוות היה פחות מימן, סדר היום היה פחות מקפד, השמירה היתה רופפת יותר, והתוצאה לא אחרה לבוא...

באחד מהימים חזר יודי הביתה כשהוא ממרר בכך. אך בקשי הצליחו ההורים להוציא מפיו את הסבה לבכיו: מכשיר השמיעה היקר אבד ואיננו.

הידיעה גרמה להם לעגמת נפש רבה עקב הצורך הגדול שיש במכשיר עבור התנהלותו הפקיקה של יודי בחיי היומיום וההבנה שאם לא ימצא המכשיר יהיה עליהם לרכוש מכשיר חדש. זוהי הוצאה גדולה שיקשה עליהם לעמד בה.

המשפחה התגייסה מיד למבצע חפוש נרחב. כמה מבני המשפחה נסעו לכיון התלמוד-תורה, ומשם צעדו ברגל לאורך כל תואי הדרך שבה יודי צעד.

אחרים חפשו בכל רחבי התלמוד-תורה, בכתות, בפרוזדורים ובחצר הגדולה. שעות ארוכות נערכו החפושים, אך הם לא נשאו פרי. האבדה לא נמצאה.

ביום שלמחרת נערכו שוב חפושים מקיפים, אך המכשיר עדין לא נמצא. בינתיים השיגו הוריו של יודי עבורו מכשיר שמיעה זמני שהיה מסורבל ולא התאים לצרכיו המיוחדים. בד בבד הם אף החלו לחפש קפת גמ"ח שתלוה להם את הסכום הדרוש לרכישת מכשיר חדש.

ההורים לא התיאשו, אף שגוראה היה כי אין סכוי שהמכשיר ימצא. מדי יום הם נשאו

הספור שלפנינו נשמע מפי אברך יקר, האמון על כחה של תפלה להגן ולהושיע, גם כשנראה פי כלו כל הקצין ואבדה כל תקוה. כשנצרך אותו אברך לישועה, הוא השתמש בעצה זו וזכה לראות ישועות בהשגחה פרטית נפלאה.

בנו הקטן של בעל המעשה, יודי שמו,

בכל זאת לא התיאש האב. הוא החליט לנסות ולהתקשר להוריו של הילד; אולי התיק הישן עדין נמצא ברשותם, ואולי מכשיר השמיעה הקטן והיקר נמצא בתוכו. הוא התקשר וספר על האבדן, שאל אם התיק הישן עודנו בבית. לאחר חפושים קדחתניים נמצא התיק בתחתית מגרת הכביסה, ממתין נואשות לכבוס. הוא העלה אחר כבוד מתחתית המגרה, ועם פתיחתו קריאת הפתעה נשמעה מבעד לטלפון.

שורת תיקים בגן ילדים

הוא לקוי שמיעה מלדה, ונצרך מחמת כך להרכיב בקביעות על אזניו מכשיר שמיעה. מכשיר קטן ומשקלל זה מסייע ליודי להתנהל בעולם כאחד האדם. יודי צועד אתו לתלמוד-תורה מדי יום ביומו, ובזכותו הוא משתלב היטב בכיתה וקולט כראוי את החומר הנלמד.

כיון שהמכשיר יקר מאד, ועלותו כעשרת אלפים שקלים, למדו ההורים את יודי שיעליו לשמור עליו היטב שלא יאבד. בכל פעם שהוא נצרך להסירו בעודו בתלמוד-תורה, הוא מקפיד להניחו בתא שמור

כ"ק אדמו"ר מרחמיסטריוקא שליט"א

אמן. וילדאבונני
ראיתי הרבה
חזנים שבטרם
מסיימים הקהל
לענות "אמן"
הם אוחזים כבר

במלים "בעלמא די ברא כרעותיה". ויש בזה הפסד גדול, שהרי על המשך הקדיש רוצים הקהל לענות אמן בנפרד... לכן יש להמתין בכל אמן עד שסיימו הקהל לענות.

בפרט יש להזהר בעניית אמן אחר אמירת "הא שמייה רבה" וכו'. שכן עניית אמן אחר "דאמירן בעלמא", עולה על אמירת החזן מ"הא שמייה רבה" עד "דאמירן בעלמא". ומה טוב היה אם היו יכולים להנהיג שאחר שסיימו הקהל לומר "הא שמייה רבה", יתחיל החזן שוב מ"הא שמייה רבה", כפי שנהוג אצל בני ספרד, וזה מנהג נפלא, שכן מרויחים בכך עניית אמן כהלכה על שבח זה.

אין לנו השגה בגדל עניית אמן, אשר כפי שאמרנו בזהר (שם) מבאר דברים נשגבים בענין זה; שעל ידה נפתחים כל השערים וממשיכים כל ההשפעות טובות. כמו כן אמן היא גימטריה של שמות הקדוש הוי"ה ואדנות.

הייתי בנחום אבליים אצל נכדו של ר' חיים הערש אייזנבאך זצ"ל, דער הייליגער [הקדוש] ר' חיים הערש, וספר לי שהיה פעם בבקר יום שבעה-עשר בתמוז אצל זקנו ומסבה כלשהי הורה לו שלא לצום. כידוע, בסוף ימיו היה ר' חיים הערש סגי-נהור [אחר שחלה בקטרקט בעינו, וסרב לעבר נתוח שהיה יכול להתרפא בו, משום שנאמר לו שפמה ימים לאחר הנתוח אסור לטבל במקוה מחשש זהום], והנכד שרצה לצום, הערים על זקנו וברך 'שהכל' ללא הזכרת השם, ככביכול הוא עומד לשתות. רבי חיים הערש, שלא ידע שנקדו מערים עליו, ענה אמן אחר ברכתו. באותו יום הלך הנכד עם זקנו לתפלת מנחה, ור' חיים הערש שם יב כי נכדו עלה לתורה... אחר התפלה שאלו הסב: "איך עליית לתורה, הרי לא צמת?" (ראה או"ח תקסו ו). בלית בררה הכרח הנכד לגלות שלא שטה באמת, אלא רק עשה עצמו כמי ששותה. לשמע הדברים הזדעזע ר' חיים הערש ואמר בפחד ורעדה: "מה עשית? גרמת לי אמן לבטלה! גרמת לי שני שמות לבטלה!" הוא היה מזעזע על שנקשל בעניית אמן לבטלה.

אפשר ללמד מכך איך החשיבו בדור הקודם כל עניית אמן; לא היו ליהודי קדוש זה טענות על נכדו על ששטה למרות שצוהו לא לצום, הוא נרעד ונפחד מכך שנקשל בעניית אמן לבטלה, שאותה החשיב ממש כהזכרת שני שמות לבטלה.

(מוצש"ק פרשת בשלח תשפ"ג)

במסכת ברכות (לב ב) אומרת הגמרא: "ארבעה צריכין חזק, ואלו הן: תורה ומעשים טובים, תפלה ודרך ארץ". כבר עוררנו בעבר על חובת הזהירות בעניית אמן שהיא חלק מחלקי התפלה הטעונים חזק, אולם יש צורך לחזור ולעורר על כך.

ידוע כי אמן היא סיום הברכה, וכל זמן שלא ענו הקהל אמן עדין לא הסתיימה הברכה. למרות זאת אני רואה לפעמים חזנים המסיימים את ברכת "מברך השנים" ובעוד שהצבור עונים אמן הם כבר ממשיכים: "תקע בשופר גדול לחרותנו ושא נס לקבץ..." והדבר תמוה; כיצד נתן להתחיל ברכה חדשה בעוד הברכה הקודמת עדין לא נשלמה? שהלא 'אמן' היא חתימת הברכה, וכמו שאמרו חכמים (ברכות נג ב): "גדול העונה אמן יותר מן המברך" (ראה 'עוללות אפרים' ח"ג סי' טס). ולכך כבר הורו חכמים (סוטה לט ב) לגבי ברפת פהגנים: "אין הכהנים רשאים להתחיל בברכה אחרת עד שיכלה אמן מפי הצבור". ואף לגבי ברפת התורה של העולה לתורה אמרו (שם): "אין הקורא רשאי לקרות בתורה - עד שיכלה אמן מפי הצבור".

לכן צריכים החזנים להזהר שלא להתחיל את הברכה הבאה לפני שסיימו הקהל לענות אמן על הברכה הקודמת, ורק לאחר שסיימו הקהל לענות אמן, אפשר להמשיך.

כמו כן לפני סיום הברכה צריך החזן להמתין עד שסיימו הקהל לומר: "ברוך הוא וברוך שמו", ורק אז ימשיך הלאה בחתימת הברכה, שהלא הקהל צריכים לשמע את כל הברכה ולענות עליה אמן (ראה ט"ז סי' סקד סק"ד). וראיתי כמה פעמים אצל החזנים [ובודאי שאינם עושים זאת במזיד, רק מחסרון ידיעה] שתוף כדי שהקהל ענו "ברוך הוא וברוך שמו", כבר הספיקו הם לסים "מברך השנים", להתחיל ברפת "תקע בשופר" ולהגיע בה עד "ושא נס לקבץ גליותינו"... כך יצא שהצבור לא שמעו את סיום ברפת "השנים" והפסידו בכך את עניית אמן.

הזהר הק' (נלקף רפה ב) מפליג מאד בגדל עניית אמן, ומבאר שבזכות עניית אמן נפתחים כל השערים ונמשכות כל ההשפעות הטובות, ככתוב (שעיה כו ב): "פתחו שערים ויבא גוי צדיק שמור אמונים". עוד כותב הזהר (שם) שעל ידי עניית אמן מתקבלות התפלות, ועוד כותב דברים חמורים על מי שמוזלזל ח"ו בעניית אמן. על פן מטלת האחריות על החזן להזהר מאד, להמתין באמרו 'ברוך אתה ה' עד שיאמרו הקהל "ברוך הוא וברוך שמו", ובסיום הברכה להמתין עד שסיימו הקהל לענות אמן, ורק אז להמשיך לברכה שלאחריה.

ככלל על החזן להקפיד לתת לצבור לענות אמן כדין המבאר בשלחן ערוך (או"ח סכד ח, ע"פ ברכות מז א) שאין לענות אמן קצרה, אלא יש לענות במתינות, כדי שיעור זמן של אמירת שלש התבות: "איל מלך נאמן".

כך גם בענין אמירת הקדיש; על אומר הקדיש להמתין לאחר שאמר "יתגדל ויתקדש שמייה רבא" עד שיענו הצבור

דוד המלך נזהר באמן מקטנותו

כתב רבי אליהו הפהן מאזמיר בעל ה'שבט מוסר' (מנחת אליהו פרק לב): 'וכל כך גדלה כח עגית אמן, עד שאמרו רבותינו ז"ל (ירושלמי שביעית ד ח): 'מאימתי קטני ישראל חיים... תני בשם רבי מאיר, משהוא יודע לענות אמן בבית הכנסת'.

רבי אליהו מוסיף ודורש שאף דוד המלך העיד על עצמו שנהר בעגית אמן מקטנותו, שכתב אמר (תהלים כז ג): 'לולא האמנות' - אלמלא הייתי מרגיל עצמי מקטנותי לענות אמן אחר כל ברכה, לא הייתי זוכה 'לראות בטוב ה' בארץ חיים', כי בזכות עגית אמן זוכים לחיי העולם הבא - 'בארץ חיים'.

המקבל רבי עמנואל חי ריקי בעל 'משנת חסידים' הביא רמז לדברי רבי מאיר שהקטן זוכה לחיי העולם הבא משעה שיענה אמן, מכך שסופי התבות: 'בן העולם הבא' הם 'אמן' ('חושב מחשבות', מאמר רוח נבואה אות כו).

מרדכי חנוד את אסתר לענות אמן

עוד דורש בעל ה'שבט מוסר' כי אף מרדכי הצדיק חנוד את אסתר המלכה אשר גדלה בביתו מקטנותה לענות אמן. כפי שנתן לדרש את הפסוק (אסתר ב ז): 'ויהי אמן את הדסה היא אסתר בת דוד כי אין לה אב ואם' - כיון שלאסתר לא היו אב ואם שילמדוה לענות אמן, לפיכך מלא מרדכי את מקומם; 'ויהי אמן את הדסה', שלמדה לענות אמן.

רמז מן התורה

האדמו"ר רבי יהוסף מקוסוב דרש רמז לדברי רבי מאיר שקטן זוכה לעולם הבא משעה שיענה אמן, מדברי יוסף לאחיו (בראשית מב ב): 'ואת אחיכם הקטן תביאו אלי ויאמנו דבריכם', בזכות מה 'הקטן' זוכה לבוא 'אלי' לעולם הבא? בזכות: 'ויאמנו דבריכם' - שלמדים אותו לענות אמן ('לקוטי בני שלשים', מגץ).

עגית אמן מעלה ממיטה למעלה

מדברי חכמים (שם) שעגית אמן מעלה את הקטן להיות בן עולם הבא, יש ללמד שכל עגית אמן מוסיפה ומעלה את האדם באותו יחס לדרגת עלית הקטן - שאזכה לחיי עולם הבא באמצעות עגית אמן.

רמז ליסוד זה נתן להביא מכך שההפך בין הגימטריה של 'מעלה' [145] לגימטריה של 'מיטה' [54] הוא בדיוק תשעים ואחד, בגימטריה של 'אמן'. ללמדנו 'שההפך למטה, בדיוקא התחנתה, יכול על ידי עגית אמן לעלות מעלה מעלה, עד כי גדול מאד' (הספמת רבי אהרן שפירא, רבה של פרדס כץ, לספר 'יתגדל ויתקדש שמייה רבה').

למערכת 'וכל מאמינים',

מפליא לראות כיצד מיטיבים אתם לתאר, לכתב ולהסביר פעם אחר פעם, על כחה של עגית אמן. כל גליון כביכול מכה בלבן של המעין בו ומעוררו להכיר בגדל ושגב חשיבות עגית אמן, עד שמתקדם בו הפתוב (איוב יד יט): 'אבנים שחוקו מים', ו'מים' [עם הכולל] הם כידוע בגימטריה 'אמן'.

ידוע הוא הפסוק (משלי ג יח): 'עץ חיים היא למחזיקים בה ותמכיה מאשר'. ה'מצודת דוד' (שם) מפרש ש'תומכיה' הכונה למי שתומך את קיום מצוות התורה על ידי גדרים וסגים. בדומה לכך המקבל על עצמו לענות אמן כראוי, הרי הוא תומך בכך בקיום מצות האמונה שהיא יסוד הכל, וכפי שכתב רבנו בחיי בפרשת בשלח. ואם כן עליו הפתוב אומר 'ותומכיה מאשר' - שפותח שערי אשר, טובה וברכה עבורו ועבור כלל ישראל. וראו זה פלא שמצאתי חזק וסמך לדברים אלו מכך שחשבון הגימטריה של ראשי התבות: 'חיים היא למחזיקים בה ותמכיה מאשר', יוצא בדיוק תשעים ואחד, בגימטריה של אמן.

החותם בתודה רוב ברכה, ידידכם המתענג על קריאת גליונכם מדי שבת בשבתו,

אברהם גרינולד
בית שמש

נתן לשלח מכתבים לפקס
שםספרו 08-9746102
או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

שיערי גן עדן

מעלת עגית אמן במשנת בעל ההלולא

בעל ה'היכל הברכה' מקומדנא
י' באיר תרל"ד

האדמו"ר רבי יצחק אייזיק יהודה יחיאל ספרין נולד בשנת תקס"ו לאביו האדמו"ר רבי אלכסנדר סנדר מקומדנא. בילדותו הרבה ללמד תורה מפי אביו הגדול.

לאחר שהתיתם מאביו בגיל שתים-עשרה, גדל אצל דודו, אחי אביו, האדמו"ר רבי צבי הירש מזידיטשוב, ולאחר חתנתו עם בתו של הצדיק רבי אברהם מרדכי מפינטשוב, עבר לגור בעיירה פינטשוב, שם כהן חמיו כרב.

הוא הרבה לנסע לצדיקי דורו וללמד מהם אורחות ישר וחסידות, ואולם את עקר תורתו קבל מפי חמיו ודודו הרבי מזידיטשוב. אחר פטירת דודו בשנת תקצ"א, והוא בן עשרים וחמש בלבד, חזר לעיירה קומדנא. שם החל לנהר אליו קהל חסידים רב, והוא התפרסם כצדיק פלאי ופועל ישועות. חבר ספרים רבים שבהם שלב את תורת האר"י הק' ותורת הבעל שם טוב, בהם: 'היכל הברכה' - פרוש על חמשה חמשי תורה, ו'זהר ח' - פרוש על ספר הזהר.

נפטר בתאריך י' באיר תרל"ד, ומנוחתו כבוד בבית העלמין בעיירה קומדנא.

המצבה על קברו של בעל 'היכל הברכה' בקומדנא

חיל ורעדה

כך כתב רבנו בספרו 'שלחן הטהור' (רטו ד):

"הזהר הק' הפליג בגדל עגשו של המבטל מצות עגית אמן, ובגדל שכרו של הנזהר בעגיתו, וכל הרואה דבריו יאחזו חיל ורעדה. על כן יזהר כל אדם לענות אמן אחר ברפת חברו בכונה גדולה וב'שוב הדעת, ויקפיד בכל יום לענות תשעים אמינים'."

מנהג כשר

עוד כתב בענין חנוך הילדים לעגית אמן (שם ח א):

"מנהג כשר שריש דוכנא [=מלמד תינוקות] מביא תינוקות של בית רבן לבית הכנסת שיענו אמן ו'יהא שמייה רבה' וקדשה בקול נעים. וכן עשה מרן רבי ישראל בעל שם טוב בילדותו, שקבץ כל תינוקות של בית רבן לבית הכנסת לענות אמן, יהא שמייה רבה'."

בס"ד
ד"ר 023 תשוב

ה'תשפ"ג
5:05
ה'תשפ"ג
6:13
ה'תשפ"ג
6:49

פרשת אחרי מות קדושים

מה ששנוי עליך אל תעשה לחברך

התורה הקדושה מצווה אותנו לא לנקוט דהיינו אדם ביקש מחברו מקדחה, אף על פי שהוא ביקש ממנו שבוע לפני כן, מסור חשמלי כשיודע שיש לו ולא רוצה להשאיל לו, אף על פי כן התורה מצווה אותנו להתעלות ולתת לחברך למרות כשבקשת ממנו הוא סירב להשאיל. יותר מזה התורה מצווה אותנו לא לנטור, דהיינו שאפילו לא לומר לחברך, תראה אני לא כמנך שאף על פי שאני ביקשתי ולא נתת לי בכל זאת אני נותן לך, התורה מבקשת מאתנו להיות מושלמים בליבנו, להיות בעלי מידות טובות נעלות, זו לא חסידות או מידה טובה אלא אם אינו עושה כך עובר על לאו מהתורה אם לא מקיימו דהיינו שאם נוקם או אפילו נוטר. המשך הפסוק הוא ואהבת לרעך כמוך התורה מצווה אותנו לאהוב את חברך כמוך

הגמרא במסכת שבת דף לא. מספרת שבא גוי להלל ואמר לו גיירני על רגל אחת דהיינו מה הוא הכלל היסודי בתורה אמר לו הלל ואהבת לרעך כמוך – וכוונת הפסוק הוא מה ששנוי עליך אל תעשה לחברך

המהרש"א חידושי אגדות שם ד"ה על רגל אחת וכו'. כותב: מה שהלל למדו מה ששנוי עליך אל תעשה לחברך וזהו שכתוב בתורה ואהבת לרעך כמוך וגוי הטעם שהלל הסביר את הפסוק באופן שלילי, דהיינו לא כוונת הפסוק לאהוב את חברך כמוך אלא על דרך השלילה מה שאינך רוצה שיעשו לך, אל תעשה לחברך, כיון שהלל סובר שכיון שתחילת הפסוק שכתוב מדבר בלא תעשה - לא תקום ולא תיטור, ממלא גם המשך הפסוק ואהבת לרעך כמוך מדבר באופן שלילי אבל לגבי לעשות לו טובה לא דיבר הפסוק ואהבת לרעך כמוך כיון שחייך קודמים וכן משמע בתרגום יונתן

דהיינו המהרש"א מסביר שמצוות ואהבת לרעך כמוך היא על דרך השלילה וכן כתב הרמב"ן על הפרשה וכן רש"י במסכת סנהדרין (דף פד: פד) ד"ה ואהבת לרעך כמוך לא הוזהרו ישראל מלעשות לחבריהם אלא דבר שאינו חפץ לעשות לעצמו.

אבל מהרמב"ם בהלכות מתנות עניים פרק ח' ה"י משמע שהיא מצווה חיובית ולא על דרך השלילה וזה לשונו פדיון שביים קודם לפרסת עניים ולכסותם, ואין מצוה רבה כמו פדיון שבויים, שהשבוי הרי הוא בכלל הרעבים והצמאים והערומים ועומד בסכנת נפשות. והמעלים עינו מפדיונו הרי זה עובר על... ואהבת לרעך כמוך, וכן משמע ברמב"ם בספר המצוות וכן משמע מהכלבו ועוד ראשונים

רבי עקיבא אומר ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה, אנשים חושבים שהעיקר הוא בן אדם למקום ולפעמים בגלל בין אדם למקום, אנשים רומסים ופוגעים בבני אדם ועוד חושבים שלמצווה יחשב אומר רבי עקיבא לא כך הם פני הדברים ואהבת לרעך כמוך - אמר רבי עקיבא זה כלל גדול בתורה, כששוקלים מצווה הקשורה לבין אדם למקום צריך לשקול טוב את הסיפחיים שנגרמים כתוצאה מאותה מצווה, אם אין בה פגיעה בבין אדם לחברו שאם כן גם המצווה של בין אדם למקום חסרה מאוד ואם נשים- לב הרבה מצוות בפרשתנו שהם בעצם בעיניו בין אדם לחברו הם בפרשת קדושים לומר לך שהרצוה קדושה קודם כל יזהר מאד בבין אדם לחברו

מעשה ברב שרצה לייסד שיעור במקום שאם ימסרונו יגרום חלישות הדעת לרב הנמצא שם, אמר לו הרב יחזקאל לוינשטיין מקובלנו שאם יאמרו לנו שאפשר לבנות את בית המקדש אבל זה יפגע ביהודי עדיף שלא יבנה בית המקדש ולא יפגע יהודי זה

עד כמה חמור לפגוע מסופר בזוהר ... בכה רבי שמעון בר יוחאי. אמרו לו ממרום: אל תבכה מאור הקדוש, אשרי חלקך! אפילו ילדים קטנים מגלים בזכותך סודות סתומים שבתורה, בא ונספר לך מה אירע בישיבה של מעלה בשביל ילד פלאי שקול תורתו נכנס כחץ לפנים הישיבה, וכולם מקשיבים לו, ובאותה שעה שדרש הילד. מזדעזע ראש הישיבה וכל היושבים לפניו... פתח אותו ילד ודרש בסודות התורה... נטלו ראש הישיבה ונשקו. אמר לו: חייך, שכוונת בדברך לאמת... כמה שמחה על שמחה נתווספה מהילד בין בני הישיבה. עשרים ושבעה טעמים בתורה אמר, ושבעים כתרם העטירו לאביו באותו יום. אשרי חלקו של אבא שזכה ללמד תורה לבנו!

וסוד סתום היה בהסתלקותו של אותו ילד מן העולם. זה היה משום שלפני כולם היה מבייש את רבו בשאלות ותשובות שלא היה רבו מסוגל לתרצם, וגרם לו חולשת הדעת, ולכן רצו לדון אותו בדין קשה... (על פי זהר פרשת שלח קע"א, א' עיין שם)

כותב ספר חסידים סימן תתקעז שבכלל ואהבת לרעך כמוך שאם שמע מהצדיק טעם שאין נראה לו בטוב הרי כתיב (ויקרא י"ט י"ח) ואהבת לרעך כמוך כשם שהיה לך צער שהיו אומרים משמך דברים שאין בהם ממש כך אל תאמר משמם דברים שאין בהם ממש. המצטער בצער חברו תפילתו נשמעת

כותב ספר חסידים סימן תקנ"ג וז"ל: יש מתפלל ונענה ויש מתפלל ואינו נענה, הטעם לפי שצער חברו ועלבונתו של חברו אינו מעלה על לבו של מתפלל זה יתכן שלא היה נענה לפי שהיה לו לחשוב אלו הייתי בצער של זה הייתי צריך להתפלל עליו וכתוב (ויקרא י"ט י"ח) ואהבת לרעך כמוך, ומאחר שאינו מצטער בצער הצדיק לא יתכן שיהיה נענה לכך כל התפלות והתחנונים תקנו לומר בלשון רבים רפאנו ראה נא בעונינו ואם לא [שחש וכואב את צער הזולת] מה בין זה לבהמה שאינה חוששת בצער חברתה ועליו נאמר (קהלת ג' י"ט) ומותר האדם מן הבהמה אין. עכ"ל

כיצד האדמו"ר מזוויל דאג לילדה שלא הלכה על רגליה סיפר תלמיד-חכם אחד: בדידי הוה עובדה. הדבר קרה מספר שנים לאחר חתונתנו. בתנו שתחי' כבר היתה כבת שנתיים ומחצה ועוד לא הלכה על רגליה, וכבר נולדה עוד בת שנולדה אחריה, שכבר הראתה סימני הליכה, ואילו הראשונה אף לא הניעה רגליה. הלכנו היא טובי הרופאים והם לא מצאו שום פתרון, ואחד מהם אף הרחיק לכת באומר, כי אין לה שום תקווה וכמו שצמחו שערות בכף ידו - היא תוכל להלך על רגליה... הדבר היה באמצע שנות מלחמת העולם השנייה, והיה אז בירושלים הצדיק המפורסם, האדמו"ר רבי שלמה מזוועהל זצ"ל. רעייתי ע"ה, שהיתה אשה חכמה מאוד, החליטה כי תלך אליו להעתיר בעד הילדה. התקופה היתה קשה והכל היה אז בקיצוב גדול. קיבלו מזון לכל נפש תמורת תלושים שהשלטונות חילקו. כיוון שידעה שצריך להביא דורון לתי"ח וידוע היה שבבית הרבי שורר דוחק גדול, הלכה וקנתה מעט קטניות, קמח ופירות יבשים והביאה הכל בפני הרבנית, וביקשה ממנה כי תאפשר לה להיכנס לפני הרבי לבקש בעד הילדה.

ואמנם, היא נכנסה אל הרבי, סיפרה בפניו את כל המעשה עם הילדה, אף אמרה את יחסיה, כי היא נכדה להרב מברעזאן, המהרשים זצ"ל. כה עמדה ובכתה על מצב הילדה, והרבי השיב לה: וכי מה אני יכול לעשות? למשמע התשובה במלים אלה הבינה שזו גזירה קשה, ועל כן התייפחה עוד יותר בבכי ולא חדלה מלהפציר: הרבי יכול לעזור, לתפילותיו של הרבי יהיה מענה. הרבי התרהרר זמן מה והשיב: הלא יש סגולה בדוקה, הולכים לכותל המערבי ארבעים יום רצופים ונענים. ועל זה השיבה לו: וכי כיצד יכולה אשה צעירה ללכת ארבעים יום רצופים לכותל? עונה לה שוב הרבי: ומה אני יכול לעשות? אזרה היא עוז והשיבה: שהרבי ילך בשבילי!... ואז חשב עוד רגע ואמר: טוב, אלך, והוא פטרה לשלום בברכה שה' יעזור.

משחזרה הביתה, סיפרה לי מיד את כל הסיפור. והנה, ביום הארבעים ממש, כשהילדה ירדה על כסא ולצדה זחלה אחותה הצעירה ממנה, היא התחילה לפתע ללכת ככל הילדים הבריאים, ובי"ה גדלה ונישאה והקימה משפחה עניפה בישראל! כזו היתה מסירתו האדמו"ר הקדוש מזוועהל זצ"ל, למען הצלת נפש אחת.

מסופר (בס' כנסת ישראל) פעם נכנס אל ה"חזון איש" יהודי מלא טרוניות, שדיבר אליו בחוסר נימוס והטיח בפניו מלים בוטות. השיב לו החזון איש בנימה שקטה ורגועה ובעדינות רבה, אך את טענותיו דחה לחלוטין. לאחד ממקורביו שנכח במקום, חרה היטב על שהלה מרהיב לפגוע כל כך בכבוד הרב. אולם הופעת איפוא, בשמעו עם יציאת האיש מן החדר איך החזון איש דואג ומצטער וטוען לעצמו: חוששני שלא דברתי אליו די הצורך בצורה עדינה, וביתר זהירות... (שם)

פעם כשהלך החזון איש בחג שמחת תורה ברחוב, נתקל בגר צדק, אדם לגמור, שהתאונן לפניו בדמעות כי הבריות אינם מכבדים אותו, והרי כתיב "ואהבתם את הגר". ניחמו החזון איש: ברצוני לכבדו עתה בניגון. התחיל הגר לשיר בקול רם, ואלו החזון איש היה מרקד כנגדו ברחוב לפי קצב ניגונו ומסייע לו בפועל ידיו, עד שנתקררה דעתו של אותו גר והכירו בפניו שנתפייס. (שם ד', כ"ה)

פעם הגיע החזון איש לתלמוד תורה בתל-אביב כדי לבחון את הילדים. כשהגיע לפרוודור הבניין נתקל בהרבה אנשים שאת לראותו. הציע לו אדם דרך עקיפה, סרב החזון איש לילך בה. אמר לו הלה: כאן הדרך יותר קצרה. השיבו החזון איש: אבל כאן הדרך יותר ישרה! (שם ד', כ"ח). כוונתו היתה שקופה, היות ונתאספו אנשים ובאו במיוחד לראותו, אסור לו לאכזבם ולהתחמק מהם, כי בזה הרי יפגע בכבודו ויצערם. (שם כ"ה)

מובא בתנא דבי אליהו כל מה שעשיתי לא עשיתי אלא בשבילכם מה אני מבקש שתהיו אוהבים זה את זה ויראים זה מזה ומכבדים זה את זה

מסירות נפש ליהודי רעב

בעת מלחמת העולם השנייה הוגלה כ"ק האדמו"ר רבי חיים מרדכי מנדבורנא זצ"ל עם המוני יהודי רומניה לארץ הגזירה טרנסניסטריה, שם הייתה צפויה להם מיתה איטית ברעב. מצב הרבי, שבביתו היו אף ילדים רכים, היה בכי רע. חג הפסח התקרב, והרבי התכוון לשבעה ימים של רעב חמור אף יותר, שכן אף מנת הלחם הזקורה לא תבוא אל פיו. אבל לפני כן עמד להסב לטעודות חמץ האחרונה שבבוקר ערב פסח. סעודה שכללה כזית לחם קיבר גס ובצנה מבושלת. לפתע נפתחה הדלת, ונכנס יהודי מסכן, מזי רעב, שסיפר בקול רועד שמוזה כמה ימים לא בא לפיו דבר מאכל. מיד קם הרבי במאור פנים הושיב את היהודי על מקומו. ונתן לו לאכול את כל "סעודתו".

לעזור לרעייתו בבית

מסופר על הגאון רבי נפתלי דוב מאמסטרדם זצ"ל הידוע כאב"ד אלקסוט, כי לאחר נישואיו נשאל על ידו רבו, הגאון רבי ישראל מסלנט: "רבי נפתלי, אמור נא לי, האם אתה עוסק במצות גמ"ח?", השיב לו תלמידו בהכנעה: "מורי ורבי, אין לי כסף במה לעשות גמ"ח". "לא התכוונתי לגמ"ח בממוין" – החזיר לו רבי ישראל – "אני מתכוון, אם אתה עוסק בחסד בתוך ביתך עם אשתך, צריך אתה לדעת כי לא לקחת שפחה כדי שתשרת אותך, אשתך היא כגופך, ועליך לעזור לה". לאחר פטירת רעייתו, נשא רבי נפתלי לעת זקנותו אשה זקנה שתטפל בו. אולם האישה זו חלתה ונפל בחלקו לטפל בה. לאנשים הסובבים את הרב התגלה המראה המופלא הבא: רבי נפתלי הישיש והחלוש, שכוחו לא היה עימו היה משרת את אשתו בכל כוחו. הוא עצמו היה מנקה את הבית, שותף ומדיח את הכלים, מסיק את התנור ועוסק בכל העבודות הקשות, והכול מתוך חיבה ושמחה על כך שבי"ה נתגללה לידו הזדמנות להיטיב עם הזולת

בזכות שדאג לחבירו הקב"ה לדאג לבר מצווה ולשבת חתן של אחיו

אל ר' חיים, ראש הישיבה באחת הישיבות החשובות בבני ברק, פנה בחור חמד, תלמיד הישיבה וביקש לדבר איתו ביחידות. הרב הכניס אותו לחדרו והבחר פרץ מיד בבכי קורע לב ובמשך דקות אחדות התקשה להוציא מילה מפיו. ר' חיים הביט בו באהדה, הניח ידו על כתפו, והמתין שירגע. אחרי כמי מתמשך סיפר הבחור בכאב עצום: "בגופו של אבי היקר שיחיה לאורך ימים ושנים, מקננת ל"ע המחלה הנוראה. עשרה ילדים בביתנו, והמשענת, ראש המשפחה, בסכנת חיים! אני כחרס הנשבר, ליבי מנופץ לרסיסים, אני יודע אנה אני בא!" ראש הישיבה חיבק את כתפו בחום, ניחמו בדברי חזוקה, והוסיף: "השבת היא שבת חופשית. בעז"ה נאסוף בליל שישי עשרה בחורים, ניטע לכותל המערבי, נשפוך שיר, והשם יימע תפילותינו וישלח לאביך רפואה שלימה!". ואכן, כך היה, בליל שישי הוזמן רכב גדול, ראש הישיבה ובנו של האב החולה ניסו לאסוף בחורים, והצליחו לכנס שבעה בחורים, חסר רק העשירי למניין. המתינו דקות ספורות ולפתע הופיע אהרון, בחור בעל מידות ואישיות שופעת טוב. התנהגותו של אהרון היתה תמונה ביותר: הוא סרב בתוקף להצטרף למניין. קרא לו ראש הישיבה הצידה ושאל לפרש סירובו. סיפר אהרון: "אני יכול להצטרף. אני בדרך הביתה, לביתי, אימי מחכה לי בקוצר רוח. ביום ראשון הקרוב יחגוג אחי יום הולדת של שלוש עשרה שנים, והורי אינם יכולים לערוך סעודת בר-מצוה, ולו המינימלית ביותר. כבר שנתיים שאבא שלי נפלט ממעגל העבודה, אימי עקרת בית, יש לי אחד עשר אחים, ובביתנו רעבים ללחם. אנו נאלצים לפשוט יד. ועל סעודת בר-מצוה אין מה לדבר. אימי ברצונה הטוב לשמח את אחי, החליטה, שלפחות השבת שלפני בר המצווה תהיה שבת חגיגית. היא הזמינה את אחיי הנשואים, וניסתה להשיג את צורכי השבת. מחר בבוקר נערכת במקומינו חלוקת מזון, ומשם, כך אנו מקווים, יהיה אוכל לשבת. על כן, לא אוכל להתעכב, אלא עלי לסטוע הביתה כעת!". האוזן קודש הישיבה בריכוז לדבריו, ומתוך השתתפות אמר: "אכן, אין לדעת מה קודם. עשה כטוב בעיניך". הם המתינו עוד דקות ספורות, ולא נראתה כל נפש חיה באופק. לאחר כרבע שעה הגיע לפתע אהרון. שאל אותו ראש הישיבה: "מדוע חזרת?" ענה אהרון: "התקשיתי להחליט, הלכתי שבע דקות עד התחנה ושקלתי, מה עלי לעשות. לא ידעתי מה רוצים ממני בורא עולם. האם עלי לשמוע לאימי ולנסוע הביתה, או להצטרף לתפילה על אב לעשרה ילדים שחיי עומדים לו מנגד? לבסוף החלטתי לשוב על עקבותי, ואני תפילה שהייתה זו החלטה נכונה". יצא הרכב לדרך ומיין בתוכו. הם הגיעו לכותל המערבי והעיתרו בעד האב החולה. הם סיימו את כל ספר התהלים. זעקו י"ג מידות של רחמים, ובמשך שעות התחננו על חייו של האב. כאשר עזבו את הכותל, היתה השעה מאוחרת מאד. הבחורים, שהיו רעבים ומותשים, ביקשו מראש הישיבה דבר מה להשיב את נפשם, והוא השיב: "אלא הרחק מכאן מתגורר אביו של אחד הבחורים בישיבה שברשותו קייטרינג גדול ומפורסם. אולי יוכל לארח אותנו על שולחנו". התקשר הרב לבעל הקייטרינג, וזה הסכים להזמיןם בשמחה. הם הגיעו לביתו, סעדו את ליבם, וראש הישיבה הודה לו מעומק הלב על נדיבותו וטוב ליבו. השיב בעל הקייטרינג: "כן, בגלל טוב ליבי, אני מפיסיד". שאל הרב לפרש דבריו, ובעל הקייטרינג סיפר שהיום הוזמנה אצלו סעודת מלכים בעלת תפריט עשיר לשמחת שבע בברכות. כאשר ביקש לדעת את הכתובת למשלוח הסעודה, ענה המזמין שאשתו היא זו שביקשה ויש לדבר איתה. הוא התקשר לאשה, אולם אף היא התחמקה ואמרה שבעלה הוא זה שהזמין ואין לה קשר לסעודה. בעל הקייטרינג הבין שלפניו מקרה של "שלום-בית", ורווחים לא יהיו לו מההזמנה – שבוטלה. כפי שזכרנו 160 מנות עשירות שאין בהם כל חפץ.

שמה ראש הישיבה את ספורו וקרא: "אל לך להצטער, מצוה גדולה תרויח בגין אותן 160 מנות. אין כאן "לב תשחית", אלא צדקה למשפחה עניה שלא יכולה לערוך לבן השלוש עשרה סעודת בר מצווה. תוכל לתרום להם את סעודת השבת, ותהיה זו מצווה וזכות עצומה!". שמח בעל הקייטרינג, והוסיף מכספו שרות הובלות של מנות הסעודה, והמשפחה הענייה זכתה לסעודת שבת מפוארת וחגיגות שכמותן לא טעמו שנים! באחד מימי אותו שבוע, נערכה שמחת הכנסת ספר תורה, שבה נכח ראש הישיבה, ר' חיים. במעמד, הוא סיפר את הסיפור המרגש שלעיל על נדיבת ליבו של בעל הקייטרינג ועל ההשגחה הפרטית המופלאה. בסיום הדרשה, ניגש אליו יהודי בשם ר' אלעזר ושאל: "כבוד הרב, האם באמת יש בימינו אנשים, שאינם יכולים לערוך שמחת בר מצווה לבנם? קשה לי להאמין!" ענה

הרב: "אכן כן! אין ביכולתם לערוך סעודה, ואפילו המינימלית ביותר!" נכמרו רחמיו של אלעזר, הוא הוציא המחאה, חתם עליה, ואמר: "אתן לך, כבוד הרב, ציק פתוח. תדאג שלילד הזה תהיה סעודת בר-מצווה מפוארת! כל ההוצאות על חשבוננו!". מי כעמד שיבוננו! כואב בכאבו של הזולת, שמח בשמחתו וחש את צערו בעומק שכזה!?

כוחה של מצוה חסד והארת פנים

סיפר תלמיד ישיבת חברון: "כנער צעיר עזבתי את ביתי שבארה"ב ובאתי לבד לארץ ישראל. אי אפשר לתאר את הקשיים העצומים במעשה זה. כאשר לא זו בלבד, שלא נסתיעתה כלל מהבית, אלא כל עלייתי לארץ נעשתה למרות התנגדות ההורים, והם לא תמכו במעשה זה כלל, מאחר שהייתי נער צעיר והם חששו למעשה זה". "הגעתי ארצה בתקופת 'בין הזמנים' כאשר רוב התלמידים מטבע הדברים שהיו מחוץ לישיבה. באותם ימים חליתי ונפלטתי למשכב. אתם יכולים לתאר לעצמכם. נער צעיר חולה וכמעט שאין תלמידים שיוכלו לסייע לי. והנה, הבחין בי אז המשגיח הגה"צ רבי הירש פאלי זצ"ל, והוא הכניסני לביתו, סידר עבורי מיטה ופינה פרטית ואף טיפל בי במסירות עצומה כאב המטפל בבנו יחידו אהובו". "לאחר מכן זכיתי במשך כל שנות לימודי בישיבה להתארח רבות בביתו. כל אירוח כזה נשאר חקוק וטבוע בליבי, אבל אותו שבוע ראשון לשהותי בארץ, שבו טיפל המשגיח במסירות והעניק לי את מלא העידוד והתמיכה, נסכו בי את החיזוק הגדול להשיאר בארץ, בישיבה, בעולמה של תורה!" "השבב לבורא עולם" מסיים התלמיד את סיפורו, "זכיתי והקמתי משפחה, גם הבורא סייע בעדי והקמתי ב"ה מוסדות תורה בחו"ל. והכל נוקף לזכותו של רבי הירש, אשר הכניסני לביתו באותו שבוע, אילולא זאת, אין לי ספק, כי הייתי חוזר מיד לאמריקה ולא היה יוצא ממני כלום!". צא ולמד, מה כוחה של מצות "הכנסת אורחים". שבוע ימים של "פותח פתח לחברו" הצמיח דורות שלמים של תורה!

ובלבד שלא לפגוע

מעשה שסיפר ד"ר ברוקס: "בין זוגות רבים, שעדיין לא זכו להיפקד, עמד גם זוג שבור וכאוב, שחיכה שנים רבות לזכות בילדים חמודים, שניכניסו אור ושמחה לביתו – אולם הקב"ה לא נתן! מטבע הדברים, ניסו בני הזוג סגולות רבות, פנו לרבנים לקבלת ברכות, התפללו על קברי צדיקים – אך השנים חלפו, ואין סימן באופק. ידעו בני הזוג כי הקב"ה חפץ להיטיב עם בניו ולזכותם בבן זכר, אך כנראה, ישנו עוון המקטרג עליהם החוסם את מזלם. ישבו בני הזוג וערכו ביחדיו חשבון נפש: מדוע הביא לנו זאת האלוקים? לפתע, קפץ הבעל ואמר, שזכור פתאום במעשה שאירע לו בהיותו בחור ישיבה, והחל לספר לאשתו: "זכרתי הקב"ה, ומכיוון שהייתי אחד הבחורים המצטיינים בישיבה, מינה אותי ראש הישיבה להיות הגבאי בישיבה, האחראי על מינוי החזנים בתפילות ועל העולים לספר תורה". כשקיבלתי תפקיד זה, שמעתי על אחד הבחורים בישיבה, שביקש באופן חריג ומיוחד, שלא יקראו לו בעולם לעלות לספר התורה, מאחר שהוא כבד פה, המדבר בצורה קשה ובלגומגום רב. כל הגבאים ששימשו עד היום בישיבה, כמובן שכבידו בן בקשתו, ואף אני, כיבדתי את בקשתו של הבחור ולא הזמנתיו מעולם לעלות אל ספר התורה". "והנה, שנה אחת, ביום הפורים, החלטתי שהיום מותר! פורים זה משהו אחר ונהפוך – הוא, ומותר לעשות דברים משונים ומצחיקים. שכחתי שביט הכנסת אינו מקום צחוק, אלא מקום השראת השכינה והקדושה כל השנה! ומהפגיעה בבין אדם לחבירו ולכן חפש את הבחור שפגע בו לבקש ממנו סליחה ומחילה וכך ייושע

בזכות מצות חסד יחזור בנך למשולח מהמלחמה

אישה אחת פנתה אל רבנו, הצדיק רבי שלמה גולדמן מזוועהיל זע"א (האדמו"ר הרביעי בשושלת זוועהיל), וסיפרה שהיא מחזיקה אישה זקנה בביתה זמן רב, ועתה קשה עליה הדבר עד מאוד, שכן טיפול בזקנה זו כרוך בקשיים מרובים. הן בזמן רב והן בממוין, והייתה רוצה להשתחרר מנטל זה, שאינה יכולה לעמוד בו, ולהוציא הזקנה מביתה. תוך כדי הדברים סיפרה לרבי דרך אגב שיש לה בן צעבא, במערכות המלחמה, וביקשה ברכה לחיי בנה שלא ינזק ויחזור בשלום. נענה לה רבנו: "בזכות מצווה זו, שתמשיכי להחזיק את הזקנה בביתך יחזור הבן לשלום" והנה, לאחר זמן געש העולם על אונייה שטבעה על כשבע מאות אנשים, ורק כמה ניצולים בודדים נמשו מן הים. אחד הניצולים היה בנה של האשה, ששרד את הטביעה. הנה דן כל האדם לכף זכות

מעשה במשפחה, שקירבה משפחת עולים מרוסיה. שבת אחת אירחו את העולים החדשים בביתם לסעודת שבת. כל המסובים חוו תחושת התעלות מופלאה, וסעודת ליל השבת תובלה בשירים ובדברי תורה. והנה כאשר נסתיימה הארוחה, האורחים הודו בחום למארחים ועזבו את ביתם. אם המשפחה יצאה למרפסת ולתדהמתה הרבה רואה היא כי אורחים עוצרים מונית ונוסעים... בו במקום החליטה, כי לא ימשיכו את הקשר עמם. בצאת השבת התקשרה אחת מבנות משפחת העולים והודתה על האירוח המושלם. במהלך השיחה ספרה, כי כאשר ירדו מן הבית, חש אביהם בלחצי בקרבו, ומכיוון שהיה רופא במקצועו אבחן מיד את מצבו והבין, כי נמצא הוא בעיצומו של התקף לב קשה, על כן מיהרו ועצרו מונית, שהבהילה אותם לבית הרפואה.

פרנסה במה תלויה – להזהר מלשון הרע

בתקופת הצדיק רבי חנוך צבי מבנדיו, אירע שהידרדר מצב הפרנסה בעירו, ורבים התקשו להביא פרנסה וטרף לביתם. התכנסו תושבי העיר בבית המדרש, והרב חנוך צבי נשא לפניהם דברים ואמר: "מבשרה באבות אמרו: לא הזיק נחש ועקרב בירושלים.... ולא אמר אדם, צר לי המקום שאלין בירושלים". לכאורה, מהו הקשר בין שני המאמרים? "אלא נחש ועקרב" דהיינו, לא היו בעלי לשון הרע, ממליא, הייתה הפרנסה מצויה בשפע, ואיש לא אמר 'צר לי המקום', כי הייתה פרנסה בשפע לכל".

קבלת בזיונות ככפרת עוונות

מספרים, שבאחד הימים ראו את הגאון רבי ישראל מאיר, היחפץ חיים זצ"ל בוכה בכי מר. למראה זה תמאו האנשים ושאלוהו: "מדוע כבוד תורתו בוכה?". על כך השיב להם הצדיק: "מאז שהתפרסמתי כיחפץ חיים, אין מי שיבוזה אותי ויצער אותי בעולם הזה, וכיצד אזכה לכפרת עוונות?".

[א] כתב המהר"ח"ו התפלה אינה נכנסת בשום רקיע כי אם אותה תפלה שלא נשמעת לאוזניים, שאם נשמעת לאוזניים החיצוניים שומעים ומתערבים איתה, ולא כהבית יוסף שפסק שיותר טוב להשמיע לאוזניו, [ה"ע העיקר כשולחן ערוך שיכול להשמיע לאוזניו ובפרט אם על ידי כך מכוון בתפילתו]

[ב] צריך להזהר להתפלל בגוף נקי, ואם צריך לנקביו אל יתפלל עד שיפנה משום "הכון לקראת א-להיך ישראל", ואם התפלל כך צריך לחזור להתפלל, במה דברים אמורים בגדולים אבל לא בקטנים, ואין צריך לחזור אלא כשאינו יכול להעמיד עצמו שיעור פרסה שהוא שעה וחומש כשהוא מהלך כל שכן כשהוא יושב [ה"ע-יכול להעמיד עצמו שעה וחומש כשיושב יצא בדיעבד], דבשיעור זה כבר נהפך המאכל במעוה לצואה גמורה וכתוב וכל קרבי את שם קדשו, אבל אם יכול להעמיד עצמו שיעור פרסה יצא בדיעבד ולכתחלה צריך לחוש שלא יתפלל בגוף משובץ, אפילו אם יעבור זמן תפלה, והגם דיכול להעמיד עצמו יותר משיעור פרסה, [ה"ע כתב שאם יעבור זמן תפילה או קריאת שמע יכול להתפלל כך לכתחילה אבל משום תפילה צביבור יתפנה קודם ואל יתפלל כך]

[א] אם נתעורר באמצע התפילה בין לגדולים בין לקטנים, אם יוכל לעצור עצמו עד שיגמור תפלתו יגמור תפלתו, ואם לאו מותר לו לצאת ולפנות ואחר כך יגמור תפלתו, כי הליכה בלבד דיבור לצורך כזה לא חשיבה הפסק:

[ד] אם תינוק טינף בצואה באמצע תפלה ואינו יכול לכסותו, או אפילו שיש לו דבר לכסותו הנה על כל פנים יש ריח רע, הרי זה מתרחק ארבע אמות ממקום שכלה הריח או יצא לבית אחר, ואם יש אחרים המתפללים ולא הרגישו בטינוף זה, אם אפשר להודיע להם ברמז יודיעם, ואם לאו מותר לדבר כדי להצילם מאיסור דאורייתא ומוטב שיעשה הוא איסור דרבנן להפסיק בדיבור בתוך התפלה, משיעשו אחרים איסור דאורייתא להתפלל במקום מטונף, ודווקא בצואה שהוא איסור תורה, אבל אם התינוק השתין דאסור מדרבנן להתפלל, אסור להפסיק בדיבור אלא הוא יתרחק ד' אמות ויגמור תפלתו ולאחרים שהם מתפללים שם שלא הרגישו לא יטפל בהם להרחיקם אפילו על ידי רמז בתנועת ידיו:

[ה] בתפילה אינו פוסק לא לקדיש ולא לקדושה וכיוצא, אלא ישתוק ויכוין למה שאומר השליח ציבור ונחשב כעונה לענין שיצא ידי חובה בקדיש וקדושה, ואף על גב דנחשב כעונה אין זה נחשב הפסק ואם הוא רחוק משליח ציבור ואינו שומע קדיש או קדושה יתפלל כדרכו:

[ו] אין להפסיק בדיבור באמצע תפלת העמידה אלא דווקא במקום סכנה, ודווקא אם חייב לדבר שם ויכול להמלט מסכנה כשילך למקום אחר לא ידבר, מכל מקום אם אפשר לו לקצר דהיינו שיאמר תחילת כל ברכה וסופה, באופן שיגמור תפלתו וימלט מן הסכנה ולא יצטרך להפסיק בדיבור באמצע שפיר דמי, ובשביל מצוה כגון לומר לתוקע בראש השנה בתפלת לחש דמוסף שטעה בתקיעות, אין להפסיק

[ז] אסור לגעור בפיו בעודו מתפלל בתינוק השוחק אף על גב דמטרידו בתפלתו, אלא בגמר הברכה יעשה תנועה בקול דוקא, או ירמוז בידיו, ואם עודנו מטרידו ירחיק עצמו ממנו ולא ידבר כלום, דהליכה בלבד אינו הפסק כשהוא לצורך זה,

[ח] אם הפסיק תפלתו מחמת אונס ושהה כדי לגמור את התפילה מתחילתה לסופה חוזר והשערין לפי המתפלל: [ה"ע-גם שהה מרצון חוזר]

[ט] טעה או נאנס ולא התפלל יש לו תשלומין, ודווקא בתפלה הסמוכה לאותה התפלה, אבל תפלות אחרות שהפסיד אין להם תשלומין, לפיכך טעה או נאנס ולא התפלל שחרית מתפלל מנחה שתיים, וכל טעות שצריך לחזור בעבורו חייב להשלים בתפלה הסמוכה כגון שהזכיר גשם וברך עליו בזמן הקיץ, וכן טעות דראש חודש וכיוצא בזה ואפילו בשבת שיש תפלת מוסף עם כל התפלת המנחה מקרי תפלה הסמוכה לשחרית, מפני ששניהם במקום התמידין, אבל מוסף הוא קרבן אחר, לכן תשלומין של שחרית הוא במנחה תמיד אפילו בשבת ויום טוב, וכשעושה תשלומין לשחרית במנחה, יתפלל הראשונה מנחה, והשנית לתשלומין, ואם היפך בכונתו לא יצא ידי תפלה שהיא תשלומין, וצריך לחזור להתפלל אותה [ה"ע-נכון שיחזור ויעשה תנאי שאם אינו חייב שיהיה נדבה], וכן הדין בכל מקום שצריך להתפלל תשלומין, סימן לדבר בעל הבית ואורח נכנסים לבית, מי נכנס תחלה בעל הבית נכנס תחלה: טעה ולא התפלל מנחה מתפלל ערבית שתיים, טעה ולא התפלל ערבית מתפלל שחרית שתיים, דהיינו לאחר שאמר קריאת שמע ותפלת י"ח, יאמר אשרי ואחר כך יתפלל תשלומי ערבית, אבל המשלים אחר מנחה אין לומר אשרי, וכן תשלומים אחר ערבית לא יאמר אשרי [ה"ע-שליח ציבור יכול להמתין לשמוע הקדישים של ערבית ואחר כך להתפלל תשלומים ואם הלך לעסקיו או אכל וזכר שלא התפלל תשלומים יתפלל בתנאי של נדבה]:

[י] צריך שבהיותו עסק בתפלה, יתפלל תפלה האחרת להשלים, ולא יעשה הפסקה בנתיים, שאם עשה הרבה אחר שהתפלל תפלת החובה אינו יכול להתפלל תשלומין תפלה שהפסיד.

[יא] שכח ולא התפלל שחרית ומוסף, וזכר במנחה יתפלל מנחה תחלה, ואחריה מוסף ואחר כך תשלומין דשחרית, ואם התפלל מוסף קודם מנחה יצא, ואם עבר כל היום ולא התפלל מוסף אין לה תשלומין, אפילו בתורת נדבה דעבר זמנו בטל קרבנו:

[יב] שטעה ולא התפלל מנחה בערב שבת, מתפלל ערבית שתיים של שבת, הראשונה לערבית ושניה לתשלומין, ואם טעה ולא התפלל מנחה בשבת מתפלל במוצאי שבת ערבית שתיים של חול, ומבדיל בראשונה, ואינו מבדיל בשניה, ואם הבדיל בשתייהן, או לא הבדיל בשום אחת מהן יצא, אבל אם לא הבדיל בראשונה והבדיל בשניה אז השניה עלתה ראשונה לא עלתה

וצריך לחזור ולהתפלל עוד פעם בשביל השניה וכן הדין בעלה ויבוא, אם לא הזכיר בראשונה והזכיר צריך לחזור ולהתפלל, וכל זה כשעשה במזיד, אבל אם עשה בשוגג ששכח ולא הזכיר בראשונה אין צריך לחזור, הן בדין יעלה ויבא והן בדין ההבדלה הנזכר לעיל, וכל שכן אם אומר שבשניה נתכוון בפירוש לתשלומין דאין צריך לחזור, ויש אומרים דהבדלה שאני דכל שלא פירש בפירוש שהשניה לתשלומין צריך לחזור, ויש מחמירים יותר בהבדלה דאפילו פירש נמי צריך לחזור, הלכך הדין הוא אם שכח ולא הבדיל בראשונה לא יבדיל בשניה, ואם טעה חוזר על התפלה החובה של אותה שעה אבל של תשלומין הואיל והוכשרה הוכשרה: וכן מי ששכח או נאנס ולא התפלל ערבית ליל ש"ק, יתפלל שחרית שתיים ויאמר בשתייהן ישמח משה, והוא הדין במנחת שבת שיתפלל בשתייהן אתה אחד, זה הכלל כל תשלומין נתחייב כמו תפלת החובה של אותה שעה שמשלים בה, סימן לדבר ואורח שנתחייב אצל בעל הבית, צריך לאכול ממה שאוכל בעל הבית, ולא יבקש לאכול כפי המאכל שאוכל בביתו [ה"ע-שחזור להתפלל בתשלומים משום שלא הזכיר יעלה ויבוא יעשה תנאי של נדבה]:

[יג] אין תשלומין לתפלה בתפלת הסמוכה אלא למי שטעה או שכח או נאנס, אבל אם הזיד ולא התפלל אין לה תשלומים כלל [יתפלל ויעשה תנאי של נדבה]

[יד] מי שלא התפלל, מפני שסבור שעדיין ישאר לו זמן אחר שיגמור עסק שמתעסק בו, ובין כך ובין כך עברה לו השעה יש אומרים שאין לו תשלומין, לכך יתפלל תשלומין בתורת נדבה, ויתנה ויאמר אם אני מחויב להשלים בתורת חובה תהיה תפלה זו תשלומין של חובה, ואם אין אני מחויב להתפלל תשלומין של חובה יקבלנה השי"ת בתורת נדבה, ויזהר גם כן לחדש בה בשומע תפלה איזה דבר בקשה שאין רגיל לבקשו ברוב הימים וכן מי ששכח קודם שהגיע זמן תפלה ונשאר בשכרותו ולא התפלל, חשיב אונס ויש לה תשלומין, אבל אם נשכח אחר זמן תפלה שהיה יכול להתפלל קודם שכרות ולא התפלל, ונשאר בשכרותו עד שעבר זמן תפלה, יש מחלוקת האם יש לו תשלומים ולכן יתפלל תשלומים בתנאי כמו המקרה לעיל:

[טו] מי שהיה טרוד בצורך ממונו שלא יבוא לידי הפסד מן הקלן, ועל ידי כך הפסיד מלהתפלל יש לו תשלומין, אך ודאי לא טוב עשה להעביר זמן תפלה משום הפסד ממונו [ה"ע-גם שהיה טרוד כדי שלא יפסיד מזונותיו ורווחיו לצורך פרנסת ביתו וטוב שיעשה תנאי של נדבה]

[טז] אין מתפללין תפלת נדבה בשבת ויום טוב, ולכן כל היכא דהדין הוא שיחזור להתפלל בתורת נדבה, או היכא דאמרין תפלה יתפלל ויתנה, אין מתפללין כזאת בשבת ויום טוב, על כן היכא דחל ראש חודש יום ששי והוא יום אחד דוקא, ושכח להזכיר ראש חודש במנחה וזכר אחר שחשכה, וכן אם טעה במנחה דיום אחרון של חול המועד דבליילה הוא יום טוב, בכל זה לא יתפלל תפלת התשלומין משום דהדין בזה לחזור בתורת נדבה משום ספק אם חייב, ואין מתפללין נדבה בשבת ויום טוב:

[יז] הטועה ומזכיר מאורע שאר ימים בתפלה שלא בזמנה במידי דאין לו שייכות בזמן ההוא בדיעבד יש לסמוך על הפוסקים הסוברים לא הוי הפסק [ה"ע-יתפלל תשלומין על תנאי שאם לא חייב יהיה נדבה]:

[יח] אם לאחר שהתפלל התשלומין נזכר שטעה בתפלה ראשונה באופן שהדין הוא שצריך לחזור, חוזר גם התשלומין בתורת נדבה, חוץ משבת ויום טוב, דאין תפלת נדבה בשבת ויום טוב וכנזכר לעיל:

[יט] אם התחיל להתפלל על דעת שלא התפלל, ונזכר שכבר התפלל, פוסק אפילו באמצע הברכה, ולא מהני חידוש ושיחשוב בתורת נדבה, הואיל והתחיל בתחלה אדעתא דחובה, והוא הדין אם חזר על התפלה על דבר שאין צריך לחזור מן הדין בעבורו, ונזכר באמצע התפלה שטעה בדין הרי זה פוסק אפילו באמצע הברכה:

[כ] אם נתבלבל באמצע תפלתו ואינו יודע היכן הוא עומד, חוזר לראש התפלה, במה דברים אמורים אם נתבלבל עד שלא סיים שלשה ראשונות, אבל אם ברור לו סיים שלשה ראשונות כראוי ונתבלבל באמצעיות, דאינו יודע אם הוא עומד באתה חונן או בשאחיה, חוזר לאתה חונן, ואם ברור לו על ברכה מן האמצעיות שאמרה כהוון וחתם בה, אז חוזר לברכה שהיא אחר אותה ברכה שברור לו שאמרה כולה כהוון:

[כא] שליח ציבור שטעה בתפלת לחש באופן שצריך לחזור, יוצא ידי חובה במה שחוזר התפלה בקול רם, ואין צריך לחזור ולהתפלל בלחש:

[כב] בזמן הזה אין מתפללין נדבה דאין לב האדם מכוין יפה מראש ועד סוף, רק בספק מתפללין נדבה ומחדשין בה דבר

זהו הקדוש מתורגם

התינוק שידע לזהות שלא קראו קריאת שמע

רבי יצחק רבי יהודה היו הולכים בדרך. הגיעו לאותו מקום של כפר סג'נין, שָׁהָה שָׁם רַב הַמְנוּנָה סָבָא. הַתְּאָרְחוּ אֵצֶל אִשְׁתּוֹ, שָׁהָה לָהּ בֵּן אֶחָד קָטָן, וְכָל הַיּוֹם הָיָה בְּבֵית הַסֵּפֶר. אוֹתוֹ יוֹם עָלָה מִבֵּית הַסֵּפֶר וְבָא הַבֵּיתָה, רָאָה אֶת אוֹתָם הַחֲכָמִים. אָמְרָה לוֹ אִמּוֹ, הַתְּקַרְבּוּ לַבָּרִים הַעֲלִינִים וְתוֹרִיחַ מִקֵּם בְּרָכוֹת. קָרַב אֲלֵיהֶם, וְעַד שֶׁלֹּא קָרַב, חָזַר לְאַחֲרָיו. אָמַר לְאִמּוֹ, אֵינִי רוֹצֵה לְקָרַב אֲלֵיהֶם, שָׁהָרִי יוֹם זֶה לֹא קָרָאוּ קְרִיאַת שְׁמַע, וְכָךְ לְמַדּוּנִי, כֹּל מִי שֶׁלֹּא קָרָא קְרִיאַת שְׁמַע בְּעוֹנָתָהּ, הוּא בְּנֵדוּי כֹּל אוֹתוֹ הַיּוֹם. שָׁמְעוּ לָהּ וְתַמְהוּ, הָרִימוּ יְדֵיהֶם וּבְרָכוּהוּ. אָמְרוּ, וַיְדַאי כֹּךְ זֶה, וַיּוֹם זֶה הִשְׁתַּלְּמוּ יַחַד עִם חֲתָן וְכֻלָּה שְׁלֵמָה הָיוּ לְקִרְיָהֶם וְהָיוּ מִתְאַהְרִים לְהוֹדוֹ, וְלֹא הָיָה אֲדָם יוֹשֵׁב עִלְיָהֶם, וְאֵנָּה הַשְׁתַּדְּלוּ בָהֶם וְלֹא קָרָאוּ קְרִיאַת שְׁמַע בְּעוֹנָתָהּ, וְמִי שְׁעוֹסֵק בְּמַצְוָה - פְּטוּר מִמַּצְוָה. אָמְרוּ לוֹ, בְּנִי, אֵיךְ יִדְעָתָּ? אָמַר לָהֶם, בְּרִיחַ לְבוּשָׁם יִדְעָתִי כִּשְׁקָרְבָתִי אֲלֵיכֶם. תַּמְהוּ. [זוהר בלק דף קפז.]

אמרי חז"ל ה"כ הטוב מדרש רב נח פרשה לח אות ג רבי יוחנן פתח (משלי יז, יג): משיב רעה תחת טובה לא תמוש רעה משיבו, אמר רבי יוחנן אם קדמך משיב בעדשים קדמך בְּבֶשֶׂר, למה שהוא גָּמַל עֲלֶיךָ תַּחֲלָה. [וכן חובה תמיד להוקיר טובה לחברו ולהשיב לו טובתו] כתוב בתלמוד ירושלמי מסכת סוטה פ"ז ה"ד ר' אחא בשם רבי תנחום ברבי חייה [אם] למד ולימד ושמו ועשה והיתה ספיקה [אפשרות] בידו להחזיק [תורה] ולא החזיק הרי זה בכלל ארור. ר' ירמיה בשם רבי חייה בר בא [אפילו] לא למד ולא לימד ולא שמר ולא עשה ולא היתה ספיקה [אפשרות] בידו להחזיק תורה ובכל זאת החזיק [תורה] בידו להחזיק והחזיק הרי זה בכלל ברך. 49

לתגובות הערות: שלח 054-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 18:58

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 19:58

ר"ת: 20:32

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 599 28.4.2023 - ז' אייר תשפ"ג

וְזוֹ הוּמְשַׁעַר לְמֵה' צְדִיקִים וְבוֹאָ בּוֹ

פְּרִשְׁת - אַחֲרֵי מוֹת-קְדָשִׁים

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֹהֶרֶן בְּקִרְבָּתֶם לִפְנֵי ה' וַיָּמָתוּ (טז, א)

"למה נסמכה מיתת שני בני אהרן לפרשת יום הכיפורים, ללמדך שמיתת הצדיקים מכפרת כיום הכיפורים" (ירושלמי ב, א)

חז"ל אומרים כי בשעת פטירתו של רבי הקדוש נפלה פתקה מן השמים ועליה כתוב, כי כל מי שהיה באשכבתא דרבי מזומן לחיי רבי הובטחו לחיי עולם הבא? העולם הבא. ומאחר שכל מיתת צדיק מכפרת, מדוע דוקא בהלווית רבי הובטחו לחיי עולם הבא?

תירוץ מקורי על כך אמר הגאון רבי יצחק אלחנן ספקטור: ידועה היא מחלוקתם של רבי וחכמים, אם יום הכיפורים מכפר בין לשבים בתשובה ובין לשאינם שבים - כדעת רבי, או שמכפר רק לשבים בלבד - כדברי חכמים.

לפי זה כיון שמיתת צדיקים הושוותה ליום הכיפורים, לענין הכפרה, ודאי נחלקו רבי וחכמים גם בזו, שלחכמים אינה מכפרת אלא למי שבא לשמוע ההספד ומתעורר לתשובה, ואילו לדעת רבי מכפרת אף אם באו רק לחלוק כבוד לצדיק, ואינם שבים בתשובה בפועל.

להלכה הרי כלל נקוט הוא בידינו, הלכה כרבי מחבירו ולא מחבריו, וכיון שחכמים חולקים עליו נפסקה הלכה כמותם. לכן במיתת שאר הצדיקים, לא נתכפרו כל המשתתפים בהלוויתם, אלא רק אלו שהתעוררו ושבנו בתשובה, כהכרעת ההלכה.

אבל בפטירת רבי הקדוש עצמו, פסקו משמים לכבודו, כשיטתו, וירדה פתקה מן השמים לאמור כי כל מי שהשתתף בהלווייתו, גם אותם שלא נתעוררו לתשובה, "מזומן לחיי העולם הבא", כי כבר נתכפרו על כל חטאיהם, ואם לא ישובו לחטוא מובטח להם עולם הבא. (להתעדן באהבתך')

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, על הצדקה והאמונה

בעיירה שבה נולדתי בפולין, התרחש מעשה מופלא הקשור למצוות צדקה, וסבי היה מספר זאת פעמים רבות כדי לחזק בליבנו את האמונה הטהורה בבורא עולם. ידוע – ידעו כל עניי העיירה ונצרכיה, שכאשר ידפקו על דלתו של יהודי פלוני – יכניס האיש ההוא את מלוא חופנו בסל המטבעות שלו, וכל מה שיעלה בידו יימסר לאותו אביון.

כך נהג בקביעות עם כל נכא-רוח, שעמד על סף ביתו ופשט ידו לצדקה. ויהי הדבר לפלא. מה ראה על ככה לפזר את כספו לצדקה, הרבה יותר ממה שנתחייב על פי דין? הלכו אנשי העיירה לברר את סיבת הדבר, ומצאו שמעשה שהיה כך היה: היהודי ההוא היה איש תם וישר-דרך, שנקלע לבעיות קשות בפרנסת ביתו. בעצת אשתו הגיע אל אחד האדמו"רים וביקש עצה וישועה. הרבי אמר לו שישלח ידו במסחר, ויצא לשוק על מנת למכור את סחורתו. במה הרבי מציע לי לעסוק? – שאל היהודי. "במסחר בכובעים", השיב הרבי.

ללא אומר ודברים אסף היהודי התם את שארית כספו, מכר כל מטלטליו, רכש כובעים רבים ושכר עגלה שתסיעו ליריד השוק הגדול, על מנת שיוכל למכור את הסחורה. עומד מידענו בשוק עם כובעיו, ואין איש מתעניין בסחורתו. כך עוברות שעה ועוד שעה וכל הכובעים עדיין ברשותו. אגורה אחת לא נכנסה לכיסו.

בהגיע זמן מנחה, עזב האיש את כל כובעיו במקומם ואץ-רץ לחפש לו מנין לתפילה. בשובו אל הדוכן עם הכובעים, גילה שהגשם שירד זה-עתה הרטיב את כל הסחורה בצורה כזו, שאי אפשר כבר למכור ולו כובע אחד. גם עגלה לנסוע לביתו לא מצא, כי הרוכלים פנו כבר איש לביתו.

בלית ברירה, ובידעו שאין לו מה לחפש ביריד, שירץ את דרכו לפרשת דרכים על מנת למצוא עגלה שתסיעהו לביתו, וכשנזכר בעולליו הממתנינים לו בבית, והוא חוזר בידיים ריקניות, נקשו שינו זו לזו. בעודו ניצב בפרשת הדרכים, נשמעת לפתע קריאה של גוי, המבקש לראות את הסחורה המוצעת למכירה.

הגוי חיטט בין הכובעים, עד שאחד מכובעי הפרווה מצא חן בעיניו וביקש לקנותו. בעודו מושיט את היד לכיסו כדי לשלם את הכסף ליהודי, נדהם להיווכח שהארנק לא נמצא במקום, וכנראה אבד או נגנב ממנו. לאחר שחיפש וחיפש ולא מצא את הארנק, ביקש מהיהודי שימתין לו עד שילך לביתו ויביא עימו את הכסף.

מידענו הינהן ראשו לאות הסכמה, אך הודיע לגוי מראש שהוא ממתין לו רק עד שתבוא עגלה הנוסעת לעירו. זמן ההמתנה התארך והגוי לא חזר. בינתיים הגיעה העגלה המיוחלת והיהודי נסע לביתו.

בהיכנסו הביתה החל לפרוק בבושת פנים את מטען הכובעים מהעגלה. והנה, משהרים את אחד הכובעים, הוא מגלה... ארנק! האשה פותחת אותו, ומתוכו מנצנצת מרגלית יקרה. בעל הבית מרים את האבן ומפיו פורצת זעקת שמחה! בידי היה אוצר ענק ששוויו הון תועפות, וממנו אפשר להתפרנס במשך שנים רבות.

מה התברר? ברגע שהגוי התכופף כדי לחפש את הכובע המתאים לו, נפל הארנק עם המרגלית הטובה מכיסו. במקרה זה לא חלה על היהודי מצוות השבת אבידה גם מצד קידוש ה', כיון שלא ידע מי הוא הגוי. ברכתו של הרבי התקיימה במלואה.

מה שברור הוא, שאם לא היה היהודי מתאמץ ללכת לתפילת מנחה בעיצומו של היריד, לא היתה מזדמנת לפניו מציאה שכזו, שכן אז לא היו הכובעים נרטבים והוא היה נשאר בשוק עד סוף היום, מצליח למכור כמה כובעים, ושב לביתו עם כמה אגורות, ותו לא.

ידע יהודי זה להעריך ולהוקיר את החסד הגדול שעשה עימו האלוקים, ולאחר שהתעשר היה מחלק צדקה ביד נדיבה, וכל עני שהתדפק על דלת ביתו קיבל מלוא חופניים מטבעות כסף. (מתוך הספר 'מצוות בשמחה')

מעשה שסיפר רבי משה דוד טננבוים ז"ל יו"ד ועד הישיבות

בשנת תש"ה שהה רבי משה דוד טננבוים ז"ל, יו"ד ועד הישיבות, בחופשה בכפר פינס. באחד הימים יצא לטייל ברחוב הכפר, והנה לקראתו קיבוצניק שהציג את עצמו כחבר קיבוץ השומר הצעיר הסמוך. הלה ביקש ממנו לבוא עמו לקיבוץ, לטקס ברית מילה. היות שחברי הקיבוץ נמצאים בעבודה, ביקשו הקיבוצניק להצטרף כעשירי למנין. תחילה חשש שהקיבוצניק מהתל בו, אך לבסוף נעתר ועלה על הגיף בדרכו לקיבוץ.

בהגיעם למקום כבר נכחו שם יתר האנשים. מה נדהם ר' משה דוד לראות את אחד מחברי הקיבוץ, לבוש במכנסיים קצרות ונעול בסנדלים 'תנכיות', המתכוון לשמש כמוהל. הפתעתו גברה שבעתיים כאשר המוהל פתח את פיו לומר את הברכות, המילים התנגנו מפיו בהברה ויזניצאית מובהקת. המוהל מל את התינוק במומחיות וסיים את אמירת כל הברכות.

מיד לאחר הברית ניגש ר' משה דוד למוהל ושאל אותו מנין הוא יודע את מלאכת המילה. הלה סיפר שמוצאו מויזניץ בחוץ לארץ, שם הוא היה חסיד ויזניץ ושימש כמוהל בקרב החסידים, כאשר עלה לארץ התקלקל והפך לחבר קיבוץ השומר הצעיר, אך את אומנותו לא שכח והוא משמש כמוהל בשעת הצורך.

בתום האירוע ניגש לר' משה דוד אבי הבן ואמר לו: "יש לנו סבא זקן בבית ההורים אשר לא היה מסוגל להגיע לטקס הברית, אולי תוכל להיכנס לסבא כדי לאחל לו מזל טוב". ר' משה דוד נענה לבקשה ברצון. כאשר נכנס לחדרו של הסבא הזקן פגש אותו יושב על כסא גלגלים. ר' משה דוד התיישב לצידו והחל לשאול אותו מי הוא ומהיכן.

ר' משה דוד סיפר על עצמו שהוא מגיע מירושלים, משתייד לחסידי קרלין. בשומעו את דבריו נפעם הסבא ואמר: "אני מוכרח לספר לך דבר מה", וכך סיפר: "אני מוצאי מגרמניה, בהיותי שם הגיע פעם לביקור האדמו"ר מקרלין רבי ישראל זצ"ל, הינוקא, שהיה מכונה 'דער פראנקפורטער'. הרבי הגיע לגרמניה לצרכי ריפוי. בליל שבת שמעתי שישנו אדמו"ר בעיר. ביקורו של אדמו"ר בברלין היווה אטרקציה אמיתית עבורנו.

פניתי לחברי ואמרתי בואו נראה מה זה אדמו"ר. כבר אז היתה לי מכונית, לקחתי את חברי ונסענו יחד לכיוון בית הכנסת בו שהה הרבי. כאשר נכנסנו ראינו את הרבי יושב בראש השולחן מוקף אנשים. לפתע הושלך הס, הרבי פתח ואמר שבדרך כלל אינו נוהג לומר דברי תורה בשעת עריכת השולחן, אבל היות שהוא אורח כאן, אז לכבוד המארחים הוא יאמר דבר תורה. היה זה בשבת קודש פרשת קדושים, למרות שחלפו מאז עשרות שנים הדברים שאמר הרבי זכורים לי בבהירות כאילו הם נאמרו זה עתה. וכך אמר הרבי:

בתחילת הפרשה נאמרו מספר ציוויים: 'קדשים תהיו', 'איש אמו ואביו תיראו', 'את שבתתי תשמרו', 'אני ה'.

נשאלת השאלה מה הקשר בין הציוויים השונים. השיב הרבי: 'לחסידים שלי מספיק לומר מילה אחת - 'קדשים תהיו'. זה כבר מספיק להם בהחלט. אך יש אנשים שאי אפשר לדרוש מהם זאת, ומהם מבקשים 'איש אמו ואביו תיראו', היינו לכל הפחות תתנהגו כפי שהוריתם התנהגו. אך ישנו סוג נוסף של אנשים יהודים שהתרחקו עוד יותר, ומהם אף זאת כבר לא ניתן לדרוש. מיהודים אלה מבקשים - 'את שבתתי תשמרו'.

ואז התרומם הרבי מכסאו חבט בידו על השולחן והודיע: 'אך מכם יהודי ברלין אפילו זאת כבר אי אפשר לדרוש, אבל לכל הפחות תדעו - 'אני השם'!

דפיקת הרבי על השולחן נתנה לי דפיקה בלב. באותו זמן היתה לי בת שעמדה להינשא לגוי, עוד באותו שבוע חיסלתי את כל עסקי בגרמניה ועליתי מיידית לארץ ישראל. אם אתה רואה כיום - סיים הסבא את סיפורו - שנכד שלי נכנס לבריתו של אברהם אבינו, הרי זה כתוצאה מאותה דפיקה שנתן הרבי על השולחן בברלין - 'אני השם!'. (מתוך 'דרשו' - הרב רפאל ברלזון - מוסף שבת קודש קדושים תשע"א).

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל אֶהְרֹן אָחִידְךָ וְאֵל יִבְא בְּכָל עַת אֶל הַקֹּדֶשׁ (טז,ב)
ישנם שני אופנים להגיע לשמחת הלב: ע"י שתיית יין שנאמר (תהילים קד,טו): 'וַיֵּין יִשְׂמַח לֵב אָנוּשׁ'. והיין נכנס לגוף האדם דרך הושט. או ע"י לימוד תורה שנאמר (תהלים יט,ט): 'פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרִים מְשֻׁמְחֵי לֵב'. לכהנים נאסר להגיע לשמחה בבית המקדש ע"י שתיית יין אלא רק ע"י לימוד התורה הקדושה. רבנו ה"בן איש חי" הביא רמז נפלא לדבר: 'וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל אֶהְרֹן אָחִידְךָ וְאֵל יִבְא בְּכָל עַת אֶל הַקֹּדֶשׁ' המילה 'עת' בגימטרייה 470 כמניין 'קנה ושט', אלא יכול להגיע לידי שמחת הלב ע"י התורה הקדושה בלבד. (מדשן ביתך)

וְשַׁלַּח בְּיַד אִישׁ עֵתִי הַמּוֹדְבָרָה (טז,כא)
רבי משה הלברשטאם זצ"ל נסע פעם עם ילדיו לחברון, תוך כדי נסיעה, כשהיו בין קבר רחל לחברון, ביקש מהנהג לעצור בצד הדרך. ירד עם ילדיו ואמר להם, אתם רואים הר זה? כאן הוליכו את השעיר לעזאזל שכפר על עם ישראל בעיצומו של יום הכיפורים... הנכם ודאי זוכרים מה שלמדתם בחיידר שמי שהיה מוליך את השעיר לא היה מוציא את שנתו, הוא הגביה את קולו ואמר: ואף על פי כן הגמרא מספרת שתור גדול של יהודים חשובים רצו לעשות את השליחות הזאת! ומדוע? משום שהם רצו שבזכותם יכפרו עונותיהם של ישראל! בשלב זה פרץ בבכי, וכשהוא נשנק בדברו המשיך ואמר, "זכרו זאת, ילדים, זכרו זאת היטב! יש כאן מוסר השכל נורא! יהודי צריך להיות מוכן להקריב את נפשו ואת גופו כדי להיטיב עם חבירו.

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:
בעיה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה.
לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי.
לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה,
שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.
לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

אַזְרֵי מוֹת וְקִדְשֵׁים

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 731 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 620 שנה י"ג העלון מוקדש לע"נ דינה בת זיסקו ושרה - ט"ז איר ז"ל ד' איר תשפ"ג

999 פ 1899

אַחֲרֵי מוֹת - תוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

- א. אחרי מות נדב ואביהוא, ה' הזהיר את שבט הכהנים, על איסור כניסה לבהמ"ק ולקדש הקדשים-שלא בשעת עבודה.
- ב. סדר עבודת הכהן הגדול ביום הכיפורים (וכניסתו לקדש הקדשים ארבע פעמים, בהזיית דם הפר והשעיר, בקטורת, ובהוצאת המחטה) והקרבת קרבנות היום הקדוש.
- ג. דיני התענית ביום הכיפורים - (חמשה עינויים), איסור מלאכה, וכפרת החטאים.
- ד. עונש כרת לשוחט קדשים מחוץ למקדש וכן למקריבם שם. ה. מצוות קדושת ישראל:
 - א. איסור ההליכה בדרכי הגויים ובמנהגיהם.
 - ב. איסור להתחתן עם קרובי משפחה (מסויימים) - פרשת עריות.
 - ג. איסור העברת ילדי ישראל למולך (באש), ואיסור חילול ה'.

קִדְשֵׁים - תוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

א. מצוות ה' :

- א. לנהוג בקדושה. מורא אם ואב. שמירת שבת. איסור התבוננות בענייני הבלי עבודה זרה (כמו קריאת ספרי ע"ז). איסור מחשבת פיגול בקרבנות ונותר (בשר שנותר לאחר הזמן שמותר לאכול בו קרבנות). מתנות עניים בשדה (לקט, פאה) בכרם (פרט ועוללות). איסור גניבה ושקר. איסור שבועת שקר וחילול ה'. איסור הלנת שכר שכיר. איסור לקלל יהודי. איסור להכשיל בעצה שאינה הוגנת (וכן להכשיל בעבירה, ח"ו). החיוב לשפוט בצדק ולדון לכף זכות. איסור לשון הרע. "לא תעמד על דם רעך". איסור לשנוא יהודי. החיוב להוכיח את חבירו שחטא. איסור נקימה ונטירה. "וְאֶהְיֶה לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ". איסור כלאיים: בשימוש בבעלי חיים, בגידולי קרקע, ובבגדים (שעטנז). אשם שפחה חרופה. דיני ערלה: שלוש שנים אסורים הפירות החדשים בהנאה ובשנה הרביעית נאכלים בירושלים (בזמן המקדש, ובטהרה). "לא תאכלו על הדם". איסור חיזוי עתידות - תָּמִים תְּהִיָּה עִם ה'. איסור גילוח פאות הראש, איסור גילוח הזקן בתער. איסור לשרוט בבשר (בגלל צער אבלות) ואיסור קעקוע בעור. החיוב לשמור את קדושת ישראל והשבת. ומורא המקדש (לנהוג קדושה במקדש, ובבית הכנסת). אין לפנות אל האוב והידעוני (חוזי עתידות וכד' בכוח הטומאה). החיוב לכבד תלמידי חכמים וישישים. איסור לצער גֵר, ומצות אהבתו. איסור לרמות במשקל או במידה, ומצוה שהמדידה תהיה בצדק ובדקדוק.
- ב. עונשי עבירות (בפרשה הקודמת הוזכרו האיסורים ובפרשה זו העונשים. מכאן שאין עונשין אלא אם כן מזהירים):
 - א. עונש מעביר בנו למולך, ועונש מקלל אביו או אמו (א-כ, ד).
 - ב. עונשי איסורי העריות (המפורטים בפרשת אחרי) (כ, ח-כב).
 - ג. עונש בעל אוב וידעוני - רגימה באבן, ככל הנסקלים.
 - ג. שבח ישראל הקדושים לה' בכל מעשיהם, ובזה זוכים לארץ ישראל - ארץ זבת חלב ודבש.

השבת נקרא שתי פרשיות אחרי מות וקדושים. פותחת פרשת אחרי מות (ויקרא טז, א): "וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה' וַיָּמָתוּ". פרשת אחרי מות מציינת בתחילתה את מות שני בני אהרן, והיא נקראת ביום הכיפורים. ואף סדר עבודת הכהן הגדול ביום הכיפורים, כתוב ומתואר בפרשה זה. ומכאן אמרו חז"ל (מועד קטן כח.) **שכשם שיום הכיפורים מכפר על חטאי האדם, כך מיתת צדיקים מכפרת.**

הצדיקים במותם קרויים חיים, וכשם שבחייהם היו בבחינת אבן שואבת לכלל הציבור, כך לאחר מותם - שמותם מועלה על נס והכל מכבדים ומוקירים את זכרם. והוא שמצינו אצל בני אהרן שבחייהם היו צדיקים גדולים ונשגבים, ואף במותם נתקדשו והתעלו וכיוון שכך, זיכרונם עולה מידי יום הכיפורים וזוכים המה לכפר על חטאי עם ישראל. יש לנו לדעת שמצוה אינה ממיתה את האדם בשום פנים ואופן, שהרי כתוב על התורה הקדושה (ויקרא יח, ה) "וְחַי בָּהֶם", ואם בני אהרן מתו בקרבנות לפני ה', משמע שמעשם לא היה על פי דעת תורה הצרופה, ומכיוון שהקב"ה מדקדק עם צדיקים כחוט השערה (יבמות קכא:), נתבקשו המה לבית דין של מעלה. ברור הוא שאנו הקטנים אין בכוחנו להבין ולהשיג מה היה חטאם של בני אהרן, אך לימדונו חז"ל (עיי' אור החיים ויקרא טז, א) שנדב ואביהוא ביקשו לעצמם מדרגה גבוהה, בשעה שעדיין לא אחזו במדרגה הקודמת לה. וכפי שאדם מן השורה אינו יכול לשאת אבנים גדולות וכבדות בידי ועליו לשכור משאית שתוביל את הלבנים בכדי שלא יכרע תחתיו, כך להבדיל בני אהרן לא היו יכולים עדיין לשאת ולספוג את גודל הקדושה שביקשו לעצמם ולכך מתו. ויש לנו לדעת שבני אהרן לא נכנסו סתם כך לבית המקדש והקריבו קטורת לפני ה', אלא הם חשבו שמדרגתם היא כמדרגת משה ואהרן, והם מסוגלים להנהיג את העם לאחר מותם (תנחומא אחרי מות ו). וכשם שמושה דיבר עם ה' פנים בפנים, הם חשבו שגם ביכולתם לעשות זאת, ולא זו בלבד אלא שהם אף נדרשים לכך, ולכן ביקשו להיכנס אל הקודש פנימה ולהקריב קטורת לפני ה'. ומצינו בבני אהרן שאמרו - מתי ימותו שני זקנים אלו וננהיג אנו את העם במקומם (שם). וחלילה לומר שביקשו כבוד לעצמם, אלא הרגישו בעצמם שיש בהם כוחות רוחניים מיוחדים ויש להם לנצלם לצורך עבודת ה' והנהגת העם. אם כן כוונתם של בני אהרן הייתה כל כולה לשם שמים, אך חסרה מהם ההבנה העמוקה שעדיין לא הגיעה השעה להוציא את כוחם אל הפועל. קודם כל יש להם להתמלא בעצמם ורק לאחר מכן יוכלו להגשים את הכוחות הרוחניים המיוחדים שניתנו להם משמיא. וכן מצינו שלאחר מותם אמר הקב"ה לבני ישראל (ויקרא י, ו): "כֹּל בַּיִת יִשְׂרָאֵל יִבְנוּ אֶת הַשְּׂרָפָה אֲשֶׁר שָׂרַף ה'".

מלמד שלא הייתה עליהם קפידה מן השמים, ואף במותם נחשבו צדיקים גמורים, והראיה, שאנו מזכירים את מותם ביום הכיפורים, ומתחננים לה' שמותם יזכר לפניו ויעורר זכות על בני ישראל בעומדם בדין לפני ה'.

ללמדנו, מיתת צדיקים מכפרת, וצדיקים במיתתם קרויים חיים.

מאת א"ת

**"דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם
"קדשים תהיו פי קדוש אני ה' אלקיכם"**

(קדושים יט, ב) - מי הוא קדוש

עם ישראל לבדו קבל את היכולת להתקדש ולהיות עם קדוש. לא כן אומות העולם הטמאים מעצם הווייתם.

הם אינם יכולים להתקדש, אף אם ינהגו בכל מיני גינוני קדושה. "פי עם קדוש אתה לה' אלקיך בך בחר... להיות לו לעם סגולה מפל העמים אשר על פני האדמה" (דברים ז, ו). מעשה בישמעאלי שפגש את רבנו שלמה בנו של הרשב"ץ, הלא הוא רבנו שמעון בן צמח דוראן. פנה ואמר לו: "למדתי את כל התנ"ך וגם קראתי את פרשת קדושים שבה מצווה אתכם אלקיכם: 'קדשים תהיו', ותמנהני עליכם, אומרים אתם שהנכם קדושים, אם כן מדוע אינכם רוחצים את גופכם לפני התפילה, כמונו הישמעאליים"? שהרי מנהג ידוע אימצו לעצמם הישמעאליים - בטרם הם מתפללים הם רוחצים את ראשם, את זרועם ואת רגליהם.

בזאת שונים הם מן היהודים, אשר מקפידים בבוקר על נטילת ידיים בברכה, ובשאר התפילות, אם בא מן השוק ויודע שנגע במקומות המטונפים או המכוסים, צריך ליטול ידיים אך ללא ברכה.

נענה לעומתו רבנו שלמה: "אם תישבע לי נביא שלך שלא תכה אותי למשמע התשובה שלי, אענה לך".

נשבע הערבי. שאלו רבנו שלמה: "האם מותר לאכול תרנגול? - כן. וצפרדע? - אסור. וסרטן? - אוי ואבוי. שני המינים הללו אסורים באכילה למוסלמים".

"תמה אני לפשר הדבר", המשיך רבנו, "הלא התרנגול אין כמוהו נובר באשפתות, ובכל זאת אנו לוקחים ושוחטים אותו. ואילו הצפרדע והסרטן, שנמצאים כל היום במים, ובכל רגע מחייהם טובלים במקווה... נחשבים בעינינו למשוקצים". השתומם המוסלמי, אכן שאלה גדולה, מעודו לא חשב על כך. "התשובה פשוטה", יישב בן הרשב"ץ, "התורה אמרה שהם טמאים, ומכיון שכך לא יועילו להם כל מים שבעולם. אף אתם כיון שאתם טמאים, כל מים שבעולם לא יועילו לכם"... חרה אפו של הישמעאלי ואמר: "בן מוות אתה! אלמלא הייתי נשבע לך הייתי הורגך!"

הנביא ישעיהו מנבא בשם ה': "המתקדשים והמטהרים אל הגגות אחר אחר בתווך אוכלי בשר החזיר והשקץ והעכבר יחדיו יסופו נאום ה'" (ישעיה סו, יז) במי עוסק פסוק זה? מי הם המתקדשים והמטהרים? באר רבנו בחיי כי הנביא כוון דבריו לנוצרים ולמוסלמים: "המתקדשים" הם הנוצרים, שכאשר הם רוצים להתפלל הם מצטלבים ועושים את עצמם צדיקים וקדושים. מדברים רבות על אהבת האדם, ובפועל רוצחים. "והמטהרים" - הם הערבים, הרוחצים ידיהם ורגליהם וכל גופם כשהם מתפללים.

"אחר אחת בתווך" - רמז ליום המנוחה שלהם: המוסלמים שובתים ביום שישי, הנוצרים שובתים ביום ראשון, ואנחנו 'בתווך', ביום השבת שהוא ביניהם. ואם עדיין לא הבנו במה מדובר, אומר רבנו בחיי, ממשיך הנביא ומסביר: "אכלי בשר החזיר" - הלוא הם הנוצרים. "והשקץ והעכבר" - הם המוסלמים.

עליהם אומר הנביא (ישעיהו סו, יז): "יחדיו יספו נאם ה'" - הקב"ה ינקום משניהם.

[דורש ציון פר' קדושים עמ' שט]

**"ושמרתם את חקתי ואת משפטי אשר יעשה
אתם האדם וחי בהם אני ה' " (יח, ה) -**

סגולת האמת

מסופר בדברי רבותינו זיכרונם לברכה על אדם שבא לפני הרב והודה על רוב פשעיו וחטאיו: "העמקתי שאולה! מתבוסס אני בתהום וקשה הדרך חזרה. אך נפשי בשאלתי: יתן לי הרב תיקון אחד, דבר אחד - מוכן אני לקבל על עצמי". "אחד ותו לא" - ענה הרבי, "ניחא, יהא זה תיקונך. קבל על עצמך שלא לשקר לעולם", והסכים.

בערב, באו בני הכנופייה לקרוא לו שיבוא עימם לשוד וגנבה. כמעט נעתר להם ואז חשב: כשישאלוני היכן הייתי וכלום נטלתי חלק בפריצה, מה אומר? הן לא אוכל לשקר!... נמנע ולא הלך. עם הזמן החרימוהו בני החבורה ואט-אט נמנע מעוד ועוד עוונות ולבסוף שב לדרך הטוב והישר רק מתוך שמירתו על מידת האמת.

הגאון ר' רפאל דמרי זצ"ל מחכמי תוניסיה כתב בספרו "דברי חיים" על פסוק מפרשתנו: "ושמרתם את חקתי ואת משפטי אשר יעשה אתם האדם וחי בהם אני ה'".

"אתם" (כתיב חסר) - אותיות "אמת" - שע"י מידת האמת יזכה לשמור את החוקים והמשפטים וגם "וחי בהם" - יזכה לחיים ארוכים וטובים.

שמירה על מידת האמת משפיעה אושר וטובה הן ברוחניות והן בגשמיות לחיי העולם הזה ולחיי הנצח בעולם הבא.

"ויראת מאלקיך אני ה'" (יט, יד)

מספר רבי משה שטרנבוך שליט"א: שמעתי מפי רבי צבי הירש פרבר זצ"ל, שנסע ברכבת עם הגר"ח מבריסק, ובתוך כך נכנס לשם יהודי זקן. שאל אותו הגר"ח מהיכן הוא מגיע, והשיב כי חוזר מקאצק, שם הסתופף בצל האדמו"ר מקאצק זצ"ל (כנראה בנו של האדמו"ר הראשון מקאצק זצ"ל). וביקשו הגר"ח שיחזור על דבר תורה ששמע מפי האדמו"ר מקאצק, והשיב הזקן "הרבי ביאר מה שדרשו על הפסוק (דברים ו, יג) 'את ה' אלקיך תירא - לרבות תלמידי חכמים' - שגם תלמידי חכמים צריכים ליראה את ה', שהלא יש תלמידי חכמים שמדמים שאין צריך להזהיר אותם על יראת שמים, אך באמת אין הדבר כן, אלא אף הם צריכים להכניס בליבם פחד ה' ויראת שמים".

הגר"ח שמח והתפעל מאוד לשמע הדברים, ולא פסק כל הנסיעה מלקלס זאת, וחזר ואמר "אתם שומעים מה שהקאצקר אומר? גם ת"ח צריך יראת שמים! אוי כמה הוא צודק... גם תלמידי חכמים צריכים הרבה עמל כדי להשיג יראת שמים". וסיפר לי הרב פרבר זצ"ל שהתפעל מאוד איך הגר"ח עומד ביראה ופחד שמא אינו שלם ביראת שמים.

"לא תלך רכיל בעמך... " (יט, טז)

אסור לקטר על כלל ישראל, ומי לנו גדול ממשה רבינו שאמר "שמעו נא המרים" (במדבר כ, ז) ונגזר שלא יכנס לארץ ישראל, וכן ישעיה שאמר "ובתוך עם טמא שפתיים אנכי יושב" (ישעיהו ו, ה), נענש ונהרג ע"י מנשה, כמסופר בגמרא (יבמות מט:): כשמנשה מלך יהודה רצה להורגו, הזכיר ישעיהו שם ה' ונבלע בעץ ארז כדי להימלט ממנשה, הביאו הארז וניסרוהו, וכשהגיע המסור אל פיו מת, עונש על שאמר "ובתוך עם טמא שפתיים אנכי יושב". [ואוצרות התורה]

“בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט עַמִּיתְךָ” (קדושים יט, טו) – עין

טובה – כף זכות – סיפור

מעשה היה בשני מפעלים לנעליים שכל אחד מהם בלי ידיעת השני חיפש שווקים חדשים ולשניהם עלה הרעיון לנסות לשווק אותם באפריקה.

בעל אחד המפעלים שלח שליח כדי לבדוק האם זה מעשי והשליח שהגיע לשם שלח את ההודעה הבאה “כולם כאן הולכים יחפים אין כל סיכוי למכור נעליים”...

בעל המפעל השני שלח גם הוא שליח וגם הוא העביר הודעה בה נכתב “כולם כאן הולכים יחפים זו הזדמנות פז למכור כמות עצומה של נעליים”.

שְׁנַיִם רואים את אותו דבר ובכל זאת מסקנות הפוכות. למה? ראייה היא לא דבר “טכני”. עין זה לא רובוט שרק מצלם. העין רואה את מה שהלב חש והמסקנה בהתאם ללב ולא לראיית העין. וכדי להמחיש זאת ישנו סיפור על בחור ישראלי שנסע לבקר בפריס. יצא לרחוב וראה ילדה קטנה הולכת לבדה ולפתע התנפל עליה כלב מסוג רוטוילר (כמעט חית טרף). הבחור רץ אל הילדה ונלחם עם הכלב בידי בלבד מה שהיה כרוך בסכנת נפשות עצומה לעצמו ולבסוף הכלב נמלט מהמקום הילדה ניצלה והבחור נשאר עם שריטות בידיים.

מייד הגיעו עיתונאים ואמרו לו בחור כזה אמיץ מפריס חייבים לדווח בכל כלי התקשורת והכתורת תהיה “בחור פריסאי חירף נפשו והציל ילדה קטנה ממוות ודאי”.

אמר להם הבחור אבל אני לא מפריס. המשיכו הכתבים ואמרו לא נורא העיקר שאתה צרפתי ולכן נכתוב בכותרות הראשיות “גיבור צרפתי הציל ילדה קטנה משיני כלב טורף”. אמר להם אני לא מצרפת. אמרו לו לא נורא כיוון שאתה מאירופה נכתוב גיבור אירופאי הציל ילדה קטנה משיני כלב טורף”. אמר להם אני לא מאירופה. אז מאיפה אתה? אני מישראל! שמעו הכתבים והלכו.

למחרת היו הכותרות בעיתונים “בחור מישראל הרג כלב של ילדה קטנה”. ועל זה נאמר מי שלא רוצה - לא רואה.

לעם ישראל שלוש תכונות “רחמנים ביישנים וגומלי חסדים”. ג' התכונות הן מקשה אחת. כדי לגמול חסד צריך “הקדמה” שיהיה רחמן שמשמעותו רואה את צרת השני אך מצד שני צריך להיות גם ביישן שזה האדם שלא רואה את עצמו.

מי שיש לו את שתי התכונות הללו - יהיה גומל חסד שנותן לשני. איזה חסד עושים עם השני? הנתניה לשני היא לראות אצלו טוב “עין טובה”. זו מצוות עשה המפורשת בתורה בפסוק “בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט עַמִּיתְךָ” ופירש רש"י, “הוי דן את כל האדם לכף זכות”.

מצווה זו מלבד חיוניותה לקיום יחסי אנוש בין בני האדם, שהרי רוב הבעיות המחלוקות והמריבות, נובעות מחוסר ראייה נכונה ועין טובה כלפי האחר, יש בה גם סגולה ומעלה גדולה לאדם, וכמו שהביא רבי חיים שמואלביץ (שיחות מוסר) עצה נפלאה לזכות ביום הדין לפי דברי חז"ל (שבת קכז:): **שהדן את חבירו לכף זכות, דנים אותו לכף זכות.**

ואיך מגיעים לרמה כזו של הסתכלות על השני? נתן לנו רבי יחיאל מקוזמיר זצ"ל עצה נפלאה שהוא למד אותה מדיוק בדברי המשנה במסכת אבות.

נאמר שם (פ"א, מ"ו) “הוי דן את כל האדם לכף זכות” מדוע לא כתב התנא “הוי דן את האדם” מדוע הדגישו חז"ל “את כל האדם”, ללמדך שהדרך לדון את השני לכף זכות, זה

לראות את כולו! לראות את כל הצדדים שבו, לראות את כל הסיבות והמסובבים למעשיו! רק כך נוכל לדון אותו לכף זכות, שהרי אם כל חטאת של ראיית מעשהו של האדם באופן שלילי, היא ההסתכלות הצרה על המעשה כמות שהוא מבלי לבחון את כל המצב שהיה בו האדם בעת עשיית המעשה, ומבלי לראות את הסיבה והמסובב למעשהו, רק כשנדון את ‘כל האדם’ מכל בחינותיו ומצבו, אז נראה שברוב הפעמים הרי הוא צודק וצדיק ולא אשם ורשע!

נפלא למתבונן - בא נסתכל בכל אדם את כל האדם, את כל צדדיו ומצביו, ובודאי נמצא בו ‘כף זכות’!

“בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט עַמִּיתְךָ” (קדושים יט, טו) – סיפור

סיפור הגר"י זילברשטיין שליט"א: בתקופה שבה כיהנתי כרב בבית הכנסת הגדול בחולון, פנו אליי מתפללים וטענו כי מכיסו של החזן שעבר לפני התיבה בתפילת מוסף של שבת נשמע קול צלצול מטבעות! כיצד ייתכן שחזן ירא שמים יעז לעשות כן בשבת? תחילה לא האמנתי לדבריהם, אך משהתקרבותי אל החזן נדהמתי להיווכח בנכונותם... לא היתה ברירה אלא לגשת אליו ולברר את העניין.

שאלתי אותו: אולי כבודו לבש בטעות את מכנסי החולין שלו? מיד לאחר מכן התברר לי עד כמה יש ללמד זכות על בני ישראל; מטבעות אלו, הוא קיבל כקמיע מרבי איציקל מאנטוורפן זצ"ל, וכיוון שהקצה אותם לסגולה ולשמירה ועשה בהם מעשה לשם קמיע, אין כל איסור בנשיאתם בשבת. יש אומרים כי לכך ברא הקב"ה מציאות של 'ראש עקום', כדי שנוכל באמצעותו לדון כל אדם לכף זכות.

[‘טובך יביעו’ - אוצרות התורה]

“וְחִלַּלְתָּ אֶת שֵׁם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי ה'” (יט, יב)

עד כמה חמור עוון חילול ה' נוכל ללמוד מן השאלה הבאה: ת"ח אחד שאל את הגר"י זילברשטיין: בנו הגה רעיון לקראת הפורים להתחפש ל... נכה בכסא גלגלים ל"ע.

ניסיתי לשכנעו שזה לא יפה, אבל הבן מתעקש. האם להתיר לו לעשות זאת או לא? הרב השיב שהדבר אינו ראוי, והביא ראיה מה"תפארת ישראל" בסוף מסכת פאה, (פרק ח' משנה ט'), וז"ל: “וכל מי שאינו לא חגר, ולא סומא, ולא פסח, ועושה עצמו כאחד מהם, אינו מת מן הזקנה עד שיהיה כאחד מהם. הוא נענש בכך שהמעט כבוד שם שמים כאילו ברא בעל מום יותר בעולם. והרי הרואה בריות יפות צריך ליתן שבח לשמו יתברך, וזה כפוי טובה”. עכ"ל.

“לא תַעֲמֹד עַל דַּם רֵעֶךָ” (יט, טז)

כתב ה'חזון איש' (קובץ אגרות ח"ג ס"ג): מי שאין באפשרותו להציל חברו, חייב להתפלל מצד 'לא תַעֲמֹד'. ויש לעיין האם מי שאינו מתפלל על חולה עובר על 'לא תַעֲמֹד עַל דַּם רֵעֶךָ', וכן עד כמה השיעור שיצטרך לאסוף שמות חולים ולהתפלל עליהם? ומשמע מהפוסקים שעיקר החיוב הוא שכשיהודי בצרה ומבקש שיתפללו בעדו - אין להתעלם מבקשתו, והגר"ח קנייבסקי זצ"ל (משנת פיקוח נפש עמ' רע"ח י"ד) כתב שלהתפלל עבור חולה הוא חסד, ויש בזה משום ר' לא תַעֲמֹד על דם רֵעֶךָ.

[משיב כהלכה]

פסח שני - פתח שני!

פסח שני - צדיקי הדורות האריכו למענינים בגדול סגולה וקדושת יום 'פסח שני' שיחול השבוע ביום השישי. דורשי רשומות רמזו בשגב מעלתו: 'פסח שני' - 'פתח שני' לשון נופל על לשון. כאשר למדנו מהאי יומא עילאה שאין שום יאוש בעולם כלל, ואפילו אם נסגר פתח הראשון ונפל האדם ונכשל חלילה, כאותם שהיו טמאים לנפש אדם או בדרך רחוקה מהש"ת, הרי לא אפסה תקוה ותמיד ניתן לפתוח 'פתח שני'!

"וְתָרָא אֶת עֵינָי אֲבֹתֵינוּ בְּמַצְרַיִם וְאֵת זְעָקָתָם שְׂמַעְתָּ עָלַי יְיָ סוּף. וְתַתֵּן אֶתֶּת וּמַפְתֵּיחַ בְּפִרְעָה וּבְכָל עֲבָדָיו וּבְכָל עַם אֲרָצוֹ וְגו', וְתַעֲשֶׂה לָךְ שֵׁם כְּהַיּוֹם הַזֶּה" (נחמתי טו, ט).

הדקדוק מבואר בלשון הכתוב "ותעש לך שם כהיום הזה", מהו 'כהיום' בכ"ף הדמיון, ולכאורה אם המכוון הוא ליום יציאת מצרים שורש עם סגולה, היה לו לומר 'ותעש לך שם כ'ביום' הוה ומהו 'כהיום' הוה.

ועל דרך הפשט פירשו בו הפשטנים שהכוונה שעשית לך שם גדול שמחזיק עד ימינו את - 'כהיום הזה'.

ברם בדרך הרמז רמזו בו להאי יומא עילאה דפסח שני, שהוא יום 'כהיום הזה', בדומה לפסח הראשון, ולכן נאמר בכל הדמיון שהוא דומה כפסח ראשון.

ובדוקא מזכיר כאן הכתוב את 'פסח שני' יותר מן הראשון, כאשר נאמר זאת בדורות אחרונים שלאחר יציאת מצרים שמספר הכתוב מאותם ניסים ונפלאות ברבן כדי למשוך מהם קדושה וחיות אף לדורות של גלות והושך.

וכלפי השפעת ימי הגלות יותר משפיע הפסח השני מן הראשון, כי הראשון ניתן בדרגות גבוהות נשגבות ולאו כל מוחא סביל. אבל השני ניתן לאנשים 'הטמאים' לנפש אדם, מלשון חיסרון שבנפש, או שהם 'בדרך רחוקה הרומז לדרך גלות קשה ורחוקה... - ואף על פי כן מתוך שנצטעק אל ה' למה נגרע! נזכה לפתוח 'פתח שני' ולהמשיך כוח פסח שני דון שניתן לאנשים טמאים ורחוקים ובגלות יותר קל להתחבר בשפע קודש דידיה. ולכן רומז 'ותעש לך שם כ'היום' הוה, כעין היום הזה, שהוא יום של פסח שני, שבו ניתן יותר להתחבר בשם קדשך הגדול והנורא.

כאשר פושט להדיא בזה הקדוש כלפי האי יומא עילאה, ולה"ט ברעיא מהימנא פרשת בהעלותך (ח"ג קנב): "מאן דבעי למחמי למטרונותא יכיל למחמי, כרוזא כרי: כל מאן דלא יכיל למחמי מטרונותא, ייתי ויחמי עד לא ינעלוך תרעיה. אימתי כרוזא כרי, בארבעה עשר לירחא תניינא דהא מתמן עד שבעה יומין תרעין פתחן, סמאן ולהלאה ינעלוך תרעי, ועל דא פסח שני, עכ"ל.

'פסח שני' - 'פתח שני'!

פתח רבינו ואמר, האי יומא עילאה של 'פסח שני' בא ללמדנו שאין שום יאוש חלילה וחלילה, גם אם נפל האדם כשיזעק 'למה נגרע' יצא 'פתח שני' לישועה ולנחמה. על דרך שאמר האדמו"ר הזקן מגור בעל 'אמרי אמת' זצוק"ל, בשם אביו השפת אמת זצוק"ל, שמידה זאת למדנו מיהודה בעת שנלקח מהם אחיו בנימין, והלא הוא לקח הערבות עליו לייבא משני עולמות בזה ובבא, ואף על פי כן לא אמר נושא ח"ו, ותיכף 'ויגש אליו יהודה' (בראשית מד, יח) לתפלה ולמלחמה בעדו.

כיוצא בדבר למדנו מכנוד חזקיהו המלך, כאשר בא אליו ישעיה הנביא בדבר ה' כי מת אתה ולא תחיה, אמר לו (ברכות י.) בן אמוץ, כלה נבואתך וצא כך מקובלני מבית אבי אבא, אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים ויסב חזקיהו את פניו אל הקיר ונושע בתפלתו ונפתח לו 'פתח שני' בדבר ישועה ורחמים.

הרה"ג המפורסם רבי יעקב גלינסקי מגיד מישרים זצ"ל, עלה מגולת סיביר לארץ הקודש כשכולו שבור ורצוצן בטופ ובנפש, בנסים ונפלאות גדולים שרד עם, כאשר כמה פעמים רק כפסע היה בינו למות, רחמנא ליצלן.

בהגיעו ארצה בודד וגלמוד, אחר החורבן הנורא של בית ישראל בארצות אירופא בדם ואש ותמרות עשן, היה נראה בעיניו שזוהו סוף העולם! ואין לו עוד שום תקווה חלילה לא בגשמיות ולא ברוחניות. הוא התהלך כך בייאוש קודר כשאינו יודע אנה יפנה, ומה יעשה עם החיים הללו שהוענקו לו בעל כורחו מן השמים במתנת חנם.

יום אחד הגיעה שמועה לאוזניו, שבעיר התורה 'בני ברק' יצ"ו מתגורר

גאון זקן, צדיק קדוש ונשגב, ה"ה מרן החזן איש זצוק"ל, אשר בחוריו חמדו צעירי הצאן מוצאים פורקן לנפשם בביתו נאוה קודש, והוא מורה את דרכם ומאיר נתיבותיהם כאהבת אב לבנו, ובפרט לאותם בחורים גלמודים ניצולי השואה.

הוא קם תיכף ונסע אל החזן איש, שם בקודש פנימה פרק את אשר עם לבבו זה עידן, הוא מירד בבכי ודיבר הרבה מרוב ייאוש ותסכול, וסיים במילים כאבות וחדות: אני מיואש מן החיים! - רחמנא ליצלן.

החזן איש הקשיב היטב לכל דבריו, והמתין במתינותו הידועה עד שסיים לפרוק את כל אשר על ליבו, ולאחר מכן הרגיעו וניחמו בדברי ריצו ועידוד. כשנגע מעט פנה אליו החזן איש ברוב חיבה ואהבה, ואמר, שוב נא בחור יקר, הלא בן תורה אתה! הבה אספר לפניך ענין דין תורה מיוחד שהגיע אל שולחני כאן היום משמו של גאון ישראל רבי יצחק אלהן זצ"ל. - והרי מאמינים אנו בטיב ההשגחה פרטית העליונה שבכל צעד ושעל, ואין לי שום ספק שחיבור שני המקרים אצלי בזה היום, אותו פסק דין עם הגעתך אתה הנג, קשורים יפה זה בזה, ויש די באותו 'דין תורה' סבוך לפתור גם את בעייתך הקשה.

ו' יענקלה נדרך מיד, שכלו ההרף החל מחשב חשבונות ולהעלות תהיות... במה דברים אמורים? כיצד מתקשר הוא עם איזה 'דין תורה' מסובך שאיננו שום צד בנידון? ואיך יהיה בכוחו של 'דין תורה' לפתור את מבוכתי, ולהעלותו מייאשו ורגונו העמוק?

והחזן איש החל בסיפורו:

יהודי נכבד ממדינת הים העוסק ביבוא של סחורות מובחרות ויקרות ממדינות רבות כדי לשווקן במקומו ובארצו, נוהג היה מדי כמה חודשים להפליג או הוא בעצמו או אשתו בנסיעת עסקים חשובה למדינה רחוקה. לאחר שעיקרי הדברים תואמו מראש, יצא להח"ל כדי לעמוד על 'טיב הסחורה' מקרוב ולגמור ולהתחם את כל פרטי העסקה. בתקופת שהייה קצרה יחסית סדרו את הכל על הצד היותר טוב, התמו חזרו, קבלו את הסחורה והעבירו תשלום, ארזו אותה היטב בקפידה, ושלחוה בספינת משא אל ייעודה.

בכל מסע שכזה יש צורך להצטייד עם הרבה 'מוזונים' (קעס) כאשר 'רטיסי' אש"ר ל'מנינים' עדיין לא היו באותם ימים ובשטרתי חוב וכדומה לא ניתן להשתמש במדינות זרות.

והנה הגיעה אשת הסוחר בנסיעת עסקים שגרתית כדי לסגור כמה עסקאות ענק, במאתחתה החזיקה 'ארנק' תפוח מלא וגדוש במצלצלים רבים טבין ותקילין.

והי בדרכה לפגישה עסקית אחת מני רבות איהרה בכמה דקות אל היעד, ובריצתה אל מגדל המשרדים מעדה ונפלה ל'ע. נוצרה שם במקום מהומה קטנה, תוך מספר דקות הגיעו כוחות הצלה ורופאים אשר ערכו לה בדיקות מקיפות ובחסידי ה' יצאה רק עם כמה מכות יבשות ולא נצרכה לאשפוז, והיא שוחררה לדרכה.

זמן רב לא היה לפניו, היא התיישבה למנוחה קצרה, לגמה כמה כוסות מים ויצאה כמתוכנן אל הפגישה החשובה.

הפגישה התנהלה כסדרה למישרים, כל הפרטים אושרו, אולם עם הגעתה לשלב הגמר של חתימת החוזה והתשלום הושיטה את ידה אל התיק-צד כדי להוציא מתוכו את ארנק ויעינה חשכו - התברר שבעת הבלגן הגדול שבנפילתה גלש התיק מכתפה על הארץ, וכנראה השתחל הארנק היקר החוצה, רק עתה תפסה לתדהמתה שהארנק איננו!

היא החלה לרוץ חיש מהר חזרה אל אזור האירוע, חיפשה היטב בכל פינה אך הארנק נעלם ואיננו, כמי שבלעה אותו האדמה.

עולמה חשך בעדה, היה בו באותו ארנק הון עתק, שברובו הגיע מהלוואות ומשכנתאות שנצרך הסוחר להסדיר טרם נסיעתה, כדי שיהיה בידיה מן המוכן במזומן לתשלום כל העסקאות. והנה עתה צרתם כפולה, לא די שכל העסקים נעצרו, וכל התנהלות המסחר במחצית השנה הקרובה תקועה עוד נחתה עליהם עתה גם צרת החובות והנושים. - בתוצאת בדיקת הנתונים מדובר היה בפשיטת רגל נמורה (באנקראט) השם ירחם!

הסיכויים למצוא את הארנק במרכז עסקים הומה שאפו לאפס, לא היה לה שום ספק שגנב ממולה הודדו והרים את הארנק הכבד ותחבו היטב עמוק אל כיסו, היא כבר היתה לאחד ייאוש!

ברם בשיחותיה עם בעלה שבחוף לארץ, אמר הוא שעדיין אינו נחפו להתייאש, הוא חלק על קביעתה שהכסף אבוד לאחר ייאוש, וביקשה לטרוד עוד בחיפושים.

בפיק ברכיים ניגשה אפוא האשה שוב אל המרכז המסחרי, תלתה כמה מודעות פה ושם על ארנק שאבד, רק כדי לקיים את רצון בעלה, ובליבה פנימה לא תלתה שום תקווה במודעות הקטנות

הפסח בעמוד הבא <

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

הכל מן השמים

ססתי לחו"ל לזכות יהודים להיות שותפים במצוות הכנסת כלה.

משהגעתי לחו"ל שכרתי את שירותו של 'דרייבר' שתפקידו להסיע אותי לכתובות של יהודים ששומחים לתרום למטרה זו, ובתמורה הדרייבר מקבל אחוז מסוים ממה שאצליח לגייס. זה הסדר נוח מכיוון שאין כאן סיכון כלכלי, אם הצלחתי לקבל תרומות מה טוב ואם לא אז לא קרה דבר ולא נכנסתי לחובות...

התחלנו יום עבודה בנעימות ובכל פעם הנהג מוריד אותי בכתובת אחרת.

אני יורד נוקש בדת ונושא תפילה שיפתחו לי, ואם כבר פותחים אז שיתנו מתנה הגונה וכן על זה הדרך.

אלא שפתאום ראיתי בית ומשהו בלב שלי משך אותי לאותו בית, בקשתי מהדרייבר שבבקשה יעצור לי ליד הבית ההוא, הדרייבר סירב באומרו שהוא מכיר את בעל הבית הזה והוא לא יתן כלום, וגם אם כן אולי חמש דולר אצליח לקבל וחבל על הזמן שלנו...

אבל בכל זאת הרגשתי קול פנימי שאומר לי שאני חייב לרדת שם ולכן התעקשתי לרדת. הנהג כעס עלי מאוד ואמר שאם אני מתעקש אז אין הוא חפץ לעבוד איתי יותר.

הוא הוריד אותי בכתובת בחמת זעם, ירדתי ונקשתי קלות בדת, יהודי חביב פתח לי את הדלת והזמין אותי להכנס לסלון. הוא התנצל על הבלגן והסביר שבדיק עברו דירה...

תוך כדי שיחה הוא נזף בבנו בן החמש שירד מהשולחן, שם בנו כשם סבי הצדיק, לשאלתי אם יש קשר לשם סבי, השיב שהיה קשור מאוד לסבי, לפתע הוא התרגש מאוד ואמר שלא מזמן הבטיח סכום הגון לצדקה לנכד הצדיק שיזדמן לו. עכשיו שהתברר לו שאני נכד ישיר הוא נתן לי סכום הגון מאוד מה שהציל אותי ונתן לי לחתן את ביתי ברוח ב"ה.

יצאתי מרוגש והתקשרתי לנהג. אבל הנהג ענה לי בעצבים שהוא עזב ולא מוכן לעבוד איתי יותר. שאלתי אותו מה אני חייב לו על היום. הוא זרק סכום ששלחתי לו בהמשך ובוה נשאר כל סכום התרומה עבורי בשלימות...

ראיתי שגם אם נגזר על השני לא להרוויח אז הקב"ה גורם לו לברוח מהכסף... בעל המעשה:ב.ש.

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזמן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס נפקס: 15326517922

כאשר מפורש תקנו לפנינו אנשי כנסת הגדולה בתפילת העמידה: "על חיינו המסורים בידך, ועל נשמותינו הפקודות לך".

והוא הבעל הבית הרי החליט שאין כאן מקום ייאוש, שהרי העניק לך את החיים בניסי ניסים רצופים כל העת.

החיים אינם 'שלך' ואינם בידך, 'על כרחך אתה חי' (אבות פ"ד מ"ב), הנשמה גם היא אינה שלך ואינה בידך, הכל רק בתורת 'פיקדון' אצלך. ואם כן מי שמך לאיש להתערב ולהחליט בדעתך אם יש כאן ייאוש או לא... עליך רק למלא תפקידך,

ולעשות מלאכתך נאמנה כשור לעול וכחמור למשא! (עב"ז ה:). שנים רבות לאחר מכן היה הגאון רבי יעקב חזון בדרשותיו על טיב מעשה מופלא זה, בהעידו שהחזון איש בקדושתו חולל בו מהפכה אדירה! הוא יצא מביתו כאיש אחר לגמרי, והרגיש שפתח לו הרב בקדושתו 'פתח שני'! אל החיים ומאו נרתם בכל כוחותיו ובכל מרצו וכישרונותיו למלא את התפקיד בנאמנות.

ואכן זכה בזכות גישתו זו, שאין הוא אלא כחיל העומד על משמרתו של מלך, להגיע למדרגות רמות ונשגבות בתורתו ובעבודתו ובמידותיו, והתקבל בכל הפצות ישראל לשם ולהפארת. פתח שני

מעשה מופלא סיפר לי איש נאמן מארצות הברית. באחד מפרברי העיר 'צ'ו יורק' רבתי התגוררה משפחה נכבדה שבנם הבחור הגיע לעונת השידוכים ומשום מה לא נמצא שידוך הולם עבורו.

המדובר היה בבחור מוצלח מאוד, עילוי וכליל המעלות, גם המשפחה היתה משפחה אמידה, והם חיפשו רבות את השידוך המתאים עבורם אך הישועה לא נראתה באופק, הבחור כבר התגרם והתקרב אל המחצית השנייה של העשירייה השלישית בחייו... ושידוך אין!

ההורים לקחו זאת מאוד לליבם אבל הבחור מצד עצמו לא נשבר ולא התייאש, הוא המשיך לשקוד על תלמודו בהתמדה רבה וניחם את הוריו בכך שכנראה עדיין לא הגיע הזמן. והנה הגיעה לפתחם הצעת שידוך אחת מן העיר מונטריאול שבקנדה הרחוקה, ולאחר שערכו בירורים שונים נראה היה שזוהו אכן שידוך מתאים מכל הצדדים, והוחלט שעליהם לנסוע מונטריאול ולבדוק מקרוב את ההצעה המדוברת.

את הנסיעה נעו יורק למונטריאול הם העדיפו לעשות ברכב ולא בטיסה, מדובר בנסיעה ארוכה מאוד שמתפרסת על פני כמה שעות. - הם חיפשו אפוא נהג מתאים [דרייבר] שיקח אותם במכוניתו הלך ושוב. ואכן נמצא האיש המתאים יהודי ירא ושלם המוכר להם נעו יורק אשר קובע עתים לתורה, ולפרנסתו משמש כדרייבר לאחינו בני ישראל.

הם התקשרו עם האיש סיכמו עמו על המחיר, ויצאו אל הדרך.

האלו... והנה להפתעתה הגדולה, כעבור מספר ימים הגיע יהודי חרדי ירא ושלם אשר בהשגחה פרטית מן השמים עבר בדיוק באותה עת באזור, והוא מצא אכן את הארנק עם כל הסכום הענק שבתוכו. ברם אליה וקוץ בה, בחיזונו אברך תלמיד חכם אב למשפחה ברוכת ילדים טען לעומתה שמציאה כזו במרכז השוק ההומה הרי יש בה בלא שום ספק ייאוש בעלים, והלא הלכה פסוקה היא בכל כהאי גוונא: "הרי אלו שלוו". - מן השמים שלחו את הארנק דווקא אלי, טען האיש, כאשר צריך אני לחתן כמה מילדי שכבר הגיעו לפרקם ואיני מחויב להשיב האבדה!

האשה לא האמינה למשמע אוננה הייתכן? נזדעקה, הרי כל עתיד רכושנו ועסקנו תלויים בו בארנק זה! וכיצד יתכן לקחת כך בשאט נפש סכומים אדירים שכאלו? אך המוצא מתעקש, אתם את בניכם תוכלו עדיין להשיא בכבוד גם בהעדר ארנק זה... ואילו אני זקוק לו הרבה יותר, ואיני מוותר על המתנה הגדולה שהעניקו לי מן השמים! כאשר הלכה פסוקה וברורה לפנינו: "הרי אלו שלוו".

לאחר דין ודברים סוכם בנייהם להביא את המקרה החמור בפני גדול הדור מרן רבי יצחק אלתרן ספקטור מקובנא זצוק"ל, וקיבלו עליהם שניהם בקנין כנהוג את דעתו דעת תורה בלב שלם וכאשר יורה כן יעשו.

בהיכנסם אל הרב שטח התלמיד חכם המוצא את טענתו, שבהיות אבדה זו ברורה במצב שלאחר ייאוש בעלים הרי אלו שלוו! רבי יצחק אלתרן הקשיב לכל פרטי המעשה בכובד ראש, פנו הרציני מאוד, והוא שקע כולו בהרהרה של תורה הקדושה, לפתע נעדר ממחשבותיו ובאור נהיר על פניו, פסק הלכה ברורה בדבר: קיימא לך, החל הרב מרצה את פסקו הנפלא "כל מה שקנתה אשה קנה בעלה" (גיטין ע"ג) אשה זו שאיבדה את הארנק איננה הבעלים על הכסף, כי אם בעלה היושב במדינת הים. והנה בעובדה זו שלפנינו הבעל לא הסכים להתייאש, הוא טען בבירור שעדיין יש לטרוח ולחפש אחר האבדה, רק האשה המאבדת היא זו שהתייאשה, אין היא אלא כמו שליח בדבר, ואיננה בעלת הבית להתייאש, בעל האבדה לא התייאש! - ומכיון שכן נמצא אפוא שנשטט כאן כל יסוד ייאוש בעלים שעליו נבנה דין 'הרי אלו שלוו', ואם נפל היסוד נפל הבנין, והרי מחויב אתה להשיב את כל האבדה לבעליה, עד פרוטה אחרונה.

[ואף אם היה מוכח הדבר בבירור שמצב האבדה מצד עצמה היה בעל כרחו לאחר ייאוש, ענין 'נשטטה בזוטו של ים ושלוליתו של נהר' (ב"מ כ"ד:) שאין מועיל בה מה שיאמר בעל האבדה שאינו מתייאש. - הרי בעת שמצא את האבדה עדיין לא נודע לבעל כלל מאבדתו, והרי זה 'ייאוש שלא מדעת', דקיימא לך (שם כ"ב:) כאביי בע"ל ק"ם דלא הוא יאוש, והרי זה חייב להחזיר ודוק].

זי איז ניט קיין בעלביט זיך צו מייאש זיין! (אין היא בעלת הבית להתייאש!) פסק רבי יצחק אלתרן. לא בכדי שלחו אותך היום לכאן - סיים מרן החזון איש את סיפור הדין תורה שהגיע לשולחנו באותו יום בפני הבחור ר' ענקלה המיואש שלפניו.

זו ביזט ניט קיין בעלביט זיך צו מייאש זיין! שומע אתה ר' יעקב את פסקה של תורה? זו היא דעת תורה אף בכל שכינא בזה, הבעל הבית ורק הוא לבדו יכול להחליט על ייאוש! חייך אינם שלך ואינם בידך, זו ביזט ניט קיין בעלביט זיך צו מייאש זיין!

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט

בהגיעם למונטריאול העיר החלו תיכף בסדרת בירורים מעמיקים ואף בפגישה עם המדוברת עצמה. אולם לאחר הפגישה הגורלית הופתעו לקבל תשובה שלילית מן הצד השני, שכנראה החליטו שאין זה שידוך מתאים עבורם וההצעה ירדה מן הפרק.

תיכף יצרו קשר עם הדרייבר שכפי המסוכם ביניהם נכנס לבית מדרש המקומי וישב כמה שעות באוהלה של תורה, בהמתנתו עד שסיימו את ענייניהם, ויחזיר אותם לביתם שבניו יורק.

בדרך נסיעתם הארוכה היו ההורים שבורים ומאוכזבים מאוד, המכה היתה קשה וכוזבת עבורם. הם אמנם כבר הרגלו פעמים רבות לקבל תשובה שלילית, אבל דווקא הפעם נראה היה שהעניינים 'זורמים' ומתקדמים יפה, ולא בכדי יצאו לנסיעה הארוכה הזו, שגם עלתה להם במחיר יקר, דווקא לקראת השלב האחרון, כשנראה שהנה עומדים הם כבר לקראת שבירת הצלחת, הנפץ הכל ונשארו בלא כלום.

אולם על אף שההורים קיבלו זאת קשה, הבחור לעומת זאת לא ראה כאן שום סיבה לייאוש, ויותר ממה שהצטער הוא על עצמו הצטערו הוריו בשביל... במשך כל הנסיעה היה הבחור מחוק את הוריו, ומדבר עמהם דברי אמונה וחיון. למה הצטערו כל קר? שאל הבן, הלא כך היא דרכו של עולם שידוך מוצע ושידוך יורד. ואם הצעה זו נפלה מן הסתם אין זה השידוך הנכון, הלא אחד למעלה הוא לבדו המזווג זיווגים כד"א (בראשית כ"ד, ג) "מה יצא הדבר", ומה לנו להתערב בעסקי? כאשר אין איתנו יודע כלום כיצד ומתי יתגלגל השידוך הראוי, הסירו נא דאגה מלבבכם, וביטחו בה' יתברך שבוודאי יהיה בעורנו בעת הנכון.

כך ישב הבחור נעים ההליכות היביר על לב הוריו השבורים דברי ריצוי וחיון נפלאים עד שעלה בידו להפיץ את צערם, ואף לשמחם בכמה דברי צחות...

הנה כעבור כמה ימים הגיעה לפתחם הצעת שידוך חדשה והפעם היתה זו בתו המושלמת של אותו נהג-דרייבר שלקחם למונטריאול הלך וחזור. הוא זה ששלח את השדכן אליהם, לאחר שראה מקרוב את התנהגותו המופלאה של הבחור בכל אותה נסיעה אריכתא. בראותו כיצד הוא מכבד את הוריו, מחוק אותם ומדבר עמהם דברים ערבים ומתוקים וכולו מלא תורה ויראת שמים במידות טובות וישרות, מצא מאוד חן בעיניו. - ואכן כעבור שבוע ומחצה נסגר השידוך בכי טוב והתברר למפרע שכל תכלית אותה נסיעה לא היתה אלא בכדי לתת אפשרות לדרייבר הנכבד להכיר את הבחור היטב מקרוב. וכמאמר החכם מכל אדם בספר החכמה (משלי י"ג, ד) "מה אשה משכלתו" (עיין מוע"ק יח:).

נמצינו למדין, שכל עיקר נסיעתם להצעת השידוך הראשון לא היתה אלא פתח של ישועה להצעה הנכונה והמתאימה, כשמשמים הביאו את אבי הבת בעצמו להכיר מקרוב היטב את הבחור עצמו בנסיעה של כמה שעות רצופות.

ללמדך שלפעמים נסגר 'פתח ראשון' דווקא כדי לפתוח 'פתח שני'!

על הברכה יעמדו

לקבלת העלון במייל (דוא"ל) נא לשלוח למייל המצוי"ב

		<p>גרפצ'יק טל: 02-5002321</p>	<p>לע"נ הבחור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחסי"א רבי ישראל יצחק נלכ"ע י"ח נסלו תנצב"ה.</p>	<p>לע"נ מרת חיה סאסא בת לאה נלכ"ע י' סיון תנצב"ה.</p>	<p>שרה שיינדל בת סילה רחה להצלחה בכל העניינים</p>	<p>האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים</p>	<p>יוסף בן סילה רחא לרפואה שלימה</p>	<p>לע"נ הרב יעקב מיכאל זצ"ל בן החבר הרב ר' ישראל זצ"ל מיינר נלכ"ע י"א אל תשפ"ג תנצב"ה.</p>
--	--	-----------------------------------	--	---	---	--	--	--

יור"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ בהדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

ואהבת לרעך כמוך (יט, יח) וברש"י: אמר רבי עקיבא זה כלל בתורה. בספר פניני יצחק (עה"ת להר"ר יצחק פרוינדליך זצ"ל) מביא סיפור שמוכר בספר בית יצחק, שפעם הגיע דרשן אחד לעיר קובנא ורצה לדרוש, והיה שם איזה גביר בבית המדרש שלא רצה לתת לו לדרוש כיון שיש לו שיעור קבוע באותו הזמן ולא רצה לבטל מלימודו, והדרשן אמר לו שהוא מוכרח לדרוש בשביל פרנסתו כי אין לו מה לאכול. ישב שם בבית המדרש מרן רבי ישראל סלנטר זצ"ל ושמע את הויכוח ביניהם, אמר ר' ישראל, שבגמ' בשבת (לא). מוכר מעשה בנכרי אחד שבא להתגיייר לפני שמאי ואמר לו ברצוני להתגיייר ע"מ שתלמדני את כל התורה כולה כשאני על רגל אחת, וסילקו שמאי, ובא לפני הלל ואמר לו רבי ברצוני כו', אמר לו "דעלך סאני לחברך לא תעביד", זהו כל התורה ואיך זיל גמור. ושאל ר' ישראל, הרי המקור לזה הוא בפסוק ואהבת לרעך כמוך שאמר ר"ע זה כלל בתורה, ולמה הלל אמר לו בלשון שמה ששנאו עליך לא תעשה לחברך, ולמה לא אמר לו מה שאהוב עליך תעשה לחברך, וכמו לשון הפסוק, (ועיין מהרש"א שם). אלא התשובה היא, שאם היה אומר לו מה שאהוב עליך תעשה לחברך היה משמע שמה שטוב עכשיו בשבילך את זה תעשה לשני, ואע"פ שלשני זה רע, ולכן אמר לו בלשון הפוכה שמה ששנאו עליך אל תעשה לשני. וללמד שלא לעשות לשני רעה אע"פ שלך זה טובה. ולכן אע"פ שלך טוב עכשיו ללמוד, מ"מ לשני זה לא טובה עכשיו, כי הוא צריך פרנסה שיהיה לו מה לאכול ותרשה לו לדבר.

וזהו יסוד גדול שצריך לקיים "ואהבת לרעך כמוך" לעשות באופן שלשני הוא הכי טוב, ולוותר לאחרים, ובפרט בימי ספירת העומר שצריך יותר להיזהר בזה. (הגאון רבי יהודה אריה דינר שליט"א, דברי השיחה)

ואל בני ישראל תאמר איש איש מבני ישראל ומן הגר הגר בישראל אשר יתן מזרעו למלך מות יומת וגו' (כב, ב)

חידה: כיצד יתכן שאדם יהיה חייב סקילה ו... ברגע האחרון לפני שהוציאוהו להורגו הגיעו שתי עדים וסיפרו שכבר לפני חודש היה לו בן שנהרג בתמרון צבאי בדרום אפריקה ובגלל עדות זו לא ייהרג אותו? וכן להיפך: כיצד יתכן שבית דין יקבל עדות על מעשה מסוים ויחליט שלא לסקולו ולפתע יגיעו שתי עדים ויספרו שכבר לפני חודש היה לו בן שנהרג בתמרון צבאי בדרום אפריקה ובגלל עדות זו מיד יוציאו אותו לסקילה.

התירוץ הוא: יש דרשת הז"ל "אשר יתן מזרעו" ולא כל זרעו. (מובא בדעת זקנים מבעלי התוספות). אם כן זהו פתרון החידה. במקרה הראשון העידו שאדם זה העביר בניו למולך לפני שבועיים, ולא היה זה "כל זרעו" כי יש לו עוד בן בדרום אפריקה... אבל כשהגיעו עדים והעידו שהבן הנוסף מדרום אפריקה נהרג כבר לפני כחודש, נמצא שבזמן העברת בניו למולך שבועיים לאחר מכן הוא העביר "כל זרעו" למולך, אם כן לא יהרגוהו.

וכן במקרה השני להיפך – העידו שהעביר כל בניו למולך לפני כחודש וחצי, ולא ידעו שיש לו עוד בנים, אם כן ב"ד יפסוק שלא להורגו שהרי זה "כל זרעו", ולאחר מכן הגיעו והעידו שבאותו הזמן היה לו בן בדרום אפריקה, אם כן כשהעביר בניו למולך היה זה "מזרעו" ולא "כל זרעו" ודינו להסקל. (הגאון ר' חיים ברוך נבנצאל, גליון "א ישיבישעיר חומש")

כתנת בד קדש ילבש (טז, ד) הכהן הגדול נכנס לעבוד בקדש הקדשים רק עם בגדי לבן ולא עם בגדי זהב, לפי שהזהב מזכיר את חטא העגל ואין קטגור נעשה סגור. ויש להבין מדוע אפוא בעבודות החוץ – כגון בעבודת קרבן החטאת, שגם הוא בא לכפרה – הכהן הגדול כן לובש בגדי זהב, והרי סו"ס זה מזכיר את חטא העגל, ואין קטגור נעשה סגור? כדי לבאר זאת, נקדים סיפור: האדמו"ר רבי יואל מסאטמר זצ"ל היה מדבר בתקיפות ובחריפות נגד המדינה והציונים. פעם ניגש אליו מישוהו והעיר לו: "כבודו קצת תקיף מדי! גם אם אתה מנתנגד להם – צריך לדבר בצורה יפה ומכובדת. הנה, רבי לוי יצחק מברדיטשוב ידע גם כן את כל הדברים האלו, ובכל זאת הוא דיבר יפה"... השיב לו הרביה: "אתה שומע אותי כשאני מדבר עם הגב לכוון ארון הקודש והפנים לכוון הקהל, עם ישראל. לא שמעת אותי אף פעם מדבר כשאני עם הגב לכוון עם ישראל והפנים לכוון הקב"ה... כשמדברים עם הפנים לכוון עם ישראל, צריכים לתת להם על הראש! להוכיח אותם בצורה ישירה ותקיפה! כשמדברים עם הקב"ה – זה כבר ספור אחר"... אין קטגור נעשה סגור בפנים, כשמדברים עם הקב"ה. שם לא מזכירים את חטא העגל. אבל בחוץ, כשמדברים עם ישראל, אדרבה! שיראו את הזהב, יזכרו בחטא, ויחזרו בתשובה. (נאה דורש, רבי שלמה לוינשטיין שליט"א)

קדשים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם (יט, ב)

ובמדרש (ויקרא רבה כד, ט): "קדושים תהיו – יכול כמוני, ת": כי קדוש אני, קדושתו למעלה מקדושתכם". שאל הרעב"ע מסאטמאר זצוק"ל: מה היה ההו"א של "יכול כמוני"? וכי כיצד ניתן להעלות על הדעת דבר שכזה? והוא מפרק לה: הואיל ונאמר על הקב"ה (ויקרא טו, טו) "השוכן איתם בתוך טומאתם", יבוא אדם ויאמר גם אני כמו הקב"ה יכול גם להיות קדוש וגם לשכון בתוך טומאה... אומר הקב"ה "קדושתו למעלה מקדושתכם" אין אתם יכולים לעשות כן!

ולפני עור לא תתן מכשול (יט, יד)

אחד נכנס לשאול את מרן הגר"ח קניבסקי זצוק"ל: אני רגיל לומר שלום לאחד השכנים, אך הוא אינו משיב לי שלום, וכידוע (בבבבב טו, טו) האומר לחבירו שלום ואינו משיב לו, נקרא גזלן, האם אני מכשיל אותו באיסור לפני עיור בכך שאני אומר לו והוא לא עונה לי? רבינו השיב על אתר: אם אתה כל כך מתעקש לומר לו שלום, ואינך רוצה להכשילו בלפני עיור, תמחל לו על שאינו משיב לך... (שבוענו כטובר)

לא תשנא את אחיך בלבבך, לא תקם ולא תטר (יט, יז, יח)

מכך שהתורה הקדושה מצווה לא לשנא, לכאורה דרך הטבע הייתה לשנא. ומכך שהתורה הקדושה מצווה לא לנקום ולא לנטור, מוכח שדרך הטבע הייתה לנקום ולנטור. ולא רק שהתורה אוסרת לשנא, לנקום ולנטור. אלא היא מצווה "ואהבת לרעך כמוך". איך אפשר להגיע לדרגה כזו גבוהה? התשובה היא על ידי אמונה. לדעת ש"אני ד", זה לא החבר שגרם רע, הוא בסך הכל שליח. כפי שאדם מקבל מכה מחפץ דומם, או יד ימין חתכה בטעות ביד שמאל, וכי יד שמאל תנקום כעת ותחתוך ליד ימין?! אין שום הבדל בין יד ימין שלך, ליד ימין של חברך. אתה יודע שהכל מאת הקב"ה. ועל ידי כך לא רק שלא שונאים, לא נוקמים ולא נוטרים, אלא אפילו זוכים להגיע לדרגה הגבוהה של "ואהבת לרעך כמוך". (הגאון רבי דן סגל שליט"א, סברי מרנן)

הפחד מהקדושה – מביא לקדושה

בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֶן אֶל הַקֹּדֶשׁ כְּפָר בֶּן בָּקָר לְחֻטָּאת וְאֵיל לְעֹלָה. (ט"ז, ג') על דרך הפשט, כוונת הפסוק "בזאת יבוא אהרן אל הקודש" – היינו, במה שנאמר בהמשכו: "בפר בן בקר לחטאת ואיל לעולה". אכן, מצינו ביאורים רבים במפרשי התורה ובמדרשים, על טיבה של המילה 'בזאת'. מה רמזה כאן התורה לאהרן להביא באמתותו, שעה שנכנס אל הקודש פנימה?

את התשובה נבין על פי המעשה הבא: גדול תלמידיו של הגאון מווילנה, הלא הוא רבי חיים מוולאז'ין, היה מתמלא לבו בחרדה ואימה כל אימת שבא להקביל את פני רבו. מיום שפגש בו בפעם הראשונה ועד היום בו נסתלק הגר"א לבית עולמו, במשך כשלושים שנה, הייתה נפשו קשורה בנפש רבו, ממנו למד וגמע בצמא את רוב תורתו, אך למרות הקשר האמיץ ששרר בין הרב לתלמידו – בכל פעם שנכנס אל הקודש פנימה רעדה אחזתו. כאשר גמלה בלבו של רבי חיים לפגוש בפעם הראשונה את מי שעתידי להיות מורו ורבו, עשה את הדרך הארוכה לוויילנה תוך שהוא מהפך במחשבתו שוב ושוב כיצד ייראה המפגש ביניהם. חיל ורעדה אחזתו כשחשב לקראת מי הוא הולך. לגאון מווילנה! למלאך האלוקים! למי שיכול לראות בעיניו כל פגימה ופגימה, ואפילו הקטנה שבקטנות... רגליו רעדו, שיניו נקשו, אימה של ממש מילאה את כל ישותו.

כך בפעם הראשונה, וכך בכל פעם ופעם. העיד בנו רבי איצ'לה, כי כאשר שהה פעם במקום פלוני, נודע לי כי רבו הגאון אמור להגיע לשם בכל רגע. מיד החל לקרוא את הפסוק בתהילים (ע"ו, ח'): "אתה נורא אתה, ומי יעמוד לפניך". ומיד נפלה עליו אימה גדולה, עד כי כמעט שפרחה נשמתו... אותו רבי איצ'לה, כאשר היה כבן עשר שנים, זכה לחוות בעצמו את סערת הרגשות של אביו, בהתלוותו אליו לאחד המפגשים עם "הרב הדומה למלאך ה' צבקות" כלשונו. לימים סיפר את חוויותיו כילד לתלמידו בוולאז'ין, הגאון רבי שמואל סלנט, מי שעתידי לכהן רבה של ירושלים.

היה זה באחת הפעמים כאשר עמד רבי חיים לנסוע אל רבו הגר"א, פנה אליו בנו הקטן וביקש ממנו להצטרף אליו בנסיעתו. נרעש האב הגדול ואמר בחרדה: "האמנם אתה רוצה לנסוע אל הרבי?"

משהבחין הילד בבהלה שאחזה באביו, נרתע מעט, אולם בכל זאת עמד על דעתו ואמר בביטחון: "כן, רוצה אני!".

רבי חיים היסס מעט בטרם השיב בחיוב, ולאושרו של איצ'לה לא היה קץ. הם עלו על העגלה בדרכה לוויילנה, ורק אז שם הילד לחוורון העז שהציף את פני אביו. ככל שהעגלה התקרבה לוויילנה הלכו והחווירו פני הרב ביותר מרוב אימה ופחד. כאשר נכנסה העגלה בשערי ויילנה, התקשה הילד להכיר את אביו... רבי חיים פנה לבנו בחרדה: "הנך בטוח מעל מכל ספק שאתה רוצה להיכנס אל הרבי?" הפחד העצום שניכר באב חלחל גם לבן. הוא הבין את כובד המשקל, והפנים היטב את גודל השעה. לאחר הרהור קל השיב בנחרצות: "כן. אני רוצה בכל מאודי להיכנס אל הרבי!".

כאשר עמדו על יד החדר, נקשו ארכובותיו של רבי חיים מאימת רבו. הוא פנה שוב רק כדי לוודא: "האם אתה בטוח?"

כך נכנסו אל חדרו של הגאון. זיכרון האירועים הללו לא מש מהנער, ואף שנים רבות אחר כך, אימת הגר"א הייתה שרויה עליו כל עת שפתח בשמועתו והזכיר את שמו. הרי לנו, כי הדרך להפנים את גודל עוצמת קדושת הדבר, היא באמצעות ההכרה שלא כל אחד ראוי לגשת אליו. כאשר האדם מרגיש את הקושי בהשגת הקדושה – זה לכשעצמו מעצים בקרבו את יחסו ויראתו ממנה.

ומכאן תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של המהרא"ל ציניץ: באה התורה לרמוז לנו על ההכנה הנפשית והרוחנית לה נדרש אהרן כאשר בא להיכנס אל קודש הקדשים. שכן בפסוק הקודם נאמר: "ואל יבוא בכל עת אל הקודש" – וטעם הדבר, מפני עוצם קדושת המקום. ועל כך אומרת התורה: "בזאת" – היינו, בהכרה זו שהוא עומד להיכנס אל מקום מקודש אשר הגישה אליו נאסרה בכל ימות השנה – "בוא אהרן אל הקודש". וכאשר אכן ישים על לבו את גודל קדושת המקום, עד שאינו יכול לבוא אליו בכל עת – בוודאי יתמלא בפחד ומוורא, ועל ידם יוכל להיכנס אל הקודש פנימה. (מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

"איש אמו ואביו תיראו" - האם לפתוח את תיק האימוץ

מעשה בילד שגדל במשפחה אומנת ולא ידע על כך, וכשגדל ועמד לפני שידוכים נאלצו הוריו המאמצים לספר לילד שהוא מאומץ. על פי חוקי המדינה, בן שגדל במשפחה מאמצת, בהגיעו לגיל שמונה עשרה יכול הוא לפתוח את 'תיק האימוץ' ולראות מי הם הוריו. השאלה שנשאל רבי אהרן לייב שטיינמן זצוק"ל, האם אכן לפתוח את תיק האימוץ וליידע את הבחור מי הוריו, או עדיף שלא. והשיב: שלא יפתחו, כי הגמ' בקידושין דף ל"א: אומרת "אשרי מי שלא ראה את הוריו מימיו" - פרש"י כי קשה לקיים את כבודם כל הצורך - והוא נענש עליהם. רואים אנו עד כמה חמורה מצוות כיבוד אב ואם, על כן עדיף שלא יפתח את תיק האימוץ ויידע מי הם הוריו, כי הוא יכול בקלות להיכשל בכיבוד אם ואם. וסיפר ראש הישיבה על ה"חזון איש" שנהג לבקר את אמו כל יום, ושוחח עמה כחצי שעה. וכן סיפר על רעייתו הרבנית ע"ה, שבבית אמה היתה תורנות בין הבנות לסדר את מיטת האבא, וכשהיתה בת שלא התנהגה כראוי, העונש היה שתפסיד את הזכות לסדר את המיטה. וכיום יש ירידת הדורות בהרגשת החשיבות והזכות לקיים מצוות כיבוד אב ואם, ולפעמים התפקיד לסדר ולכבד ההורים יחשב כעונש לילדים.

חידה שבועית

זשבה הגמולה יש משקל אדם וכן שקילה טולה שקל אהר. אבן אהר. קמזן וכזה משקל. אפ"ל אמישקל אה
 68 מלולגו וגיקו כבי אסוקן זלוליוג. טלגה אפלא כל הכזובה טל המשקל ומגלגלה הטלגמה אל אימרה זלול: 142 ק"ג! זלול
 ספאלן הנכזה שקלן 100 ק"ג יוגר משקל אפזילו. וכן משקל הגיק קלן 2-60% משקל המלולגה.
 כמה שקל האבן וכמה המלולגה ומגיק?

תשובה לחידה פר"ש מגליון 436: אמירת הלל. תשובה לחידה מגליון 436: מצה עשירה. תשובה לחידה פר"ש מגליון 437: כלב, דב ותחול הולכים על כפיהם שאינן מכוסות בטלפים, ואילו הגמל צועד על הפרסות. (רש"י יא-כו, כז). תשובה לחידה פר"ש מגליון 438: על המלים: "וביום הראות בו בשר" (יג, יד) אומר רש"י: "מכאן אמרו חתן נותנים לו כל שבעת ימי המשחה וכו'".

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת זיק להכנס הבן לעול תורה ומצוות
משפחת יפה להולדת הבת
גני הדר-עמישב: משפחת וייס להולדת הבת
משפחות דרוק – פרידמן להולדת הבן הנכד
משפחת הורביץ להולדת הבת
משפחת כהנוביץ לבר מצוה
משפחת מאור להולדת הבת
משפחת רפפורט לאירוסין הבת
משפחת רייכנברג לבר מצוה

פטרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית
 מינהל שירותי קהילה

לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"ג מרת לאה אלטע הדיס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 486

המאור שבת אורה

אחריות-קדושים

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיודעים את חשיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעיינים בעלון ובשאר דברים. לעילוי נשמת ר' זב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

מסורת אבות

פרשה ופירושה

ביאורים, מוסר והנהגות הגלמים מפרקי אבות (פרק ג)

לקט פירושים על פרשת השבוע

עקביא בן מהללאל אומר, הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עברה: בחר התנא ג' דברים אלו, יען כי ישנם שלושה סיבות שגורמות חטאי בני אדם א' גאווה ב' תענוגים גופניים, ג' שכחת החשבון במרום, לכן כנגד הגאווה אמר מאין באת, וכנגד תענוגים גופניים, אמר ולאן אתה הולך, וכנגד שכחת החשבון, אמר ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון. (החסיד ר' יוסף יעקב)

וידבר ה' אל משה אחר מות שני בני אהרן בקרבנתם לפני ה' וימתו: בנו של רבי יצחק אלחנן, רבי צבי הירש רבינוביץ, נדרש לביאור מאמר חז"ל "שקולה מיתתן של צדיקים כשריפת בית אלקים" (ר"ה יח, ב). ולכאורה, מה הדמיון בין שני דברים הללו דוקא? בית המקדש, מלבד היותו מקום עבודת הקרבנות ומקום מושב הסנהדרין והכזן הגדול, שהרביצו תורה בעם, עוד היתה בעצם קיומו מעלה עצומה עבור כל יחיד ויחיד בישראל, אשר גרמה לו לחיזוק גדול ביראת שמים. כאשר נוכח לראות כי לא כל המקומות שונים ולא כל המדרגות דומות. הוא למד שיש גבולין ותחומין בין החולין לקדושה, ומקום קדוש יש, אשר אף אם יעמול ויקדש עצמו ימים רבים, הרי אם זו הוא, לא יוכל להכנס. כל אדם ראה אפוא בעיניו, כי יש מקום קודש הקדשים, והיכל ועזרה, ומקום חולין, וכל אחד מקודש מחברו. ודבר זה חיוק את האמונה והגביר את היראת שמים. אמנם, כל זה בהיות המקדש על מכונו. אבל משחרב בית המקדש, הרי בטלו כל הערכין, הגבולים והתחומים, ואין כאן לא קודש ולא קודש הקדשים, ולא המקום ממנו שאבו רוח הקודש. אלא שאז הצדיק הוא אשר בא במקום המקדש, לענין זה. כי על כן, הצדיק החי חיי קודש, והוא שלחן ערוך חי מהלך, אשר כל מעשיו מתוקנים לעבודת ה', בעצם היותו בינינו, אנו למדים ממנו כי יש דרגות ובחינות בחיים, יש קדושה וטהרה, יש קודש וחולין. אבל כיון שמת הצדיק הרי שוב אין ממי ללמוד. אס"כ הרי זה ממש כשריפת בית אלקים, שאף הוא מבטל התחומים שבין קדושה וחולין. (פנינים משלחן גבוה)

עקביא בן מהללאל אומר, הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עברה: רבי הלל כגן זצ"ל הסביר פעם מה סודה של היראת חטא אותה ראו אצל הרב מבריסק זצ"ל: המשנה בסוף סוטה אומרת שבעקבתא דמשיחא יראי חטא ימאסו. המשנה מדברת על יראי חטא, גם מי שהוא ירא שמים מרבים, עדין אין בכלל זה הרגשה מוחשית בפגם הטמון בכל חטא ושכנת החטא שווה לאש שיש לברוח ממנה, אצל מרן הרב מבריסק ראו פחד ממשי מעבירה, אפילו אם זה נדנוד קל של עבירה. וכך סיפר בנו רבי משולם דוד הלוי זצ"ל: פעם בליל שבת, נכנס אחד ממתפללי המנין לחדר ששימש את בני הבית לאכילה. על השולחן היה מונח נר בתוך קערה, האיש התקרב לנר כדי להיטיב לראות בספר שנצרך לעיין, והנר נפל וכבה. אותו אדם ניגש לרב והתנצל שעקב מעשיו יצטרכו בני הבית לאכול בחשכה. אמר לו הרב: אינני מבין אותך, שאני הולך במסדרון הסמוך אני כולי בפחד הנר ואיך יכולת להתקרב אליו כל כך מבלי חשש לכיבוי הנר? (הרב מבריסק)

קדשים תהיו כי קדוש אני ה' אלוהיכם: אמר הקדוש ברוך הוא לישראל: הואיל ונתקדשתם לשמי עד שלא בראתי העולם היו קדושים כשם שאני קדוש (מדרש תנחומים קדושים ב). את דברי המדרש ביאר המגיד מדובנא על פי משל: עשיר גדול גר בעיר קטנה, ולו בת יחידה. וגמר ברעתו ללכת ולתור בארץ ולבקש לה חתן מופלג. הגיע בדרכו אל ישיבה גדולה אשר במרחקים, וביקש מראש הישיבה שיבחר לו חתן מתמיד וירא שמים, והעשיר התחייב לשלם את כל ההוצאות. אמר לו הרב שיש בישיבה חתן מיוחד ומעולה מכל בני הישיבה הבחור נפגש עם בתו ולאחר זמן מסויים נשא אותה לאשה. עברו כמה חודשים מזמן הנישואין, והנה ראה העשיר שחתנו מתעצל בלימודו, ולומר רק שעה שעתיים ביום, והיה מתמרמר על זה מאד. קרא לחתנו והוכיח אותו על זה. ענה החתן ואמר: שאל נא את השמש אם אחד מכל בני העיר פותח ספר פעם בחדש, ואילו אני ברוך השם לא עובר עלי חודש ואפילו שבוע בלי עסק התורה, וגם אם לא אלמד כל ימי ואשכח מה שאשכח, עם כל זה יהיה נשאר בידי הרבה יותר מאשר תמצא בכל בני העיר הזאת. השיב לו חותנו: דע לך כי לא על דעת כן לקחתך לחתן, לא לקחתך בעיר הזאת כדי שתהיה מעולה בין אנשי העיר, אלא זכור נא שלקחתך מישיבה פלוגית בהיותך המעולה והמצויין מבין כל בני הישיבה, ולכן צריך אתה להיות מתמיד בהשוואה לבני הישיבה, שכולם מתמידים וגדולי תורה, ולא בהשוואה לעיר הזאת שכולם אנשים פשוטים. הנמשל, זאת היא טענת הקדוש ברוך הוא נגד ישראל שרוצים למצוא חן, בטענה שהם טובים וצדיקים בהשוואה לפחותים ולכופרים, ועל זה אמר הקדוש ברוך הוא לישראל: "הואיל ונתקדשתם לשמי עד שלא בראתי העולם", דהיינו עוד בטרם נראו הפחותים והכופרים בעולם, הנה מאז ומקדם קדשתי אתכם לשמי, ואם כן "היו קדושים כשם שאני קדוש", בלי השוואה לזולת. (לבוש יוסף אהרן יעקב)

רבי חנניא בן תרדיון אומר, שנים שיושבין ואין ביניהן דברי תורה, הרי זה מושב לצים שגאמר (תהלים א), ובמושב לצים לא ישב: כי בודאי כונת התנא לומר, על אנשים שהם יראי שמים, לכן באמת יפלא, איך אפשר אשר ישבו שנים שהם יראי שמים, ולא ידברו שום דבר תורה, ? בודאי הוא לא בגללם אלא המקום גורם, שישבו שם מקורם לצים, לכן אי אפשר לחול שם קדושת התורה וזה באמת נלמד מן הפסוק, שם נאמר אשירי האי ש... ובמושב לצים לא ישב: היינו במקום שישבו לצים מקורם, לא ישב למען לא תזיק לו טומאת המקום, וזה שסיים התנא, אשר אם יושבים שנים, ויש ביניהם דברי תורה, אזי השכינה שורה שם, בגלל המקום שהוא קדוש וטהור. (שפת יציקים בשם ר' מיכל מלאטשוב ז"ע)

רבי נחוניא בן הקנה אומר, כל המקבל עלי על תורה, מעבירין ממנו על מלכות ועל דרך ארץ. וכל הפורק ממנו על תורה, נותנין עליו על מלכות ועל דרך ארץ: הנה ידוע אשר מחשבה טובה הקב"ה מצרף למעשה, לא כן מחשבה רעה אינה מצטרפת למעשה, לכן הקבלה לברכה שמקבל אדם על עצמו עול תורה, אף שלא למד עוד, מצילה אותו מעול מלכות ודרך ארץ, אבל בפורענות אינו כן, ורק הפורק ממנו עול תורה במעשה, רק אז נותנים עליו עול מלכות ודרך ארץ. (בתי אבות)

הוא היה אומר, חביב אדם שגברא בצלם. חבה יתרה נודעת לו שגברא בצלם: שח מרן הרב שך זצ"ל: חשבתי פעם מדוע בבית המרחץ רואים אנשים מדברים בגסות וצעקות אף שברוך כלל אינם נוהגים כך. הטעם לכך הוא, כי הלובוש למרות שהוא נראה חיצוני בכוחו להשפיע על האדם ולתת לו הרגשת נכבדות. בבית המרחץ אנשים שאין מלבושם כמלבושם במקומות אחרים, הדבר משפיע עליהם מיד לאבד את הרגשת המכובדות העצמית והם נוהגים שלא בהנהגת הדרך ארץ המקובלת אצלם תמיד. הוסיף מרן זצ"ל, כי מה שברור האחרון בעולם הנכרי והחילוני הולכים במלבושי פריצות, אין זה רק בעיה חיצונית, אלא הדבר מעיד על הרדידות והירידה של דורנו. פעם גם גוי הלך במלבושים מכובדים, אך כיום דור של פריקת עול והדבר מתבטא במלבושים פרוצים ומשונים. (שימושה של תורה ח"ב)

ואהבת לרעך כמוך אני ה': בגמרא (שבת, ל"א) מסופר על גוי שבא ללמוד כל התורה כולה מפי הלל על רגל אחד והשיבו: "דעלך סני לחברך לא תעביד". (מה ששנאו עליך לא תעשה לחברך) לכאורה יש להקשות, מה טעם אמר לו בלשון זו ולא כפי שכתוב בתורה "ואהבת לרעך כמוך"? אלא שמושגי הפיסגה אשר גוי מסוגל לקלוט בשכלו זהו רק הצד השלילי, לא לגרום רעה לזולת. אסור להכאיב לאף איש, ואילו את הצד החיובי, לאהוב את השני כנפשו, אין שכלו מסוגל לתפוס כל עיקר, לכן דיבר הלל אל הגוי בשפה המובנת לו. (הירוש' הרי"ם)

סיפור מההפטרה

יִאֲתָה בֵּן אָדָם הַתְּשֻׁפֵּט הַתְּשֻׁפֵּט אֶת עֵיד הַדְּמִים וְהוֹדְעָתָה אֶת כָּל הַתְּעֹבֹתֶיהָ; כְּעֵיד בְּאֲרֵדִיב, הִיָּה בַחֹר בְּנֵם שֶׁל עֹשִׂיִּים אֲשֶׁר הִתְדַרְדַּר מְאֹד בְּפְרִיקַת עוֹל רַח"ל, לִימִים הַתְּנוּצְצוּ בוֹ הַרְהוּרֵי חֲרֻטָּה עַל מִצְבוֹ, וּבֵין הַדְּבָרִים שֶׁרָצָה לַעֲשׂוֹת בְּגִלְל כֵּן - לְמַכּוֹר אֶת חֲטָאֵיו וְעוֹנוֹתָיו לְאָדָם אַחֵר, (יֵשׁוּ נִידוּן בֵּין הַפּוֹסְקִים, הָאֵם שִׂיד כָּל מוֹשֵׁן שֶׁל מִכִּירַת עוֹנוֹת) וּבִכֵּךְ הִיָּה חוֹשֵׁב שִׁיטְרוֹ מִמֶּנּוּ הָעוֹנֵשִׁים בְּגִלְל מַעֲשֵׂי הָרַעִים, לְאַחַר זְמַן, מִצָּא אֶת מְבוֹקְשׁוֹ, הִיָּה זֶה אָדָם עֹנֵי עִם מִשְׁפַּחָה בְּרוּכָה בִּילְדִים, וְלֹא הִיָּה לוֹ בְּמָה לְפָרְנֵס וּלְמַלְכָּם, חֲרַפְתָּ רַעַב וְעוֹנֵי לִיּוֹה אֶת בֵּיתוֹ, וּבְגִלְל גּוֹדֵל דַּחְקוֹ וְעִנְיֵי הַחֲלִיט בְּדַעְתּוֹ לִקְנוֹת אֶת עוֹנוֹתָיו שֶׁל אֹתוֹ בַּחֹר, וּכְכָה יִתְאַפְּשֶׁר לוֹ לְהַתְּמוֹנֵת לְבָנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ, כִּתְבוּ שֶׁטֶר מְכַר בֵּינֵיהֶם, וְתַמּוֹרֵת כֵּן קִיבַל אֹתוֹ יְהוּדֵי עֹנֵי, תִּשְׁלֹם הַגּוֹן, כִּאֲשֶׁר הִגִּיעַ לְבֵיתוֹ וּבִאֲמַתְחָתוֹ צוּרָה גְדוֹל שֶׁל כֶּסֶף, רֵאתָה אֲשֶׁתוֹ אֶת הָאוֹצֵר הַגְּדוֹל שֶׁבִּאֲמַתְחָתוֹ, שֶׁאֵל אֹתוֹ עַל מְקוֹר הַכֶּסֶף, לֹא אֵינִי עֹנֵה הָאִישׁ אֶת תְּשׁוּבָתוֹ, אֲשֶׁתוֹ בְּשִׂמְעָה אֶת הַדְּבָרִים נְבָהֵלָה וְנַחֲרָה עַד לְמֵאוֹד, וְאִמְרָה אֵלָיו: חַס וְשׁוֹלָם, בְּכַסֵּף כֹּזֵה אֵין בְּרִצּוֹנִי לְגַנוּעַ כִּלְלִי!! אֵין אֲנִי צְרִיכָה לֹא אֶת הַכֶּסֶף וְלֹא אֶת הָעֵבִירוֹת, אֹתוֹ עֹנֵי, אַחֲרֵי שֶׁאֲשֶׁתוֹ עוֹרְרָה לוֹ אֶת נְקוּדַת הַדְּבָרִים, אִזִּי גַם הוּא הִכִּיר בְּטַעוֹתוֹ, וְהִתְחִיל לְהִתְחַרֵּט עַל מְקוֹרוֹ בַּחֲרֻטָּה גְּמוּרָה, וַיִּצָּא תִּיכֵף וּמִיד מִבֵּיתוֹ, וְהִלֵּךְ בְּמִרְצָה לְבֵיתוֹ שֶׁל אֹתוֹ בַּחֹר, וּבִפְגִּישׁוֹ אֹתוֹ הַחֹזֵר אֵלָיו אֶת צוּרָה הַכֶּסֶף, וְנִימְקוֹ עָמַד שֶׁרָצָה לְבַטֵּל אֶת הָעֵיִסְקָא, וּמִבְּקֵשׁ מִמֶּנּוּ אֶת הַשֶּׁטֶר בַּחֲזוּרָה, אֹתוֹ בַּחֹר לֹא רָצָה לְשַׁמּוֹעַ מִבִּישׁוֹל הַמַּקָּה, אֹתוֹ יְהוּדֵי לֹא יָדַע לְהַשִּׁית עֲצָה לְנַפְשׁוֹ הִלֵּךְ לְבֵית הַמְּדַרְשׁ אֲבָל וְחַפּוּי רֵאשׁ, וְהִכְרַת פְּנֵי עֲנָתָה בּוֹ שֶׁרוּחוֹ נִסְעָר בְּקִרְבּוֹ, בַּהֲכַנְסוֹ פִּגְשׁ בִּיהוּדֵי נְכַבְדִּים, וְשִׁמוֹ הִיָּה ר' בְּעֵרִישׁ רֵינְמָאן ע"ה, הִיָּה חֲסִיד וְתַלְמִיד חֲכָם, חֲכָם מְחוּכָם, וּמִיד שֶׁאֵל אֹתוֹ: מַה קָרָה אֲתָךְ? פְּנִיךְ עֲצוּבוֹת מְאֹד מַה אוֹכֵל לְעוֹזֵר לָךְ? וְהִתְחִיל לְסַפֵּר אֶת סִפּוּרוֹ בְּבִכִי וּבְדַמְעָה, ר' בְּעֵרִישׁ הִתְבַּוְּנָה בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ אֵיךְ לְעוֹזֵר לוֹ, עַד שֶׁאִמַּר לוֹ: שִׁמְעֵה בְּקוֹלִי אֵיעֶצֶר, עֲלִיךְ לְגַשֵּׁת לְבֵית דִּין, וְלְהַזְמִין אֶת הַמוֹכֵר לְדִין תּוֹרָה, וְאֲנִי אֲלֵךְ אֲתָךְ וְאֶשְׁמַשׁ בְּעַבְדֶּיךָ כְּשׁוֹעָן, וּבְעִזְרוֹת הַשִּׁי"ת אֶתָּה עֲתִיד לְצַאֵת מִן הַמִּצְבֵּי הַנְּבוּךְ שֶׁאֲתָה שְׂרוּי בּוֹ, וְכֵן עָשָׂה אֹתוֹ יְהוּדֵי עֹנֵי, הִלֵּךְ לְבֵית דִּין וְהַזְמִין אֶת הַבַּחֲרוֹר לְדִין תּוֹרָה, לֹא לָקַח זְמַן רַב וְהִתְנַבֵּעַ הִגִּיעַ, וְהִשְׁמִיעוֹ אֶת טַעְנוֹתֵיהֶם לְבֵית דִּין, לְפַתֵּחַ, פָּתַח ר' בְּעֵרִישׁ אֶת דְּבָרָיו בְּחִכְמָה, וְהִתְעַדַּב בֵּין טַעְנוֹתֵיהֶם, וְהִפְנִה אֶל הַבַּחֲרוֹ: שִׁמְעֵה נָא, בְּפִשְׁטוֹת, הֵנֵךְ צוֹדֵק בְּטַעְנוֹתֶיךָ, אַכֵּן, עֲלִיךְ לְדַעַת, כִּי אִם הַמַּקָּה שְׂרִיד וְקִיִּים, עֲלִיךְ לְפָרֵט אֶת כָּל עוֹנוֹתֶיךָ וּפְשַׁעֶיךָ, וְלְסַפֵּר אֶל הַקּוֹנָה אֶת כָּל אֱלֹהִים, בְּכַדִּי שֶׁהַקּוֹנָה יֵהָא בְּאִפְשָׁרוֹתָיו לְשׁוּב בְּתִשְׁבּוּבָה עֲלֵיהֶם, כִּי אִם לֹא יָדַע אֶת כָּל הָעֵבִירוֹת שֶׁעָשִׂיתָ, אֵין לוֹ שׁוּם יָדִיעָה עַל מַה לְשׁוּב בְּתִשְׁבּוּבָה, וּבִכֵּן, עֲלִיךְ לְפָרֵט לוֹ אֶת פְּרֻטֵי הַמַּקָּה שֶׁמְכַרְתָּ לוֹ, כִּשְׁמַעְתָּ אֶת הַדְּבָרִים, נְבָהֵל וְנִשְׁתוּמַם, כִּי דָבָר כֹּזֵה לֹא עָלָה עַל דַּעְתּוֹ, וּבַחֲשָׁבוֹ לְעַצְמוֹ, רָאָה שֶׁר' בְּעֵרִישׁ צוֹדֵק בְּדְבָרָיו, וְהִתְחִיל לַעֲשׂוֹת חֲשׁוֹנֵי הַנֶּפֶשׁ עַל כָּל מַה שֶׁעָשָׂה מִיּוֹם שֶׁעָמְדוֹ עַל דַּעְתּוֹ, אַחֲרֵי כִּמְהָ רַגְעִים פָּתַח אֶת פִּיו: הִנְנִי מוֹכֵן לְפָרֵט וְלְסַפֵּר אֶת כָּל הַחֲטָאִים עוֹנוֹת וּפְשַׁעִים שֶׁעָשִׂיתָ, חוּץ מִשְׁתֵּי עוֹנוֹת אֲשֶׁר אֵין אֲנִי מוֹכֵן לְפָרֵט, אֲפִילוֹ כִּאֲשֶׁר יִתְּנוּ לִי כָּל הוֹן שֶׁבְּעוֹלָם, אִם כֵּן - הַפְּטִיר ר' בְּעֵרִישׁ לְעוֹמְתוֹ - הַמַּקָּה עָלָה לְהַתְּבַטֵּל, כִּי הַקּוֹנָה עֲלִיו לְדַעַת אֶת כָּל הָעוֹנוֹת שֶׁעָשִׂיתָ, וּמִבְּלַעֲדֵי כֵּן יִכּוֹל הוּא לְחַזְרוֹ מִן הַמַּקָּה, וְהוּא יַחֲזִיר לָךְ אֶת הַכֶּסֶף, וְעֲלִיךְ לְהַחֲזִיר אֶת הַשֶּׁטֶר קִנְיָן, אֹתוֹ בַּחֹר שֶׁהִתְבַּיִישׁ עִם אֹתָם הַחֲטָאִים, מַחְמַת רוּב בּוֹשָׁה הַסְּכִים לָכֵךְ, וְאִמַּר: שֶׁאֲפִילוֹ אִם הַמַּקָּה מִתְּבַטֵּל בְּגִלְל כֵּן, אֹתָם שְׁתֵּי הָעוֹנוֹת לֹא יִסְפְּרוּ לְאֵף אֶחָד מֵעוֹלָם. וְאִכֵּן כֵּן הִיָּה, הָעֵנִי הַחֲזִיר אֶת הַכֶּסֶף, וְהַבַּחֲרוֹר הַמוֹכֵר הַחֲזִיר אֶת הַשֶּׁטֶר אֶל הָעֵנִי אֲשֶׁר קִרְעוֹ לְגוֹדִים, וְהִלֵּךְ הָעֵנִי לְבֵיתוֹ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לִבָּב. (מִכִּתּוּב אֲבֹתֵי וּרְבֵיתֵי-אוֹצֵר הַחֹב)

ועל הכל...

"פרפראות"

פעם נפטר רשע גמור, שאף רב לא רצה להספיד אותו, בא רב אחד שתמיד לימד זכות על ישראל, התייצב על יד מיטת הנפטר ואמר: אמנם לא התנהגת ברוח התורה והמסורה, ולא היית שומר מצוות, אבל אתה משאיר שני בנים, שעל ידם אתה צדיק גדול. (אוצר מרגליות)

"ענין של טעם"

טעם שאומרים בקיץ, פרקי אבות, לפי שהעת היא זמן תענוגות בני אדם, לזאת תקנו דברי מוסר ויראת ד' להשיב לב האדם לעבודת הבורא יתברך (טעמי המנהגים בשם אורחות חיים)

"מפי כתבם"

לפני זמן מה נפטר אחד מרבתי בישיבה בחו"ל, רבי נח בורנשטיין זצ"ל, ונקבר בירושלים... הוא רצה להחזיר בנו, בחורים אמריקאים "תמימים" בישיבה, מהו החילוק בין בעלי בתים לבני תורה. כמה פעמים בשנה הוא היה דורש לנו לפני שהיינו מתחילים ללמוד, ואני זוכר כמה דברים שנכנסו לי ללב, וזה ביניהם: חז"ל אומרים על הפסוק "כפלה הרימון רקתך", שאפילו ריקנים שבך מלאים מצוות כרימון. אפילו מי שהוא ריק מתורה, אבל מלא מצוות, נמשל לרימון. אבל התלמיד חכם לא נמשל לרימון, אלא לתפוח. והוא ביאר לנו, מה ההבדל בין רימון לתפוח? ברימון לוקחים גרעין וזורעים באדמה, צומח עץ ויוצאים פירות. פותחים את הפרי ומוצאים שוב גרעינים! וזרעו גרעינים ויצאו גרעינים. אבל בתפוח לוקחים גרעין וזורעים אותו, גדל עץ עם תפוחים, קוטפים את התפוח ופותחים אותו, אמנם יש כמה גרעינים בפנים כדי שנוכל לזרוע עוד עצים, אבל הגרעין התפתח לתפוח שזה דבר אחר לגמרי! כך, בן תורה מתפתח כל הזמן, אבל מי שיש בו רק מצוות נשאר כל ימי חייו אותו הדבר. אנחנו רואים זאת במו עינינו אצל הרבה בעלי בתים הוא התחתן בגיל עשרים, היתה לו אז קביעות לומר תהילים בכל יום, כמה פרקי משניות, אזלי גם דף גמרא, והוא עושה אותו הדבר כבר חמישים שנה! הוא נשאר לגמרי דומה. ב"ה שלא נהיה יותר גרוע, אבל נשאר אותו אדם, אומר כל יום את הפרקים שלו, ממש כמו מכונה. ודאי שיש לו חלק לעולם הבא, הוא יקבל שכר על כל מילה, אבל מה הוא ממש אותו דבר, רק בכמות יותר גדולה. האם הוא נהיה למדון? האם הוא מקשה עכשיו קושיא יותר טובה? האם הוא מעמיק יותר? לא! אותה קושיא שהקשה בגיל עשרים על הרש"י הזה בפרשה הזו, הוא מקשה עכשיו בזיקנותו. אותה בדיחה שאמר אז, הוא אומר גם עכשיו... (מחובתי להדגיש, שאין כוונתי על אותם אנשים יקרים שמוכרחים לעסוק לפרנסתם, אבל עיקר שאיפתם לחיי תורה, ולהנות בה בכל זמן פנוי. אני עצמי מכיר כמה מהם שהם צדיקים ממש, והם ודאי בני תורה אמיתיים. אני מדבר רק על אותם בעלי בתים שאמנם שומרי תורה ומצוות, אבל החליטו שלא עמל התורה ולא דקדוק המצוות מחייבים אותם). התורה הקדושה נשארה עץ החיים, והיא מוציאה פירות כל הזמן. אפילו אם זה אותו דבר עוד פעם ועוד פעם, מכל מקום הסגולה הזאת נשארה בתורה. היא לא סתם קיום מצוה, אלא היא מפתחת את האדם, ומי שעוסק בתורה ואוכל את פירותיה זוכה להתפתח ולהוציא לאור את כל הכוחות השמונים בו. התורה היא הגשם והטל שמרווה את כוחות האדם, וכך הוא מוציאם מהכח אל הפועל... (רבי שלמה ברעווה זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן מאכל, שלאחד הוא אסור ולאחר הוא מותר?

תשובה: המבשל בשבת במזיד, אסור לו להינות מהתבשיל לעולם אפילו אחרי השבת. ולאחרים מותר במוצאי שבת. (נפלאות מתורתך)

מִתְּנָתַי אֲוֵרִיתָא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

אל תתן אהבתך לאוהבך בפעם אחת. (אבן גבירול)
לעולם אל תתחרט על אמירת האמת. (האדמו"ר מקוצק)
כל דבר שקר הוא הרבה, והאמת הוא אחד. (מהר"ל מפראג)

נאה דורש

פנינים ממיטב המגידיים בהוצאת "יפה נוף"

השעיר לעזאזל - שחד לשטן

ונתן אהרן על שני השעירים גרלות גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל (וי' טז)

אומרים חז"ל, שהשעיר שהולך לעזאזל הוא עקר הכפרה של עם ישראל. ומה הרמב"ן, מה פשר נתינת השחד לשטן? כיצד מועיל הדבר על ידי זריקת השעיר לעזאזל למנע את קטרוגו של השטן? ועוד מוסף ושואל רבי שמשון פינקוס זצ"ל, ממה עושים עסקים עם השטן? הרי יודע שאין עושים אתו עסקים!

רבי יוסף די לה ריינא היה מחכמי איטליה לפני כשש מאות שנה. מספר עליו שרצה להביא את הגאולה על ידי המתתו של השטן. רבי יוסף וקבוצת תלמידיו השביעו את אליהו הנביא שילמד אותם כיצד לגבר על השטן. אליהו הנביא הזוהר מלנסות את כחו כנגד השטן, משום שלא הגיע לדרגת הקדשה והטהרה הנדרשת כדי לגבר על השטן. אך כשראה אליהו הנביא את התעקשותו, מסר לו את השמות הקדושים שבפזרתם יוכל להלחם בשטן.

רבי יוסף ותלמידיו עלו להר שעיר, ושם עלה בידם לתפס את השטן אשר התגלה אליהם בצורת כלב. הם כבדו אותו ואת לילית אשתו בשלשלאות. הכלב התחנן בפניו שיתן לו לאכל, אך הוא סרב. בידי רבי יוסף די לה ריינא היתה קטורת, והכלב בקש ממנו שיתן לו להריחה. רבי יוסף התפתה ונתן לו להריח את הקטורת. בכך נחשב לו כמקטיר לעבודה זרה, וכתוצאה מכך הצליח השטן לגבר עליו. מובא כי האריז"ל התאמץ כדי לתקן את נשמתו של רבי יוסף די לה ריינא.

איפה היתה הנפילה שלו? בכך שנכנס אתו למשא ומתן. עם השטן לא עושים עסקים, אין שום שיג ושיח אתו!

אם כן, איך נותנים שחד לשטן ביום הכפורים? איך עושים אתו עסקים? אומר הרב פינקוס: צא וראה מה בין יהודי לגוי. הגוי נהנה מן הרע, ככל שיש יותר אכזריות ורע - כך גדולה הנאתו והוא בא על ספוקו. מי שאלים יותר - הוא המצליח. לעמת זאת, היהודי נפשו עדינה והוא אינו יכול לשאת את הרע. כשהוא רואה גלוי של אלימות - נפשו מתחלחלת. השטן נהנה מן הרע! מדוע יש מלחמה תמידית בין השטן לעם ישראל? השטן אומר ליהודי: אני מבין שאתה רוצה עולם הבא ואני רוצה עולם הזה, אבל אל תסח את העולם הזה שלי!

ואז מגיע יום כפור. נותנים שחד לשטן - שעיר שכולו הולך לעזאזל, ובינתיים היהודי מביא שעיר אחד שכולו לה', קורבן לה'. ביום כפור עקר העבודה היא לבער את הרע!

זמן קצר לאחר פרץ מלחמת העולם השנייה, ביום הושענא רבה ת"ש, נכנסו הגרמנים לעיר בעלו. הנאצים חפשו בראש ובראשונה את הרבנים, בידעם את השפעתם הרבה על בני קהלתם. האדמו"ר רבי אהרן מבעלו היה בסכנת חיים. לאחר ששים את ההקפות של שמחת תורה החליט להמלט מן העיר. הוא נמלט לגטו קרקוב, ומשם לגטו בוכניה שליד קרקוב.

מקרביו שחדו קצין הונגרי והעבירו לו סכום עתק, והוא הסיע משם ברכבו את האדמו"ר רבי אהרן מבעלו, את אחיו רבי מרדכי מבילגוריי (אביו של הרבי מבעלו שליט"א) ואת המש"ב"ק רבי דוד שפירא, כשהם מחפשים לגנרלים הונגריים.

התקניית היתה להברים את הגבול. הדרך היתה מסכנת, אך הם זכו לנסי נסים. באמצע הדרך, לפתע פתאם נתקע הרכב. הנהג היה אובד עצות. לפתע הופיע במקום אדם זקן, חגור חגורת עור

למתניו. הוא ראה את הרכב עומד על מקומו, התקרב אל הנהג ושאל: "מה קורה? צריכים עזרה?" אמר לו הנהג: "הרכב תקוע". האלמוני נגע באחד הכפתורים והתניע את הרכב, וכך הם המשיכו בדרךכם. אמר להם רבי אהרן מבעלו: בפיוט "אליהו הנביא" הנאמר במוצאי שבת נאמר: "איש ואזור עור אזור במתניו" - זה אליהו הנביא, שנאמר עליו (מלכים ב א, ח): "ואזור עור אזור במתניו".

כשהגיעו למעבר הגבול, היו שם חילים גרמנים. הקצין הגרמני הזרה לנהג לעצר ובקש לבדק את נוסעי הרכב. הוא בחן את הנוסעים וראה אנשים כחושים וחלופים, שאלו: "איך יתכן שהם גנרלים?". הרבי מבעלו ראה שם לוח שחמט. שאל את הקצין: "אתה יודע לשחק שחמט?" אמר: "כן". אמר לו: "בוא נשחק". רבי אהרן שחק שחמט עם הקצין הגרמני, ונתן לו לנצח אותו. אמר הקצין: "אחרי שנצחתי אותך, אתה יכול לנסע".

שאלו את רבי אהרן מבעלו, מה היה הסוד. אמר: "עשו צריך תמיד להרגיש מנצח. נתתי לו את הרגשת הנצחון, זה ספק אותו, ואז הוא הניח לי לנסע".

(רבי גואל אלקריף שליט"א - נאה דורש החדש על ויקרא)

בזכות הצעקה של הרביה

קדשים תהיו... איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו: אני ה' (וי' כ-ב)

בפסוק כתובים ארבעה ענינים שלכאורה אין קשר ביניהם: א. קדשים תהיו. ב. איש אמו ואביו תיראו. ג. את שבתתי תשמרו. ד. אני ה'. הרב צבי אליאד ספר ספור מדהים שארע עם יושב ראש ועד הישיבות הרב משה דוד טננבוים בשנת תש"ה, סמוך לסיום מלחמת העולם השנייה.

באחד מימי 'בין הזמנים', בעת ששקה בחפשה בכפר פינס, נגש אליו קבוצניק ואמר לו: "אני חבר קבוץ של השומר הצעיר הנמצא סמוך לכאן. יש שם עכשו ברית מילה וחסר לנו עשירי למנון. אבקש לקחת את הרב ברכבי, הלוך ושוב, כדי להשלים לנו מנון". הרב טננבוים הסכים וכעבור דקות ספורות הם הגיעו לקבוץ.

שח הרב טננבוים: ראיתי שם מחוזה שלא ראיתי מעודי. המוהל היה חלוני, לבש מכנסים קצרות, ונעל סנדלים תנכיות. לראשו, לכבוד המעמד, הניח כפת קרטון. עקבתי אחריו וראיתי שהוא עשה את הברית בממחיות ובמקצועיות, כמו גם כל נהול השקס והברכות. משהו לא 'הסתדר' לי... נגשתי למוהל להחמיא לו על עבודתו המקצועית והתחלתי לרחרח, בצדינות, אודותיו.

הוא הביו בדיוק מה אני מבקש לדעת... לפני שהספקתי לשאל את ה'נאם תאמר', הוא פתח ב'ויש לומר' וננע ממני את המבוכה. וכך אמר: "כבוד הרב לא יסתכל עלי ככה כמו שאני נראה. לפני המלחמה גרתי ברומניה והייתי חסיד ויז'ניץ של האמרי חיים, עם כל הלבוש, השטר'ימל והפל. אבל אז, כבוד הרב, באה השואה... זרקתי הכל והגעתי לארץ. לקבוץ הזה. כפי שאתה רואה, אנשי הקבוץ כאן רחוקים מאדישקוויט, אבל לעת הצורך אני עושה כאן בריתות. בחו"ל הייתי המוהל בוויז'ניא ומזה הגיעה לי הממחיות והמקצועיות בעריכת בריתות".

לאחר ששים, ממשיך הרב טננבוים, נגש אלי אבי הבן, גם הוא קבוצניק, והודה לי על השתתפותי. "בהזדמנות זו אבקש ממך הרב טננבוים בקשה נוספת", אמר "חמי, אדם מבוגר קשיש שמתניד רק על פסא גלגלים, גר כאן בבית האבות שבקבוץ. הוא לא היה מסגל להגיע לברית, ואבקש ממך, אם תוכל בבקשה להכנס אליו ולאחל לו

מָל טוב לכבוד הברית של נכדו. זה בנדאי ישמח אותו מאד".
כמובן שהסכמתי בשמחה. אם יש לי הזדמנות לכבדו ואף לקום מצות בקור חולים - בנדאי שאנצל את ההזדמנות ונכנסתי אליו.
הצגתי את עצמי כיושב ראש ועד הישיבות, חסיד קרלין. כששמע הזמן שאני חסיד קרלין 'התעורר לתתיה' ואמר: "אוהו! חסיד קרלין! בא ואספר לך ספור על האדמו"ר שלך שנספה בשואה. אני, ספר הזמן, יוצא גרמניה. יום אחד הגיע האדמו"ר מסקרלין לברלין לטפול רפואי. אנחנו, היקעס, לא ראינו מימינו מה זה חסיד, וקל וחומר לא מה זה אדמו"ר. הקים, שלא כיוצאי פולין, לא התחברו לכל הסגנון הזה. זו הייתה אטרקציה גדולה עבורנו, כששמענו שבביל שבת ימים האדמו"ר טיש. כלם הגיעו לבית הכנסת הגדול בברלין. גם אנחנו, שהיינו כבר חלונים גמורים, מחללי שבת, הגענו. לא נכנסנו לבית הכנסת, אבל צבאנו על החלונות מבחוץ.

"הרבה פתח ואמר: 'אצלנו בקרלין לא נהוג שהאדמו"ר אומר 'תורה' בשיש. אבל מכינו שפאן אני אורח, אכבד את מארחי שבקשו ממני לומר'. והוא פתח ואמר והדברים שלו עדין מהדהדים באזני עד עצם היום הזה: 'השבוע קוראים בתורה פרשת קדשים, התורה אומרת: 'קדשים תהיו... איש אמו ואביו תיראו ואת שבתת תשמרו אני ה' אלקיכם'. מה הקשר בין ארבעת חלקי הפסוק? אלא, אמר הרבה:

"כשאני נמצא בקרלין, עם החסידים שלי, אינני צריך לדבר הרבה. מספיק שאני אומר להם שתי מלים: 'קדשים תהיו!' והם כבר מבינים מה עליהם לעשות. הם גם יודעים את פרוש הרמב"ן על הפסוק מי נקרא 'קדוש', ומשמים את הדברים.

"אבל יש אנשים, המשך הרבה, שאי אפשר לומר להם 'קדשים תהיו'. הם לא אווזים בדרגה הזאת. מהם צריך לבקש: 'איש אמו ואביו תיראו' - לכל הפחות תתנהגו כמו שההורים שלכם התנהגו. אל תעזבו את המסורת. ראייתם אבא ואמא, ראייתם חנוך, ראייתם אהבת ה' ויראת שמים, אל תעזבו את הדרך.

"ויש סוג שלישי, יהודים שהתרחקו עוד יותר. הם כבר עזבו את הדרך של הוריהם. להם צריך לומר שלכל הפחות 'את שבתת תשמרו' - תשמרו שבת!

"אבל יש גם סוג רביעי, אמר הרבה, 'אלה שנמצאים כאן על החלונות. אתם, הצעירים, שלא רציתם להכנס לתוך בית הכנסת. התבישתם להכנס כי גם שבת אינכם שומרים. לכם, אומר הקב"ה: דבר אחד כן תזכרו. תזכרו שאני ה'! תזכרו שיש אלקים בעולם! שהבנים לא יתחתנו עם גויות, והבנות לא יתחתנו עם גוים! אני ה'!

"לבת שלי, סים הישיש את ספורו, "היה חבר גרמני, גוי. למחרת אותה שבת, ביום ראשון, התחלתי לארו מזודות. 'עולים לארץ ישראל', אמרתי לבני ביתי. הבנתי שאם נשאר בברלין - בתי תתנתק מעם ישראל ותחתן עם הגוי. כעבור שבועים הגענו כאן לקבוצה. הבת ברוך השם התחתנה עם יהודי, אמנם קבוצניק אבל יהודי! והיום הייתה הברית של הבן שנולד להם. כל זה בזכות הצעקה 'אני ה' של הרבה!', סים הישיש את ספורו.

(רבי יעקב שיש שליט"א - נאה דורש החדש על ויקרא)

מיהו בר סמכא לתת עצה ישרה?

ולפני עוד לא תתן מכשל (י"ט)

פרש רש"י: "לפני הסומא בדבר לא תתן עצה שאינה הוגנת לו, אל תאמר מחר שדך וקח לך חמור, ואתה עוקף עליו ונוטלה הימנו".

בספר "אוצר אפרים" מובא בשם רבי אלחנן וסרמן זצ"ל, שצריך שיהיו באדם ארבע מעלות כדי שיוכל לתת עצה טובה וישרה:

המעלה הראשונה - שיהיה האדם בר דעת.

ספור עצמי מספר על בן מלך, שהיה שוטה מכל. בושות גדולות נגרמו למלך בגלל טפשותו של הבן, ודאגה רבה מלאה את לבו, שהרי עתיד הבן השוטה לעלות על פסא המלוכה אחרי, וסכנה גדולה נשקפת עקב כך לכל הממלכה.

יום אחד נודע למלך, שבמדינה מרחקת מתגורר אדם מלמד מאד, שביכולתו להקנות חכמה ודעת אף לאדם הבור ביותר. שלח המלך את בנו השוטה אל החכם המלמד שבארץ הרחוקה, ושהה

שם בן המלך מספר שנים, עד שקנה לעצמו חכמות מרבות. בשונו נערכה לכבודו מסבה גדולה, ובמהלכה פנה אליו אחד השרים ושאל: "האם באמת החכים אותך החכם המלמד שבארץ הרחוקה?"

אמר בן המלך: "ודאי, הרבה מאד חכמות רכשתי שם".

"ומה, למשל?" שאל השר.

אמר לו בן המלך: "אני יכול לעמד על שיבו של חפץ מסתה, גם בלי לראותו".

"עד כדי כך?" התפעל השר. "בוא ונראה את כחה הגדול".

פנה השר לצד, הסיר את הסבעת שהייתה ענודה על אצבעו, והחזיקה בכף ידו הקמוצה.

"מה יש לי ביד?" שאל השר את בן המלך.

בן המלך הביט ברכו רב, חשב חשבים שונים, ולבסוף אמר "משהו עגל".

"כמה מאד! זה באמת משהו עגל, ומה עוד יכול אתה לספר על החפץ השמון בכף ידי?"

בן המלך הסתכל עוד רבע שעה, ואמר: "זה גם חלול".

"כל הכבוד!" השרים ועבדי המלך היו מלאי התפעלות, "אבל אולי תגיד לנו גם מה זה יכול להיות?"

שוב הסתכל בן המלך על כף ידו הקמוצה של השר, ואמר: "זה עגל, וזה חלול. נראה לי, שמה שיש לך ביד זה גלגל של טרקטורה..."

יכול אדם להיות מלמד, אבל הוא לא בר דעת.

המעלה השנייה, שזקוק לה האדם כדי שיוכל ליעץ: שלא יהיה נוגע בדבר שהוא דן ומיעץ אודותיו, כי אם הוא נוגע בדבר - השכל מפסיק לפעל.

המעלה השלישית: שיהיה נקי מנגיעות בכל תחומי חייו, שלא יהיה משחד מאינטרסים אישיים כלשהם, כמו שמצאנו שצריך הדן להיות נקי מכל סוג של שחד, כדי לפסוק בכל הלכה.

פעם אמרו ל"חזון איש" זצ"ל, שפלוגי הוא אדם גדול, רק שלפעמים יש לו נגיעות, אבל חוץ מזה הוא אדם גדול. אמר ה"חזון איש": אם היית אומר לי, שהוא אדם גדול אבל לפעמים הוא אוכל חזיר - מילא, אבל אדם שלפעמים נכנע לנגיעות - הדעה שלו מעוותת תמיד. הוא אף פעם לא אדם גדול.

המעלה הרביעית: שיזכה לדעת תורה צרופה. לשכל האנושי יש גבול, אין הוא יכול להרחיק לראות בכל ענין. רק על פי דעת תורה נתן לתת עצה ישרה והגונה. ואין אדם זוכה לכון לדעת תורה אלא אם הוא מתמסר כליל לתורה, שאז הוא זוכה לסייעתא דשמיא.

(רבי שלמה לוינשטיין שליט"א - נאה דורש החדש על ויקרא)

שמחה בהצלחת המתחרה

ואהבת לרעה כמוך (י"ט)

לאחר נשואיו של רבי דוד'ל מלעלוב, הוא לא חפץ להתפרנס מן הצבור, והיה נהנה מייגע בפיו מחנות שבבעלותו, כשהוא עומד בה ומוכר מוצרי מזון.

והנה ביום בהיר סגר רבי דוד'ל את החנות. כששאלוהו מדוע עשה כך, השיב: "בצדו השני של הרחוב פתח יהודי חנות דומה. בכל פעם שאני רואה יהודי נכנס לקנות בחנות המתחרה, אני שש ושמח שיש לאותו יהודי פרנסה. אמנם התחלתי להרגיש שבאשר נכנסים לחנותי, נגרמת לבצע החנות המתחרה עגמת נפש, ומכיון שאיני רוצה לגרום ליהודי עגמת נפש - סגרתי את החנות".

בנו, רבי משה מלעלוב, הלך אף הוא בדרכי אביו, ואף הוא פתח חנות, ועמד ומכר מוצרי מזון ללקוחות. פעם אחת בא רבי משה וספר לאביו שבסמוך לחנותו פתח יהודי חנות דומה, והלקוחות עברו לחנות המתחרה.

אמר לו אביו: "אני מבין ממך שכבר אין לך פרנסה מן החנות. אף האם יש בלבך תענוג ושמחה מכך שיהודי אחר מתפרנס בהרבה? לכל הפחות תוציא מהחנות שלך את הרוח הזוה, לראות כיצד יהודי מתפרנס בשפוע!"

(רבי מנשה ישראל רייזמן שליט"א - נאה דורש החדש על ויקרא)

פניני הפרשה

אחרי-קדושים

עלון מס' 1186

שנה כ"ד התשפ"ג

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216
כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

קדושת המצוות

את משפטי תעשו ואת חוקותי תשמרו ללכת בהם – רש"י מפרש ש"משפטים" אלו דברים שכליים, ו"חוקותי" אלו חוקים שהנם גזרת מלך והאדם אינו מבינם בשכלו, כגון אכילת חזיר ולבישת שעטנז. ע"כ. ויש להבין מדוע הוסיף הפסוק "ללכת בהם", הרי כבר נאמר "תשמרו"? מסביר האור החיים הקדוש: "על דרך מה שאמר התנא האלהי רבי שמעון בר יוחאי ע"ה (זוהר ח"א ק"ע ע"ב) כי רמ"ח אברי האדם ושם"ה גידיו הם כנגד מצוות עשה ולא תעשה, ובעשות האדם מצוה באותו אבר שנעשית המצוה, שורה בו שם הוי"ה יתברך. הראת לדעת כי בעשות המצוה, נעשה האדם מרכבה לשכינה ומתהלך ה' בתוכו, וזה אמר 'ללכת בהם', וחזר ופירש מי הוא ההולך בהם, ואמר 'אני ה'', וכאילו אמר ללכת אני ה' בהם, והוא סוד (שמות כה, ח) 'ושכנתי בתוכם'". לפי זה, כשמקיים מצוה בשלמות הכוונה, זוכה להשראת שכינה בגופו, ויש לו סיוע להמשיך בעבודת ה', ולעלות מעלה מעלה בתורה וביראה.

*

מסופר על הגאון הצדיק רבי שלמן מוצפי זצ"ל, שבצעירותו לאחר שחלה אביו ומצבה הכלכלי של משפחתו היה קשה, החל לעבוד כעוזר וכשליח של הגביר מנחם דניאל ז"ל (ראש הקהילה היהודית בבגדד). דניאל שנוכח בהצלחתו של ר' שלמן, ייחד לו חדר במשרדו לנהל את ספרי החשבונות, והציע לו לנהל את עסקיו שמעבר לים. ר' שלמן למד אנגלית, טורקית וצרפתית, מונה למנהל הראשי ומנהל חשבונות ראשי, עמל 8 שעות בתורה 8 שעות במשרד, ובכל ראש חודש מסר לאחד מראשי הישיבה ב"מדרש בית זילכה" משכורת מלאה עבור אחד האברכים מבלי שידע את מקורה.

פעם, בצהרי יום השבת, כשהיה עוסק בתורה, נקרא בדחיפות כדי לחתום על עסקה עם הקונסול הבריטי. בתחילה חשב שלא להגיע, אך במחשבה שניה החליט לקדש שם שמים ברבים. הוא קם והלך, והגיע בבגדי השבת לבית הגביר, ולאחר אמירת שלום כראוי, פנה אליהם ואמר בחשיבות ובכבוד: יהודי אני, ואת מצוות אלוקי אני שומר! בעוד שלש שעות יוצאת השבת, ורק אז אוכל להתפנות אליכם".

מלווי של הקונסול נדהמו מדבריו, אך הקונסול קד בפניו והשיב: מכבדים אנו את אמונתך, וממתינים לך. שב רבי שלמן ללימודו, ואכן העסקים המתינו עד צאת השבת. לימים סיפר, כי מעולם לא חש קדושה עצומה כבאותה שבת, בה ידע כי כל הנכבדים הגויים ממתינים ליהודי השומר שבת.

מָבֵל מְלֻמְדֵי הַשְּׁבִלְתִּי	עֵצָה טוֹבָה
<p>מֵה לְמֻדְרִים מְ – תְרוּמַת דָּם אַחֲרֵי שְׁתוּרְמִים דָּם, לֹא עוֹבֵר זְמַן רַב עַד שֶׁתִּגְוַף מִשְׁלִים אֶת פְּמוֹת הַדָּם שְׂיִצְאָה. כָּסֶף נִקְרָא בַּתּוֹרָה "דָּמִים" – כְּשֶׁתוּרְמִים כָּסֶף לְצַדָּקָה, לֹא עוֹבֵר זְמַן וְהַקֶּב"ה דוֹאֵג שֶׁהַכָּסֶף יִחְזֹר בַּחֲזָרָה. (הַגָּאוֹן רַבִּי מוֹשֶׁה יִחְזַקְאֵל זצ"ל).</p>	<p>כדי ליצור אווירה מרוממת ומכובדת בשולחן השבת, השקיעו מראש בנראות של שולחן השבת - במפה מפיות וכלים נאים ומהודרים. (ר' יובל גולדן הי"ו)</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סערון זצ"ל

"כל אותם המתעסקים רק בצרכי העולם הזה, דהיינו לאסוף הון וממון בלי לשים לב לחיי העולם הבא, הם תועים מדרך השכל וחושבים שהגיעו והשיגו מטרתם, אך טועים ותועים הם, כי לא יועיל הון ביום עברה אחרי פטירת האדם... ועל כיוצא בזה אמר המשורר 'הם חשבו כי לחפצם נגעו והם לריק יגעו'".
("מגיד חדשות" ח"י דרוש כ"ה).

נקודת חן / עובדיה חן

שבת - שלום

לעסוק כלל בחיי שעה, נלמדה גם מהשבת שכדי לזכות בה לקדושה ולנשמה יתירה יש לשבות בה מכל מלאכה. אולם בשעה שראו את הזקן מכבד את השבת בחביבות גדולה, ולוקח שני הדסים אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור, הבינו שמעלת השבת שהיא מעין עולם הבא, אינה רק בשמור - שביתה ממלאכה (חיי עולם), אלא גם בזכור - קידוש אכילה ושתייה (חיי שעה), וגם מכך אפשר לשאוב נשמה יתירה. ובוזה נתישבה דעתם שראו שניתן למצוא קורת רוח של מעין עולם הבא גם במושגים של העולם הזה, וניתן לשלב חיי שעה וחיי עולם ולקדשם כאחד.

*

רבנו יוסף חיים זצ"ל בספרו "בן יהודע" (עירובין ג' ע"א) מסביר יפה שמסיבה זו מברכים בשבת איש את רעהו ב"שבת-שלום", כיון שהשבת עושה שלום בין הגוף לנשמה, בניגוד לימי החול שבהם קיים מאבק בין הגוף הדורש תאוות לנשמה המבקשת להתנזר מתאוות.

והסביר זאת במשל לאדם שמתה עליו אשתו רח"ל, והניחה אחריה בן יחיד. קשתה עליו אלמנותו, ובנה את ביתו עם אלמנה שלה בת יחידה.

השלום והאהבה יכלו לשרור ביניהם, אלמלא העיב כל העת המתח והחשד - הבעל חשד כל העת באשתו שהיא מרבה לתת ולפנק את בתה על חשבון בנו, ואילו האשה היתה רוטנת תמיד על בעלה שהוא משקיע הרבה בבנו על חשבון בתה. החשדות יצרו איבה וטיפחו טינה, והאווירה היתה עכורה.

גדלו הבן והבת, וההורים נמנו וגמרו להשיאם יחדיו. והנה מאז שבתה המחלוקת והשלום והשלווה שררו בביתם. כעת הבת החורגת היא אשת בנו והוא חפץ בטובתה, והיא גם היא חפצה בטובת בנה החורג שהפך כעת לחתנה.

כך גם בימות החול. בין הגוף לנשמה שורר מתח תמידי - הגוף מקפיד על הנשמה שחפצה להרבות בסיגופים, ואילו הנשמה מקפידה על הגוף שחפץ בריבוי תאוות. הואיל וכך נקרע האדם בין רצון הגוף לרצון הנשמה, בבחינת "אוי לי מיוצרי, ואוי לי מיצרי". כיון שבאה השבת שהעונג הגשמי שבה טוב לנשמה, עושים שלום ביניהם ושמחים יחדיו.

רשב"י בדרגתו הגבוהה סבר שיש לכל יהודי את היכולת להקדיש את חייו באופן מוחלט ללימוד תורה ועשיית מצוות, כך שהצורך בחיי מעשה ועול דרך ארץ מתייתר. ולכן פסק (ברכות ל"ה ע"ב) שיהודי מחויב למצות את יכולותיו ולהקדיש כל חייו לתורה בלי השתדלות לפרנסה.

רבי שמעון בר יוחאי נהג כך הלכה למעשה, כאשר ברח והתחבא מפני הרומאים שביקשו להורגו, ושהה במערה יחד עם בנו התנא רבי אלעזר במשך שלש עשרה שנים שבהן עסקו אך ורק בלימוד התורה בקדושה וטהרה. לאחר שנים עשרה שנה שהיו טמונים במערה, יצאו רשב"י ובנו והתפלאו לראות אנשים חורשים וזורעים. בדרגתם הגבוהה הם לא יכלו לסבול מציאות של אנשים שאינם עוסקים רק בתורה, והביעו כלפיהם זעזוע: "מניחים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה?!" כל מקום שהיו נותנים בו עיניהם היה נשרף. הם חיו בתפיסה שכל מהותה היתה חיי עולם - עולם הבא, שאכן אין בו מקום לעבודה ועמל גשמי. אך זה לא הסתדר עם המציאות של אנשי דורם, ולכן יצאה בת קול וקראה: "להחריב עולמי יצאתם? חזרו למערתכם!" (שבת ל"ג ע"ב). חזרו למערה למשך שנה נוספת, עד שיצאה בת קול והתירה להם לצאת מן המערה.

הגאון הראשון לציון רבי אליהו בקשי דורון זצ"ל בספרו "בנין אב" (ח"ג עמ' קפ"א) מחדש שלאחר שיצאו רשב"י ובנו בפעם השניה מהמערה חל שינוי מסוים בתפיסתם. מי שגרם להם את השינוי הוא זקן אחד, וכפי שמספרת הגמרא שם שבפעם השניה שיצאו, ראו ביום ששי בזמן בין השמשות יהודי זקן רץ ובידו שני בדי הדס. עצרו אותו ושאלוהו "למה לך שני בדי הדס?", והוא השיב: "לכבוד שבת". שאלוהו "לא די לך באחד?". ענה: "אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור". התפעל רשב"י מן הזקן ואמר לבנו: "ראה כמה חביבות מצוות על ישראל". ומסיימת הגמרא שבעקבות זה נתישבה דעתם.

במה נחה דעתם במעשהו הפשוט לכאורה של אותו זקן, הרי טענתם בעינה עומדת שעוסקים בחיי שעה ועוזבים חיי עולם?

אלא ששיטתו של רשב"י שכדי לזכות בחיי עולם אין

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

הנפטר שיצא מקברו

אך בכך לא תם מסע הלוייה החריג, הלווייה המשיכה עד הר הזיתים, הורידו את מיטת הרב לקבר שנכרה מבעוד מועד, המיטה כוסתה בעפר ובאבנים לכמה רגעים, ולאחר מכן יצא "המת" מקברו.

לאחר צידוק הדין וקדיש, שב הרב לביתו, ומאז אמר על "עצמו" קדיש במשך שנה שלימה. אפילו שבעה ושלושים נהג הרב, כאשר בסוף השבעה והשלושים ערך תיקון כרת ופיזור צדקה לעניי העיר.

מסע הלוייה נערך ביום הולדתו של הצדיק, וכך הוא ביקש להזכיר לעצמו את יום המיתה, ולתקן מה שניתן לתקן כבר בחיי חיותו.

הראשון לציון הגאון רבי מרדכי אליהו זצ"ל בילדותו היה עד ללווייה זו, וכך הוא מספר עליה מנקודת מבטו כילד: "בהיותי ילד, גרתי ברובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים. יום אחד, בדרכי לכותל המערבי, ראיתי מרחוק המולה של עשרות אנשים שהולכים ובוכים... ילד סקרן הייתי, ומיהרתי לראות על מה המהומה. כשניסיתי להתקרב, הרחיקו אותי ואמרו לי: "לך מכאן ילד, זה לא בשבילך!". כמובן זה רק הגביר את סקרנותי, עליתי למקום גבוה, ומשם צפיתי על כל המתרחש. ראיתי שחלק מהאנשים נושאים מיטה של נפטר. הבנתי שזו הלוייה שנערכת לאדם גדול שנפטר. לתדהמתי הרבה, אני רואה אותם עוצרים, ולפתע, מתוך המיטה יוצא הבר-מינן בכגדי התכריכים, שם את ידו על עיניו וקורא בקול: "שמע ישראל, ה' אלוהינו ה' אחד!", לאחר מכן חוזר לארון וכולם גועים בבכי סוער. צבטתי את עצמי לוודא שאיני הוזה. למרות שנבהלתי מהמחזה, המשכתי לעקוב אחרי הלוייה עד שהגיעה לבית הקברות שב"הר הזיתים", שם המת קפץ מהארון ונכנס אל קברו בכוחות עצמו... כעבור מספר רגעים, יצא משם ה"נפטר", וכולם התפזרו יחד אתו.

היה זה יום נינוח ושגרתו ברובע היהודי בירושלים. לפתע, בלי כל התראה מוקדמת, יצא הכרוז כי לווייתו של הצדיק רבי יצחק אלפיה זצ"ל תצא בשעה הקרובה מביתו. קודם לכן לא היה ידוע שבריאותו רופפת, והבשורה נפלה על תושבי הרובע כרעם ביום בהיר.

רק תלמידיו ומקורביו שהיו בסוד העניינים ידעו כי אין מדובר בלווייה רגילה...

בתוך החדר פנימה, שכב הרב לבוש תכריכים לבנים, כשתלמידיו הקרובים מקיימים בו לפי בקשתו סדר מיוחד של ארבע מיתות בית דין. במעמד מצומצם בחדר החשוך שהואר בנרות נשמה, החל הרב לקרוא את כל סדר התפלה לגוסס, הוידוי וקריאת שמע.

בינתיים, המונים התאספו סביב ביתו של הרב, מופתעים ותמהים. לאחר דקות ארוכות הוצאה מיטתו של הרב בלווייה המונית לכיוון הר הזיתים, כאשר לאורך הדרך קוראים המלווים בקול גדול מזמור "יושב בסתר".

והנה כאשר הגיעה המיטה לבית החולים "משגב לדך", קרה משהו שהדהים את כולם.

למרבה ההפתעה, הנפטר הסיר את הטלית וקם לפתע מתוך המטה.

בעוד הקהל המומים מהמחזה דלא מעלמא הדין שנגלה לעיניהם, החל "המת-החי" לעורר את לבם לתשובה בדברי כיבושים ומוסר נוקבים, כשהוא חותם בקבלת עול מלכות שמים ואמירת קדיש.

הדברים שנשמעו מהצדיק הקדוש, עטוף תכריכים ובדרכו לבית הקברות, גרמו לחרדת אלוקים והתעוררות עצומה.

ראשון בקודש

בית הכנסת הראשון לעדות המזרח בבני ברק

בית כנסת "עולי משה" ברחוב קאליש. נוסד בשנת תש"ח ע"י כמה מעולי פרס. כשהגיע הגאון רבי מוכאל חי זרקוף זצ"ל לבני ברק (בערך בשנת תש"י), נתבקש מראשי הקהילה המשהדית שנמנו בין תלמידיו עוד בחיותו במשהד לשמש כרב בית הכנסת, תפקיד אותו נשא שנים רבות. בהמשך, הרחיבו את שטח בית הכנסת והמקום הפך להיות בית כנסת ובית מדרש מרכזי לכל תושבי האזור, כאשר שיעורי תורה רבים נשמעים בין כתליו במשך רוב שעות היום. שיעורו הנודע של מופת הדור מרן רבי עובדיה יוסף זצוק"ל מודי מוצאי שבת, נוסד בבית כנסת זה בחיות מרן מכהן כרב תל אביב (בשנים תשכ"ה-תשל"ג).

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

שאלה: מה טעם המנהג שהחזן אומר לפני ספירת העומר "ברשות מורי ורבותי!", הרי כל אחד מברך לעצמו? תשובה: מנהג זה לומר ברשות מורי ורבותי מובא בכמה סידורים. והוא טוב לענין שאם שכח מישהו לספור באחד הלילות, שידע שהש"ץ מתכוין בברכה להוציאו ידי חובה.

שאלה: אנשים שאינם שומרי תורה ומצוות הבאים להתפלל בבית הכנסת משבת לשבת וסופרים ספירת העומר בברכה, האם יש למונעם מלברך, או שיש להם על מה לסמוך? תשובה: יש להעלים מהם עין, אך אפשר לומר הדין בדרשה, והשומע ישמע.

שאלה: קמן שהגדיל בימי הספירה, האם רשאי לספור בברכה? תשובה: יבקש מהש"ץ שיכוין עליו בברכתו ויענה אמן ויספור עמו בלחש. ומי שמברך יש לו על מה לסמוך.

שאלה: אדם שספר ספירת העומר, אך "חלם" ולא כיוון למה שאמר, האם יצא? תשובה: נראה שתלוי במחלוקת האחרונים [עין כף החיים סי' תפ"ט אות כ'] אם יוצאים ידי חובת ספירת העומר בלשון הקודש כשאינו מבין מה שאומר. ואפשר דהכא לכו"ע יצא, שגם כשהוא "חולם" בודאי יודע "בהרגשה כהה" (בתת-מודע) שהוא סופר את העומר, והרי דייק בספירה ולא טעה. וכיוצא בו ראיתי בשם החזן איש לגבי תפילה שלא בכונה [ועיין בילקוט יוסף ח"א עמוד קנ"ח בהערה], ואכמ"ל.

שאלה: האם צריך לעמוד בקריאת "למנצח" ו"אנא בכח" שאומרים אחר ספירת העומר? תשובה: אין צריך. ושוב הראוני בכח"ח (סי' תפ"ט סק"ח) בשם שער הכוונות, שיאמר מזמור אלהים יחננו וגו' כולו מעומד. ע"ש. ונראה שאינו מן הדין, דאפי' ספירת העומר עצמה מעומד מדכתיב בקמה בקומה לא נמצא בש"ס כידוע, רק נכון לנהוג כן.

שאלה: מה דין שמיעת שירים בימי ספירת העומר: ביום ששי, במוצאי שבת, בערב ראש חודש ובראש חודש? תשובה: ביום ששי אחר חצות מותר, במוצ"ש לא (כיון שרוב העולם אינם נוהרים בסעודה רביעית ובפיוטי מוצ"ש). בר"ח – כן. בי"ד באייר (פסח שני) כן, וכך נהגו בחו"ל בהילולא דרמב"ה, וכמדומה שכן נוהגים גם בטבריה.

שאלה: נהגו ישראל שלא לשמוע שירים עם נגינה בימי ספירת העומר ובין המצרים, מהו לשמוע שירי רגש שקטים שאינם קצביים, המעוררים באדם רגש ותשוקה לקדוש ברוך הוא? תשובה: בלי מוזיקה אפשר לשיר ולהשתפך בתפלה, כלומר בלי כלים וגם לא מרדיו והקלטה עם כלים.

חידת השבוע

ביעד יתכן שאדם שכח להזכיר יעלה זיבוא ביום ראש חודש ועקר רגליו ובכל זאת אינו חייב לחזור?

הפתרון: אם שכח בתשלומים של ערבית. ואמנם יש החולקים בזה, ולכן פסק בהלכה ברורה (סי' ק"ח סעי' כ"ט) שיתפלל שוב בתנאי של נדבה.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה

לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

מספורי המגיד

בבקר קמו כמה בחורים שנדעו כמשכמי קום וקראו את הפתק בתדהמה מרובה, הם שפשו את עיניהם כלא מאמינים. דודי היה בחור בריא מאד שלא חלה אפילו פעם אחת מאז שדך בשיבה, לפתע בארזים נפלה שלהבת (שלכת)?!

האם זו בדיחה או שזה משהו רציני? איך זה שאיש לא שמע על כך עד עתה?!

לבסוף הכריע יעקב ממון שהיה הארי בחבורה: למען לצאת ידי ספק, מנין מצומצם ישתדל בתפילה עבורו, אך עדיין לא לעשות רעש על סמך פתקונת עלובה, כי זה מוזר שאיש לא יודע על כך דבר? אולי יד לך אחד או יותר בדבר, החברה ראו שדודי נעדר מן השיבה זמן ממושך וראשו הקודח של אדם לא אחראי למעשיו בישראל את הנזיד. על כן הוחלט, מי שידע ידע ועדיף מה שפחות ידעו, על כן לא עשו "גערצקע" (רעש).

לילה לאחר מיכן הפתק הוחלף לטובת פתק חדש: "מצבו של דוד בן ברוריה (סטוויצקי) הוחמר מאד, יש חשש כבד מאד לחייו רח"ל, בעצת רבנים חשובים שיחי, מבקשים לעשות יום תפילה והוספת השם "רפאל" סגולה בדוקה שהמלאך רפאל יעמוד כמליץ יושר עבורו, למען יארך ימים על האדמה אמכ"ר, העולם בשעה מוקדמת, מתבקש להתפלל לרפואתו השלימה ולהוספת השם: רפאל דוד בן ברוריה, לאורך ימים ושנים. מי שיש בידו היכולת שיפרסם את המודעה הזאת בכל בתי הכנסת בעיר כדי שתפילת רבים תעזור, אמנן סלה".

הפעם התחכם הבחור ושם זאת ממש לפני המנין הקבוע של השיבה, עתה כבר ראו את הפתק כל מתפללי המנין, מפה לאוזן עברה הידיעה שהיה אי מי שדאג שלא תשקוט לשניה אחת, דודי חלה במחלה אנושה ביותר, ששש... עדיף לא לשאול (בכתב מרובע היה משפט מצמרר ביותר, יש חשש לנגיף אלים ביותר כחידק הטורף שסיכויי ההחלמה ממנו שווים ל-0.0% אך אין על כך עדיין סימוכין, לפיכך נא לא לפרסם לעת עתה) נא להעתיק עליו רחמי שמים מרובים, מצבו מתדרדר מרע לרע, איום ונורא, מבקשים לא ליצור קשר עם המשפחה שמבקשת לשמור על צנעת הפרט.

והשמועות ממשיכות לנוע כמקרה, יש אי מי שדאג לעדכן בשעות העמוקות של הלילה עם פתקים בכתב יד מוחשל שכמעט בלתי ניתן לזיהוי, רק ליודעי ח"ן, דודי הוטס אמש לשוויץ או לקליבלנד לביצוע ניתוח חירום, הכל נעשה בחשאי מוחלט כאח"מ, דבר שלא זוכים לכך חולים יחסנים.

הסיכויים אמנם נמוכים מאד (הוסף בפתק החפוז) אבל אסור לאבד תקווה.

משמרות של תפילה היו בשיבה לשלומן, הלבבות גאו בחשש, היו כבר לחשושים שה' ירחם ברגעים אלו יציאת הנשמה, אבל לאחר מיכן נשמעו צפירות ארגעה שגזר הדין נדחה לעת עתה.

ראש השיבה רבי צבי שטייף החליט שעליו לעשות קץ לחורשת השמועות, למרות האיסור לא להטריד את המשפחה, סבר שהמצב בגדר חירום, אי אפשר שבשעות כה חמורות לא ידעו את הנעשה, בצורה כזו תעזור תפילת רבים ביתר שאת וביתר עוז.

הוא הרים טלפון למשפחה לברר בעדינות מה המצב המדויק עם דודי, הוא לא שאל אם הוא חולה, הוא נתן פתח מילוט.

השאלה נתקלה בהתחמקות זחירה, האבא בהתחלה עשה את עצמו תמים, הוא שאל בזהירות: מה כל כך נסער ראש השיבה על היעדרות של שבוע, יש סיבות רבות לחסר שבוע ועוד יותר. אבל כשראש השיבה אמר לו ששמועות למיניהן רצות בשיבה, שינה כיוון.

בתחילה לא רצה לנדב פרטים הוא רמז שדודי שוכב במיטה ותו לא, אך ראש השיבה הסביר לו בעדינות רבה כי עדיף להבהיר את העניינים כיון ששמועות רצות להן אחת גרועה מהשנייה ולכן האיפול רק גורע... ה' ירחם, אין אישור יותר מאיפול, אמר לו בתקיפות מעודנת.

עתה היה האבא בהלם מוחלט, הוא לא שיער לעצמו עד כמה "עוף השמים המרושע יולך את הקול" לא הקול הידוע, אלא משהו שהוא כפול שמונה.

הוא מיהר להבהיר שמעולם לא יצאה הודעה אחת מהמשפחה לבקש תפילות על דוד בן ברוריה לא ל"ש שלא הייתה בקשה להוספת השם, די להם בתפילות של בני המשפחה שיחזור לבריאותו השלימה ותו לא, הוא ביקש שלא יעשו ימי תפילה, כי זה ממש פגיעה בכבוד המשפחה.

"יש לנו חשד שאחד מאלו שלא חשודים באהבת ישראל יתירה, עשה זאת כדי לפגוע בסיכויי דודי לקבל אי פעם שידוך הגון" סיים האבא דבריו מתוך בכי עצור.

ראש השיבה נבהל מאד, הוא דאג להעלים את הפתקים וניסה להשתיק את הלחשים הצפעוניים עד כמה שידו מגעת, אבל עוף השמים כבר הולך את הקול, מי יודע עד היכן.

כעבור שבועיים שוחרר דודי מבית החולים, הוא חזר לבית כשהוא חלוש מאד, עוד שבועיים נדרשו עד שיכול היה לצאת מהבית, כשבא לבית הכנסת ניגשו אליו כמה ממתפללי בית הכנסת לאחל לו "ברוך רופא חולים".

היה זה יום שני בו יש קריאת התורה, לשלישי הזמן הבחור החשוב: רפאל דוד בן אברהם. איש לא זע ממקומו, אין כזה מתפלל בבית הכנסת, הגבאי קורא פעם אחת שניה שלישית, ברביעית נגש אל דודי ואמר לו בניפה .. נו נו, קראו לך לתורה, אסור לבזות את התורה אלא נגשים מיד".

"אני מצטער, שמי הוא לא רפאל דוד, אלא דוד בלבד, התבלבלתם בשם, לכן לא הבנתי למי התכוונתם".

"מה זאת אומרת? הרי היה לך הוספת שם, בבית כנסת "ישועות יעקב" עשו לפני שבועיים וחצי טקס שלם של הוספת השם לשמך ומהיום נקרא שמך בישראל רפאל דוד, שם זה ילווה אותך לכל החיים, שיהיו ארוכים ומבורכים אמנן כן יהיה רצון סלה ועד".

"מה קורה? צועקים כמה מאנשי בית הכנסת, יש כאן עולם שלם שמחכה לסיום הקריאה טירחא דציבורא זה דבר קטן ביניכם? כבר אפשר היה לסיים את הפרשה מרישא ועד גמירא".

חיים טוודוס חייטובסקי הלך של השכונה שלא דגל בצמורה צעק לבעל קורא: איצל (יצחק) תעלה אותי לתורה במקום אותו שוטת ושיגמור את הגעשפעת".

הבעל קורא רב יצחק הלפער עונה לו: נו שא שא, כיון שעלה שוב לא ירד הלכה פסוקה ואין לזוז ממנה.

"טוב קראו לך לתורה, אל תעכב את העולם" סיים הגבאי את הויכוח שניטש וכמעט פילג את הציבור.

דודי נגש לס'ת וביך, לאחר הקריאה אמר רק את הברכה לאחריה. הגבאי הצביע לו בסידור שצריכים לומר הגומל, דודי ביך, כי יתכן שבמצבו צריך הוא לבוד הגומל. לאחר מיכן עשה לו הגבאי "מי שבך" בקולי קולות, הוא כמובן הדגיש את השם "רפאל דוד בן ברוריה" לרפ"ש בתוך שאר חולי ישראל.

דודי שתק ולא מחה, הוא לא רצה את יתר הביזיונות, אבל פניו היו חיוורות כסיד ההיכל.

הגבאי ראה את צערן של דודי ורצה לנחמו ולעוחדו, הוא הפטיר לו בקצרה: לאחר התפילה תיגש אלי יש לי הרבה מה לומר לך, לא תצטער לרגע על מה שאני מתכוון לומר לך".

דודי רצה לומר לו "מוחל טובות" אבל התבייש. הגבאי נחשב אחד מחשובי השכונה, אי אפשר לזלזל בו, הוא שימש את הגאון רבי גרשון לפידות רב השכונה משך שנים רבות, יש לו גם הזדהות פנים של "סבא קדישא ופרישא" אם הוא הזמין אותו עליו לגשת אליו.

לאחר התפילה נגש אליו לשמוע את הסיפא של הדרשה.

"רפאל דוד טייערדינקער (היקר) איני מבין למה אתה מצטער על השם שקיבלת. לדעתי הוא שם יפה מאד, תראה איך שזה מתחרח יפה, רפאל דוד בן ברוריה שיד' דאס איז איינס אין דער וועלט-זה אחד בעולם".

הוא מוציא את קופסת הטבק הריחנית מכיסו, מניח לדודי קמצוץ (אשמעק טאביק) בלב רחב ומוסיף על דבריו.

"דער נאמען איז זייער מוירעדיג- השם שקיבלת ממש מיוחד מאד, לא יכול להיות שילוב יותר מוצלח מזה, אני מבין גדול בשמות, הרבה מאד מתייעצים איתי לפני הוספת השם... ואני אומר לך שזה ממש מוצלח ביותר, כמו רבי רפאל דוד אוירבאך אחיו של רבי שלמה זלמן שליט"א.

"האם אתה רוצה לומר שהם התייעצו איתך בקשר לשם?" ניצתה סקרנותו של דודי.

איזו שאלה? הייתה להם מחשבה על "יוחן דוד" שה' יחונן אותו בעוד שנים, אבל אני התנגדתי לזאת בתוקף, לא ראיתי את זה ב'עין יהודית' שמשתמשים בשם של אמורא כה קדוש, אז הם קיבלו דעתי.

"ולשתמש בשם של מלאך נראה לך בסדר?" תמה דודי מאד.

"זה משהו אחר לגמרי ולא כאן המקום לפרש" סתם הגבאי את העניין.

אבל האם זה השם היחיד שאתה נותן לכל אלו שקוראים להם דוד, האם אין יותר סחורה בצקלוקן?

"צודק מאד, יכלו לקרוא לך חיים דוד או יוסף דוד, אבל שמות אלו נדושים יש כאלו מאות, אבל כמה רפאל דוד אתה מכיר? אולי אחד או שניים, מה אתה אומר? יש עוד שם נדיר כגון "צמח דוד" אבל אני מתנגד לך, כי צמח זה ה' ירחם, אפשר להישאר צמח, זה בכלל לא שינוי לטובה, אז הבה נשאר עם רפאל דוד".

"אני מוחה נמרצות על הוצאת כזב חצוף זה שהוסיפו לי שם לא היה ולא נברא וממש בגדד "הוצאת שם רע" חזרתי לחבוע על קדמי בושת כנפסק בשו"ע, ליטרא של זהובים, סכום חשוב ביותר, איש לא הוסיף לי שם, לא חשתי כל כך בטוב ותו לא מיד". הכחיש דודי את השמועה הרעה על הוספת שם לשמו.

"איני יודע אם אתה עונה לתואר ת'ת, אבל בקטע זה אתה בור לחלוטין, התערב השכן שליחו רב יוסף מייער, בעל פראק נוצץ, הטוען למשרת דיין או ממלא מקומו השלישי כשאין מישוהו אחר, הטור פוסק להלכה כי אין היום דין ת'ת לגבות ליטרא של זהובים, אם בזמנו של הטור כן, על אחת כמה וכמה אצל ראץ (עכברוש) צעיר כמון".

"לא התכוונתי לליטרא של ממש, אלא רק שיש לי זכות לחבוע על הוצאת שם רע" הבהיר דודי את עצמו.

לאחר השיחה הלבבית נגש חיים טוודוס חייטובסקי ושאל את דודי: איך היה במחלקה הגניקולוגית? ספר לנו מכלי ראשון, זה לא שקאפ (סקופ) ח'ו, אבל חשוב לדעת מה היה.

אֶלְדָּנוֹת

הס"ד, אֶלְיוֹן קפ"ו

לְפָנֵינוּ עֵבֶת

פֶּרֶשֶׁת אַחֲרֵי - קְדוּשִׁים

הרה"ק רבי יצחק מקאליש זיע"א והרה"ק רבי מאיר מפרימשלאן זיע"א, נפלו במשך הזמן לגורל ירשתו של הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנא זיע"א, אולם הרה"ק לא הניח תפלין אלו כלל רק בשנה האחרונה לחייו חיותו בעולם הזה, ראוי בו הכנות רבות וגדולות, ואכן בערב יום הכפורים הניח תפלין אלו, וקידוע שביום א' דסכות נסתלק לשמי מרומים. ומזה לבין הקורא כמה גדלה קדשת תפלין אלו שגדול בארזים כהרה"ק מנדבורנא רבה כל כך בהכנות לקראת הנחתו פעם אחת ודוקא ביום נעלה ונשגב הוא ערב יום הכפורים האחרון לפני הסתלקותו למרומים (רזא דעובדא שער האותיות ערך תפלין אות ב).

תפלין של המגיד מטשערנוביל

ספר הגאון רבי ברוך שמעון שניאורסון זצ"ל ראש ישיבת טשעבין חתנו של הרב מטשעבין זצוק"ל: כאשר הגיע לעל המצוות ביום כ"ה מנ"א תרפ"ו נסע עם אביו שהיה חסיד בעלזא הגאון רבי יוסף משה זצ"ל לבעלזא כדי לקבל את ברכת קדשו של הרה"ק מהר"ד זיע"א והגיע ביום לפני הבר מצוה לבעלזא, כאשר נכנסו אל הקדש אמר אביו למהר"ד כי היות זהו נכד לאדמו"ר"י טשערנוביל על כן הוא רוצה לבקש רשות להניח ביום הבר מצוה את התפלין של הרה"ק רבי נחום מטשערנוביל זיע"א שהיו בבעלזא בירשה. אמר לו המהר"ד היות ויכבד וזמן רב לא בדקו תפלין אלו, אין ראוי לברך עליהם, וללבשם סתם גם כן אינו מן הראוי, ולא נתנו להניחם (פארות ח"א עמ' תקסג).

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

ביניהם, והרה"ק רבי ברוך מגארליץ זיע"א אמר, שאם רצון אבינו היה שהבן הצעיר יירש את התפלין אז בודאי יזכה הוא בגורל. ואכן הטילו את הגורל, וכן היה, והוא אשר זכה בגורל. וקידוע, שהרה"ק מטשחויב היה מניחם קדם התפלה, ואחר כך היה חולצם ולתפלה היה מניח תפלין אחרים.

נמצא שכח קדשת התפלין היא כדי שעל ידה יבוא האדם לידי תפלה בכונה ובהתלהבות אש קדש, ואם כי סגלת התפלין הקדושות רבה עד מאד, החובה היא לזכר תמיד את המכון ואת המטרה האמתית.

פעמים והתפלה בתפלין כראוי ממשיך אורות של קדשה על התפלין ובאים בכך למדרגה כאלו הצדיק כתבם. וכך היה מעשה אצל הרה"ק רבי משה מפשעווארסק זיע"א עצמו (בישישים חכמה' עמוד שכד): אחיו של הרה"ק מפשעווארסק בקש ממנו שיכתב לו פרחיות לתפלין, ולא אסתייעא מלתא. משראה לימים כי אחיו אינו כותב עבורו, בקש ממנו שלפחות יגיה לו את התפלין ויבחה אותם אם הם כשרים. כשהביט בהם שאלו: מי כתבם. אמר לו: פלוני הסופר. אמר לו: לא יתכן, כי הסופר הזה איננו סופר כזה שפרשיותיו יאירו כל כך. אמר לו: הלא הוא כתבם בשבילי וראיתי איך כתבם. שאלו שוב: ומי התפלל בהם. אמר לו: אני. אמר לו: אם כן תתפלל בהם הלאה כי אינך צריך יותר כי אתה כבר עשית שיאירו.

תפלין של רבי אהרן הגדול מפרימשלאן

התפלין של הרה"ק רבי אהרן הגדול מפרימשלאן זיע"א, אבוי דהני תרי אחי קדושי עליון המפרסמים בכל קצוי תבל ה"ה

סגלת קדושה על ידי תפלין שונכתו על ידי צדיקים

קדושים תהיו כי קדוש אני וגו' (יב, ג). עקר חשיבותם של התפלין שונכתו על ידי קדושי עליון בכך שנגעשים אמצעי כדי להשיג כונה אמיתית ונכונה בתפלה, כפי שעולה ממעשה נפלא שהיה בעת הסתלקותו של הרה"ק ה'דברי חיים' מצאנו זיע"א (והובא בספר 'שערי שמחה', עמוד פח):

כשבאו לחלק את ירשת אביהם הקדוש, הסכימו האחים הקדושים לתת את התפלין שנתער אביהם לבן הזקונים, הרה"ק רבי יצחק ישעיה מטשחויב זיע"א, שעדין היה לפני הבר מצוה, ואלו האח הגדול, הרה"ק רבי יחזקאל שרגא משינאווא זיע"א, רצה את התפלין לעצמו בטענה שהם בכלל 'פי שנים' המגיע לבכור, אולם אחיו הרה"ק רבי דוד מקשאנוב התנגד לכך, וטעמו ונמוקו עמו בידעו כי אחיו הגדול ישנה את הקשר בתפלין של ראש לקשר פשוט כדעתו ושיטתו, ושלא כפי שהיה נוהג אביו, אבל עדין נשארה טענתו של הרה"ק משינאווא שמגיע לו גם בהם 'פי שנים'.

השיב על כך הרה"ק רבי ברוך מגארליץ זיע"א בהכמה ובתבונה: הנה מה היא חשיבותם של תפלין אלו כשלעצמן, והרי כל חשיבותם היא משום שאבינו נשאן על ראשו, וכשיתפלו בהן יש לקוות שהתפלה תהיה בכונה קדושה וגבוהה יותר ותעלה מעלה מעלה, אם כן הרי כל המעלה היא להבא ולעיתיד, וכלל מסור בידינו שאין הבכור נוטל פי שנים בראוי כבמחזק.

ובשל כך נמנו האחים והחליטו לערף גורל

חידון אֶלְדָּנוֹת - נושא פרסים איזו מלה בת 3 אותיות מופיעה בפרשתנו (קדושים) ארבע פעמים בפסוק אחד?

פתרון החידה - פרשת משפטים:

ש. איזו אבן יקרה מוזכרת בפרשה זו?
ת. כתוב שהספיר היה למרגלות ה' בהר סיני (שמות כד ז).

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

פרשת משפטים:
ה' יוסף ביטון מאלעד.

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו א"ה בגליונות הבאים

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה א"ה

על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר".

את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני

למספר פקס: 077-470-26-81

או למייל: magdenot@gmail.com

נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון.

בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

פניני קדוש

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יוצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

לעילוי נשמת הרבני החסיד המפורסר מוה"ר ר' מנחם שמואל חיים בן הרה"ח ר' אפרים ז"ל פריערמאן

א ווארט אויף די פרשה

ההוראה לאהרן הכהן - להמשיך על עצמו השראת השכינה על ידי שמחה פנימית דייקא

וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבם לפני ה' וימותו. ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבוא בכל עת אל הקודש... בואת יבוא אהרן אל הקודש בפר בן בקר לחטאת ואיל לעולה (ויקרא טז, א-ג).

נראה לבאר השייכות בין "מות שני בני אהרן" לבין הציווי "ואל יבוא בכל עת אל הקודש", בהקדם הפסוק (שמות כד, יא): "ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו", ופירש רש"י: "ואל אצילי בני ישראל - הם נדב ואביהוא והזקנים. לא שלח ידו - מכלל שהיו ראויים להשתלח בהם יד. ויחזו את האלהים - היו מסתכלין בו בלב גס מתוך אכילה ושתיה. כך מדרש תנחומא. ואונקלוס לא תרגם כן, ופירושו התרגום הוא: "היו חדן בקרבניהן דאתקבלו ברעוא כאלו אכלין ושתון" (היו שמחים בקרבנות שהתקבלו ברצון כאילו אכלו ושתו).

ונראה, שכאשר ראו נדב ואביהוא את הגילוי העצום של "וירא את אלקי ישראל" וגו', הגיעו לידי יראה גדולה מאד, והיו צריכים להמשיך על עצמם שמחה - לצד היראה - כדי שהשכינה לא תסתלק מהם, כי אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה (פסחים ק"ז, א).

ולפירוש המדרש התיישבו לאכול ולשתות, כדי שפעולה חיצונית זו תביאם לידי שמחה והתרוממות, ומתוך כך לא תסתלק השכינה מהם, ואילו לפירוש התרגום לא היו צריכים פעולה חיצונית כדי לבוא לידי שמחה, אלא התמלאו שמחה פנימית מכח הקרבנות שהקריבו, ומתוך כך לא נסתלקה השכינה מהם.

מעתה מתוק לחיך פירוש רש"י: "לא שלח ידו - מכלל שהיו ראויים להשתלח בהם יד", ומפרש רש"י הסיבה מדוע היו ראויים לעונש, משום ש"ויחזו את האלקים... מתוך אכילה ושתיה", שהשתמשו בפעולות חיצוניות כדי לבוא לידי שמחה, ועבור בני-עלייה כמותם נחשב הדבר לפגם, כי ברום מדרגתם היו צריכים למצוא שמחה פנימית גם ללא פעולות חיצוניות של אכילה ושתיה. ועל כך מוסיף רש"י: "ואונקלוס לא תרגם כן", אלא פירש ששמחו בקרבנות עצמן, ולא היו צריכים לאכול ולשתות כדי לבוא לידי שמחה.

והנה, במדרש (ויק"ד כ, ט) איתא, שבאמת נתחייבו אז נדב ואביהוא מיתה, אלא שלא רצה הקב"ה להשביט את שמחתם של בני ישראל במתן תורה, ולכן המתין להם עד ראש חודש ניסן, ואז המיתם.

מעתה יובן מאמר הקב"ה למשה "אחרי מות שני בני אהרן", שסיבת מיתתם היתה מחמת שהשתמשו בפעולות חיצוניות כדי לבוא לידי שמחה, וכדי שלא תסתלק השכינה מהם, וגלל כן הורה הקב"ה למשה לומר לאהרן "ואל יבוא בכל עת אל הקודש" - שלא ישתמש בפעולות חיצוניות שבאמצעותן יוכל תמיד להמשיך על עצמו השראת השכינה, כי לדידה ייחשב הדבר כפגם (כמו שנחשב הדבר לפגם אצל נדב ואביהוא), אלא "בואת יבוא אהרן אל הקודש בפר בן בקר לחטאת ואיל לעולה", שישתמש בשמחה פנימית הנמשכת מהקרבנות (כפירוש התרגום הנ"ל), ודייקא מתוך שמחה כזו ימשיך על עצמו השראת השכינה.

(קביעת שיעור - קיץ תשנח)

תשובה על פגמים דקים שהם שורש העבירות

קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם. איש אמו ואביו תיראו וגו' (ויקרא יט, ב-ג).

יש לפרש הסמיכות בהקדם מה דאיתא בספ"ק "דברי חיים" (לשבת שובה): "שמעתי מפי מורי הקדוש [מראפשיץ] בשם אדמו"ר מורינו הרב אלימלך זצ"ל, שצריך האדם לשוב בתשובה עד

העבירה הראשונה שעשה מעודו", שהרי "מפורש בזוהר הקדוש (ח"ג יג, ב) 'נפש כי תחטא' (ויקרא ד, ב)... התורה הקדושה מתמיהה, היאך בא נפש הקדוש לחטא?! ובהכרח ששורש החטא הוא מחמת איזה נדנדו ופגם קל שמחמתו נכשל בחטא שוגג, ומהשוגג נמשך מזיד רח"ל.

"וזה יש לומר כוונת הפסוק (הושע יד, ב) 'שובה ישראל עד ד' אלקיך', כי מחמת שהשם מייחד שמו עלינו האיך אפשר שנחטא?!" על כרחך ששורש העבירה הוא "כי כשלת", שבעבר נכשלנו באיזה מכשול דק שעל ידו הגענו עד למצב של "בעונך" שהוא מזיד, "ולכן צריך לשוב עד בוא אל כשלוך הראשון, ולשוב בתשובה עליו".

ומביא ה"דברי חיים" דוגמא לכך מהרבי ר' אלימלך זי"ע ש"כל כך עשה תשובה גם על מה שעשה בעודו עולל מוטל על שדי אמו וטפח על דדיה, גם על זה עשה לו סיגופים".

זהו שאמר הכתוב: "קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם", מאחר שאני מייחד שמי עליכם, ממילא ותכלו לזכות לעלות במדרגות הקדושה, ואולם לאור זאת, יוקשה, "מחמת שהש"ת מייחד שמו עלינו האיך אפשר שנחטא?!"

לזה אמר הכתוב: "איש אמו ואביו תיראו", כי ייתכן שבהיותכם עוללים קטנים היה לכם פגמים דקים בכבוד אב ואם (כעבודא דהרבי ר' אלימלך הנ"ל), ומהם אתם צריכים לירא, כי הם עלולים לגרור בעקבותיהם חטאים גמורים רח"ל.

(סעודה א' תשמ)

"הפרשה נאמרה בהקהל" - רק עם צדיקים ולא עם רשעים

דבר אל כל עדת בני ישראל לאמר קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם (ויקרא יט, ב).

במדרש (ספרא פרשה א): "מלמד שהפרשה נאמרה בהקהל... מפני שרוב גופי תורה תלויים בה". עוד איתא במדרש (ויק"ד כד, ט): "יכול כמוני, תלמוד לומר 'כי קדוש אני', קדושתו למעלה מקדושתכם".

איתא בספ"ק, שכאשר אדם יושב בדד אינו יכול להתעלות בסולם הקדושה, ורק כשהוא מחובר לחבורה באחדות ובהבת חברים, אז יוכל להתגבר על המכשולות העומדים בדרכו ולסלול לעצמו דרך להתקדש בקדושה של מעלה.

אמנם, תועלת האחדות היא רק כשהוא מתאחד עם חברים יראי ה', מה שאין כן התחברות עם רשעים לא תועיל לו מאומה, כי אדרבה ההתחברות עמהם עלולה להזיק לו ולהורידו לדיוטא תחתונה ח"ו, ולכן אמר דוד המלך ע"ה (תהלים קלט, כא-כב) "הלא משנאני ה' אשנא ובתקומיך אתקוטט. תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו ל'".

ענין האחדות ניתן ללמוד מדרכיו של מקום, שאהבתו וחיבתו היא לכל הנבראים, "טוב ה' לכל ורחמי על כל מעשיו" (תהלים קמח, ט). אלא, שאהבת הבורא ב"ה היא לכולם, הן לצדיקים והן לרשעים ("בזמן שאדם מצטער שכינה מה הלשון אומרת, קלני מראשי, קלני מרועי, אם כן המקום מצטער על דמם של רשעים שנשפך, קל וחומר על דמם של צדיקים". סנהדרין פ"ו מ"ה), ואילו האדם - שהוא קרוץ מחומר - ראוי לאהוב ולהתחבר רק עם צדיקים ולא עם רשעים, כי מחמת חומרו הוא עלול ללמוד ממעשיהם ולהימשך כלפי מטה.

זהו שאמרו: "יכול כמוני", שכשם שאני אוהב את כולם, כך גם אתם תהיו "בהקהל" עם כולם, "תלמוד לומר 'כי קדוש אני', קדושתו למעלה מקדושתכם", כי קדושתו היא למעלה, ואתם נמצאים למטה בעולם חומרי, ומשום כך אינכם ראויים להתחבר עם הרשעים, מחשש שתלמדו מהם להימשך אחר החומר ולירד מדחי אל דחי, ח"ו.

(קביעת שיעור - קיץ תשמח)

חייג למערכת 'על הצדיקים' לקבלת קאפיטל תהילים אחד:

077-2222-145

כולנו מצטרפים לתפילה קבועה לזכותו של אבינו רועינו עט"ר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א!

<< יחד נסיים בעזרה ש"ת מאות ספרי תהילים מידי יום >>

חובת האחדות הנדרשת בימי הספירה

שנים עשר אלף זוגות תלמידים היו לו רבי עקיבא מגבת ועד אנטיפרס, וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה וכו'. תנא, כולם מתו מפסח ועד עצרת (בבמות סב, ב).

יתבאר הענין בהקדם דברי רז"ל (יומא ט, ב): "מקדש ראשון מפני מה חרב, מפני שלשה דברים שהיו בו, עבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים... אבל מקדש שני שהיו עוסקין בתורה ובמצוות וגמילות חסדים מפני מה חרב, מפני שהיתה בו שנאת חנם".

וביאר המהר"ל ז"ע ("נצח ישראל" פרק ד), שקדושת בית ראשון נמשכה מחמת "שהיתה השכינה שורה בו", ומשם נמשכה ההשפעה לכל בית ישראל, לכן כשחטאו בני ישראל בשלשת העבירות החמורות, גרמו לשכינה שתסתלק מישראל, וממילא נסתלקה הקדושה מן הבית, ונחרב.

לעומת זה, בבית שני לא היתה השראת השכינה במדרגה הנעלית כמו בבית ראשון, וקדושתה נמשכה מכח אחדותם של בני ישראל, ולכן בהעדר האחדות נסתלקה הקדושה מן הבית, ונחרב. ע"כ.

נמצא שבבית ראשון היה השפע נמשך לכלל ישראל על ידי השכינה השורה בו, ובבית שני היה השפע נמשך להם על ידי אחדותם והתלכדותם כאיש אחד.

והנה, אמרו רז"ל, שהצדיק הוא בבחינת בית המקדש ("שקולה מיתתן של צדיקים כשריפת בית אלקינו" ר"ה יח, ב), ונראה ביאורו, דכמו שקדושת בית שני נמשכה מאחדות בני ישראל, כך קדושת הצדיק נמשכת מאחדות התלמידים הקשורים לשורש נשמתו.

כאשר התלמידים הם באחדות, נמשכת קדושה על הצדיק, ומכח קדושה זו הוא יכול להשפיע עליהם, ואילו כשאינם באחדות, אין הקדושה נמשכת על הצדיק, וממילא אין בכוחו להשפיע עליהם.

מעתה, מאחר שתלמידי רבי עקיבא לא נהגו כבוד זה בזה, היה אצלם פגם באחדות, ומתוך כך לא היה רבי עקיבא יכול להשפיע עליהם, וגלגל כן נפסקו ממקור חייתם, ונתקיים בהם מאמר רז"ל (קדושין סו, ב) "עקיבא, כל הפורש ממך כפורש מן החיים", ומתו רח"ל.

והנה, עתה בחשכת גלותנו, כל ירא שמים שמיצר ודואג על אריכות הגלות, מבקש לקרב את הקץ, ודורש טעמים לאריכות הגלות, אחד נותן טעם לגלות - בסביבת הציונות; השני מוצא לה טעם - בגלל הפריצות; זה רוצה להביא משיח על ידי תפילות ותעניות; זה על ידי אברכת כהנים, וזה על ידי לימוד הלכה וכדומה, אבל לדאבוני ז"ל משום מה טחו העינים מראות את דברי חכמינו ז"ל שבגלל עוון שנאת חנם גלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו, ומובן מכך שרק על ידי תיקון עוון זה, ועל ידי אהבת ישראל ואחדות, יתוקן הפגם, ובזכות זה יחיש הש"ת את גאולתנו ופדות נפשנו. אמן.

(קביעת שיעור - קיץ תשמ"ה)

הגה"ק ה"מעשה רוקח" זי"ע נהג לשבת רוב שעות היום בבית המדרש מעוטף בטליתו ומוכתר בתפילין. באחד הימים עשה סעודת "בר מצווה" לבנו הרה"ק ר' משה זצ"ל (שלימים נתמנה לאב"ד ולאטוטרוב), ולכבוד השמחה פשט את הטלית ותפילין בשעה מוקדמת מהרגלו. כאשר ראה זאת הגה"ק ה"חכם צבי" זי"ע שנזדמן באותו זמן למקום מגוריו של ה"מעשה רוקח", שאלו מה יום מיומיים, והשיב, שהוא עושה היום "בר מצווה" לבנו, והאורחים ממתניים כבר שם.

ביקש ה"מעשה רוקח" מה"חכם צבי" שיבוא לסעודה, והוא ענה: "איני הולך לסעודת 'בר מצווה' רק אם הבחור הוא תלמיד חכם". השיב לו ה"מעשה רוקח": "בני יודע חצי ש"ס", והסכים לבוא לסעודה.

במהלך הסעודה שוחח ה"חכם צבי" הרבה בלימוד עם הבחור, וראה, שהוא יודע חצי ש"ס בלי תוספות. אמר לאביו: "אילו ידעתי שהוא יודע חצי ש"ס בלי תוספות, מסופקני אם הייתי מגיע לסעודה". הדבר כאב מאד לבעל ה"מעשה רוקח" שעמיתו ה"חכם צבי" אינו מעריך 'בר מצווה בחור' היודע חצי ש"ס בלי תוספות.

לאחר זמן רצה ה"חכם צבי" להשתדך עם ה"מעשה רוקח", ולקחת את בנו הנ"ל לחתן עבור בתו, אולם, ה"מעשה רוקח" מיאן, כשטענתו בפניו, "מי שיכול להקפיד על בחור בר מצווה היודע חצי ש"ס, אינו רוצה להשתדך עמו".

נענה ה"חכם צבי" ואמר: "אם אין ברצונכם להשתדך עמדי כעת, תשתדכו עמי לאחר זמן", וכך הוה, שבזיווג ראשון נשא הרה"ק ר' משה את בת הגה"ק ר' נפתלי כ"ץ זי"ע בעל ה"סמיכת חכמים", ובתו של ה"חכם צבי" נישאה עם בנו של הקצין ר' לייזר'ל מלבוב ז"ל, אולם, לאחר זמן נפטרה אשתו של ר' משה, וכן בנו של ר' לייזר'ל הלך לעולמו, ואז נשא ר' משה את בתו של ה"חכם צבי".

(קידושא רבה פר' וזרא תשס"א)

סיפור כ"ק מרן מהר"י זי"ע:

כל אצרות חכמות ותורתו בנגלה ובנסתר של אבי הקדוש (כ"ק מרן מהר"י זי"ע) וכל מה שקיבל מרביתו - מסר לי, זולת שני דברים שהעלים ממני ולא מסרם לי. על דבר אחד אמר לי: "אם תשאל - אגלה לך", ועל השני אמר לי: "אל תשאל אותי, כי איני רוצה לגלות לך".

על הראשון השבתי לו: "אין ברצוני לבקש שיגלו לי. אם אצטרך לדעת כבר אדע בעצמי", ואכן נודע לי הדבר לאחר זמן. היה זה בעת שפרצה מלחמה בין שתי כנות של אויבים ביער הסמוך לבעלזא, וכאשר ראתה כת אחת שהכת השנייה מתגברת עליהם, טמנו את כל רכושם בבורות היער כדי שאויביהם לא ימצאו את רכושם. אני עברתי כמה פעמים ביער וראיתי את המקום אך לא גיליתי לאיש.

אודות הדבר השני, סיפר לי כ"ק אבי ז"ל, שבשנת תקפ"ז שבת הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זי"ע בעיר ראווע, ואבי ז"ל שלח אז את שני אחיי - הרה"צ ר' אלעזר זצ"ל והרה"צ ר' יהודה זונדל זצ"ל - לראווע, כדי להקביל את פני הקודש ולשבות במחיצתו. הרה"ק מרופשיץ זי"ע כיבדם ביותרת הכבוד, ובצאת השבת כשנפרדו ממנו לשלום אמר להם: "מה מאד רציתי שנם אביכם יבוא אלי, ואתראה עמו מנים אל פנים. אם רוצה הוא לבוא לכאן לשבת הבאה, אשאר כאן מפני כבודו לשבת נוספת".

כששמע אבי ז"ל את הדברים, הסכים תיכף ומיד, וכבר יצא מבעלזא ביום שלישי, כשבמשך הדרך נקבצו חסידים מכל ערי הסביבה להתלוות אל כ"ק אבי ז"ל, עד שבערב שבת הגיעו עמו לראווע כשלוש מאות חסידים.

לעת ערב כיבד הרה"ק מרופשיץ זי"ע את כ"ק אבי ז"ל לעבור לפני התיבה לתפלת מנחה, והתפילה הוטבה מאד בעיניו. אולם, לאחר תפילת מנחה ביקש מאבי ז"ל שילך להתפלל תפלת קבלת שבת עם חסידים בבית-מדרש אחר. כ"ק אבי ז"ל סירב, וגם לאחר בקשות שונות, עמד על דעתו, ונשאר להתפלל יחד עם הרה"ק מרופשיץ זי"ע.

לימים הסביר לי כ"ק אבי ז"ל את פשר הדבר, שהרה"ק מרופשיץ זי"ע היה אומר בעצמו "קדיש" לאחר "מוזמר שיר ליום השבת", והיה אומר קדיש זה באותן כוונות ויחודים שיאמרם זרובבל בן שאלתיאל לעתיד לבוא לאחר ההלכה שיאמר השי"ת (כדאיזא בילקוט ישעיה טו), והרה"ק מרופשיץ זי"ע ידע שאבי ז"ל יש לו "תפיסה טובה", ויעמוד על עומק כוונות הקדיש, ולכן לא רצה שישאר עמו, אולם, אבי ז"ל היה איתן בדעתו, וזכה להשיג את ההשגה הנעלית.

במוצאי שבת כשנפרד אבי ז"ל מהרה"ק מרופשיץ, הניח הרה"ק מרופשיץ את ידיו הקדושות על כתפיו, ואמר לו: "זכיתי להיות נוכח אצל הרה"ק מאפסא זי"ע טרם הסתלקותו, והוא אמר לי אז: הנה אנכי הולך בדרך כל הארץ, הבה ואמסוך לך נבזובין רברבין מה שקבלתי מרבתי! וגילה לי אז סודות גדולים ונפלאים".

"עתה" - המשך הרה"ק מרופשיץ זי"ע - "הנני רוצה לגלות לכם סודות עליליים אלו, כי אותך ראיית צדיק לפני בדור הזה". ואז גילה הרה"ק מרופשיץ זי"ע לאבי ז"ל גילויים שמיימים ונשגבים, ועל דברים אלו אמר לי אבי ז"ל "אל תשאל אותי, כי איני רוצה לגלות לך".

(סעודה נ' פר' תוריע מצורע תשס"א)

תורתנו והוקרתנו נתונה לידידינו שתרמו מהזונם להצלחת הוצאת גליון זה

לעילוי נשמת העסקן הדגול הרב החסיד ר' אברהם יהודה בר' ישעיהו עקיבא ז"ל פיינר, נלב"ע כ"ג אלול תשע"ח לפ"ק

הרה"ח ר' שמואל גרוסמן שליט"א - י-ם
לרגל שמחת לידת בתו
במז"ט ובשעט"מ

הרה"ח ר' ישכר פולק שליט"א - ב"ב
לרגל שמחת לידת בתו
במז"ט ובשעט"מ

הרה"ח ר' קלמן שפיגל שליט"א - י-ם
לרגל שמחת לידת בתו
במז"ט ובשעט"מ

הרה"ח ר' משה יוסף מושקוביץ שליט"א - ב"ב
לרגל שמחת אירוסין בנו
במז"ט ובשעט"מ

הרה"ח ר' בנימין ברא"א פיליס שליט"א - אשדוד
לרגל שמחת לידת בנו
במז"ט ובשעט"מ

לעילוי נשמת
הרה"ח ר' ברוך ב"ר אברהם מרדכי ז"ל
מרת ביי"לא בת הר"ר אהרן זאב ע"ה שוורץ

לעילוי נשמת
מרת גאלדא ע"ה
בת הרה"ח ר' דניאל הכהן ז"ל
נלב"ע י"ד אייר תשכ"ט
הנוצח ע"י בנה
הרה"ח ר' דניאל קליין שליט"א - ארה"ב

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נהמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חמשים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוד"גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב לכל כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכיי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוד"גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב לכל כל הימים

מלוצי יוד שר

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגעשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שישעע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוד"גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב לכל כל הימים

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנימ?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוד"גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב לכל כל הימים

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

זרע שמשון

לע"ג הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ד"ע

בזאת יבוא אהרן אל הקודש. במדרש (ויק"ר כא: ד): זה שאמר הכתוב 'כי בתחבולות תעשה לך מלחמה', ר' נתן ור' אחא בשם ר' סימון אומר, אם עשית חבילות של עבירות, עשה כנגדן חבילות של מצוות, עינים רמות - 'היו לטוטפות', לשון שקר - 'למדמתם אותם את בניכם', ידים שופכות דם נקי - 'קשרתם לאות על ידך', לב חורש מחשבות און - 'היו הדברים האלה', רגלים מהרות לרוץ לרעה - 'היו רץ אחר מילה שהיא בין ברכים, ע"כ. ומובן המדרש לפי מה שנודע כי האדם נברא לתקן איזה דבר בעולם או איזה מצוה, וכל עוד שעדיין לא השלים תיקונו, הרי הוא כלא היה, והנפל טוב ממנו. וכתב האר"י הק' (ע' עץ חיים פמ"ט פ"ה) שהיצה"ר המסית את האדם לחטוא, משיאו ביותר לקלקל באותו דבר שעבורו בא לעולם לתקן. ובזה יובנו עומק דברי המדרש שנתכוון לומר שלא די שתעשה תשובה מהעבירות, כי אע"פ שיצאת זכאי בדין, עדיין לא הועלת כלום בתיקונך שעבורו באת לעולם, ולכן הנכון שכשאתה עושה תשובה לא די שתחזור בך ותתחרט מהעבירות שעשית, אלא אף תעשה כנגדן חבילות של מצוות, והמצוות שתעשה יהיו באותו דבר שקלקלת, כי ממה שקלקלת הרי זה האות שאותו הדבר הוא תיקונך שעל כך נבראת ונשלחת לעולם. וזה שאמר המדרש שאם חטא בעיניים רמות שלא שמרם, כראוי התיקון שלו שיעשה עמהם מצות והיו לטוטפות וכו'. (זרע שמשון אחרי סוף אות א').

לא תלך רכיל. יש לדייק מדוע כתיב 'לא תלך רכיל', ולא כתיב 'לא תרגל'. ויש לומר דנראה דבפסוק זה נרמז דין מי שמוסר חברו לעכו"ם, שהפסוק בא לרמז שדוקא אדם שהולך ומוסר מרצונו מתחייב בתשלומים ונקרא 'רשע', ברם מי שאנסו אותו למסור לעכו"ם, אף שעושה איסור בכך (ע' חו"מ סי')

תולדות בעל חזון יחזקאל זצ"ל

בערוב ימיו סיפר למקורבים על הדרך בה הגיע אל כסא הרבנות בלונדון הבירה, אחרי שהתכוון מראש בבואו לאנגליה להתבודד במועדיו ולהקדיש כל כוחותיו וזמנו לשקידת התורה וליצירת חידושיו בלבד, משום כך אכן לא נטה מתחילה לקבל את ההצעה לכהן פאר כאב"ד לונדון רבתי. אבל ביום אחד נזדמן לו לקרוא במדרש תנחומא (ריש משפטים) את הקטע הבא: **כתיב 'מלך במשפט יעמיד ארץ ואיש תרומות יהרסנה', אם משים אדם עצמו כתרומה הזו שמושלכת בזויות הבית, ואומר: מה לי בטורה הצבור, מה לי בדיניהם, מה לי לשמוע קולם, שלום עלי נפשי, הרי זה מחריב את העולם, הוי 'איש תרומות יהרסנה'. מעשה בר' אסי כשהיה מסתלק מן העולם, נכנס בן אחותו אצלו מצאו בוכה, אמר לו: רבי מפני מה אתה בוכה? יש תורה שלא למדת ולימדת? הרי תלמידך יושבים לפניך. יש גמילות חסדים שלא עשית? ועם כל המדות שהיו בך, היית מתרחק מן הדינים ולא נתת רשות על עצמך להתמנות על צרכי צבור. אמר לו ר' אסי: בני, עליה אני בוכה, שמא אתן דין וחשבון על שהייתי יכול לעשות דיניהם של ישראל, ע"כ.**

למקרא דברי המדרש, שינה רבינו את עמדתו, והסיק לעצמו כי אפשר בהחלט שאדם שכמותו יגיע לרום הפיסגה בלמוד וללמוד גם יחד, ויצטיין ג"כ במדת החסד עד להפליא, אך אם הוא משתמט בלעשות דיניהם של ישראל, הרי הוא מחריב את העולם. מכאן ואילך ראה את עצמו אנוס על פי הדיבור להיכנס בעול הדיינות והרבנות כפי שהתורה דורשת ממנו.

שפ"ח ס"ב) אינו חייב בתשלומים, ואסור לעמוד על דמו. לכן אילו היה כתיב בסתמא 'לא תרגל', הייתי אומר שמשמע שכל האופנים שיום, ובכל מקום שחשיב איסור, הרי הוא חייב בתשלומים, ולכן כתיב 'לא תלך', דדוקא אם הולך ומוסר מרצונו מתחייב בתשלומים. ולפי"ז יש לפרש המעשה שמובא (ב"ק קי"ז). עם אותו אדם שבא לפני רב, ורצה להלשין על חברו ע"י ש"קא לשלטונות על התבואה שיש לחבירו, ואמר לו רב 'לא תחוי לא תחוי' (-לא תרָאָה לא תרָאָה), ואותו אדם ענה לו 'מחוינא מחוינא' (כן אראה כן אראה). ויפלא כפילות התיבות של רב ושל אותו אדם. ולפי הנ"ל "ל שרב נתכוון בכפילות דבריו לומר לו ולהזהירו שלא יראה ברצון, וגם אם יאנסו אותו לכך, לא יראה. ואותו אדם השיב לו, לא רק שאם יאנסו אותי אראה, אלא ברצוני אלך ואמסרם. (זרע שמשון אות ג').

לע"נ הרה"ק ר' אליעזר חיים ב"ר ברוך מיאמפלא זצ"ל ה' אייר

אחרי מות שני בני אהרן בקרבנם לפני ה' וימותו. במדרש תנחומא (פיסקא א'): אחרי מות שני בני אהרן, זהו שאמר הכתוב (קהלת ט:ב) 'הכל באשר לכל מקרה אחד לצדיק ולרשע לטוב ולטהור ולטמא ולזובח ולאשר איננו זובח כטוב כחוטא הנשבע כאשר

שבועה ירא'. 'מקרה אחד לצדיק' זה אברהם, שנקרא 'צדיק', שנאמר 'כי ידעתיו למען אשר יצוה וגו' לעשות צדקה'. 'ולרשע' זה נמרוד שהמריד את כל העולם על הקב"ה, זה מת וזה מת, הרי מקרה אחד לצדיק ולרשע, ע"כ. ויתכן לפרש את זה לעומת זה, והוא כי אברהם פירסם אחדותו של הקב"ה, כמו שפירש"י (פ' חיי שרה) שאמר 'ואשביעך בה' אלהי השמים ואלהי הארץ', ואח"כ אמר שם 'אלהי השמים אשר לקחני וגו'. וז"ל רש"י: אמר אברהם לאליעזר, עכשיו הוא 'אלהי השמים ואלהי הארץ' שהרגלתי בפי הבריות, אבל כשלקחני מבית אבי, היה 'אלקי השמים', ולא 'אלקי הארץ' שלא היו באי עולם מכירים בו, ושמו לא היה רגיל בארץ, עכ"ל. ויש להבין דמה ענין זה שהזכיר זאת לאליעזר עבדו.

ויש לומר, כי מצינו לפעמים שהצדיק אינו מאמין בעצמו בהבטחתו ית', כמו שנאמר במובחר שבאבות 'ויירא יעקב' שמה יגרום החטא שלא תתקיים ההבטחה, ואך מצינו במזכה הרבים שאין חטא בא על ידו, וזהו הכוונה דבתחילה השביעו בה' אלקי השמים והארץ כאשר הוא עכשיו, וכאשר אמר לו העבד שם 'אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת', על זה השיב לו, אחר שהוא ית' ייעד לו 'לזרעך אתן את הארץ הזאת', א"כ הרי נתבשר בבשורת זרע קדוש שראויים למתנת הארץ, א"כ ראוי שתהיה לו אשה ראויה. אלא שיש לחוש פן יגרום החטא, ולזה קאמר 'אלקי השמים', אחר שבתחילה היה רק 'אלקי השמים', ועל ידו נתפרסם יחודו ואחדותו ית' בארץ, אין לך מזכה הרבים גדול מזה, א"כ בטוח שלא יגרום החטא לבטל ההבטחה. ובזה מובן כי לעומת שנמרוד היה ממרוד כל העולם לכפור במציאות ה', פירסם אברהם מציאותו 'ויטע אשל בבאר שבע', דלאחר שאכלו ושתו עמדו לברכו, אמר להם: וכי משלי אכלתם, משל אלהי עולם אכלתם, הודו ושבחו למי שאמר והיה העולם. כי הדור ההוא היו מכחישים מציאות ה', וחשבו שהעולם קדמון, לכן אמר 'משל אלהי עולם' דייקא.

והנה מצינו לפעמים מיתת הצדיק שגלוי וידוע לפניו ית' שיפגום מדריגתו, לכן טוב לו המות בעוד שהוא במדריגה שלימה, כעין 'הן בקדושו לא יאמין'. אך אברהם שזיכה לכל העולם, היה בטוח מהחטא. לכן אמר במדרש הנ"ל באברהם שנאמר 'כי ידעתיו למען אשר יצוה וגו' לעשות צדקה', והנה לא מצינו שיפרסם הוא ית' מה שיהיה העתיד של האדם, כי 'צדיק ורשע לא קאמר' (נדה טז:), שאם יצא דיבורו ית' כבר הוא מוכרח במעשיו, כמו שכתב האלשיך. וא"כ איך הוא ית' אמר 'כי ידעתיו למען אשר יצוה'.

אמנם יובן על פי משל לאחד שהיה עשיר גדול, והיתה לו בת ראויה לנישואין, וכדרך השדכנים שידך לו שידוך הגון, ואמר כי בודאי יתן כמה אלפים, ויאמר לו מאין ידעת כזאת אחר שלא דברת עמו מזה, והשיב: בזאת ידעתיו כי לאיש אחר סייע באלף, א"כ לבתו ודאי יתן כהנה וכהנה. לכן אחר שאברהם פירסם אחדותו ית' לאנשים אחרים, א"כ ראוי בודאי בלי ספק שכבר הוא כאילו עשה, 'כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו וגו' ושמו דרך ה', קל וחומר מאשר מדרך לאנשים אחרים, לכן היה בהחלט כאילו ציוה כבר, וא"כ אין בו משום טענה מדוע שימות, [מצד שגלוי וידוע לפניו ית' שיפגום מדריגתו, שהרי לגבי אברהם אבינו ליכא למימר הכי,

דהוי כאילו כבר ציוה בפועל], ואעפ"כ מת, ונמרוד הרשע מת ג"כ, הוי מקרה אחד לצדיק ולרשע, זה מת וזה מת.

לע"נ הגר"ר ישראל איסר לאנדא ב"ר יהודה ליבוש זצ"ל אבד"ק סאדיגורא י"א צ"ה אייר

והבדלתם בין הבהמה הטהורה לטמאה. ברש"י: והבדלתם בין הבהמה הטהורה לטמאה, אין צריך לומר בין פרה לחמור, שהרי מובדלין וניכרין הם, אלא בין טהורה לך לטמאה לך, בין שנשחט רובו של סימן לנשחט חציו, וכמה בין רובו לחציו, מלא שיערה, עכ"ל. נראה מזה דלשון "הבדלה" הוא ענין דק מאד, והנה ההבדלה של שבת נגלית ומפורסמת בל"ט מלאכות ושאר ענינים גלויים וניכרים, וא"כ אין זה הבדלה דק. ויש לומר, כי גם בשבת יש הבדל דק, דאיתא בזוה"ק (ח"ג כט). שבת לאו זמן שתפילין, לפי שתפילין הוא עול מלכות שמים, ובשבת פטורים מעול מלכות שמים. ולכאורה הוא מאמר מבהיל. אך הענין הוא, דהמצוות לא ניתנו לישראל כדי שיהנו בקיומן, אלא לעול על צואריהם ניתנו, שישעבדו את עצמם לרצון ה'. ברם אין זאת אומרת שצריכים להרגיש עול ושיעבוד בעשיית המצוות, אדרבה - המצוות צריכים לעשות ברגש של שמחה ותענוג כאדם העוסק בדבר שכל חייו תלויים בו, והמצוות הלא הן עצם החיים שלנו, כדכתיב "כי הם חיינו", אלא שהחייב הוא לקבל עול המצוות ויהנו ויתענוגו מעול הזה. אבל בשבת המצוה היא שיתענג האדם בשבת, אבל מ"מ אין העונג הזה תלוי ברצונו, אלא מחויב הוא, ועול הוא עליו להתענג בשבת.

וז"ל האבני נזר: המצוות הן עול, כאמרם "מצות לאו ליהנות ניתנו", רק לעול על צואריהם ניתנו. ואין הפירוש שיהיה לעול לאדם ח"ו, שצריך לעשות המצוות בשמחה ובתענוג, רק החיוב הוא שיקבל עליו העול ויהנה ויתענג מן העול, ובשבת העונג הוא החיוב, והעיקר רק שיהיה עליו עול לענג את

סגולת אריה"ק ע"פ הדרכת הרה"צ מ'אראד אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים

א ת"ח ויר"ש וועט טון פאר אייך די סגולה בנאמנות, די אריה"ק איז מבטיח ייבער לבו לשמים לטובה, ותראה פלאים".

שטרענג קאנפידענשעל. מ'קען עס געבען פון מעשר

מכון דורות ישרים 917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מוזיע זיין ביי די ציונים פון די פלאצקע גאון - וואראש, אבני נזר - סוכאטשוב, צדקת הצדיק - לובלין, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול - הר המנוחות

אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

השבת. נמצא שבחול צריך שיהיה העול עונג, ובשבת צריך שיהיה העונג עול, והיא "הבדלה" דק. (נאות הדשא עמוד נ"ט).

לזכות ש.נ.ב.ר. לרפ"ש והצלחה בכ"ע

מפטירין 'הלא כבני כושים'. שמעתי מרבינו הקדוש [מאיזביצא] צוק"ל, שפרשה זו מדבר מצעקת בני הנעורים מענין פגם הברית, והענין הוא, דמדת יוסף נקרא 'יפה תואר', גוף נקי ומהודר, ומצינו בר' יוחנן שהיה מ'שפירי ירושלים' (ב"מ פד.), מצד שהיה בשלימות בקדושת הברית (ע' ברכות כ.). ובהיפוך הפוגם בקדושת הברית, נקרא 'כושי', וכעין שמצינו (בר"ר לו:ז): 'חם שימש בתיבה, לפיכך יצא חם מפוחס'. שזה היה פגם הברית, כיון שנאסר להם התשמיש. ואמנם בישראל כתיב 'אל תראוני שאני שחרחורת, ששזפתיני השמש', כי באמת כל ישראל נקראו 'צדיקים', ד'ועמך כולם צדיקים', ורק מצד השאור שבעיסה נעשה שחרחורת, ובתכבוסת התשובה מתגלה היופי שלהם. ושורש הגלויות הוא לתקן פגם זה שהוא תולדה דשפיכות דמים (ע' נדה יג.), ומצינו בקין שנידון בגלות נע ונד בשביל שהיה שופך דמים וכו'. ואמרו חז"ל: 'כמעשה ארץ מצרים וגו' וכמעשה ארץ כנען לא תעשו', מגיד שמעשיהם של מצרים ושל כנענים מקולקלים מכל האומות, ואותו מקום שישבו בו ישראל מקולקל מן הכל, ע"כ. ודייקא למקום כזה גלו ישראל להוציא משם הניצוצות קדושות, כי דייקא במקומות המכוערים ביותר משם מוציאים נפשות יקרות ביותר, 'דלית נהורא אלא ההוא דנפיק מגו חשוכא', ולבסוף יתבררו כל נפשות ישראל ד'עמך כולם צדיקים'.

וזה מרומז בגמרא (תענית כ:): בעובדא דר' אלעזר ברבי שמעון, דנזדמן לו אדם אחד שהיה מכוער ביותר, ואמר לו שלום עליך רבי וכו', אמר לו: ריקה כמה מכוער אותו האיש וכו'. אמר לו: לך ואמור לאומן שעשני כמה מכוער כלי זה שעשית'. וכתבו התוס' דאותו אדם היה אליהו, ולטוב נתכוון כדי שלא ירגיל בדבר (לדבר כן). והיינו דר' אלעזר ברבי שמעון היה שמה שמחה גדולה מפני שלמד תורה הרבה, והיה קדוש בענין זה, והיה ממאס בהנכשל בזה הענין דנקרא 'מכוער', ואליהו 'מלאך הברית', שמצד זה נקראים כל ישראל 'ועמך כולם צדיקים', כמו שמובא בזה"ק (ח"ב כג.) 'כיון דאתגזר - שנימול) איקרי צדיק, היה קשה בעיניו מה שממאס ר' אלעזר נפשות מישראל אף הנפש הנכשל בענין זה, כי באמת נפשות ישראל צדיקים, ורצונו לעשות רצונך, רק השאור שבעיסה מעכב, ובתשובה מתרפא הכל, ולא יפול צרור ארץ, ויתרבה עוד האור מתוך החושך. והנה ר' אלעזר היה ממאס אותו לגמרי כיון שהוא מכוער בשחרות מצד פגם הברית, ולא החזיר לו שלום, והשיב לו: לך אמור לאומן שעשני כמה מכוער כלי זה שעשית', כי גם הכיעור הוא מעשה האומן כדי שיהא האור מתוך החושך.

והפטרה זו שייכת לפרשת קדושים, דאמרו ז"ל 'בכ"מ שאתה מוצא גדר ערוה, אתה מוצא קדושה'. ופרשה זו קורין תמיד בחודש אייר, דכל ימי הספירה הם לתקן פגם זה, דכל ימי הספירה המה לטהר עצמם מטומאת מצרים להיות כלים טהורים מוכנים לקבל התורה שהוא עיקר התיקון לפגם הברית, ובפרט בשבת זה פ' קדושים דכתב הרמב"ן שמצות קדושים תהיו כולל מצות קדש עצמך במותר לך בכל עניני הנאת הגוף שהוא שורש הנחש שהכניס שירגיש האדם הנאת הגוף, הזמן בשבת זה לתקן כל שורש הפגם.

לע"נ הנה בניתה בקה ריזל בר' מרדכי מסטריטין יא"צ ו' אייר

איש איש מבית ישראל אשר ישחט שור וגו' ואל פתח אהל מועד לא הביאו דם יחשב לאיש ההוא. במדרש (כב:): הדא הוא דכתיב 'ה' מתיר אסורים', מה שאסרתי לך התרתי לך, אסרתי לך חלב בהמה, והתרתי לך חלב של חיה. אסרתי לך גיד הנשה בחיה, והתרתי לך בעוף. אסרתי לך שחיטה בעופות, והתרתי לך בדגים. ר' אבא ור' יונתן בשם לוי אמר יותר ממה שאסרתי לך התרתי לך, דם הנדה אסרתי לך דם בתולים. אסרתי לך אשת איש, התרתי לך את השבויה. אשת את, התרתי לך יבמה. אשה ואת אחותה בחייהם, התרתי לך לאחר מיתה. לבישת כלאים, התרתי לך סדין בציצית. בשר חזיר התרתי לך דג ששמו שיבוטא. את החלב התרתי לך את השומן. את הדם התרתי לך טחול. בשר בחלב התרתי לך את הכחל, ע"ש. ויש להבין שייכות דברי המדרש לפסוק זה.

ונראה ביאור הענין לפי מה שהבאתי לעיל בפרשת שמיני מה שכתב בספר מאה שערים משם אביו הגאון ז"ל, דכתיב 'ואת החזיר לא תאכלו וגו' את זה תאכלו מכל אשר במים, ויש להתבונן במלת 'את זה', שנראה כשפת יתר.

רק הכוונה דהנה הפילוספים הפוקרים מלבם הרע אמרו כמה טעמים על מאכלות אסורות כי הם מזיקים לגוף האדם, וכגון שבשר החזיר בארצות החמין מזיקין להגוף. ולמען הכחיש דעת השוטים אלו, התיר חכמה העליונה הדברים אשר הם בטבעם יפעלו פעולה אחת עם הדבר הנאסר, ובכל זאת לא ירעו ולא ישחיתו את גוף האדם, וזה העדות שלא בעבור שמזיק לגוף אסרה התורה, כי מצותיו של הקב"ה אינן אלא גזירה, ולא נתן השי"ת מצותיו לבני אדם כי אם לצרף בהן את בריותיו. וזה הכונה 'את החזיר לא תאכלו וגו', אבל 'את זה' ר"ל דבר אשר טבעו בכל עניניו שוה לבשר החזיר, 'תאכלו'. ואילו היה בשר חזיר אסור בעבור להצילך מנזק, א"כ לא היה מותר מוחא דשיבוטא שטבעו דומה לבשר החזיר, א"כ עדות היא שלא בשביל הנזק אסרתי לך, כי אם מגזירת המקום לצרף את הבריות עכ"ד.

ומבואר מזה, כי ממה שהתירה לך תורה כעין דברים האסורים, הרי מזה כי טעם האיסור וכן טעם המצוות הוא גבוה מעל גבוה ואין לנו השגה בהם, וכבר נודע מספרים דגם אותם המצוות אשר מבואר טעמם בקרא, אינו טעם עיקר, דישנם עוד טעמים צפונים וסודות נסתרים גבוהים ורמים בכל מצוה. ובוזה טעה שלמה (כדאיתא בסנהדרין כא:): שאמר למה ציוה הקב"ה 'ולא ירבה לו נשים', לא בשביל שלא יסור לבבו, אני ארבה ולא אסור, לסוף מה כתיב ביה, 'ייה לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו'. והכוונה ששלמה המלך האמין יען שכתוב אצל לאו זה טעמה בצדה, א"כ כיון שבטל טעמה בטל ח"ו המצוה, אבל לבסוף ראה שחלילה לנו לדחות המצוה אף אם לפעמים יקרה שכפי הבנת האדם אין מקום למצוה, כי גם בלעדי הטעם המפורש, ישנם עוד טעמים וסודות גנוזים המחייבים עשייתה.

ובספר אהל יעקב פירש בזה הכתובים לפנינו, דלאחר שכתבה תורה האיסור של שחוטאי חוץ, כפלה תורה עוד הפעם וכתביב 'ואליהם תאמר איש איש מבית ישראל ומן הגר אשר יגור בתוכם אשר יעלה עולה או זבח, ואל פתח אהל מועד לא יביאו לעשות אותו לה' ונכרת האיש ההוא מעמיו', והוא פלא מה כוונת התורה לכפול הדברים (ע' זבחים קח:). וביאר דהנה מתחילה נאמר למשה רבינו טעם המצוה 'כי לא יזבחו עוד זבחייהם לשעירים', ועל כן נאסר, ולזה כפל ואמר 'ואליהם' היינו לבני ישראל, להם תאמר בלי טעם, רק 'איש איש מבית ישראל אשר יעלה עולה או זבח בחוץ ונכרתה', עיי"ש. ומבואר מזה כי מפסוקים אלו נלמד כי אין הטעם דוקא מה שכתוב בתורה, ונצטוה משה לומר לבני ישראל האיסור בלי טעם. ומובן מה שהסמיק המדרש לכאן ענין זה שה' מתיר אסורים, להראות כי כל איסורי התורה לא בשביל הנזק אסר הקב"ה, רק אמרת ה' צרופה לצרף בהן את הבריות ולזכות בזה לחיים נצחיים.

לע"נ ר' דוד ב"ר יעקב יוסף רסקין דל"א יא"צ ו' אייר

ונתן אהרן על שני השעירים גורלות. בזוהר (פרשת אמור דף קא:): 'והשעיר אשר עלה עליו הגורל', עלה 'עליו' ודאי, ולא דא בלחודו, אלא בכל זמנא דדלטורא זמין ואתיהיב ליה רשותא, בעינן לשואה לקבליה במה דיתעסק ושביק לון לישראל, בהאי יומא דלטורא זמין לאללא ארעא, הדא הוא דכתיב 'ויאמר ה' אל השטן מאין תבא', והא תנינן 'משוט בארץ', מאי הוא אלא האי הוא דלטורא רבא מקטרגא דישאל. בההיא שעתא דהוה זמנינן ישראל למעבר ימא ולא תפרעא ממצראי, אמר אנא אעברנא בארעא קדישא, וחמינא דלא אתחזון אלין למיעל בגוה, אי אנת דאין דינא דינייהו הכא ממצראי, מה שניין אלין מאלין, או ימותון כלהו כחדא או יהדרון כלהו למצרים, ולא אנת הוא דאמרת 'ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה', והא לא סליקו מחושבנא אלא רד"ו ולא יתיר, אמר קודשא בריך הוא מה אעביד, אשתדלותא בעיאי הכא לאייתאה לקרבא לקבליה, יהיבנא ליה במה דיתעסק וישבוק בהו לבני, והא אשתכח במאן דיתעסק, מיד אמר ליה 'השמת לבך אל עבדי איוב כי אין כמהו בארץ'. מיד פלג ליה דלטורא במלין 'יען השטן את ה' ויאמר החנם ירא איוב אלהים'. (-בכל זמן שהמקטרג מוכן וניתנה לו רשות, צריכים לשים לפניו במה שיתעסק, ויעזוב את ישראל. ביום הזה ביוה"כ, מוכן המקטרג לרגל את הארץ. זה שאמר 'ויאמר ה' אל השטן מאין תבא', והרי למדנו מהו 'משוט בארץ', אלא זה קטיגור הגדול המקטרג של ישראל. בשעה שהיא שישאל היו מוכנים לעבור את הים ולהפרע ממצרים. אמר המקטרג, אני עברתי בארץ הקדושה, ואני רואה, שאין אלו ראויים לכנוס בתוכה, אם אתה דן דין, הרי דיניהם כאן כמו המצרים, מה נשתנו אלו מאלו, או ימותו כולם יחד, או יחזרו כולם למצרים. ולא אתה הוא שאמרת 'ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה', והרי לא עברו מהחשבון אלא ר"י שנים, ולא יותר. אמר הקב"ה, מה אעשה, התעסקות צריכים להביא כאן ולקרב לפניו. אתן לו במה שיתעסק, ויעזוב את בני. והנה

נמצא במי שיתעסק. מיד אמר לו 'השמת לבך אל עבדי איוב כי אין כמוהו בארץ', ומיד הפסיק בדברים את הקטגור, 'ייען השטן את ה' ויאמר החנם ירא איוב אלקים'.

וענינו פלא אטו קוב"ה כביכול צריך תרוצים לתרץ עצמו. אך אפשר לומר הענין, בהיות היה מקטרג הללו והללו וכו', על כן הראהו את איוב, ואמר 'החנם ירא איוב אלקים', כלומר אחרי שיש לו כל טוב, יכול לעבוד ה' בנקל. נמצא לפ"ז אין לו עוד פתחון פה לקטרג כלפי בני ישראל המרודים בעינים, דעני חשוב כמת, ובמתים חפשי, דכיון שמת אדם נעשה חפשי מן התורה ומן המצות, על"פ (מודה) [חזינון] שצריכין הרחבה, משא"כ כאלו העניים שאין נתפסים על עונם שהם שכורת ולא מיון, ונסתלק קטרוג שלו לגמרי.

לזכות ב.ב.ד. לזוה"ג בקרוב ובניקל

יאמר בכגון דא אלך בדרכי הבורא ית' שאע"פ שידוע ורואה ובידו למנוע מעבור על דברו, אינו מונע, ועל זה אמר 'יכול כמוני', כלומר תסתכל בזה עלי, 'תלמוד לומר כי קדוש אני ה' אלקים קדושי למעלה מקדושתכם', דבני אדם כשאחד חוטא, מזיק בזה לאחרים, הן מצד חיוב הערבות, והן מצד דלומדים ממנו אחרים ויתרבו עוברי עברה, ומכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף חוב, משא"כ הבורא ית' 'אם חטאת מה תפעל בו'.

הולכת הקטורת. בחדושי רבינו חיים הלוי (פ"ג הלכות תמידין ומוספין ה"ד) כתב וז"ל: 'האומנם דבאמת לא מצינו בשום דוכתא דהולכת קטורת חשובה עבודה, דאע"ג דביומא (דף מח.) מייתי הגמ' לענין הולכה בשמאל מהא דתנן נטל את המחטה בימינו ואת הכף בשמאלו, הרי דחשיבא עבודת הולכה. מ"מ ו"ל דכל זה הוא דוקא בקטורת דלפני ולפנים, דנאמר בה דין הבאה לפנים, וכדכתיב בקרא 'והביא מבית לפרוכת', ועל כן הבאתה חשובה עבודת הולכה, משא"כ בקטורת דהיכל, לא מצינו כלל שיהא בה דין הולכה, וא"כ ו"ל דאין הולכתה עבודה כלל, על"ל.

וכ"כ בחזון יחזקאל (יומא פ"ב ה"י) וז"ל: 'לכא' קשה כיון שנקטינן שכל עבודות היום אינן אלא בכהן גדול, א"כ איך כהן אחר מסייעו בהולכת המחטה, והלא הולכתה עבודה היא וכו'. ו"ל שאין הולכת המחטה והקטורת עבודה אלא ביום הכיפורים, שהולכתן כתבה התורה בהדיא 'והביא מבית לפרוכת', אבל בקטורת של שאר ימות השנה שאין הולכתה כתוב בתורה, אין הולכתה עבודה, ואפילו אם הגיעה להיכל שלא בהולכה הקטרתה כשרה.

לזכות ב.ב.ד. לזוה"ג בקרוב ובניקל

חמשה דרגות בנשמה. ידוע שנמצאים חמשה מדרגות בנשמות, ואלו הם: (א נפש. ב רוח. ג נשמה. ד חיה. ה יחידה. ו נפש היא המדריגה הנמוכה מכל, ואח"כ הרוח, ואחרי זה הנשמה. להשלשה מדרגות אלו יכולים להגיע עד שיקבלו הנשמה, מפני שהאדם נולד בתחילה בנפש, ואם זוכה הוא מקבל רוח, ואח"כ אם זוכה יותר הוא יכול להגיע לנשמה, ורק יחידים שבדור יכולים להגיע לקבל נשמה, אמנם המדריגה 'יחידה' לא זכה בו שום אדם בעולם, כי אם אדם הראשון, וגם משה רבינו כשקם על הר סיני, ואח"כ בשעת העגל ניטלה ממנו אותה המדריגה, ולא זכה כי אם ל'חיה'. וא"כ לפ"ז נראה שבאמת לא נשארה כל המדרגות האלה עד סוף החיים לאף בן אדם, כי כחטא אדם הראשון, הפסיד המדרגות, ובזמן העגל ניטלה ממש רבינו ה'יחידה', ורק זכה עד הסוף ל'חיה'.

ודע כי ה'נפש' שורה ב'כבד', ו'רוח' שורה ב'לב', ו'הנשמה' שורה ב'מוח', ובאמצעותו שולח הנשמה פארות הארותיו אל הכלים הפנימיים ע"י הגידן. אמנם חיה ויחידה אינם מתלבשים בגוף האדם, כי אורם גדול והם מקיפים סביב הנשמה. והנה הנפש הוא מעולם העשיה בלבד, והרוח מעולם היצירה, והנשמה מעולם הבריאה, החיה מעולם האצילות, יחידה הוא בכתר דאצילות. אבל אפילו דנפש הוא מעולם העשיה, והרוח מעולם היצירה וכו', אבל שרשן של כל אלו הם ג"כ באצילות, כי עולם האצילות הוא השורש דעולמות של יצירה בריאה ועשיה וכו'.

והנה מה שאדם חוטא, הוא מצד הנפש, כמש"כ 'הנפש החוטאת היא תמות', זאת אומרת שדוקא המדריגה של הנפש, אבל הרוח והנשמה אינם חוטאים, שהרוח הוא רמז לתורה, כי כשיש בו תורה אינו חוטא, ובפרט מי שיראת חטאו קודמת לחכמתו שהיא הרומז לנשמתו, שהיא מדרגה עליונה יותר, ואי אפשר לה לחטוא. ולכן אמרו **נשמתו** מעידה עליו, כי הנפש היא החוטאת, והרוח אינה מועיל, לפי שלפעמים יהיה איזה חכם ויחטא. אבל מי שיכול להעיד הוא הנשמה, כי הנשמה בורחת כשאדם הולך לחטוא. והנה לפי מה שיש אומרים שהנשמה אינה נכנסת בכלל בגוף של האדם, רק היא עומדת מבחוץ כמו צל אחד המקיפתו, מובן שפיר דהנשמה בורחת מעל האדם כשהולך לחטוא, אבל אפילו כפי מה שהבאנו לעיל שהנשמה הוא במוח ולא מקפת בחוץ, אבל מ"מ הנשמה בורחת מגוף המוח כשאדם כשהולך לחטוא. (ש"ת סי' ל"ז).

הוא זוכה לרוח ואינו חוטא, אבל ת"ח שאינו לומד תמיד לשמה ואינו דבוק כל כך בהקב"ה, יכול לחטוא ברוב.

לע"נ הרה"ק ר' חיים נעדרוין ב"ר יעקב יהודה זצ"ל יא"צ ח' אייר

וכל אדם לא יהיה באהל מועד. בויקרא רבה (פרשה כ"א): וכל אדם לא יהיה באהל מועד, אלא אבהו וכהן גדול לא אדם הוא, [ואיך מותר לו להכנס בפנים], אלא כההיא דאמר ר' פנחס בשעה שהיה רה"ק שורה על הכהן גדול, היו פניו בוערות כלפידים עליו, ועל זה כתיב 'כי שפתי כהן ישמרו דעת', ע"כ. וכוונת המדרש הוא אסיפא דקרא דמסיים 'כי מלאך ה' צבאות הוא', והיינו דכיון שהיו פניו בוערות כלפידים, היה נחשב מלאך ולא אדם, ואינו בכלל האיסור ד'וכל אדם לא יהיה באהל מועד'. ומוכח מזה דמלאך אינו בכלל 'אדם'. וצ"ע, שהרי ממקרא זה עצמו ד'וכל אדם לא יהיה באהל מועד', דרשינן בירושלמי (יומא פ"ה ה"ב) דאפילו מלאך אסור להיות שם, וכבר עמד בזה המתנות כהונה שם, וכתב דר' פנחס פליג אהוא דירושלמי וסבר ד'וכל אדם', הוא כמשמעו, אדם ולא מלאך, עיי"ש. וא"כ לפ"ז ספק זה אי מלאך נקרא 'אדם' או לא, במחלוקת הוא שנוי.

והנה גוף דברי המדרש לכאורה הם משוללי הבנה, דמאי זה שהקשה 'וכהן גדול לאו אדם הוא', הא הכהן גדול הוא העובד, ולא קאי קרא ד'וכל אדם לא יהיה באהל מועד' אכהן גדול גופיה, כי אם על שאר בני אדם הוא דאסור קרא להיות באהל מועד בבוא הכהן גדול לכפר בקודש, וא"כ מאי קושיא מכהן גדול גופיה. וצ"ל דבא להתבונן על המקרא עצמו דמאי שנא כהן גדול משאר כל אדם, דאם קדושת המקום מחייב אז שלא יהיה שם אדם, א"כ גם כהן גדול עצמו ראוי שיאסר, שהרי גם הוא אדם.

ואולם לכאורה אכתי מאי קושיא, הרי הכהן גדול הוכרח להיות מותר בכניסה, דא"כ מי יעבוד. וצ"ל דכוונת הקושיא דכיון דגם כהן גדול ראוי להיות אסור מפאת שגם הוא אדם, אלא דאותו הוכרח התורה להתיר בהכרח, א"כ כיון דסוף סוף אישתרי להיות שם אדם, שוב היה ראוי להיות מותרים שם גם שאר כל אדם, מסברא ד'הואיל ואישתרי אישתרי' וכו'. וע"ז תירץ דכהן גדול לאו אדם הוא, ואין כאן 'הואיל ואישתרי' כלל, דבכניסת הכהן גדול הרי לא הותר כניסת אדם כלל. (בית האוצר מערכת א-ד כלל י"ב).

לזכות ש.ב.מ.ר. להצלחה בכ"ע

קדושים תהיו. בתורת כהנים: יכול כמוני, תלמוד לומר 'כי קדוש אני ה' אלקים', קדושי למעלה מקדושתכם, ע"כ. והדבר פלאי פלאים, הכביכול ירא מהתחרות ואינו רוצה שיהיו בני ישראל קדושים כמוהו, הלא אפילו הורים בשר ודם אם יברכום שיוצאי חלציהם יהיו טובים כמום ואפילו קדושים וטהורים יותר מהם, וידו להמברך, שכלל בידינו (סנהדרין ק:) דבכל אדם מקנא חוץ מבנו ותלמידו, ואיך יתכן שהקב"ה מקור הטוב לא ירצה שבני ישראל יהיו כמותו ממש.

ואולי יש לומר דהכונה על הידיעה שלא תסתור הבחירה, דידוע מהרמב"ם (סוף פ"ה תשובה) דזה ענין שאין השכל האנושי משיגו, דאע"פ שהקב"ה יודע מראש מה שיהיה בסוף, אין ידיעתו מכריחה, והגם שידוע, אבל לא ראה עמל בישראל, דהקב"ה יכול לעשות את עצמו כביכול כלא רואה, והוא קדוש ומובדל בידיעתו מן הברואים. אבל אותנו צוה במצות עשה דתוכחה, שהידוע בחבירו שחטא, צריך להוכיחו, ואם יודע בו שרוצה לעבור עבירה ח"ו, ובידו למנוע מחובי לעשות כל מה שביכלתו להפרישו מעבירה, ולא

1. אע"ג שהבאנו לעיל שגם הרוח אינו חוטא, יש ליישב שנפש מעולם האצילות יכול לחטוא, אבל הרוח ונשמה מעולם אצילות בורחים לפני החטא, אבל בעולמות התחתונים יכול גם הרוח לחטוא. ועוד ו"ל דרק כלל הרוח אינו חוטא, אבל לפעמים הוא יכול לחטוא, ורק הנשמה אף פעם אינה חוטאת. ועוד יש לומר דרק ת"ח שלומד תורה לשמה ודבוק תמיד בהקב"ה אז

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יוסף מרימנוב זי"ע אמר: בעודי בחיים אני מנענע עם כל העולמות, ולאחר פטירתי אחזיק טובה למי שידליק נר לטובת נשמותי (ספר מנחם ציון). נתפרסם ע"י הרה"ח המפורסם ר' מרדכי יצחק סאמעט שליט"א

"דבר אל כל בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו"

התורה לא דיברה פה רק על צדיקים, אלא בכל עדת בני ישראל - כל יהודי - "קדושים תהיו" - כל יהודי יכול להגיע למדרגת קדושה.

ספרים

"קדושים תהיו"

ובפירוש רש"י "קדושתו למעלה מקדושתכם" - מפרש ר' לוי יצחק מברדיטשוב שהקב"ה מקבל את הקדושה למעלה "קדושתו למעלה" - היא ממכם - "מקדושתכם".

קדושת לוי

א נקודל'ה

"ואל יבוא בכל עת אל הקודש"

הגמ' מפרשת על הפסוק "עושה צדקה בכל עת" - זה הזן ומפרנס בניו ובנותיו הקטנים "בכל עת", אם כן יגיד אדם לעצמו שהוא פטור מלתת עוד צדקה כי הוא יוצא ידי חובה בזה שהוא זן ומפרנס את בניו הקטנים, לכן אומרת התורה כשבאים לבקש ממך צדקה - תתן צדקה - "ואל יבוא בכל עת אל הקודש" - אל תבוא עם התירוץ הזה שאתה יוצא ידי חובה ע"י "בכל עת" - ע"י הנתינה לילדיך.

ספרים

"מפני שיבה תקום והדרת פני זקן"

מפני שיבה" - לפני שאתה מגיע לגיל הזקנה - "תקום" - תחזור בתשובה, וכך "והדרת פני זקן" - בכך שייאמר עליך: אשרי ילדותינו שלא בישה את זקנותינו...

דגל מחנה אפרים

"ואל יבוא בכל עת אל הקודש.. בזאת יבוא אהרון אל הקודש"

בזאת יבוא אהרון אל הקודש" - עם ההכרה הזאת ש"ואל יבוא אהרון אל הקודש" - שהוא בא למקום קדוש ונורא שאסור להיכנס אליו באמצע השנה - ההכרה הזאת תביא אותו לידי מורא ופחד עד שמתוך זה יהיה באמת ראוי לבוא אל הקודש.

מלא העומר

"איש אמו ואביו תיראו"

אומר רש"י שאחד הדברים שצריך לכבד את האבא - זה לא לשבת על הכיסא של האבא, אומר הערבי נחל שהכוונה היא לבינו לבין הקב"ה - שלא צריך לשבת בכיסא של האבא - הקב"ה ולהתחיל לעשות חשבונות אם וכאשר היה ככה.. היה יכול להיות ככה וכדומה.

ערבי נחל

"ואהבת לרעך כמוך"

אתה אוהב את עצמך גם עם כל הפגמים שיש לך - אומרת התורה "ואהבת לרעך" - תאהב את חבר שלך על כל הפגמים והחסרונות שיש לו "כמוך" - כמו שאתה אוהב את עצמך עם כל חסרונותיך.

ספרים

"לא תקלל חרש"

התורה מלמדת אותנו מוסר - שאם החירש שאינו שומע הזהירה התורה שלא לקללו - בוודאי ובוודאי שאסור לקלל מישהו ששומע, ומה שאמרה התורה שלא לקלל את החירש אף שהוא לא שומע - הוא כדי שהאדם לא ירגיל את עצמו לתכונה רעה.

שפתי כהן

"לפני ה' תטהרו"

ידוע המאמר של ר' עקיבא "לפני מי אתם מטהרים ומי מטהר אתכם אביכם שבשמים וגו' - בני" יצאו ממצרים בחיפזון בכדי שלא יפלו לשער הני מפני שמשם כבר אי אפשר לצאת לבד - אלא רק הקב"ה יכול להוציא וזה מה שר' עקיבא התכוון בדבריו "מי" - בגימ' 50 - "לפני מי" - לפני שמגיעים לשער החמישים - "אתם מטהרים" - בן אדם לבד יכול לטהר את עצמו, אבל "ומי" כשיהודי כבר ח"ו בשער הני אזי רק "מטהר אתכם אביכם שבשמים" - רק הקב"ה יכול לעזור ולהוציא אתכם משם.

ספרים

לע"נ ר' ישעיה ב"ר משה זצוק"ל

"אהבה" - בגימ' 13, פעמיים "אהבה" - גימ' 26 - שם השם - כשתי יהודים אוהבים אחד את השני - אזי יוצא שם השם ושכינה שורה ביניהם.

ר' חיים ויטאל

"ובקצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך לקצור"

הפסוק מתחיל בלשון רבים אך מסתיים בלשון יחיד ולמה זה? עונה ר' יצחק מסקווער שהתורה באה להגיד לעשיר שכשהוא בא לקצור את השדה - הוא לא בא לקצור את השדה שלו בלבד אלא כבר בקצירה הוא קוצר את החלק של העני ושלא יחשוב שזה שלו והוא עושה טובה לעני, וזהו הפשט בפסוק **"ובקצרכם את קציר ארצכם"** - לשון רבים - גם שלך וגם של העני "לא תכלה פאת שדך לקצור" - אל תחשוב שזה פאת שדך - של השדה שלך בלבד אלא גם של העני.

ר יצחק מסקווער

אזיס ווארט

"כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם"

לכאוי "עיצומו של יום מכפר" - למה צריך לעשות תשובה? אלא עונה אחד הצדיקים שכך צריך לקרוא את הפסוק - "כי ביום הזה יכפר"!! אתה חושב שהיום מכפר בלי שתעשה כלום - "עליכם לטהר אתכם" - אתם צריכים לעשות תשובה ולטהר את עצמכם.

ספרים

"דמיהם בס"

הפרשה מסתיימת במילים "דמיהם בס" ולכאורה הרי כתוב שאסור לסיים עם משהו רע? אלא אומר התפארת יונתן ש"דמיהם" - מלשון דמים - כסף, התורה רוצה לרמוז לנו ש"דמיהם בס" - שיהיה כסף ליהודים.

תפארת יונתן

"ואהבת לרעך כמוך"

האותיות אחרי המילה "רעך" - הם "שפל" - ההגעה לאהבת ישראל אמיתית היא על ידי שפלות עצמית.

מהר"ש מבעלזא

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

בתפילה של ראש השנה - ונתנה תוקף וגוי' אנו אומרים "ותשובה ותפילה וצדקה" וכו' - מעל המילים האלו רשום "צום, קול, ממון" - כל אחד מהמילים האלו בגימ' 136 שלושתם יחד = 408 - שזה בגימ' המילה "זאת" - ב"זאת" - עם שלושת הדברים האלו - יבוא אהרון אל הקודש, יבוא מישהו ויגיד: אני מספיק לי שאני מתפלל וחוזר בתשובה ושאחרים יתנו צדקה, היינו רק "צום" ו"קול" = 272 (פעמיים 136), זה מה שאומר דוד המלך בתהילים "איש **"בער"** (בער בגימ' 272) לא ידע וכסיל לא יבין את **"זאת"** - זה שצריך דווקא את שלושתם יחד.

ועל אותו נושא אמר מרן האדמו"ר שליט"א שכשבן אדם יוצא למלחמת היצר - הוא חייב תמיד את שלושתם יחד (צום, קול, ממון), אבל מה לעשות שלא כל אחד מסוגל גם לצום, גם להתפלל וגם לתת צדקה, לכן אנו מבקשים מהקב"ה שיסתפק רק באחד מהשלושה וזהו ה"קול" שזה שווה לכל אחד - כולם יכולים להתפלל וללמוד (אבל לא כל אחד בעל ממון), וזה גם מה שאומר דוד המלך בתהילים "אם תקום עלי מלחמה ב"זאת" אני בוטח" - בשלושת הדברים הנ"ל, אבל "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש - רק אחת מהם וזה ש"שבתני בבית ה'" - הקול של הלימוד והתפילה יספיקו.

ר' שמשון מאוסטרופולי, מרן אדמו"ר שליט"א

"וכל אדם לא יהיה באוהל מועד בבואו לכפר בקדש"

לכאורה אם אף אדם לא יכול היה להיכנס - אז איך הכהן גדול כן היה יכול להיכנס? אלא המדרש אומר שכשהכהן גדול נכנס לאוהל מועד הוא לא היה בגדר אדם אלא היה בגדר מלאך, אבל לכא' גם למלאך היה אסור להיות שם כי כתוב על המלאכים "ודמות פניהם פני אדם" ובפסוק כתוב: וכל אדם? אלא תירץ מהרי"ד מבעלזא שכתוב על חנוך שהקב"ה לקחו למלאך - חסר להקב"ה מלאכים? אלא מלאך לא מבין את הניסיונות שלנו כבני אדם עם היצר הרע ולכן הם לא יכולים להמליץ טוב על כלל ישראל, אבל אדם כזה שהפך למלאך שמכיר הכל - כזה אחד הוא כבר בדרגה הרבה יותר גבוהה ממלאך רגיל ולכן הוא כן יכול להיכנס ולהמליץ טוב על כלל ישראל.

מהרי"ד מבעלזא

מאמר התחזקות

אוצר של הלכה, חיזוק, מעשיות, בעבודת שמירת העיניים

פטרון
טהור עינים

הודש אייר

מזוה"ה חיים צבי
אבערלענדער הי"ד

לע"נ התנא האלוף רבי שמעון בן יוחאי
וזכו הנחלה הוות של רבנות בני ישראל המתקיים עדיו יום כיסו
קדישו וטהרו הנסיון ליטו להתברך בכל מיני ריבונות, אמן.

שנה ג | גליון לב | לשון-קודש | אח"ק-אמור תשפ"ג לפ"ק

צבא האמרי

ר' מרדכי יצחק של כל אחד...

ראשית, ברכת יש"כ על המילים הטובות והמשובח החם על הגיליון של פסח. בפרט במה שנוגע למאמר המאיר במדור קילורין לעינים מאת הגה"צ רבי יצחק משה ארלנגר שליט"א, ובדגש מיוחד על הראיון המאלף והמרטיט, עם הרה"ח ר' מרדכי יצחק סאמעט שליט"א על שהייתו הארוכה בין כותלי הכלא, והתאמצותו מעוררת ההשתאות לשמור שם על עיניו. ראיון שהיכה גלים ועורר הדים נרחבים בכל תפוצות ישראל.

לא רק הציבור הרחב הביע את התפעלותו מהמאמר המרתק, אלא אפילו בסביבתו הקרובה של ר' מרדכי יצחק ואף אצל צאצאיו התקבלו חלק הדברים בהשתוממות. הם כבר שמעו מאביהם דברים הרבה על התקופה ההיא, אך חלק גדול מהדברים שנכתבו כעת היה חדש להם. הוא לא נהג לדבר על הנסיונות שלו בכלא, וכאן הוציאו ממנו 'חידושים' עצומים!

ר' מרדכי יצחק בעצמו לא הבין על מה כל הרעש. הוא לא סיפר כלום כי לדעתו אין כאן כלום. הוא לא רואה כאן גדולה מיוחדת, ומה יספר? מאז התחנך על ברכי אבותיו ורבותיו הקדושים הרה"ק השומר אמונים ז"ע והרה"ק מתולדות אהרן ז"ע, ומסבו הגדול הרה"ח ר' שלמה בראנדסדארפער (אבי הקנה בושם צוק"ל).

הוא צועד בעקבותיו, וכפי שהם נשמו בכל הליכותיהם את שמירת העינים, גם אצלו זה דבר פשוט שיהודי בן של מלך מלכי המלכים, צריך כך לנהוג.

אך גם ר' מרדכי יצחק בעצמו התפעל מהראיון עמו בגיליון... במשך השנים האחרונות כבר יצא לו להתראיין לכתבי עת וחוברות-הוצאה-לאור שונים, והד חזק כל כך כפי שקיבל על הראיון בגיליון טרם קיבל עד כה. מארבע כנפות הארץ הוא שומע זמירות על הראיון

המשך בעמוד ג

בן-המלך והסנדלר

על המשנה באבות (פ"ב י"ג) "אל תהי רשע בפני עצמך", מפרש הרמב"ם ז"ל: "אם ידמה האדם עצמו פחות - לא תהיה חמורה בעיניו פחיתות שיעשה". ובספה"ק שם משמואל (יתרו תרע"ה) מרחיב מעט יותר בענין, וכותב בזה"ל: "עיקר החסרון באדם שאינו מכיר מעלת נפשו. שבאם היה מאיר לנגד עיניו מי הוא ומה מעלתו לא היה אפשר לבוא לידי עבירה".

בהמשך דבריו הוא גם מביא את האמרה הידועה "שמאמר הרבי הקדוש ר"ב זצלה"ה מפרשיסחא לרבו היהודי הקדוש זצ"ל, ששאלוה מה שמע חדשות בהיותו בדאנציג, ואמר ששמע אבידת ממון אינו כלום, ואבידת "קוראזש" היא אבידה בכולו", כשנקודת הדברים היא שאדם חייב להכיר במעלתו העצומה הנגזרת מעצם עובדת היותו יהודי בן למלך מלכי המלכים, ודבר זה יהא לו כתריס תמידי בפני הנסיונות.

נסין העצר לואי צ'ארלס, בנו של מלך צרפת לואי 16, היה רק בן 4 כשהקיץ הקץ באחת על שושלת בית המלוכה של צרפת. המהפכה הצרפתית שפרצה במלוא עוזו, הוציאה אותו מביתו החמים והשליכה אותו יחד עם שאר בני משפחתו אל הכלא. כשמלאו לו שמונה שנים הוצא אביו להורג על ידי ההמונים, ובממשלה החדשה לא ידעו כיצד לנהוג עם הנסיך הקטן.

לפי חוקי המדינה הישנים הייתה המלוכה אמורה לעבור אל היורש, מה שאומר שלואי הקטן היה אמור להיות מוכתר כעת כמלך צרפת. אך לא לשם כך התאמצו ההמונים לבצע מהפכה כה גורלית, מה גם שבשלב מסוים הצליחו ראשי המהפכה לכונן שלטון חדש ולבטל חוקית את מעמד בית המלוכה. אך עדיין גורלו של הנסיך הקטן הסב כאב ראש לא קטן לראשי המהפכה.

מחד הם לא רצו להתנקש בחייו של ילד צעיר,

מחמת הסערה שהדבר וודאי יעורר בכל העולם כולו, ומצד שני, להשאיר אותו כמות שהוא, היה מעמיד בסכנה את קיום המהפכה כולו. לא ניתן היה להתעלם מהחשש שמא יצליח הנסיך להשיג תומכים ומעריצים שיהפכו את המהפכה על פיה, וידרשו להשיב את הנסיך על כסא אבותיו.

החליטו חברי הממשלה החדשה בעצה אחת למסור את הילד לידי של איכר גס ופשוט באחד הכפרים המרוחקים, שם ישהה הילד ויבלה את ימיו, לאט לאט ישכח את עברו וישתקע בהווה העולם של איכרים נחשלים ופשוטים, ילמד מהם את גינונים והליכותיהם, עד שיגדל ברבות הימים לאיכר גס שכלל לא ישא את עיניו לעבר כסא המלוכה. גם ציבור התומכים של בית המלוכה לא יעלו בדעתם להמליך עליהם איכר מגושם.

עד מהרה נמצא באחד המקומות הנידחים סנדלר גס ששמח לקבל עליו את התפקיד. ויחד עם בנו משפחתו אכן עשו ככל אשר לאל ידם לפטם את הילד במאכיליהם הגסים, ולהרגילו לחיים איכריים כמיטב המסורת. הם הקיפו אותו כסדר בילדי הסביבה, בני איכרים כמוהם וניסו לענין אותו בצורת החיים השפלה שהיתה נהוגה במקומיהם, ללא גינונים וללא נימוסים מיותרים, בנוסח חסוף ואכול, שחק ובלה להנאתך, ואל תחשוב רגע על מוצאך.

אך בכך לא הסתפקו, ובשלב מסוים אף לקחו את הילד והכניסוהו לתוך חדר סגור ללא נפש חיה לצדו, כאשר אפילו מאכליו מוכנסים אליו דרך חלון צר, כאשר בכל אותה עת לא היה לו קשר עם אף אחד בחוץ.

למשך ששה חודשים לא התעניין בו אף אחד, עד שיום אחד החליט אחד מאנשי השלטון לבקרו, שם נכמרו עליו רחמיו והוציאו מכלאו, רחץ אותו וסיפר אותו משערו המגודל, ואף החליט לשחררו לגמרי משביבו בכפר הנחשל בו שהה.

המשך בעמוד ג

זכות הדפסת הגליון

נתנדב לע"נ

הרה"ק רבי ישעי' ב"ר משה מקערעסטיר זי"ע

זכותו הגדולה תעמוד לימין הנדבן להתברך משמי מעל במל מילי דמיטש, בני בריני, חיי אריני, ומוני ריחין, וסייעתא דשמיא, ויזכה להמשיך בעבודת הקודש והרבצת התורה מתוך נחת והרחבת הדעת, אמן

תוכן הגליון

דבר המערכת	עמוד א
יאמרו המושלים	עמוד ב
הואר עינינו	עמוד ג
מכתבים למערכת	עמוד ד

יאמרו המושלים

היא ישיבה בחוץ עם הילדים, כשלפתע עבר שם חתן השכן, בקול בוכים הוא סיפר לה שאסון נורא קרה הלילה למשפחה. "לאף אחד אין הסבר למה שקרה, אבל עובדה היא שהכלב מת הלילה, ללא כל ידיעה מוקדמת. הוא היה בריא כשור ולא הראה כל סימני מחלה, במשך שנים עשרה שנה הוא היה חלק מהמשפחה שלנו, וכעת הוא עזב אותנו לאנחות" הבשורה נחתה עליהם כרעם ביום בהיר...

לשבתם ייאמר שהם התנהגו עם הנבילה בכל הכבוד הראוי, חלקו לה כבוד אחרון כפי ערך, קברו אותו בחלקת אדמה בבית הקברות, ואפילו עשו לכבודו טקס קבורה בהשתתפות כל המי ומי, שכלל הנחת פרחים וכו'.

באמת חשבתי, שהיה מן הראוי שאשלח להם אף אני זר פרחים להניח על קבר הכלב, שכן מיום התפגרותו הם הפסיקו להסתובב כמעט לגמרי מסביב לביתי. בטלה סיבה בטלה מכשול. ואנוכי וב"ב נשמנו לרווחה. נו, האם לא הגיע להם קצת 'לא-יחרץ געלתי'...

ראינו בבירור כיצד שמע הקב"ה לתפילתנו והצילנו מנסיגות בזכות הרה"ק רבי ישע"לע קערעסטירער זי"ע.

שדגא שטערן

גשמים בעתם

יום חמישי לשבת פרשת פנחס תשפ"ב. אני עושה את דרכי לעבר בית החולים יחד עם בני, לצורך ביקור רופאים שהוזמן מראש.

השבוע החולף היה כולו חם מאוד. בתחילה עוד קיוויתי שהיום הזה יהיה יום גשום, וכך הבעיות של שמירת העינים תפתורנה מאלהן. אך בראותי את השמש בוער כחום היום, נתתי תפילה לפני רבוה"ע שאצליח לשמור על עיני כראוי בכל הדרך, ובפרט בתוככי מנהטן. בלבי גמלה החלטה להשתמש במקומות החניה של ביה"ח עצמו, חרף התשלום הלא נמוך, כדי שלא אסתובב לחינם ברחובות מנהטן.

אני נמצא כעת סמוך ונראה למנהטן, ומה אומר, גשמי עוז ניתכים ארצה, וממטרי ברכה מגרשים מהרחובות כל המרעין בישין. מבירור שערכתי עם ב"ב נאמר לי, שבמונסי גופא נמשך מזג האוויר החם במלוא עוזו, ורק כאן נשתנו העתים. הקב"ה ניקה בשבילי את מנהטן!

חזקו ואמצו, המשיכו ופעלו גדולות ונצורות. הגיליונות הנפלאים מלאים כל טוב, אני שואב מהם כסדר מלאו חפניני חיזוק.

(-) מאנסי

האמת היא, שגם את זה עוד הייתי בולע בשקט איכשהו, אך הצרה האמיתית מתחילה בימות הקיץ. הגוים לבושים כגוים, שפלים ומזוהמים, והמראות, הן כבר דבר שאי אפשר לי לעבור עליהם לסדר היום. הילדים שלי משחקים בחצר שלפני הבית, ושהות של גוים פרוצים סמוך לבית הוא כבר מכשול של ממש. ודבר זה כבר כן טרד את מנוחתי, עד למאוד.

אי אפשר לנסוע לקבר עך הצדיק, וכו בזמן להפקיד את העינים לכל מרעין בישין. לכן החלטתי לנסוע שוב לציון הקדוש, והפעם כפי שיהודי צריך לנסוע, עם שמירת העינים כמו שצריך מכאן שצריך מכווא ועד צאתו. אולי ירחם, והישועה שלי רצויה זו.

הדבר הגיע עד כדי כך שכבר התחלנו לחשוב על העתקת המגורים למקום אחר. אדהכי והכי, הוספתי לי תפילה קצרה לאומרה בכל יום בעת התפילה מעומק הלב: "רבש"ע, אמנם אתה גזרת עלי לקבוע את מגורי כאן, אבל הרי חייבים לשמור על העינים. אנא, עשה בזכות הצדיק רבי ישעי" ב"ר משה, שיתקיים בהם הפתגם שהיה שגור על פיו בימי חייו: "אדער זיך לייגן אדער זיך בייגן (- או שייכנע או שיעלם)"

לא עברו כמה ימים, ולפתע מתקשרת אלי ב"ב, ומספרת לי בשמחה, שהלילה נבח הכלב את נבחתו האחרונה...

ישועה בקרסטיר, כיצד?

יהודי יקר שיתף את המערכת בסיפור מופלא שהתרחש עמו:

"בשנת תשע"ח הייתי זקוק לישועה גדולה בענין מסוים. החלטתי לנסוע לקערעסטיר, להשתטח על ציונו של פועל הישועות הנודע הרה"ק ר' ישע"לע קערעסטירער זי"ע, כדי להיושע בזכותו בדבר ישועה ורחמים.

"אם כל הדרכים בחזקת סכנה, הרי הדרך של נסיעה במטוס היא סכנה עצומה ונוראה. השהיה בשדה התעופה, הדרך עד לשם ומשם, וגם הנסיעה במטוס עצמו; כל אלו אינם ממש כסגולה לשמירת העינים. לדאבוני הרב לא הייתי נזהר כדבעי, ונכשלתי פה ושם במראות לא רצויות.

"אין אתי יודע עד מה, אבל איכשהו מצאתי את עצמי בפתחו של ההילולא בשנה הבאה, שנת תשע"ט - והישועה המיוחלת עדיין בוששה מלבוא. התבוננתי, והגעתי למסקנה שהאחד תלוי בשני; אי אפשר לנסוע לקברו של הצדיק, ובו בזמן להפקיד את העינים לכל מרעין בישין. לכן החלטתי לנסוע שוב לציון הקדוש, והפעם כפי שיהודי צריך לנסוע, עם שמירת העינים כמו שצריך מבוא ועד צאתו. אולי ירחם, והישועה שלי תבוא דרך השתטחות רצויה זו.

כך אכן עשיתי, שהייתי בקערעסטיר, ושמרתי על עיני במשך כל הדרך, מעת צאתי מפתח ביתי ועד לחזרתי, והפלא התרחש! זכיתי לראות ישועה מופלאה ממש מחוץ לדרך הטבע, סמוך ונראה לאותה נסיעה כשרה וקדושה!"

(-)

לא יחרץ בזכות ר' ישעיהלה

רציתי לשתף את הציבור בסיפור פלא על אודות ישועה, שונה במקצת, שזכיתי לראות בזכות הצדיק הקדוש רבי ישע"לע קערעסטירער.

אני מתגורר בעיר מאנסיסעלא כשממש לידי גר שכן גוי. כנהוג בקרב הגוים המכובדים, נמנה על חיק משפחה זו גם כלב, האהוב מאוד על בעליו. הכלב מסור מאוד כנראה לבעליו, ואף הם מסורים אליו באותה מידה, אבל כל זה כמובן אינו נוגע לי. מה שכן קשור אלי מאוד זה העובדה, שהגוי וב"ב לוקחים את הכלב לפחות פעמיים ביום לטיול ברחוב, כשמטבע הדברים הם עוברים ליד ביתי, ולעיתים קרובות הם גם שוהים שם ממושכות.

מיטיבו ניסה לקשור עמו שיחה ולהתעניין אצלו על כל הקורות אותו בתקופה האחרונה. לפליאתו, השיב לו הילד על הכל בשקט ובשלווה, כיאה לבעל נימוסים ובעל מעמד מכובד. לא השתולל מזעם ולא הטיח מילים גסות באף אחד, הוא שמר על כבודו באופן מעורר השתאות.

כשהוא הביע לפני הילד את פליאתו על תעצמות נפשו, ועל כך שילד קטן כל כך הצליח לשמור על עצמו מלהיות מושפע מסביבה גרועה כל כך הרבה זמן, ועוד כשהוא לבד, ענה לו המלך הצעיר בפליאה אף הוא:

"אינני מבין את תמימתך! הרי ביום מן הימים אני עתיד לשבת על כסא אבותיי כמלך, מדוע שאתייחס בכלל לכל אותם דברי הבל ושטות שהקיפו אותי עמם?! לבית המלוכה אני שייך ולשם אני נועד, ואני מכבד את מעמדי בכל הכבוד הראוי!".

דומה שאין צריך להאריך במוסר ההשכל העצום שסיפור זה מלמדנו.

זכר האשכנז

המיוחד. "לא חלמתי שהתפוצה שלכם היא כל כך נרחבת".

גם קבלנו תגובות רבות על הנושאים שעלו בתוך הראיון, ניכר שהציבור יודע להעריך את המסירות הנפש העצומה של ר' מרדכי יצחק וגם מנסה להוציא מכך לימודים למעשה. וכפי שהתבטא אחד "כל אחד צריך למצוא אצלו את 'נקודת הר' מרדכי יצחק' הפרטי שלו..."

היה מרתק לעקוב כיצד כל אחד רואה את הדברים מהזווית שלו ומוצא נקודות שונות והדרכות עקיפות נוספות. לאחד דיבר במיוחד הלימוד, שלכל אחד יש את הניסיונות שלו כפי שהועידו לו משמים והם מיוחדים רק אליו, והוא צריך לפעול כפי הדרך שהקב"ה רוצה שיהיה. אחרים הדגישו דוקא את המילים שהבאנו מפיו ר' מרדכי יצחק: "כמה פעמים לקחתי לי את דברי חז"ל על מורא בשר ודם, וחשבתי לעצמי מה אומר לציבור לאחר יציאתי מן הכלא אם אנגע ליצר ואסתכל על המסכים..." כשהדבר אף יכול לשמש לנו כמשל, מה נענה לעתיד ביום שכלו טוב כשנישאל על מעשינו בבית האסורים של העולם הזה...

כך שמענו נקודות ודברי חיווך נוספים שעוד חזון למעוד להעלותם על גבי הכתב בגיליון.

ובזכות שמירת העינים נזכה כולנו לצאת לחופשי משבי החושך והאפילה, להשתחרר מכבל היצר המנסה לצדנו לתוך ערוות הארץ, ולהיגאל בקרוב ממש מגלות החושך הזה על משיח צדקנו בב"א.

המעלות העליונות (ב)

הבנה והארה בתורה

וכן ענין ההבנה וההארה בתורה תלוי בזה, שאם עיניו נקיים וטהורים, יאירו עיניו שכלו להביט בתורה ויזכה לראות נפלאות בתורתו ית'. ולכן מזכירים תמיד את העינים כשמבקשים על הצלחה בתורה, כגון "והארץ עינינו בתורתך, ולמאור תורתך עינינו גל, שתאיר עיני במאור תורתך, גל עיני ואביטה נפלאות בתורתך" וכו', כיון שההארה בתורה באה דרך העינים, שמתוך שעיני נשמתו בהירים, יכול להביט באור הבהיר של התורה.

וכבר התריע הגה"צ ר' אליהו לופיאן זצ"ל שהיאך לא יתבייש האדם לבקש "והארץ עינינו בתורתך" בשעה שהוא עצמו טימא אותם והחשיכם מלראות אור תורה (מובא בלב אליהו ח"ג). וכע"ז כתב רבינו יונה על המשנה כל המרבה שיחה עם האשה גורם רעה לעצמו "ובוטל מדברי תורה" (אבות פ"א מ"ה), גורם שהיצר יגבר עליו וכו' כי מחשבת התורה לא תכון לנגד עיניו בעוד לבו פונה אל האשה ואל שיחתה, כי הם שתי מחשבות שאין הלב סובלן כאחת וכו'. וכ"כ הגר"י אייבשיץ (יערות דבש ח"א קס"ה) וז"ל: "וביחוד יש לנו להיזהר מהרהור והסתכלות, כי הוא מזיק לאדם בכל חפצי שמים, הן לימוד הן תפילה והן בכל דבר, ולכן נא הסירו רוע מעלליכם מנגד עיניכם".

שמירת העינים מחזק כח הזכרון

ולא רק שיזכה להארה בתורה, אלא גם יזכור ע"ז מה שלמד, דע"י שמירת העינים נשאר כח הזכרון חזק ובריא, בין מבחינה סגולית ובין מבחינה רפואית. דהובא מהגר"ש שקאפ זצ"ל שהסגולה לזכות לזכירת הלימוד תלויה ועומדת במדה בה הלומד שומר על קדושת עיניו, דהיינו דכתיב "ולא תתורו וגו'" וסמיך ליה "למען תזכרו". וכ"כ הבן איש חי (שנה א' פר' בא) שע"י קדושת העינים תבטל הקליפה שמשכחת התלמוד. וכתב המחזה עינים (עמ' ט') דלכן היו ר' יוסף ורב ששת גדולים מכולם בכח זכרונם כמבואר בגמ', כיון שהיו סומים בשתי עיניהם, (וע"י לקמן סוף פ"ד מדוע היו סומים). והוסיף שם המחזה עינים שדבר זה ברור ומוסכם מכל חכמי הרפואה, שהסתכלות בעבירה והרהורי עבירה מאבדים כח הזכרון מכל אדם.

מתקן ומחזיר את ראייתו הרוחנית

וגם אם כבר פגם ראייתו וקלקל אותם ורוצה לתקנם ולרפא אותם כדי לזכות לכל המעלות הנזכרים ומפסיק מכאן ולהבא מלראות ראיות אסורות, הרי זה עצמו הטהרה לעיניו ובוזה הוא מתקן אותם ומחזיר להם את כח ראייתם הרוחני. וכך כתב הראשית חכמה (קדושה פ"ח ט"ו ומ"ה) דמתיקון העינים הוא מה שאמר הפסוק "ושח עינים יושיע", דזה עצמו שהוא שח עינים הוא תיקון לעינים אחרי שכבר חטא בהם. וכמו שכתב גם בספר חרדים (מצות תשובה פ"א) "דיטיב פעלו בדבר אשר זדה, אם הסתכל בעריות יתנהג בשחות עינים תמיד". וכן ממש כתב רבינו יונה בשערי תשובה (שער א' אות ל"ה). וגם החפץ חיים זצ"ל (שם) כתב כן "דאם נתקלקלו [ראייתו או שמיעתו וכו'] יראה לשוב לפני ה' בתשובה אמיתית בהסכמה חזקה על להבא שלא לעשות כן, ויעשה גדרים ע"ז שלא יבא לכסלה עוד, ולתקן כל אחד לפי עיניו כמו שאמר חז"ל (שמו"ר כ"ג ג) צדיקים באותו דבר שחוטאים בו מתרצים, ואז אשרי וטוב לו בזה ובבא" עכ"ל.

המשך בגיליון הבא

פנים שחורות בעיצומו של לילה...

ברצוני להוסיף על המכתב הנפלא 'אגוזים בטהרה שטיבל', שם ביארו היטב כיצד היצר הרע 'מנפח' את עצמו, וגורם לאדם לחשוב שמי יודע עד כמה הנסיון קשה. וכלשון חז"ל שהיצר הרע שהוא מצד אחד חוט השערה, נדמה כהר גבוה.

אני רוצה להוסיף עוד נקודה חשובה שנוגע בעיקר לאחר שהאדם כבר נפל רח"ל. כולנו הרי בני אדם 'בשר ודם' ולפעמים נופלים ונכשלים בהסתכלויות אסורות, ומיד יש לבעל דבר 'סחורה טריה' שהוא מנסה למכור בכסף מזומן, בהראותו לאדם שכל הנסיונות להתגבר הם לא בשבילו, שהוא הרי ממילא הפסיד במערכה, וזה מלחמה קשה מידי בשבילו שאין לו סיכוי לעמוד בה.

אפילו אם זה היה אמת, יודעים אנו מה שחוזרים וזועקים כל הספרים הקדושים שליהודי אסור להתיאש בכל מצב שהוא, ואדרבה כמה שהוא יותר רחוק כך הנחת רוח שיש לקב"ה ממנו זה יותר גדול ובכל מצב ניתן להתגבר. אבל ברוב הפעמים זה בכלל לא נכון, רק דמיון גמור כמו שהזכירו, חלומות ריקים. היצר מוצא דבר צדדי להיתלות בו, וכל מה שהוא מנסה לשכנע מכאן והלאה שממילא כבר אי אפשר להתגבר בכלל, זה פשוט 'בלוף'!

הרה"ק מצאנו ז"ע בעל ה'דברי חיים', נהג להסתגר בחדרו מידי חצות לילה, שם הוא קונן על חורבן בית מקדשינו בבכיות עצומות עם השתוקקות וגעגועים נשגבים לשכינה הקדושה. זה היה כל כך חזק עד כדי כך שאנשי ביתו ממש פחדו שהוא יפטר מרוב דבקות, ולכן העמידו את בנו הרה"ק מגארליץ ז"ע שיכנס לחדר וישוחח איתו בעניינים אחרים, ועל ידי זה ימנע את אביו מלהגיע להתפשטות הגשמיות.

באחד מהלילות, לפני שנכנס הדברי חיים לחדר, הוא קרא לרה"ק מגארליץ וציווה עליו שהלילה לא יפריע אותו מדבקותו. היה זה לאחר יום שלם שראו על הדברי חיים התלהבות ודבקות באופן מיוחד ונורא.

הרה"ק מגארליץ עמד מחוץ לחדרו של אביו, והתחיל לשמוע כיצד אביו מתלהב בגעגועים נפלאים, ושוב התחיל לקנן בקרבו החשש שעוד מעט והדברי חיים כמעט ולא יפטר מרוב דבקות וגעגועים ח"ו. להיכנס פנימה הוא לא העיז, לאחר שאביו הדברי חיים ציווה אותו מפורשות שלא יהין להיכנס לחדר, ואנה הוא בא?

באמצע המחשבות מה ניתן לעשות כאן, נפלה במוחו רעיון. הוא רץ במהירות לבית המדרש, ושם הוא ניגש אל יד התנור, שם ישן משמשו של בעל ה'דברי חיים', יהודי תמים וירא שמים. הרה"ק מגארליץ נטל מספר פחמים מהתנור הגדול שניצב סמוך אליו והחל למרוח זאת על פניו של המשמש, תוך כדי שינתו. לאחר מכן האו העיר את המשמש ואמר לו שהרבי קורא לו בדחפיות.

המשמש התעורר בבהלה. מה יכול לקרות שהרבי יקרא לו בדחפיות באמצע הלילה? הוא נטל את ידו ותיכף רץ אל ביתו של הצאנזער רב.

הוא מגיע לבית כולו מתנשם ומתנשף, ומנסה לפתוח את דלת חדרו של הדברי חיים, אבל הדלת נעולה. הוא מתחיל לדפוק, אבל אף אחד לא פותח. הוא דופק יותר חזק ויותר בקול - הרבי הרי קרא לו בדחפיות!

הדברי חיים לא ידע מי דופק, אבל בשמעו כיצד הלה לא מוותר הוא ניגש לפתוח; מי יודע, אולי מדובר בפיקוח נפש...

הוא פותח את הדלת, ולמולו ניצב המשמש עם פנים שחורות כפחם. "אוי, כל כך שחור! אוי, כל כך שחור!" הכריז הדברי חיים.

המשמש הרי לא ידע שפניו מושחרות, ובשמעו כיצד מכריז הרבי שפניו מושחרות, הוא הבין שוודאי מתכוון הרבי לעונותיו, שהוא מושחר לחלוטין עם

פניה לכלל קוראי הגליון החשובים:

אנו רוצים מאוד להדפיס גליון מידי שבועיים. כל גליון בלשה"ק היוצא לאור מודפס במעל עשרים אלף עותקים המופצים בכל רחבות ארץ הקודש, מדן ועד באר שבע. כל זה עולה לסכום עצום הכולל בתוכו את התשלום לכותבים ושאר העוסקים במלאכת הכתיבה, עלויות ההדפסה וההפצה וכן הלאה. המחיר של הדפסת כל גליון הוא למעלה מ-12000 ש"ח.

אנו תלויים מאוד בעזרת הציבור, ורק על ידי השתתפותכם נוכל להמשיך הלאה. אנו פונים לכל מי שביכולתו, קנו לכם שותפות קבוע בסכום של 100 ש"ח מידי חודש, או לכה"פ 50 ש"ח מידי חודש.

בזה אתם נוטלים חלק ומסייעים לזכות את ישראל בשמירת עניינם, ומזכים עשרות אלפי יהודים בזיכר הרבים עצום שאין לשער!

**חייגו כעת
077.401.6591 שלווחה 2**

וכל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו!

מעשים רעים...

"רבי!" הוא התחיל למרר בבכי. "מה עושים?"

הדברי חיים התחייך. "מה זאת אומרת מה עושים? ניגשים לברז, ושוטפים את הפנים!"

"איזה ברז?" לא הבין המשמש את כוונת רבו.

בין כך ובין כך, נמשך הדברי חיים בשיחתו עם המשמש, וזה גרם להפסיקו מדבקותו כרצון הרה"ק מגארליץ.

והנוגע לענייננו, שכשמרגישים כזה פחד, מי יודע עד כמה אנו שחורים ומושחרים...! צריך לזכור שלפעמים לא התחיל כלל כל הסיפור הזה והכל פרי הדמיון בלבד!

(-)

על הטוב יזכר

זכות עמוד בגליון

זכות ולטובת נשמת הרה"ק רבי **זוי יצחק בן שרה סאשע ז"ע** מבאודיטשוב

זכות 2000 גליונות

זכות **הנדבן ומשפחתו** להצלחה בכל עניינים

זכות 1000 גליונות

זכות **הנדבן ומשפחתו** - להצלחה ברוחניות ובגשמיות ולרפואת הילד יוסף בן **רויזא ששנה** שיחזור לראות בשתי עיניו, **לובת שמואל מאיר** בן **ציפורה מלכה** וזו **אסתר בת הענטשא** **דבורה** להצלחה ברו"ח הם ויב"ח, זכות **הנדבן ומשפחתו** להצלחה בכל עניינים

שותפי טהור עיניים

שותפי טהור עיניים מוה"ר **יונה** **יוחנן יחזקאל לב** הי"ד, מוה"ר **נתן כ"ץ** הי"ד, מוה"ר **נחמן בורשטיין** הי"ד, מוה"ר **שלמה שי** הי"ד, מוה"ר **אפרים מקובצקי** הי"ד, מוה"ר **יהושע פרקוף** הי"ד, מוה"ר **יוסף קלפנהולץ** הי"ד, מוה"ר **ישראל מאיר גומב** שטי"א - לרפואת ביטא בת אסתר ופוטנה בבנים רח"ו יוא"ו ד' - לזכות אסתר מלכה מיא"ב בת צבי שנתנה בבנים ח"ח ויאר"ד, לרפואת הילד **שמעון** בן **מרים** דרפואה שלימה מקרוב, זכות **הנדבן ומשפחתו** להצלחה בכל עניינים

לילה
החל מ-10 ש"ח ל-100 ש"ח

24 שעה

תרומות

077.401.6591

חלקי בהפצת הגליון:	זכות עמוד בגליון:
זכות 5,000 גליונות ₪1200	₪1500
זכות 4,000 גליונות ₪1000	שותפי טהור עיניים:
זכות 3,000 גליונות ₪750	₪180 לזחודש (מכרז עיניים)
זכות 2,000 גליונות ₪500	₪100 לזחודש
זכות 1,000 גליונות ₪250	₪50 לזחודש

זכות הוצאת הגליון

₪16,000

זכות הדפסת הגליון

₪5,000

זכות הפצת הגליון

₪5,000

ללא עזרתך לא נוכל להתקיים

077.401.6591

1. לשמיעת הודעות
2. נדונות
3. האזרת הודעות
4. פרנסת סיפור

עבודת ישראל 26, ירושלים 9515528

המערב באמטריקא
7 Beech Street #301
Manhasset NY 10950
845.999.4114

לקבל הגליונות במי"ק/אידיש
יכולין להשאיר הודעה על מספר המערב שלווחה 3

"קחו חלק בהוצאת הפצת הגליונות באמצעות חתימת ה"ק בברית אשתי" בלפון המערב, שלווחה 2,6 אחרי בחירת השפה. בן זוכי לקנות שותפות-נצח בני עבודת הקודש של "טהור עיניים"

אנו מקדמים בברכה את רבני ותלמידי 'ושננתם לבניך' די בכל אתר ואתר, לרגל חזרתם ללמודים לאחר הפסקה קצרה בימי חג הפסח.

ב'ושננתם לבניך' נערכים בימים אלו לקליטת התלמידים החדשים בחדשי הקיץ הבאים עלינו לטובה. תלמידים רבים נרשמים בימים אלו, ובארגון משתדלים להערוך כדי שכל תלמיד יקבל את הפענה הראוי והמתאים ביותר עבורו.

לקראת סוף זמן חורף התקיימו בפסניפים מגון פעילויות חובותיות פאות הערכה לתלמידים ששקדו על למודם משך החורף.

לאחר חג הפורים התקיימו מסבות פורים בחלק מן הסניפים, באוירה השמחה והנעימה המאפיינת את סניפי 'ושננתם'. התלמידים יצאו 'ושללם' בידים - פרסים יקרי ערך. תודה לראשי הסניפים המסורים על הפריחה למען התלמידים.

בביתר עלית סניף מעזריטש קבלו התלמידים תני קניה מיחדים, אותם ממשו בחנות הצעצועים 'שופ-שופ'. התלמידים הודו מקרב לב לראש הסניף הממונה הרב יצחק גוטליב שליט"א ולארגון 'ושננתם'.

ובסניף בני הישיבות בביתר עלית יצדו את התלמידים לרגל סיום הזמן בשקיות שי מיחדות. התלמידים בקשו להודות לראש הסניף הרב אלחנן פרחי שליט"א ולארגון.

זהו כמוכן לא הכל, בעלונים הבאים נסקר בהרחבה כמה מהפעילויות המיוחדות שיקבו להם תלמידי 'ושננתם'.

ארגון ושננתם מאחל לרבני ותלמידי הארגון:
זמן קיץ פורה ומצליח,
זמן של עליה בתורה וביראת שמים
וגדוש ברנת לאוהב התורה.

"אפני עלא להלו פהלו זכה פכה"

שאלה:

אני תלמיד בכתה ו' לאחרונה פרצה בכתתנו מריבה. נוצרו שני מחנות שבהם השתתפו כמעט כל הילדים. נסיתי להשתמש ממועבות בכה, אבל יצאתי נפסד, כי שני הצדדים מועטים עלי שאיני בצד שלהם. זה מעכיר את האוירה ומפריע בלמודים. אני אבד עצות. איך אפשר להפסיק את הדבר הזה?

תשובה:

תלמיד יקר!

למדונו חכמינו ז"ל: מחלקת היא אש! וכשאתם רואה אש, הוא פועל לכבות, ואם הוא לא מצליח? אז הוא בורח כל עוד נפשו בו! לכן, בשום אופן לא מפסידים מהמועבות במריבה, גם אם לרגע קט, נדמה כן. אהרן הכהן 'אוהב שלום' היה משקין שלום בין הבריות בכה שהיה מספר לכל אחד איך ישני אוהב ומעריך אותו. אם אפשר להנהג בדרך זו הרי זה משפח, ואם לא, אז יש לברח מפל מריבה ובלי חשבונות! שום דבר לא ישנה לפגיעה במישהו. והאמת - שכל מחלקת שאיננה לשם שבום, אין סופה להתקיים. לאחר זמן יבינו פלם שאין בה תועלת, ואף יערכו אותה על שנמנעת ממנה. אם יש לה יכלת, אפשר לנסות בסבר פנים יפות להסביר לחברך כמה רעה ומשחיתה היא המחלקת, ועל פי רוב פלם ממוש מפסידים ממנה. דבר נוסף שצריך לדעת: בדרך כלל מריבה מתחילה בין שנים, ובהמשך נגררים גם אחרים. פתוב בספר משלי: "מחזיק באזני פל עבר - מתעבר על רב לא לו" (משלי כו יז), והבאור: כמו שהמושה לפל באזן, גורם לעצמו להנשה, כה מי שמתעבר ברב של אחרים נאק מקך בעצמו. הדרך הישרה היא: "חבר אני לכל אשר יאוד..." פאמור בפתהלים. כה צריך להשתדל להנהג.

ההצלחה רבה!

שאלות למדור ניתן להשאיר בקושיננתם, לציין למדור מענה רך, ואין צורך להזדהות

בשמחה תמיד

חידוים משמחים

ברכת מזל טוב

לתלמידינו היקרים ישראל מאיר קורוב נ"י יוסף גרינבאום נ"י

לרגל היכנסם לטעם עול תורה ומצוות

ומאחלים:

רבני ותלמידי סניף 'בני הישיבות' בביתר עלית

אדם וכנס לחיות. אקנות דעי ווי. המוכר נתן את הדגים, וצדף קפסה עם אכל, תאק שהזא נספיר עיאתת פו יום אכל אצלים. הנשיך בקולה להחיותו זמן מה בחיות.

"אתה צריך אז נשה?" על המוכר. "כן, הנשיך בקולה, ומה עם עתה?" הדגים לא צריכים עם לחיות! (התלמיד ל. זילביגר)

מהן שלש המצוות בפרטתנו שקשורות לפאות?

חידת אחרי מות קדושים

מהו כלי המושכן שמדונו פוללות שלושה חצאי מדה? ארון הברית. ארבו - שמים וחצי אמות. גבהו - אמה וחצי. רחבו - אמה וחצי (שמות כה י).

פתרון חידת תרומה

א. שור • מ. אפל • ש. קרימר • ד. טויטו • צ. ה. אהרונוביץ • ה. רבינוביץ • א. פרנקל • ש. מייליק • ד. א. ישראלי

פותר החידה 335

לקיי
שענו קייז!

הדלקת נרות: 18:59

יציאת השבת: 19:51

רבינו תם: 20:41

ע"פ אופק תל אביב
ח' באייר התשפ"ג

טוב להסות בה'

838

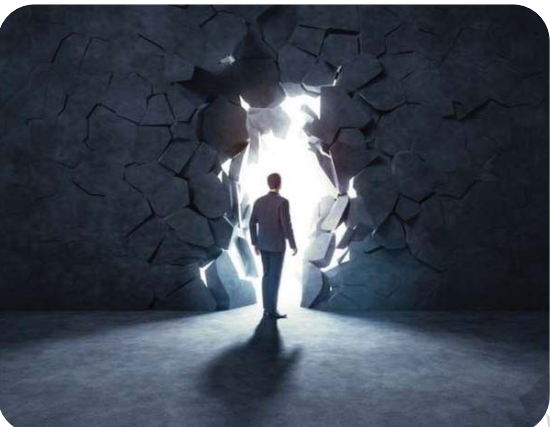
מה ה' רוצה ממני?

אחרי מות קדושים התשפ"ג

שני בני אהרון, נדב ואביהו, השתוקקו עד מאד לעבוד את ה' והקריבו אש זרה. וַיִּקְחוּ בְנֵי אֶהֱרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אִישׁ מִחֶתְתּוֹ וַיִּתְּנוּ בָהֶן אֵשׁ וַיִּשִׂימוּ עָלֶיהָ קִטְרֹת וַיִּקְרְבוּ לִפְנֵי ה' אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם. וְאָמַר רַבְּנוֹ אֹרֹךְ הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ: "פִּירוּשׁ: וּמָה הִיא זְרוּתָהּ? שְׁלֹא צִוָּה ה' אוֹתָהּ?".

יסוד גדול ועצום מלמד אותנו רבנו 'אור החיים' – נדב ואביהו עסקו בדבר רוחני גדול ומרומם, אך היתה בו בעיה אחת – ה' לא ביקש זאת. זהו אינו רצונו של ה' יתברך כעת מכס, ולכן הם נפטרו מהעולם. כמה פעמים אנו חושבים שאנו עושים את רצונו של בורא עולם, אך זה לא מה שה' מבקש מאיתנו כעת – זוהי אש זרה. זו אכן מצוה ודבר חיובי, אך הקב"ה לא רוצה זאת כעת מאיתנו.

הגמרא שואלת (סוטה כא): "איזהו חסיד שוטה? כגון שרואה אשה טובעת בנהר, ואומר: 'אין ראוי שאביט בה', ולכן הוא ממשיך בדרכו והאשה טובעת. לדעתו הוא התרומם בכך שלא התקרב לאשה והביט בה, אך בשמיים מצטערים מאותו מעשה 'מרומם', וקוראים לו 'חסיד שוטה' – זה לא רצון ה'. כעת הקב"ה רצה שתלך ותציל אותה, ותניח את ההקפדה על צניעות לשאר הזמנים.

אדם יכול לעזוב את אשתו כשהיא קורסת בבית עם הילדים והכביסות, בעודנו הולך לעזור לאחרים או ללמוד שעות, בזמן שהיא ממררת בבכי בבית. האם לזה יקרא רצון ה'?! והרי הוא הלך לעסוק בדבר שהינו רצון ה' – אך זוהי אש זרה! ה' לא רוצה את זה כעת! זה אש רוחנית, אך כעת היא זרה! סיפר הגה"צ הרב שלום ארוש שליט"א: "ב"ה יש לנו שיעור קבוע בחולון לעשרות יהודים מתקרבים בכל יום חמישי. שיעור שב"ה עושה פירות גדולים ומקרב המון יהודים לבורא עולם.

יום אחד, אני עומד לצאת מהבית לשיעור, ובאתי להיפרד מאשתי. אשתי פונה אליי ואומרת לי: "אני לא רוצה שתלך לשיעור, בבקשה תעזור לי בבית עם הניקיונות". מה?! והרי מחכים לי עשרות אנשים שרוצים להתחזק, ומה זה לטאטא בית מול זיכוי הרבים של עשרות אנשים הצמאים לחיזוק?!

חייכתי ואמרתי: "אם אשתי הצדקת בצער ומבקשת ממני זאת – זה רצון ה' ממני כעת, ואם אלך לשיעור ואשאיר אותה בצער, הרי שזה לא רצון ה', וזוהי אש זרה. עזרתי את הכל, עזרתי לה זמן מה, ורק אחר שנעשתה שמחה ומאושרת יצאתי לשיעור באיחור". לדעת מה ה' רוצה ממני!.

דומה לכך התבטא גדול מזכה הרבים, הרב שניר גואטה שליט"א ואמר: "מי שמכיר אותי יודע שאשתי הרבנית היא המנהלת של השיעורים וזיכוי הרבים. אם היא החליטה שהשבוע אני נשאר בבית לשחק עם הילדים, אזי כל השיעורים של מאות נערים ונערות באילת ידחו. כי זה מה שהקב"ה רוצה ממני!".

ממש כדברי רבנו אור החיים הקדוש: "ומה היא זרותה (של אותה אש)? שלא צוה ה' אותה?".

סיפר הרב יאיר נחום שליט"א: "ישנו יהודי בארץ מזכה הרבים, אשר אלפים מאזינים לשיחותיו ומאות בני נוער ניצלו בזכות שיחותיו מאיסורי תורה קשים. בחודש האחרון הוא חשף בפניי סוד מיוחד: "לא שיתפתי איש מעולם בדבר זה, אך דע לך כי מגיל 16 לא פתחתי גמרא". יתר על כן, הוסיף ואמר: "דע לך, כי יש לי רתיעה לפתוח גמרא". "האם יתכן דבר שכזה?!", חשבתי לעצמי, "יהודי מזכה הרבים שלא טעם של דף הגמרא, אשר הוא הטעם המתוק ביותר בעולם".

ואז הוא גולל בפניי סיפור מצער ביותר... – הדמשך המרתק בעמוד 4 –

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה ובי"ב. פנינה בת שושנה ובי"ב. אושרית בת פנינה ובי"ב. משה שמואל בן ולדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. ניסים חיים רחל בן לטיפה.

זיווג הנוגן ניר ואודליה בני ציפורה.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. אלס בת פרידה. בת-חן בת גילה רוחמה. בניס זכרים – הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. הרב שמעון בעדני בן חביבה. מ"ס עדוק בן נור ומרים בת גלית. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. יוסף בן נג'יה. פרחת בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שלמה בן סעדיה ונדאני. עמרון יוסף בן סאלם ומרים. שרה בת קמר. רבי עובדיה בן יפת. מרים בת ר' שמריהו. שרית שרה בת וקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה.

העלון מוקדש להצלחה, בריאות ופרנסה בכל לתורם בעילום שם ומשפחתו על אלפי זכויות של עלונים מידי שבת!

העלון מוקדש לעילוי נשמת דוד רוקח ת.נ.צ.ב.ה

צליית הכבוד
יש לעורר לעם בענין הכבוד מה שמצוי בכמה אולמות שמגישים במנה עיקרית כבוד, ופעמים שמגישים אותו כבוד שלם ואינם רוצים לקרעו שתי וערב כדי שיראה יפה ומכובד.

וכבר פסק השו"ע (סי' ע"א) 'הכבוד יש בו ריבוי דם, לפיכך אין לו תקנה לבשל על ידי מליחה כשאר בשר, אפילו אם יקרע את הכבוד שתי וערב וימלחנו. ואם רוצה לבשל את הכבוד צריך קודם לצלותו וקודם הצלייה יתוך את הכבוד לכל אורכו ורוחבו (משום דם שבסימפונות) ומניח מקום חיתוכו למטה וצולהו ואחר כך יבשלו. ואם לא קרעו קודם הצליה, כתב השו"ע (שם ס"ג) שיקרענו אחר צליה והיינו משום דם הסימפונות. אולם דעת הרמ"א (שם) כי צלי אין צריך שום חיתוך כלל, וכן נוהגים עדות אשכנזי אפילו לכתחילה.

באחד הערבים, במהלך קבלת קהל במעונו של נשיא מועצת חכמי התורה מרן הגר"ש כהן זצ"ל, נשאל מרן ע"י מספר בחורים שמתמודדים עם פחדים, ודאגות, כיצד להסיר זאת מליבם. אחד מן הבחורים אף ציין כי בעירו אירע פיגוע קשה, מה שגורם לו לתחושות של

סם הרגעה

פחדים בעיקר בשעות הלילה, דבר שאף מלווה עוד רבים מבני ישיבתו ומכלל העיר ומה הדרך להתמודד מול כך? מרן זצ"ל בירך את הבחורים שיזכו להמשיך לשקוד על דלתי התורה בנחת ובשמחה ואמר, "הקפידו כל לילה כשאתם במיטה לפני שאתם נרדמים, תלמדו משהו, תרדמו מתוך לימוד, מתוך דבר תורה, זה יגרום להסיר את כל הפחדים והדאגות ממכם, זה הדרך הטובה לכך", אמר לבחורי הישיבה שפקדו את מעונו לברכה לקראת חג מתן תורה אשתקד (התשפ"ב).

וכן צריך לתת את הדעת על 'לבבות' שמגישים באולם שגם צריך לקרעו וכמו שפסק השו"ע (סי' ע"א): "הלב - מתקבץ הדם בתוכו בשעת שחיטה, לפיכך צריך לקרעו קודם מליחה ולהוציא דמו ולמלחו אחר כך. ודי לקרעו או לאורך או לרוחב ואין צריך לקרעו גם לאורך וגם לרוחב".

זהירות ממליחה
יש להעיר על אותם שמולחים הכבוד קודם הצליה כדי שיקבל טעם מליחות ואח"כ צולים הכבוד, דאין לעשות כן, וכמו שפסק הרמ"א (סי' ע"א) שנהגו שלא למלוח כבוד כלל אפי' לבדה, ואין לשנות. רק יש למולחה קצת בעודה תחובה בשיפוד או מונחת על האש לצלותה. וכתב הש"ך (סקט"ז) שני טעמים בדבר: שיהא היכיר שאינו דומה לשאר בשר, ועוד שהאש חוזרת ומבליעה הדם, ולכן ידח קודם הצליה.

הרב אבנר קוואס
מתוך הספר 'ביתנו החדש'

מתקוטטים זה עם זה. הוא פנה אליהם מיד ואמר להם בקול רם: "מה זה? חס וחלילה! בבית הזה מדברים רק עם הפה ולא עם הידיים! אוי ואבוי לכם אם אראה את שניכם מתקוטטים... לכו מיד לחדר!". הילדים הסתובבו מבוישים והלכו לחדר. לטון הסמכותי של אבא אין תחליף. גם אם האמא יודעת לעשות זאת טוב, אך לסמכות הטבעית שהקב"ה נתן לאבא אין מחליף, ועליו להיות הקפטן והמנהיג של הספינה בבית על מנת ליצור אווירה טובה.

לעיתים, אנחנו משחררים מעל עצמנו דברים רבים בתחושה: "אשתי, אמא של הילדים שלנו תחנך אותם טוב מאד בדבר... רעייית תוביל את כל מהלך השיפון של הדירה... היא תדאג לשלוח את הילדים לאבות ובנים...", בעוד הבעל נסוג לאחור ומפיל עליה את כל האחריות. אמת, כי בית הוא השקעה הדדית, וכאשר צד אחד אינו יכול כעת לנהל את האירוע, הרי שלשם כך יש את הצד השני. אך אין לסגת מעמדת המנהיג ולהפיל הכל באופן קבוע על הצד השני. אתה המוביל והאחראי כאן!. נתאר לעצמנו שראש הממשלה ישב בצד ויפיל את האחריות על השרים בעוד נוצר בלאגן גדול. "הלו, בשביל מה בחרו בכך להיות המוביל והראש?". אם יודעים זאת, גם אם נפגעים מבני הבית, וגם אם נופלים בכעס - לא נשברים. כי מנהיג צריך להזכיר באחריות בכל מצב!

מנהיג הבית

למדנו שבמילה איש נמצאת האות 'יוד' שמהותה עולם הבא. כלומר, תפקידו של האיש לדאוג להנהגה של הבית. רבים חושבים שתפקידו העיקרי של הבעל הוא לפרנס. זה נכון אבל לא מדויק, כי תפקידו של הבעל הוא גם לפרנס. הפרנסה היא חלק חשוב מאד בניהול התקין של הבית וגם בהשכנת השלום, אבל היא לא העיקר.

בעל שחושב שתפקידו הוא רק לפרנס כלכלית, כדאי שידע שיש לו מחליפים, ואפילו טובים ממנו. גם אם הוא לא יהיה בבית ח"ו, או גם אם יברח וישאיר את אשתו והילדים לבד, הם לא ימותו ברעב. ישנם עוד הרבה 'צינורות' שדרכם הפרנסה יכולה להגיע לבית, כגון: הבטחת הכנסה, ביטוח לאומי, עמותות וארגוני חסד, גמ"חים ועוד.

תפקידו של הבעל אינו רק לפרנס חומרית ולדאוג לצורכי הבית, אלא גם לפרנס רוחנית! הבעל הוא הקפטן, ותפקידו של הקפטן לא מסתיים בלחיצה על הדוושה וסיבוב ההגה ימינה ושמאלה. קפטן אמיתי הוא זה ששם לב לאנשים שנמצאים תחת פיקודו ודואג תמיד לרווחת נוסעי הספינה, ולתפקודו התקין של הצוות. אציין בפניכם דוגמא לדבר: "איציק שב הביתה. מיד כשפתח את דלת הבית, הוא ראה את שני בניו הקטנים

אהרון הכהן לוקח שני שעירים ועושה גורלות ביניהם – מי יוקרב קורבן ניחוח לה', ומי יושלך בהר עזאזל ויתפרקו איבריו.

נשאלת השאלה: מה העניין לערוך גורל ולראות מי יצא לה' ומי יצא לעזאזל? הרי אין מדובר בבני אדם העומדים במתח מי לחיים ומי למוות, אלא בבעלי חיים – ואם, כן הכי פשוט לקבוע בעצמנו כי פר אחד יהא לה' והשני לעזאזל?...

הסכיתו ושמעו לפירושו של רבנו סעדיה גאון: 'רצה הקב"ה ללמדנו כלל גדול ביסוד האמונה לכל תהלוכות החיים, כי הכל בידי שמיים'. ואז ממשיך הרב ואומר: 'וגם בהמה ההולכת לאבדון – לעזאזל, אין זה אלא כי כך גזר עליה הקב"ה בהשגחתו העליונה על כל פרט ופרט בברואי עולם.

על כן, ציוה ה' לבחור את השעיר לעזאזל על ידי גורל, ללמדנו כי דוקא בעזרת הגורל אשר אין בו התערבות בן אנוש בתוצאותיו, אלא ניכר בעליל שהוא גורל שמיים ובגזירת עליון, ומכאן באה פרשה זו ללמד על הכלל'.

דברים מתוקים מדבש ונופת צופים! הכל בהשגחת עליון, אפילו מה יהא עם כל פר ופר. אין מקרה! סיפר הרב אפרים שרבני שליט"א: "אחד האברכים בקהילה שלנו, חלה במחלה הנוראה ל"ע בראשו. חיפשנו בשבילו מנתח טוב ומומחה שיהא השליח להציל את חייו. אחר בדיקות וחיפושים, מצאנו את פרופסור שושן המומחה בניתוח מסוג זה. זמן קצר לפני הניתוח, ניגשתי אל הפרופסור ואמרתי לו: "רציתי לשאול את כבודו, האם יהיה בסדר מצידכם שאתייעץ עם 'הרב פירר' – המומחה הגדול בענייני רפואה, לגבי הניתוח של התלמיד היקר שלנו". שאלתי אותו זאת, מפני שיש

רופאים שנפגעים אם הולכים לשאול ולהתייעץ אצל רופאים אחרים. הפרופסור חשב מעט ואמר: "תנסו, זה לא מפריע לי, אבל שמעתי שהוא בחו"ל כעת, כך שאינני יודע אם תצליחו להשיג אותו", חתם ואמר. ואכן, ניסינו להשיג אותו, אך הדבר היה בלתי אפשרי, כיוון שהתבררנו שהוא יצא לסבב פגישות עבודה בחו"ל.

לאחר שבוע, הגענו אל הפרופסור בצער ואמרנו לו: "אנו מצטערים, ניסינו לתפוס את הרב פירר, אך ללא הצלחה. על כן, נעשה כפי שאמרת, וה' יעזור שזו אכן צורת הניתוח הטובה ביותר בשביל להציל

את חיי התלמיד היקר". לפתע, חיך הפרופסור ואמר לי: "אתה רוצה לשמוע משהו מדהים?". "בוודאי", עניתי. והוא החל לספר: "שבוע שעבר, הייתי צריך לטוס לכמה ימים לחוץ לארץ, הזמנתי כרטיס לטיסה. והנה, בעודי מתיישב במקום במטוס, אני מבחין כי האדם היושב לצידי הוא לא פחות ולא יותר מ... הרב פירר בכבודו ובעצמו! אבל תשמע את ההמשך. אני פותח את המחשב שלי, ומכל עשרות המטופלים שלי בארץ ובעולם, המחשב פותח לי מיד את הצילומים של... התלמיד שלך. ממש נפתחו לי, כאילו שכחתי לסוגרם. הייתי המום והבנתי שיש פה השגחה מהשמיים. מעולם לא דיברתי עם הרב פירר, אלא רק שמעתי עליו. כשראיתי זאת, פניתי אליו ואמרתי לו: "אתה זה אדון פירר, נכון?!". "כן", הוא ענה לי בחיוב. "האם תוכל לעבור לרגע על הדיאגנוזה של אחד המטופלים שלי.

הוא צריך לעבור ניתוח מורכב להסרת מחלה בראש, ואני רוצה לנתחו באופן מסוים". הוא הביט כמה דקות, ואמר: "כן, זו הדרך הבטוחה ביותר לעשות את הניתוח, תעשו לו כך!". לכן, רציתי לשמח אותו שנעשה את הניתוח ויש לכך גם הסכמה רפואית מאדון פירר!", חתם בשמחה.

ממשיך הרב שרבני: "כשסיפר לי זאת הפרופסור הרגשתי רגש וצמרמורת בכל הגוף. הבטתי לשמיים ואמרתי: 'רבנו של עולם, ישתבח שמך לעד, הרי זה פשוט לא יאומן. הרי יש לך מילארדי בני אדם שבראת בעולם, ומתוכם יש לך הרב פירר – אחד, ופרופסור שושן – אחד. ומכל העולם הפגשת את שניהם יחדיו. ואיך הפגשת? – גרמת ששניהם יעלו על אותו מטוס, ומתוך 250 מקומות במטוס, עשית שהם ישבו בדיוק, אבל בדיוק רב אחד ליד השני. ואם זה לא מספיק, עשית שברגע שפרופסור שושן פתח את המחשב, מכל עשרות המסמכים והקבצים שלו, נפתח לו דווקא התיק של התלמיד. הרי זה מרגש ולא מובן בשכל. אם לא השגחה אלוקית מהשמיים בצורה הכי מדוייקת, זה לא הגיוני שזה יקרה. רבותי, העולם שלנו הוא ספר נפלאות והשגחות אחד גדול, רק צריך לפתוח את העיניים ולראות שיש מנהל גדול שמשגיח על מעשי בני אדם ועושה הכל בחכמה ובדיוק רב, להביא כל אדם למקומו. כל רגע, כל דקה וכל שעה ישנה השגחה מדוייקת על כל יצור בעולם. כשאדם מרגיש עזוב, בודד ונופל – חסרה לו ההבנה שאין רגע קטן שבורא עולם לא משגיח עליו, אין רגע שהקב"ה לא דואג לך ועושה הכל בשבילך. אנו לא מבינים זאת תמיד, אך אם זוכים, רואים שהכל מנוהל בהשגחה מופלאה כל הזמן אך ורק לטובתנו.

"שֵׁאֵין לָךְ אָדָם שֵׁאֵין לוֹ שְׁעָה, וְאֵין לָךְ דָּבָר שֵׁאֵין לוֹ מְקוֹם", אומר התנא באבות (ד', ג'), ללמדנו כי 'המכין מצעדי גבר' מוביל כל אדם ובהמה למקום בו הוא עליו להיות ובזמן שבו שמתרחש בלא בהשגחה פרטית, הכל בגזירת עליון ובגורל שמיים בכל צעו שיעוב האדם.

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
**"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"**

"תפילה והצלה חלומיים"

שיעור מס' 137 | פר' אחרי מות- קדושים תשפ"ג

של ר' יצחק וינר- "חכם יצחק" כפי שקראו לו תושבי בוכרה, הסכים תמורת חצי מהעולם הבא של הרב וינר. הם ערכו חוזה מסודר, ותמורת החצי הנ"ל הוא הסכים שיעבירו את צינורות המים למקווה בחצרו. **"כי האדם נברא לתקן איזה דבר בעולם או איזה מצווה, וכל עוד שלא השלים תיקונו הרי הוא כלא היה, וכתב הרב הקדוש שהיצר הרע משיא את האדם לקלקל דווקא בדבר שעבורו הוא נשלח לתקן. ולפי זה אמר רוד המלך: "אשרי נוצרי עדותיו אף לא פעלו עוולה".**

"ואשריהם לבעלי תשובה השמעתה הם נוצרי עולותיו וידרשו את השם בכל לב שימחול את עוונותיהם, ומה הם עושים כדי לתקן עצמם: "אף לא פעלו עוולה" שבמה שחטאו חזרו לתקן במצוות "בדרכי הלכו"- באותם הדרכים שרצה הקב"ה ששלחם כדי שיתקנו אותם"

בסיום יום העבודה נהג הרב וינר לסור לבית הכנסת לתפילת מנחה, וללמד קבוצת ילדים את סדרי התפילות, אף על פי שבאותן שנים השתוללו פעילי היבסקציה, יהודים שחברו למשטר הסובייטי ורדפו את היהודים והיהדות. (מזכיר משהוא מדורנו...). באחד הימים ישב השמש ולמד עם הילדים. לפתע הגיע איש היבסקציה וחטף את הסידור מידי השמש, כדי שישימש כראיה מוחשית לעדותו. ר' יצחק חטף את הסידור מידי איש היבסקציה תפס אותו בכוח והעיף אותו מבית הכנסת.

לאחר תקופה ר' יצחק הוגלה לסיביר. הם שלחו אותו למקום צפוני רחוק וקר מאוד. אפילו ציפורים לא יכלו לשרוד שם, אנשים מתו שם בגיל צעיר. ולא שרדו מעל גיל ארבעים

כדי לשרוד האסירים היו נועצים סכין באיל חי ושותים את דמו. זה היה מגן עליהם ממחלת הצינגה שהפילה שם חללים. אך לא יהודי כהרב יצחק יעשה כדבר האסור הזה- לשתות דם של בעלי חיים. כך, למרות החולשה האדירה שתקפה אותו, שכב חסר אונים והתכונן למותו.

בחלומו הוא ראה את אביו ר' אברהם יהושע זצ"ל שואל אותו: "מדוע אינך מתפלל להשם שיציל אותך?" "אין לי כוח" ענה. "לך לפחות היית מתפלל שמונה עשרה" שאל שוב. "אבא, איני מסוגל" ענה ר' יצחק ששכב באפיסת כוחות,

"ואם אני אקרא אתך את התפילה, התחזור אחרי מילה במילה?" שאל האב, "כן" ענה ר' יצחק. האבא התחיל: "השם שפתי תפתח" כשהגיע בתפילתו בחלום ל"ראה נא בענייני וריבה ריבנו וגאלנו מהרה למען שמך כי גואל חזק אתה ברוך אתה ה גואל ישראל" העירו השומרים שם את הרב וינר ואמרו לו: "צא עם חפצך. החליטו להעביר אותך למחנה אחר". שם התנאים לשרוד היו הרבה יותר נוחים.

"אהבתי כי ישמע השם את קולי תחנוני" מסביר רבנו בפרשתנו. "אהבתי" כלומר: את חברי כמוני, והתפללתי עליו במה שצריך אף לי, ובזה "ישמע השם את קולי" דהיינו: מה שאני מצטער עליו אף על פי שלא התפללתי על עצמי, ועוד ישמע את תחנוני היינו: מה שהתפללתי לצורך חברי, ולכן המתפלל על חברו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה".

הרב וינר מסר נפשו על קלה כבחמורה. הוא הקפיד גם שם במחנה לא לגלח את זקנו. איוז מרשעת מאנשי היבסקציה הלשינה והסיתה את הנהלת המחנה נגדו, עד שהוחלט להשליכו לתא של עבריניים מסוככים, תוך מתן הוראה לגלח את זקנו. הם תלשו את זקנו באכזריות בידיים בלבד. וראו זה פלא: מיד אותה מרשעת נפלה ושברה את רגלו, ובמחנה התקדש שם השם, כי כולם תלו זאת בהתנכלות לר' יצחק וינר.

כאמור, ר' יצחק עלה לארץ ישראל בגיל שבעים, וגר בשכונת רמת אשכול בירושלים, כשמידי שנה בראש השנה אמר למכריו כי אולי זאת שנתו האחרונה, כמאמר הכתוב: "ימי שנותינו בהם שבעים שנה", אך ידידו הרב זילבר שאף הוא עלה לישראל וגר בסמוך טען לו שהוא בטוח שיחיה. באחת השנים שאל ר' יצחק וינר את ר' יצחק זילבר: "מניין לך הבטחון שאחיה השנה?" ר' יצחק הוכיח שמצינו אצל נח שהשנה ששהה בתיבה לא עלתה לו מהמנין כך אמר לו הרב זילבר בטוחני ששש עשרה השנים בהן היית בסיביר אינן עולות בחשבון ימך.

אכן נפטר ר' יצחק וינר בגיל שמונים ושש, זקן ושבע ימים, כשזכר פועלו ומסירות נפשו לא משו ממכריו עד היום הזה

הוא ישב שנים רבות בסיביר עקב סירובו להרשות תללות דגל אדום על גג בית הכנסת כדרישת השלטון הסובייטי. ר' יצחק וינר היה דמות הרואית של יהודי בן עליה קדוש אותו הכרנו מפנית כותל המזרח בבית הכנסת בשיכון אוריאל בירושלים יהודי שנוהר מלהצטרך לבריות. אבי, רבי אשר זלמן שליט"א, היה מהאנשים המאוד קרובים אליו, עד שביקש כי אבא שיחיי יהיה זה שיטפל בגופו הקדוש לאחר פטירתו. ואף מאבא, סירב לקבל מנתת חינם. אבא שראה את העניות בביתו רצה לדאוג לצרכיו, אך ר' יצחק התנגד. אבא ניסה להעניק לו משלוח מנות מורחב בו הכניס את כל מוצרי היסוד הנצרכים, אך גם את רוב המשלוח הוא שלח חזרה.

כשר' יצחק נפטר יצאה ההלוויה מבית הכנסת בשיכון אוריאל. כילדים השתאינו לראות כיצד בעת ההספדים זבובים רחשו רק מתחת למיטה ולא הגיעו כלל לחלק העליון של המיטה, משל גם הם יודעים כי מדובר בקדוש עליון. "וזהו הטעם שמיתתם והספדים של צדיקים מכפרת, לפי שהדור חטאו במה שלא שמעו לקול הצדיק בעוד שהיה חי והיה מוכיחם ופגעו בכבודו. ומעתה בכבוד שעושים לו אחרי מותו ומכל שכן אם ישו בו מחטאתם חוזרים לתקן במה שקלקלו"- "זרע שמשון" זיע"א בפרשתנו.

זכורני, כי בילדותי שמעתי סיפור מדהים אותו סיפר הרב וינר בשעתו, כי כיצד משמים שלחו אותו, את רבי יצחק וינר זצוק"ל להציל את רבי יצחק זילבר זצוק"ל, בעת שהיה שם במצוקה גדולה. הרב וינר היה מכנה את הרב יצחק זילבר ידידו לימים: "ר' יצחק קאזאנער" על שם עירו קאזאן. כעת, לפני פרסום הסיפור, הלכתי לבדוק אותו שנית בספרו של הרב זילבר "להישאר יהודי". וכה הוא מעיד שם:

זמן קצר לאחר שעברנו לטשקנט נולדה בתנו חוה. גרנו אז בתנאים קשים: שני מבוגרים ושלושה ילדים בחדר בו לא היה דבר מלבד מיטות. אפילו כיסא אחד לא היה ברשותנו. הדירה היתה ללא מטבח, ללא חדר כניסה, ושירותים בחצר.

לילה אחד חלם הרב וינר זצ"ל חלום, ובמחזה הראשון נגלה אליו אדם והזהירו: "עומד להגיע אליך יהודי. התייחס ברצינות לדברים שיאמר ותמלא אותם במדויק. הקפד על כך".

במחזה השני הופיע אדם נוסף, האיש שאודותיו הוזכר קודם, ואמר לו: "אתה ישן בנחת בביתך בעוד שבאחד הבתים בעיר נולדה ילדה, ואין דבר בבית. אפילו כיסא בעבור האם אין. מצא את המשפחה במהירות ועזור לה".

במחזה השלישי באותו חלום הראו לרב וינר רחוב המסתיים במבוי סתום ובסופו דלת, ומאחורי אותה דלת חדר □ ברור היה לר' יצחק כי מדובר באות משמים כי במרגלן עירו הכיר ר' יצחק את כל העניים ולא הייתה נמצאת משפחה שכזו. הוא ארגן לעצמו שליחות ממקום עבודתו לעיר קוקנד הסמוכה, שם פנה אל אלמנת הרב המקומי אשר נהגה לעזור לכל העניים, אך גם שם לא מצאה מקרה שכזה. המשיך הרב וינר ונסע לפרגנה, אך גם שם לא מצא משפחה העונה לתיאור בחלומו. לבסוף נסע לטשקנט שם פגש את הרב שמחה גורודצקי, חסיד חב"ד, ושאלו: "האם נולדה כאן למישהו בת לאחרונה?" "לא" השיב הלה "נולד כאן בן ולא בת".

אך מיד נזכר: "אה, כן, לא זומן הגיע לכאן יהודי מקאזאן ונולדה לו בת". הרב יצחק וינר המשיך לשאול: "האם מקום מגוריו רחוק?" "לא, מרחק של שתי תחנות". "אם כן, נלך ברגל" אמר הרב וינר

"אך בקשה לי אליך: אל תראה לי את הבית. ברצוני למוצאו בכוחות עצמי". הרב שמחה הביט בו כעל מי שנסתרה בינתו אך לא אמר מילה והלך עמו. צעדו השניים לאורך הרחובות כשהרב שמחה מצביע על בתים ושואל את הרב וינר: "בית זה?" "לא!" "זה?" הצביע על בית אחר ושאל הרב שמחה "לא!" ענה הרב וינר. כך המשיך הדבר עד שהגיעו למבוי סתום. הייתה זו סמטה צרה ביותר שבקושי הספיקה למעבר שני אנשים יחדיו. למבוי היה מבנה בצורת האות ת' עם תוספת קטנה לצד הרגל השנייה. בדיוק בפינה נידחת זו היה ביתו של ר' יצחק זילבר. הרב וינר נאלם דום הרי בדיוק את המבוי הזה הראו לו בחלום. בבית הם מצאו את הרבנית זילבר ע"ה יושבת על כיסא ומאכילה את עוללה. הרב וינר שאל: "ומנין הכיסא?" הרב שמחה גורודצקי ענה שאתמול השאיל להם כיסא. כמובן שהרב וינר עזר למשפחת זילבר לצאת ממצוקתה כפי שנצטווה בחלום".

שמחתי כמוצא שלל רב למצוא שם בספר תיעוד לסיפורים נוספים ששמעתי בילדותי, כיצד הרב וינר מכר את חצי העולם הבא שלו ליהודי בוכרי. האחרון התנגד שצינורות המקווה שבנו שם יעברו בחצרו, אף אם יציעו לו כסף וזהב רבים. אמנם, כיון שהכיר בגדלותו

להצטרפות, תרומות והערות שלחו מייל:
hbzs3587@gmail.com

{ אז נדברו }

פרשת אחרי- קדושים תשפ"ג | לסדר: "קדושים תהיו..." | גליון מספר: 600

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

למה הרחוב הוא 'רחובי'?? למה לר"ע 'לא הולך' עם רחובות???

שמתי לב לדבר מאוד מעניין: בכל עיר שמכבדת את עצמה יש רחוב שנקרא רבי עקיבא... והייתי מצפה שרחוב שנקרא על שם ר"ע... אמור להיות רחוב מלא בשיבות ובבתי מדרשות כיאה למוסר התורה שנושא את שם הרחוב... אבל משום מה שמתי לב (בלי הכללות... אני מבקש סליחה מראש) ש... שלא נעים לומר... אבל כל רחוב שנקרא על שם רבי עקיבא אוטומטית הוא נהיה אזור של חנות למוטגי בגדים... מסעדות... פיצוציות... סוכני טיסות... חדרי בריחה... הכל יש שם חוץ משיבות וכוללים... למה?? למה "לא הולך" לרבי עקיבא עם רחובות שנקראו על שמו? למה כל רחוב שנקרא על שם רבי עקיבא אוטומטית נהיה מרכז מכירות ובילויים???

(ואני חוזר: כמובן בלי הכללות... אני מבקש סליחה אם אתה מכיר רחוב ר"ע מסוג אחר...)

אבל ההסבר הוא מאוד הגיוני ופשוט:

מטבע הדברים אנחנו מאוד מכבדים את רבי עקיבא!! כולנו יודעים להעריך את גודל מעלתו של רבי עקיבא... ולכן כשמגיעים כבר להנציח רחוב על שם רבי עקיבא... באופן טבעי בוחרים את הרחוב הכי מרכזי!! הכי המוני!! האזור הכי מבוקש והכי שיווקי... ואת הרחוב הזה בוחרים לקרא על שם רבי עקיבא... ולכן באופן טבעי זה יוצא שרחוב ר"ע זה הרחוב של כל השוארמות והמסעדות וחנויות הבגדים והמוטגים והבילויים והההכל... את כל המוצרים תמצא שם... חוץ!!! חוץ ממוצר אחד שלא תמצא שם... את המוצר של רבי עקיבא בעצמו!!! מה נעשה שלרבי עקיבא יש מוצר לא שיווקי... המוצר של רבי עקיבא זה תורת אמת!! רבי עקיבא מוכר אמת... ומה נעשה שאמת צרופה וטהורה אי אפשר למכור באמצע רחוב ר"ע...

ושלא תבין: גם היום אפשר לקנות אמנם... מי שרוצה אמת ניתן גם היום להשיג אמת... אבל אל תצפה למצא אותה בחלונות הראווה של רחוב ר"ע... אל תצפה למצא אמת למכירה על הסטנד של החנויות בר"ע... כי אמת א"א למכור להמונים. המון העם כבר לא כשיר לקנות אמת צרופה... אמת אפשר למכור רק בשקט בצידי הדרכים... אי שם אצל רבתינו שבדרום...

ולכן רחוב רבי עקיבא אמנם נשאר רחוב פופולרי... ממשיכים למכור בו הההכל... חוץ מאת הסחורה של רבי עקיבא בכבודו ובעצמו... ישיבות וכוללים ואמיתיה של תורה לא תמצא שם...

האמת היא שלא תמיד זה היה ככה!!! אני אגלה לך סוד היסטורי: פעם!!!! פעם ישיבת רבי עקבא דווקא הייתה ענקית והומה... לא פחות מ- להבדיל כמובן- מרחוב רבי עקיבא... פעם לר"ע הייתה ישיבה של עשרים וארבע אלף תלמידים... ואז בתקופה הזו באמת 'חכמות בחוץ תרונה...' ר"ע עמד ומכר אמת מול ציבור ענק בסדר גודל של 24.000 תלמידים... אלא שאז קרה מה שקרה... וכולם מתו בין פסח לעצרת... ומאז!!!! נתם הגולל על אמת שיכולה להישמע בראש חוצות... תם עידן על אפשרות כזו שאפשר למכור אמת להמונים... מכאן ואילך... אם אם בכל זאת רוצים להביא קורטוב של אמת להמון העם... צריך לעטוף אותו עם המון שקר וצבע וחיציניות ורדידות... ועל כל חמש אחוז חומר פעיל של אמת צריך ללפף אותו ב-99% שקר... רק במינון שכזה אפשר להנגיש אמת להמונים... ואם רבי עקיבא רוצה בכל זאת למכור אמת נקיה ללא פסולת סיגים... אין לו ברירה... הוא צריך להרחיק נדוד וללכת אי שם לדרום... ואת האמת הוא מוכר לחוג מצומצם של חמשה/שבעה תלמידים בודדים... שם... הרחק מהשאון... הרחק מההמוניות... שם אפשר להשמיע אמת בפורום מצומצם ביותר...

על זה אנחנו מתאבלים... זו אחת מהמתורות שקרו בפטירתם של תלמידי ר"ע... זו הייתה הפעם האחרונה שהיה אפשר להשמיע אמת מול ציבור ענק שכזה!!! אבל מכאן ואילך ל-24.000 איש אתה יכול אולי למכור ישועות והבטחות וברכות... ל-24.000 איש אתה יכול למכור הילולות וטיסות לאירופה לקברי צדיקים... ל-24.000 איש אתה יכול לעשות עצרת בחירות או ערבי שירה או התרמות והפגנות... אבל להשמיע תורת אמת צרופה ברחוב ר"ע הסואן שבוקעים בו ששים ריבא ביום אחד? צר לנו מאוד... אל תצפה לזה! אמת כבר אי אפשר להשמיע בכזה פורום!!!!

ומעתה: לכל המבכים והמתאוננים והכואבים על עולם השקר והזיוף... למה יש כ"כ הרבה ערוב אור וחושך בתוככי עולם התורה וכו' וכו'?? סליחה!! זו עלילת דם!! יש לכם טעות!!! יש אמת טהורה בעולם... האמת משמיעה קולה... רק מה?? אתה מחפש אותה באמצע רחוב הומה?? אתה מחפש אמת שמרוחה ע"ג לוחות המודעות ההמוניות?? אתה מתעקש למצא אמת דווקא במרכזי התורה ההומים וההמוניים?? אז זהו... ששם באמת קשה למצא אמת!! מאז ש-24.000 תלמידי ר"ע מתו... כבר מאז ר"ע הבין שאמת ניתן למכור רק בצידי הדרכים... רק ליחידים... רק הרחק מהשאון... הרחק מההמוניות... אין ברירה... אתה צריך להחליט על מי אתה מוותר... או על ההמוניות או על האמת... ברור או לא ברור???

היום המושג פושט ורדוד הוא מילה נרדפת ל'רחובי' רחובי זה זול ושטחי... כן... הגיע הזמן שנפנים שהאמת לא מחכה לנו ברחוב... לא מחכה לנו בהמוניות... ואפילו לא בבית מדרש ההומה וההמוני... אמת נשמעת בהצנע ונאמרת בצידי הדרכים... ואי אפשר לתפוס את החבל בשני צדדי... רוצה אמת טהורה?? תהיה שלם- לשלם לפעמים מחיר של שמירת מרחק מההמוניות... זו הערובה לפגוש אמת... האמת עודנה קיימת... אבל לא בשלטי חוצות...

בהזדמנות נרחיב בנושא הזה עוד א"ה... אולי בשבוע הבא...

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!!

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת

להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדריים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15

חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

לא תשנא בלבבך... לדבר או לשתוק???

מזל טוב... גיליון מספר 600!!! בחסד ה' וברחמי...

שהחיינו וקיימנו וזיכנו ה' להגיע לגיליון מספר 600!!!! עד הנה עזרונו רחמיך ואל תטשנו ה' אלוקינו לנצח... מספר 600 מצייף בעיקר את המספר אחד ושש ועשרים וחמישים... בקיצור: החמישים עלונים הראשונים סחטו אנרגיות ותהפוכות כמו 400 עלונים שהגיעו אחר כך... מידי פעם אנשים אומרים לי איזה זכות יש לך... זיכוי הרבים וכו'... ואני עונה לו: כן! זכויות! אבל על מתי? על עלון מספר 6... עלון מספר 11... ששם היה אפס פידבק והמון קשיים ותהפוכות ומתנגדים... ובעיקר בעיקר סערות רוח ונפש של רווק מבוגר שהנפש שלו מיטלטלת כאניה בלב סערה בים... ושם!! שם להמשיך להוציא... זה באמת היה זכות גדולה... היום זה כבר שטעלע... היום זה כבר עניין של ריטינג... היית מגיע אז!!!! ובינינו... ה'אז' הזה... שם כלונו נמצאים!! כל אחד בצומת דרכים שלו... כל אחד במאבקים הנקודתיים שלו בלבנות את השיעור קומה שלו... שם החבלי לידה!! ומילא גם שם נמצאת הזכיינות הגדולה... שם הרגעים המרגשים באמת!! זה זה ההייתה לראש פינה...

עכ"פ לרגל העיתוי המרגש והחגיגי... ולרגל גיליון מספר 600... רציתי לפנות לקוראים היקרים בבקשה אישית... אני רוצה להזמין מכם מתנה אישית לכבוד גיליון מספר 600...

ולא!! אני לא מבקש תרומות... יש לי בקשה ממש צנועה...

אם לא איכפת לכם... הייתי רוצה את מספר הגיליון מ-600 ---800!!!

כלומר: בשבוע הבא שיצא הגיליון... במקום שיהיה כתוב 601... אז לא!! יהיה כתוב 801... איכפת לכם?? אתם מסכימים?? תבינו אותי: מספר 600 זה מספר שעושה לי הרגשה טובה בלב... כי זה מספר כזה כבד... עושה רושם טוב... המון זמן חיכיתי למספר הזה... אז אם כבר אז כבר... קבלתי תאבון... פתאום קבלתי חשק לראות את המספר 800... אז חשבתי לעצמי: במקום להמתין בחוסר סבלנות עוד חמש שנים עד שסוף"ס אני אראה את המספר הזה... פתאום נפל לי רעיון... בא נתגבר על הבושה... נבקש בכנות מהקוראים... רק תסכימו לי להקפיץ את מספר העלון... והנה... תוך שבוע קיצרתי הליכים וקפצתי ל-800... וכולם יהיו מרוצים... כי אתם?? מה איכפת לכם... אדרבה... אתה מסתמא ופרגנו לי את זה... ואילו אני חסכתי לעצמי המתנה מורטת עצבים של ארבע שנים... אה... מסכימים?? אני מנחש שהקוראים האדיבים מסכימים... יאלה... יצאנו לדרך...

אז בא נעדיכן... מגיע לי שוב מזל טוב... והפעם!!! הפעם לרגל גיליון מספר 800...

אבל רגע... בעצם... בעצם... רגע רגע... בעצם מה **אני** ארויח מזה??

נו... בסדר... הקוראים הסכימו... כל התנאים הבשיל... ומשבוע הבא באמת יהיה כתוב פה גיליון מספר 801... נו... ו...?? מה זה אמור לעשות לי?? כי הקשתי במקלדת על המקש שמונה במקום על המקש שש?? זהו??

למה אמור לעשות לי?? הרי לצערי הרב... אני הרי יודע את האמת... אני יודע שהגיליון הזה הוא שש מאות ולא!!! ולא שמונה מאות... אז מה יעזור לי שיהיה כתוב 800?? (מילא הייתי מצליח לרמאות את הקוראים... לפחות הייתי מרויח מהם משהו שלא ביושר... אבל גם אותם לא רימייתי... כולם יודעים שזה גיליון 600... גם אני וגם הם... ולמעשה כתוב 800... את מי אני עושה פה מאושר???)

תצחק תצחק... אבל באיזשהו מקום אנחנו שם!!! ככה זה פחות או יותר נראה!!!

כלפי מה הדברים אמורים???

מגיע אלי בחור בן עליה אבל שפוף... די... יש לי שאיפות... אני רוצה להגיע להשגות גבוהות וכל הזמן אומרים לי: חכה... לאט לאט... זה יגיע בעתיד! אל תקפוני! ואין לי סבלנות לחכות עכשיו באפס מעט... אני רוצה היום לצאת גדול בתורה... לא רוצה לחכות שלושים שנה עד שזה יגיע... לא... אין לי סבלנות... אמרתי לו: אין בעיה!!! אני מארגן לך!!

בא נגיד שאני מארגן לך... אני מביא לך דיסק אונקיי... נשתיל לך אפשרות כניסה... ותכניס את האונקיי... והעסק יתחיל לעוף!! בקיצור: נניח שאני מעתיד לך ובוטם... אתה מוצא את עצמך שלושים שנה קדימה... נו... ו...?? מה יש לך מזה?? זה בדיוק!!!! אבל בדיוק כמו שאני כעת אכתוב בעלון, גיליון מספר 801... זה לא יעשה אותי מאושר לרגע!!!

ושלא תבין: זה לא סתירה שאני מחכה לכזה מספר... אני אתרגש מאוד אי"ה שאזכה בבריאות ובאהבת תורה ויראת חטא להגיע למספר הזה... אבל לכתוב אותו כבר עכשיו... זה לא עושה לי כלום!!! ולמה?? כי ההתרגשות שלי זה והגיענו לגיליון מספר 800... אבל לקפוץ לגיליון מספר 800 זו בריחה... זה בריחה... זה סתם קשקוש...

ואת זה אנחנו מתקשים להבין: כשבחור מיליון מספר כבר עכשיו להגיע למדרגה... כולם עסוקים בלהסביר לו: שמה לעשות... צריך סבלנות... זה יגיע רק בעתיד!!! אבל לא... התשובה היא הרבה יותר פשוטה... יש לך טעות!! אתה טוען שאתה רוצה כבר עכשיו לאחוז במדרגה של עוד שלושים שנה? לא נכון!! אתה לא רוצה... לו יצוייר שאני אארגן לך את זה... ואתה תקבל כבר עכשיו את המדרגה הזו... אתה לא תרגיש עם זה רע!! אתה תרגיש בדיוק מה שאני ארגיש אם שבוע הבא אני אכתוב כאן גיליון מספר 800... מה אני ארגיש?? אני ארגיש מפגרי!! זה בדיוק מה שתרגיש... אל תשכח שבאנו כאן לעולם בשביל להיות בעלי ההטבה!! אתה פה בשביל לקנות את השיעור קומה שלך כמו ידך!!! אז מילא אם לא נולדת... לפחות היית מקבל את זה בנהמא דכיסופא ולפחות חוסך את 'נווה התלאות'... אבל גם בעל כרחך נולדת... גם נגזר עליך להיות כאן בעולם בשביל לזכות להגיע לזה מעצמך... וגם בסוף עוד הפסדת את המערכה וקבלת את זה בנהמא דכיסופא... אז מה עשיתי???

אגב: ההסבר הזה אולי נשמע קצת מופשט... אבל עזוב... הרבה יותר פשוט: בן אדם לא רוצה מדרגות שלא קשורות אליו... אולי נדמה לך שאתה רוצה להיות בקי עכשיו בכל הש"ס... זה לא נכון!! אם אתה כבר רוצה... זה לזכות כבר עכשיו להיות זה שעמל ולמד את כל הש"ס... אז קדימה... תמשיך לעמול... תמשיך להגיע לזה צעד אחר צעד... גם בן אדם שרוצה ברבות השנים להיות סבא למאות נכדים... הוא לא רוצה לפתוח את החלון של הסלון ופתאום יפלו עליו מהשמים 85 נכדים... לא!! אף אחד לא מחפש את זה... אז מה כן?? אני רוצה לזכות לחתן את הילדים שלי... ובעז"ש בעתו ובזמנו כל אחד יזכה להעמיד שבט וכו' וכו'. כלומר: אנחנו בעצמנו מצד הטבע שלנו לא מוכנים לדלג על שלבים!! אז קדימה להפשיל שרווליים... כל אחד יסתער על השלב והמשימה שמוטלת עליו כעת... ואת שאר השבב והודאה לה' על גיליון 600... יהי רצון שאזכה להודות בחצרות בית ה' במהרה...

אבל רגע... בעצם... בעצם... רגע רגע... בעצם מה **אני** ארויח מזה??

נו... בסדר... הקוראים הסכימו... כל התנאים הבשיל... ומשבוע הבא באמת יהיה כתוב פה גיליון מספר 801... נו... ו...?? מה זה אמור לעשות לי?? כי הקשתי במקלדת על המקש שמונה במקום על המקש שש?? זהו??

למה אמור לעשות לי?? הרי לצערי הרב... אני הרי יודע את האמת... אני יודע שהגיליון הזה הוא שש מאות ולא!!! ולא שמונה מאות... אז מה יעזור לי שיהיה כתוב 800?? (מילא הייתי מצליח לרמאות את הקוראים... לפחות הייתי מרויח מהם משהו שלא ביושר... אבל גם אותם לא רימייתי... כולם יודעים שזה גיליון 600... גם אני וגם הם... ולמעשה כתוב 800... את מי אני עושה פה מאושר???)

תצחק תצחק... אבל באיזשהו מקום אנחנו שם!!! ככה זה פחות או יותר נראה!!!

כלפי מה הדברים אמורים???

מגיע אלי בחור בן עליה אבל שפוף... די... יש לי שאיפות... אני רוצה להגיע להשגות גבוהות וכל הזמן אומרים לי: חכה... לאט לאט... זה יגיע בעתיד! אל תקפוני! ואין לי סבלנות לחכות עכשיו באפס מעט... אני רוצה היום לצאת גדול בתורה... לא רוצה לחכות שלושים שנה עד שזה יגיע... לא... אין לי סבלנות... אמרתי לו: אין בעיה!!! אני מארגן לך!!

בא נגיד שאני מארגן לך... אני מביא לך דיסק אונקיי... נשתיל לך אפשרות כניסה... ותכניס את האונקיי... והעסק יתחיל לעוף!! בקיצור: נניח שאני מעתיד לך ובוטם... אתה מוצא את עצמך שלושים שנה קדימה... נו... ו...?? מה יש לך מזה?? זה בדיוק!!!! אבל בדיוק כמו שאני כעת אכתוב בעלון, גיליון מספר 801... זה לא יעשה אותי מאושר לרגע!!!

ושלא תבין: זה לא סתירה שאני מחכה לכזה מספר... אני אתרגש מאוד אי"ה שאזכה בבריאות ובאהבת תורה ויראת חטא להגיע למספר הזה... אבל לכתוב אותו כבר עכשיו... זה לא עושה לי כלום!!! ולמה?? כי ההתרגשות שלי זה והגיענו לגיליון מספר 800... אבל לקפוץ לגיליון מספר 800 זו בריחה... זה בריחה... זה סתם קשקוש...

ואת זה אנחנו מתקשים להבין: כשבחור מיליון מספר כבר עכשיו להגיע למדרגה... כולם עסוקים בלהסביר לו: שמה לעשות... צריך סבלנות... זה יגיע רק בעתיד!!! אבל לא... התשובה היא הרבה יותר פשוטה... יש לך טעות!! אתה טוען שאתה רוצה כבר עכשיו לאחוז במדרגה של עוד שלושים שנה? לא נכון!! אתה לא רוצה... לו יצוייר שאני אארגן לך את זה... ואתה תקבל כבר עכשיו את המדרגה הזו... אתה לא תרגיש עם זה רע!! אתה תרגיש בדיוק מה שאני ארגיש אם שבוע הבא אני אכתוב כאן גיליון מספר 800... מה אני ארגיש?? אני ארגיש מפגרי!! זה בדיוק מה שתרגיש... אל תשכח שבאנו כאן לעולם בשביל להיות בעלי ההטבה!! אתה פה בשביל לקנות את השיעור קומה שלך כמו ידך!!! אז מילא אם לא נולדת... לפחות היית מקבל את זה בנהמא דכיסופא ולפחות חוסך את 'נווה התלאות'... אבל גם בעל כרחך נולדת... גם נגזר עליך להיות כאן בעולם בשביל לזכות להגיע לזה מעצמך... וגם בסוף עוד הפסדת את המערכה וקבלת את זה בנהמא דכיסופא... אז מה עשיתי???

בפרשת השבוע מוזכר הציווי: "ולא תשנא את אחיך בלבבך..." מאז ומעולם ידעתי ש-מה כתוב כאן?? שאם אתה כועס על חבר שלך... אסור לך לשמור את זה בלבב... אלא הוכח תוכיח את עמיתך... תבא אליו בפתיחות וישרות ותגיד לו: נעלבתי ממך וכך עשית לי כדי שהוא יפייס אותך ואז תשלימו...

בקיצור: כל האיסור לשנא יהודי זה רק לשתוק ולקבור בלב את התסכול והשנאה!!! אבל אם אתה פורק את הכאב ומוציא אותו החוצה אין איסור... (זה כבר כאב ראש שלו אך להציל לפייס אותך) עד כאן מה שתמיד ידעתי וכך מפורש להלכה...

אבל!!! לאחריה תוך כדי דף היומי בתחילת סוטה פתאום מוצאתי שזה בדיוק הפוך... הברייתא שם מדברת על איש שקינא לאשתו שלא תסתר עם פלוני... ואמרת הברייתא: ש שהיות וכתוב 'לא תשנא את אחיך בלבבך' אז היה מקום לטעון שגם כשהבעל רואה שאשתו קלקלה שישתוק ויבליג כדי לא לעורר 'לא תשנא את אחיך'...?? תלמוד לומר 'וקנא את אשתו' לומר שכאן הוא לא צריך לשתוק. עכ"פ מה רואים כאן?? שאדרבה... לא תשנא את אחיך זה אומר דווקא כן לשתוק!!! תשתוק ואל תגיד בשביל לא לעורר שנאה...

או מה קורה פה?? רגע אחד אומרים לי שאסור לשתוק... ורק אם אתה שותק וקובר בלבב... אז אתה עובר על לא תשנא בלבבך... ופתאום הו"ל הופכים את הקערה על פיה... ואדרבה... תשתוק ולא תגיד את מה שיש לך... כי אם תגיד את מה שיש לך אתה תעורר שנאה ותעבור על לא תשנא...

או תכל'ס: מה הלכה למעשה??? אם יש משהו שמופיע לי... לשתוק או לא לשתוק?? האם לשתוק בשביל לא לעורר שנאה ומריבה... או אדרבה לא לקבור בלב כדי שאני לא אשנא???

התשובה ככל הנראה מאוד צפוייה:

סוף"ס 'לא תשנא את אחיך בלבבך' זו מצוה שבין אדם לחבירו! ממילא זה לא עניין של נדרים... זה בעיקר טקטיקה של תקשורת בין אישית בין אנשים... ואם התורה מצווה שלא לעורר שנאה בלבב... נו... מה מעורר שנאה?? כל מקרה לגופו...

לפעמים עדיף דווקא לדבר ולפרוק את הטינה ולהוציא החוצה כי זה מה שניקה את השנאה מבפנים... ולפעמים זה הפוך... יש סיטואציות שעדיף לשתוק ולא לספר... מתי כן ומתי כן?? אין תשובה!!! ובינינו: לא יכול להיות תשובה!!! כי איזו תשובה שנגיד לא תהיה נכונה... כי זה תלוי לגמרי לגמרי בסיטואציה ובנפשות הפועלות ובנתונים ש"כ משתנים... ולכן לא יכול להיות בזה כללים... דבר אחד ויחיד אנחנו כן צריכים להוציא מהפסוק הזה: ואם ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה אז באותה מידה התורה רוצה שנעשה הכל בשביל למנוע שנאה אחד מהשני... אך בדיוק?? **בשביל ה' נתן לי ולך שכל!!!** לדוגמא: יש אנשים שצריך להשתדל לשמור איתם על קשר מעמיק כדי להזק ולהעצים את ה'ואהבת לרעך כמוך', ובאותה מידה ישנם אנשים מסוג אחר שצריך באותה קנאות לשמור מהם מרחק כדי שלא להגיע ל'ולא תשנא את אחיך בלבבך', (להאזוב אפשר גם מרחוק... אבל לשנא מרחוק?? זה פחות מצוי... יש כאלו שכלל ששנאו מהם מרחק ככה פחות נכשל בשנאה ואולי גם נאהב) **בקיצור: בבין אדם לחבירו לא נמלט מלהפעיל שיקול דעת!!!** אין בזה שחור לבן!! צריך להשקיע המון באהבת ישראל... ובאותה מידה לדעת שה-לא תשנא הגדול ביותר מצוי דווקא אצל אלו שלא יודעים לשמור מרחק ממי שהם לא אמורים להיות בחברתו!! הו"ל אומרים שאדם שנושא אישה שאינה ראויה לו עובר לאלתר ב'לא תשנא' כי זה הרי התוצאה הישירה... אחד שמתעקש להשתייך לקהילה שהיא סנובית מידי בשביל המעמד שלו... בעצם ההתעקשות שלו הוא מזמין 'לא תשנא'... דווקא כשהוא ישנא הוא לא יעבור... כי אז הוא כבר יהיה אנוס מתסכול... אבל מי ביקש ממך להיצמד לסביבה שלא מתאימה לך... ודוק מינה ומינה...

אגב: במאמר המוסגר... למרבה האבסורד הרבה פעמים אנחנו זוכרים הרבה יותר את ההו"א של הגמ' מאשר את המסקנה... ולמה? כי כידוע: דרך הגמ' לתת מקום של כבוד להו"א... הגמ' נותנת להו"א את מלא הצ'אנס ובמשך כמה דפים הגמ' נותנת להו"א לומר את דבריה... ואז בסוף בסוף הגמ' שוברת מינה בבת אחת ומסיקה אחרת!! ותכל'ס... אני הספקתי לצבור שבועיים במחיצת ההו"א... ואילו כשמגיעים כבר למסקנה בדרך כלל זה כבר 'סוף האירוע...' אנחנו כבר לוטשים עיניים על הסוגיה הבאה... כך שמספיק שעברה חצי שנה שלא חזרת על הגמ' או אפילו חזרת אבל לא שינתת מה יצא במסקנה הסופית... ויש למוח שלך את כל הסיבות שבעולם להיגרר באופן טבעי דווקא להו"א... כי עיקר ה'צבירה' שלך בסדר א' (או אפילו בסדר ב') הייתה בעיקר מול ההו"א ולא המסקנה

ובקיצור: מצאתי את החתול השחור!!! פתאום קלטתי שזה!!! זה המשבר הנצחי שיש לי מול לימוד משניות... אני מתיישב מול משנה שחרשתי עליה... למדתי את הסוגיות שלה שתי וערב יומם ולילה... ותכל'ס... אני מתיישב במשנה ומרגיש חלישות הדעת... נו... מה בסה"כ רצייתי? ללמוד את המשנה שמי כמוני מכיר אותה בע"פ... ותכל'ס... אני בולע את הלשון... אני מוצא את עצמי מבולבל לגמרי... אני מזהה שיש פה איזה סלט שמעורבב בראש ואני לא מצליח לפענח מה כן ומה לא...

אגב: אותו סיפור בדיוק ואפילו עוד יותר קיצוני בייחס ללימוד הלכה!!!

אשתי בקיאה בהלכות שהיה והטמנה הרבה יותר ממני... ופעם הייתי מתבייש מזה מאוד... עד שקלטתי מה קרה!!! אני פשוט למדתי פרק כירה... למדתי את כל הסוגיה של כירה תנור, קש וגבבא גפת ועצים, לסמוך... לשהות להחזיר, ב' לישנות ברבי יוחנן... מחלוקת תוס' והראש... בלגן שלם... כל שאלה שמתעוררת בשהיה וחזרה קופץ לי כל הבלגן של בן דרוסאי וכל צרכו ואני כבר לא יודע להחליט מה יצא בסוף... לעומת זאת אשתי יום אחד ישבה בסמינר והגיע רב שתרגם להם את הסינית של כירה לפלטה ואת הקש וגבבה לבלעך... וזהו... הם סיימו את הלכות שהיה וחזרה עוד לפני שהם התחילו... ואילו אני ממשיך לבשל את זה כמאכל בן דרוסאי ומצטמק ורע לו... ואגב: זה לימוד זכות שצריך לדעת אותו... צריך לדעת שלפעמים דווקא ללומדים יש קושי במסקנת ההלכה וזה לא נובע מחוסר ידיעה אלא אדרבה... **מעומס ידיעה!!!**

נחזור למשניות... עכ"פ בייחס ללימוד משניות זה ממש מתסכל שאני מגיע למשניות ששחיתי בהם כדג במים ואני פתאום לא מוצא ידיים ורגלים... מבחינה מסוימת אם נרצה לקרא לחולה בשמו... בדיוק על זה נאמר: **אם ראית תלמיד שלימודו קשה עליו כבדל, זה בשביל משנתו שאינה סדורה עליו!!!** זה זה!! רק מה? הנס שלי שדווקא עם הגמ' אני מסתדר... והגמ' דווקא כן סדורה עלי ולא קשה עלי בכלל ב"ה... רק איפה מתחיל הקשה כבדל? מול המשניות... שם אני פתאום מאבד ראש...

יוצא ממנו... לא הבנתי מה הוא באמת באמת רצה לומר...

(בשפראך של לומד'ס זה לכאורה נקודת ההבדל בין כינויים ל-ידות!! כינויים זה סוג של סינית... מי שקורא לזיר- נזיק נזיח פזיח... הוא מדבר ברוך... אני רק צריך שיתרגמו לי שבסינית נזיר זה פזיח... לעומת זאת ידות זה אדם שאומר הרי על ציפירים... הוא לא מדבר סינית... לא יעזור לי שתתרגם לי... כאן אני צריך להיכנס לראש שלו ולנחש משלל האפשרויות מה הוא התכוין... האם הוא התכוין לציפורי מצורע או יולדת או נזיר טמא או טהור... וזה גם קשור לסוגיה של ידים שאינם מוכיחות ואכמ"ל)

עכשיו: איזה חוסר הבנה יותר מסובך?? האם סינית שאני לא מתחיל להבין... או אחד שמדבר ואני יוצא ממנו מבולבל כי זה מלתא דמשתמע לתרי או לתלתא אפי ולך תנחש מה הוא באמת התכוין ומה לא??

לכאורה סינית זה כבר יותר קל כי הכל מתחיל ונגמר בתרגום שפה!!! כן... כשהייתי ילד הייתי בטוח שכל הקושי של הגמ' זה ארמית... לקחתי את כל הכסף שלי וקניתי מילון ארמי עברי... ואז בוקר טוב... פתאום גיליתי שהקושי העיקרי בגמ' זה אחרי שכבר הבנת את הארמית... כעת תנסה להבין האם הגמ' התכוונה כך או כך... עד כאן ברוך??

ומעתה: זה בדיוק ההבדל בין בעלבת שלומד משניות לביני...

בעלבת שלומד משניות... אצלו המשנה היא סינית!!! לא נורא... בשביל זה יש לו את פירוש הר"ב או תפארת ישראל או אפילו פירוש הרב קהתי... והם מתרגמים לו את הסינית. ותוך דקה הוא הבין את המשנה... רבי חנניא בן עקשיא... יגדיל תורה ויאדיר... קדיש. אבל אני??? כשאני מגיע ללמוד את המשנה הראשונה בסוכה... אני מגיע לשם עם כל הח' דפים שלמדתי בעיון בישיבה במשך חודשיים... עם כל האיביעא והת"ש... ההו"א והמסקנה... הפלוגתות והתיובתא... וכל מה שלמדתי בסוגיה הזו אמור כעת להתנקז במרוכז לשלוש שורות של המשנה... וכאן מתחיל הסלט הגדול והנורא... אל תשכח שלא כ"כ חזרתי על סוכה... וגם כשחזרתי לא סיכמתי את המסקנות... וכעת כשאני מגיע ללמוד את המשנה התמימה כמות שהיא ומנסה להבין פשט פשוט... רגע אחד קופץ לי השיטה של רבה ד'שלא עינא... אחרי רגע קופץ לי ה'דירת קבע' של רבא... ואז הדפנות מגיעות לסכך... ומה עם צל... והאם מחזקת ז' או צריך ד' על ד'... הכל בלגן אחד בראש... והרי מה אני בסה"כ רוצה... להבין פשט פשוט במשנה ותכל'ס אני לא מוצא ידים ורגלים... **ולמה לא???**

דווקא מרוב עומס של נתונים ובקיאות בסוגיה!! דווקא מרוב ההיכרות הכ"כ קרובה שלי לסוגיה... לכן כל הנתונים מונחים אצלי בערימה מבולגנת אחד על השני ואני לא מצליח להבחין מה ההו"א ומה המסקנה... בקיצור: לבעלבת הרבה יותר קל ללמוד משניות כי אצלו זה סינית... ברגע שתרגמת לו את הסינית הוא מיד מתקדם למשנה הבאה... אבל אצלי יש פה שכבות של משפטים והגדרות שצברתי בלימוד בעיון... והם חולפים לי במוח ואני לא לגמרי מצליח למפות ולנפות מה נדחה בתיובתא ומה נשאר במאי הוה עלה...

נא להבחין בין חוסר ידע ל---

עומס ידע..

יש תחום מסוים בעסק התורה שאני פשוט לא מסתדר איתו... תנחש מה?? לימוד משניות!!! אני רק מתחיל ללמוד משניות... הראש שלי נסגר... אני לא מצליח להבין את הפשט הפשוט במשנה... הכל בלגן בראש... המשנה נראית לי כמו מגילת סתרים... וזה משגע אותי...

כי דבר ראשון: משניות... אני לא צריך להגיד לך את גודל מעלת לימוד משניות... תמיד קנאתי באלו שיש להם קביעות במשניות והם מסיימים סדר אחר סדר... ואילו אני לא!! זה לא הולך!! לא מסתדר עם זה!!!

ולמה??? מה יש ליי? מה תקוע לי עם לימוד משניות??

עכשיו: מה שהכי הכי מוזר לי פה... מילא מסכת דמאי כלאים טבול יום... נו... סו"ס מושגים חדשים ואין על זה גמ' מסודרת... **אז זהו שלא!!!** בדיוק הפוך!! עיקר הבלבול והגמגום שלי זה דווקא עם המסכתות שהכי מוכרות לי... את אותה מסכת ב"ק שלמדתי את הגמ' שלה ישר והפוך... שנה שלימה חרשתי את ב"ק... אני מכיר את כל המושגים כבקי ורגיל... אבל ברגע שפתחתי משניות בבא קמא... פתאום בלגן בראש... אני לא מצליח להבין מה המשנה באה לומר... כך או כך... ומה שהכי מחליש את דעתי: שדווקא הבעלבת הפשוט מהשיעור משניות בין מנחה לערבית... דווקא הוא מסתדר מצוין עם המשניות... ואילו אני שחרשתי את ה'מתניתין' הזה חודשים שלמים בסדר א' וב'... דווקא אני לא מוצא ידיים ורגלים... כבר שנים שזה מתסכל אותי!!! והאמת היא שכבר התייאשתי... התרגלתי ללימוד משניות רק ביארציית של אמא שלי וזהו... אני סוגר את המשנה ואומר: מצטער מאוד... ניפגש איתך בגמ'... שם אני מסתדר איתך יותר... פה פחות!!! אבל השנה לפתע נפל לי האסימון!!!

העניין הוא ככה: באופן כללי יש שני סוגים של חוסר הבנה!!!

יש חוסר הבנה מהסוג של סינית... כשאני שומע מישהו מדבר סינית... אני לא מבין ככלל!!! אין לי שמץ של מושג מה הוא אומר... אני אפילו לא מתחיל להבין. אין לי קצה חוט האם דיברו כאן על בורקסים או מסמרים

זה סוג אחד של חוסר הבנה!!! אבל יש סוג אחר של חוסר הבנה...

מישהו מדבר איתי עברית!!! ואני מבין עברית מצוין... דא עקא: שאני לא יוצא ממנו... הוא אמר משפט כזה שאפשר להבין אותו ככה ואפשר להבין אותו אחרת... בקיצור: הבעיה היא שיש לי יותר מידי אפשרויות להסביר מה הוא התכוין... כלומר: זה לא שאני לא מבין... אלא יש לי יותר מידי אפשרויות להבין מה הוא התכוין... ובשורה התחתונה 'אני לא

אלא מאי?? זה בדיוק הפתרון הגאוני של ר"ש... רשב"י עשה את החשבון: שמעתי היום מר"ע 300 הוכחות **לא נכונות** שצרת הבת מותרת... ו-300 הוכחות **כן נכונות** שצרת הבת אסורה... איך אני מצליח לזכור את מה שכן נכון ולא לזכור את מה שלא נכון?? אז ככה: הרי אם אני עכשיו אלך לנוח ואני לא אחזור ולא אשנן את מה שלמדתי מר"ע... מה יקרה?? לאט לאט אני אשכח... נכון?? אם ככה מצוין!!

אני קצת מתחיל לחזור ולשנן ולשנן מאות פעמים... **את מה?** רק את המסקנה שיצאה נכונה!! ואילו את מה שהתברר כמוטעה!! את זה אני לא אחזור ולא אשנן בכלל... וכך אני אצליח לצבור כל הזמן פערים לטובת הזכרון של המסקנה!! כי היות ובחזרה שמתי את כל כובד המשקל לחזור רק על המסקנה ולא על הה"א... ככל שחזרתי על המסקנה ככה אני יותר וזכר זה יותר מתקרב ללב שלי!! במקביל... ככל שנוקף הזמן ולא חזרתי על הה"א ככה אני פחות וזכר זה מתרחק מהלב שלי... וככה הפער רק מתרחב... ככל שזה מתקרב ללב ככה זה מתרחק... וזה השבח של ר"ש: לומד הרבה ומשכח קימעא!!! בזה שר"ש לומד הרבה את מה שצריך לזכור... ככה מתעמעם ונשכח אצלו מה שהוא לא רוצה לזכור... במילים אחרות: בא נתרגם את זה אלינו...

בחור יקר: למדת את כל מסכת גיטין... למדת אותה בע"פ... אתה מרגיש שאתה שט בה כדג במים... צר לי לאכזב אותך... אבל בעוד שנה אם תפתח משניות מסכת גיטין יתכן שיהיו לך הפתעות לא נעימות... לכן מיד עכשיו אתה פותח משניות מסכת גיטין ומתחיל ללמוד ולהסביר לפי המסקנה של הגמ'... בהתחלה זה יראה לך מגוחך... אתה תרגיש כאילו אתה לומד בראשית ברא... אבל פתאום אתה תגלה שאתה לא לגמרי יודע לחתוך בבירור מה הטייטש במשנה!! (להעביר את הגמ' בראש בע"פ אתה תוכל... אבל להגיד פשוט במשנה לא תוכל) ולמעשה זה!!! זה ה'אם ישאלך אדם אל תגמגם' הכי אמיתי!!! ואין ברירה!! בזה אתה מקיים בפועל את ה"היו דברי תורה מחודדים בפין"!! ואגב: לענ"ד אם יש גדולי עולם שהפליגו מאוד בלימוד המשניות הם התכוונו לזה... לאותו תלמיד חכם שיושב מול משנה ואומר 'הא אוקימנא', אגב: בזה"ק כל פעם שהוא מזכיר איזה פסוק או איזה מימרא... תמיד הוא אומר 'והא אוקמא', כלומר: כבר הסברנו את זה... ותשמע לי... אם אני הייתי צריך לעשות מבחן בגמ' בקיאות...

הייתי מעתיק את המשנה כמות שהיא ומבקש: תסביר מה כתוב... מבחינתי אין צורך במבחן יותר קשה... ומאידך אין רשות לבקש מבחן יותר קל... כי זה!!! זה מה שצריך לדעת!! בקיצור: משניות צריך ללמוד... אבל מיד אחרי שלמדת את הגמ'... אתה יודע את המסקנה... מיד תשנן כמה וכמה פעמים את המשנה ע"פ מסקנת הגמ'... או לחילופין... יש לנו את השיטה של ר"מ שפחות מקובלת היום... מה שנקרא למיגרס והדר למיסבר... אני יכול להעיד שעשיתי את זה לדוגמא במסכת נגעים... למדתי קודם רמב"ם ואח"כ את המשנה... (המשנה שם מסובכת כמו גמ') זה היה גיוואלדיג... הכל פתוח לפניך...

הוכחות שצרת הבת מותרת! זהו!! סופי!! ואז... ויהי בעלות המנחה... אל תשאל... ר"ע בבת אחת הפך את הקערה על פיה!! ור"ע כעת חשף את הסוד שהאמת היא שצרת הבת אסורה!! ואילו ה-300 הוכחות שאמרת לך שמוותרת זה הטענות שטען לי ר' יונתן בן הרכינס (עיין יבמות טז). וכעת אני אגיד לכם את כל ה-300 פירוכות ותשובות שהוכחתי לו שהוא טועה!!! אוה אוה... תנסה לחשוב כעת מה עובר על תלמיד שיצא מכזה שיעור?? הוא בקושי גמר לעכל 300 הוכחות שצרת הבת **מותרת**... (כל הוכחה יותר חזקה מהשניה) ולבנתיים הוא הספיק לשמוע על זה 300 דחיות... תחשוב שאחרי שנתים מישהו שואל אותך... רגע... תגיד לי: צרת הבת מותרת או אסורה?? למי יותר קל לענות??

לי קל לענות! כי למדתי במשניות או ברמב"ם שצרת הבת אסורה וזהו!! אבל אותו תלמיד... רגע אמרת צרת הבת... מתחילים להתרוצץ לו בראש 200 הוכחות שמוותרת... 100 פירוכות... עוד 80 הוכחות שאסורה... **הרבה הרבה יותר קשה לו לזכור את המסקנה הפשוטה ביותר!!** כי אצלו זה כבר לא עניין של זכרון... אלא זה עומס נתונים... מרוב צדדים שהוא שמע לכאן ולכאן... הגמגום שעלול להיות לו הוא הרבה יותר מורכב מסתם בן אדם שיש לו זכרון חלש שעם הזמן הוא שוכח... כי כאן זה לא שכחה... זה עומס נתונים לשני הכיוונים... (ואגב: כאן הנחמה לכל הלומדים שמוציאים את עצמם זוכרים פחות מיהודים פשוטים... זה לא נובע מזכרון חלש!! אלא אדרבה... מרוב שהרחבת בנושא... אני כבר לא זוכר מה יצא בסוף...)

נו... אז מה עושים??? מה עשה רבי מאיר ומה עשה רבי שמעון??

אז ככה: רבי מאיר כתוצאה מזה באמת עזב את ישיבת ר"ע... ר"מ בתחילה למד בישיבת ר"ע ואז הוא נתקל בקונפליקט הזה... (בדיוק השבוע בדף היומי סוטה כ). אתא לקמיה דר"ע ולא מצי קם אליביה!! כלומר לא הצליח לעמוד 'על עיקרי טעמיו שהיה ר"מ אומר על טמא טהור ור"ע מראה לו פנים, או על טהור טמא ור"ע מראה לו פנים' (רש"י) וכתוצאה מזה ר"מ החליט לעת עתה ללכת לישיבת רבי ישמעאל ששם למדו דברים חתוכים וברורים!! מה שנקרא משנה ופירושה לפי המסקנה... ואז אחרי שהוא כבר ידע את הדברים כמות שהם!! אז הוא חזר שוב לישיבת ר"ע כדי ללמוד את הלומד'ס ואז זה כבר לא מבלבל... כלומר: כתוב כאן שרבי מאיר כתוצאה מהקונפליקט הזה... הוא באמת החליט שעדיף ללמוד את המשנה כהווייתה עם הפירוש הסופי!! ואחרי שהדברים יהיו ברורים לגמרי... אז אני אגש לגמ' שתשלול את כל הטעויות... ואם נדבר בשפה של הלכה... קודם ללמוד הלכה למעשה ואח"כ לפתוח טור ב"י ולפגוש את כל שיטות הראשונים שנדחו...

עד כאן המסלול של ר"מ... אבל לר"ש יש פתרון אחר!!! ר"ש לא עזב את ישיבת ר"ע... הוא המשיך אצל ר"ע... אה... אבל איך אני לא אתבלבל? איך ר"ש מתגבר על הקונפליקט הזה?? אז הנה...

ר"ע היה מונה שבחם של תלמידיו... וכשהוא מגיע לר"ש... מה השבח של ר"ש?? **לומד הרבה ומשכח קימעא!!** וזה הרי תמוה: מה פשר השבח הזה? ממתי לשכוח קצת זה מעלה? מילא לשכוח קצת זה לא נורא... אבל להגיד שזה עוד השבח של ר"ש שהוא משכח קצת??

ותכל'ס... זה לא תכל'ס!! סו"ס פשוט וברור שאם ישאלך אל תגמגם לא נאמר על הגמ'... כי סו"ס הגמ' היא זו שתפקידה לגרום שהמשנה תהיה לא מגומגמת... ואם אחרי שלמדתי את הגמ' אני מתיישב מול משנה וכולי גמגום... או לחילופין למדתי טור ב"י ואני מגיע לסיר והכירה ואני מתגמגם אז ההלו... מה עשינו?? הפסדנו בדקה התשעים!! לא מספיק שאני לא מגמגם בשמונה דפי גמ' שביארו דף אחרי דף את המשנה... המטרה הסופית של הגמ' שהמשנה תהיה סדורה עלי או ההלכה! שאני מיד אוכל להגיד לך: הא אוקימנא- כך העמדנו וכך הסקנו את ביאור המשנה... ופה תכל'ס נכשלתי בגדול!! אז נכון שזה לא נובע מבורות אלא אדרבה... מעומס ידע... **אבל עדיין!! מה עושים עם זה???**

אז ככה: דבר ראשון: תרגיש נוח!! הקונפליקט הזה שהזכרתי כעת... זה כבר תופעה ישנה נושנה שגדולי התנאים התמודדו איתה...

תנחש מי?? רבי מאיר ורבי שמעון בר יוחאי!!!

הסיפור היה כך: ר"מ ור"ש כידוע, היו תלמידים מובהקים של ר"ע... שהוא היה מוסר התורה שבעל פה! דא עקא: דווקא בגלל שר"ע הוא אבי תורה שבעל פה... הרי דווקא מר"ע אתה עלול לצאת הכי מבלבל...

ולמה?? כי ברגע שר"ע זה התורה שבע"פ בטהרתה!! מה זה אומר?? זה אומר שכל הלכה או מימרא שתגיד לר"ע... הוא תמיד יפרוך אותך... הוא תמיד יטען אולי איכא למיפרך... ואם תטען בנין אב... הוא יסתור אותך ב'כלל לדרך ז' ואם תגיד ק"ו הוא יביא 'חילוף הדברים'... מה שתגיד... תמיד הוא יבא אליך מהכיוון ההפוך... (וזה לא סתירה שיתכן שבסוף בסוף הוא בבת אחת יגיע ויפרוך את כל הטענות שהוא בעצמו פרך ובסוף הוא יוכיח שאתה צדקת וינשק את ראשך...) זה השפראך והסגנון בביהמ"ד של ר"ע... ולמה זה באמת ככה?? כי זה בדיוק נקודת ההבדל בין תורה שבכתב לתורה שבעל פה... בתורה שבכתב משה רבינו מגיע ומכריז: זה הדבר אשר ציווה ה'!! זהו!! כי כן צויתיי!! סוף פסוק!! לעומת זאת בתורה שבעל פה הכל מגיע מלמטה... ר"ע מצידו מגיע ללא רקע והוא מתחיל לדון מאפס... וממילא הכל נעשה בדרך של 'ניסיון וטעייה...' שוללים עוד טעות ועוד טעות וככה זה מתגלגל (כמו כל ה"א שבגמ') ורק אחרי שסיימנו לשלול את האפשרויות המוטעות האחרונה אז ר"ע מניח על השלחן את המסקנה לאמיתה של תורה... ואין ברירה!! בבית מדרש של ר"ע אי אפשר לדלג על השלב הזה... כי ככה בונים תורה שבע"פ שלב אחרי שלב... אבל תכל'ס... ברגע ששוללים כ"כ הרבה טעויות זה גם עלול לבלבל.

אתן לך המחשה קטנה לשבר את האוזן: בזמן קיץ הנוכחי התחילו יבמות בישיבת ר"ע... ר"ע נכנס היום לשיעור וחידיש: רבותי: צרת הבת **מותרת!!** התלמידים מופתעים... מה... אנחנו ידענו שצרת הבת אסורה? ואז ר"ע התחיל לשלוח להם 300 פנים והוכחות בתורה שצרת הבת מותרת... ק"ו, בנין אב... במה הצד... אל תשאל... תחשוב ש-8 בבוקר עד 4 בצהרים הספקת לשמוע מר"ע 300

עונת החגים מתחילה... חג הלקט שכחה ופאה ותרומות ומעשרות...

אמנם כשאומרים 'אחרי החגים' מתכוונים לתקופה הזו בין הייתר... אבל אצל ר' יונדב כעת מתחילים החגים!!! והשנה בפרט... השנה כמעט ולא היה לו קשה לעזוב את ירושלים בט"ז בניסן... הרגלים שלו היו קלות בדרך חזר מירושלים... ולמה?? כי אני בדרך לשדה שלי... והנה... בתקופה הקרובה מתחילה עונת האביב והקיץ אנחנו מסתערים על המצוות החביבות... כן... שנה שעברה היה פה שמיטה... ואמנם שמיטה היא מצוה חביבה מאוד... אבל גם לקט שכחה ופאה ופרט ועוללות ותרומות ומעשרות ורבעי זה גם מצוה ואת זה לא היה לנו בשנה שעברה... והנה... כעת זה הולך לחזור לראשונה אחרי שנת השמיטה!!! במצואי פסח זה עדיין היה מוקדם... ט"ו זה עדיין לא העונה... אבל מיד אחרי פסח כן היה לנו פה קציר צנוע של שעורים... ט"ו של שעורים זה בעיקר מאכל בהמה וזה פחות דומיננטי... אבל גם בזה זכינו ב"ה לקיים לקט שכחה ופאה... אבל עיקר חימום המנועים זה לקראת קציר החיטים שמתקרב ממש בימים הקרובים... אגב: אנא מכם תושבי 'ההרים ובפנים הארץ'... נכון שבתקופה הזו ברגע שיש עליה ניכרת בטרמפרטורות ונעשה חם יובש מהרגיל לעונה? זו הרגשה של שרב ואתם מתלוננים ומחכים שישבר השרב... אבל תדעו לכם שבשביילנו בעלי האדמה... יום שרב זה יום חג!!! כל יום שרבי מקדם את השדה חיטה שלנו... כל יום שרבי משנה את הפנים של השדה כולה... בשבוע שעבר החיטה הייתה ירוקה לגמרי... רק הגיעו יומיים של שרב... הירוק נהיה קצת יותר בהיר... מספיק לנו עוד שלושה ארבעה ימים של שרב כזו וזהו!!!! השדה חיטה עושה 'שינוי השם' ומכאן ואילך היא נקראת "שדה לבן" כי החיטה מתייבשת לגמרי ומשנתה הצבע שלה מירוק לצהוב-לבן... ואז מתחילה החגיגה... "שמחו לפניך כשמת בקציר, כאשר יגילו בחלקם של..."

ואכן זה עניין של ימים ספורים... היערכות בעיצומה... ולבנתיים!!! לבנתיים אנחנו לומדים בעיון מסכת פאה והלכות לקט ושכחה... ואנחנו צריכים להזכר כי מיד אחרי שנגמור את הקציר... מיד אח"כ אנחנו התבואה הולכת לגורן ואז מתחילים ההלכות החמורות של תרומות ומעשרות!!! בקיצור: עונת החגים!!!

אגב: השנה באמת התעורר סדר יום חדש בשדה שלנו... כי האפיק של אמת המים השתנה לאחרונה... ואם עד עכשיו הוא עבר ליד השדה שלנו... כעת בחסדי שמים הוא התחיל לעבור באמצע השדה!!! הוא חולק את השדה לשנים... וזה גרם שלעניין הפאה השדה נהפכה לשתי שדות... ולכן השנה אנחנו נצטרך לתת שתי פיאות!!! יתכן שיהיו כאלו שיתלוננו שזה כאב ראש בשבילם... אבל אדרבה... בשבילי יש פה מבצע אחד ועוד אחד... אם עד עכשיו הייתה לי מצוות פאה אחת... כעת זכיתי בשתי מצוות... (אגב: צ"ע: האם באמת מה שמפסיק לפאה הפוך את זה לשתי מצוות עשה נפרדות... מילא במעשר יש באמת מקום להסתפק כי במעשר יש עניין של שיעור!!! והשיעור נשאר בכל מקום שהוא אותו שיעור... אבל בפאה שאין לה שיעור... אז להפריש פעמיים זה סתמא ב' מצוות וצ"ע?)

וחכה... שכחתי לגמרי... חוץ מלקט שכחה ופאה... יש לנו פה עוד מצוה שחביבה עלינו מאוד!!!

מצוה שנקראת משפחת אביעד ומשפחת אבידן וגם משפחת אלישמע... מה פירוש?? מה פה המצוה? אז ככה: ברגע שמתחיל הקציר... מתעורר צורך בפועלים!!! ט"ו מדובר בלע"ר בשדה גדולה... וב"ה יש ברכה בכרי... כשמגיע השלב של המעשר ומוכרחים למדוד את הכמויות תמיד יש הפתעות חיוביות ב"ה... ותכל'ס לקצור כזו שדה זו עבודה רבת... ובדיקו בשביל זה יש לנו פה ב"ה כמה משפחות עניות שמשועות להתפרנס... מדובר ביהודים קשיי יום שיוצאים מידי בוקר בעלות השחר וחוזרים בצאת הכוכבים... אבל כעת שהגיע הקציר אבא תמיד שוכר אותם וזו חגיגה שלימה בשבילם!!! למה?? כי אבא קורא לר' אלישמע ואומר לו: בעוד שבוע אתה מגיע לכאן בהרכב מלא!!! מה זה אומר?? זה אומר שר' אלישמע מגיע השכם בבוקר עם מגל ומתחיל לקצור (תוך כדי שהוא מתפלל כדין פועלים... חוץ מק"ש ותפילה שאז הוא מפסיק מעבודתו) ואז מתחילים הפשלות... שישאר בינינו... ר' אלישמע הוא לא כ"כ 'חזק' בקטע של הקציר... וכמעט בכל פעימה במגל נופלים לו שיבלים... לפעמים שיבולת אחד והרבה פעמים גם שנים... אבל על מנת כן!!! אבא יודע את זה והוא שמח עם זה... ויפי... למה לא... כל שיבולת נוספת שנופלת הולכת לעניים... זה רווח נקי שלנו כיהודים... ואז אשתו של ר' אלישמע מגיעה לשדה... והיא עוברת אחריו... ומרימה את כל הלפט שהוא הפיל ולוקחת את זה היישר לבית שלהם כדין לקט... (כמובן שאם השכנה תקדים אותה היא לא יכולה להתנגד... מתנות עניים זה הפקר!! אין רשות לבע"ב לקבוע מי יקח את זה... אני רק אומר מה קורה בשטח) ואז מגיע השעה אחד בצהריים והילדים של ר' אלישמע חוזרים מהחידר... אבא קורא להם... בואו... בואו לעזור לאבא שלכם בשדה ואני אשלם גם לכם... עכשיו: אתה מבין לבד שהילדים של ר' אלישמע לא מי יודע מה עוזרים... אבל אבא בכל זאת שוכר אותם... והשיקול העיקרי שלי, בגלל 'כי תבא בקמת רעך וקטפת מלילות בידך וחרמט לא תניף וכו...' יש מצווה מיוחדת שבשעה שהפועל עובד בשדה מותר לו תוך כדי לנשנש את היבול והמין שהוא קוצר... ולכן אבא נותן גם לילדים לעבוד בשדה בשביל לאפשר להם את התענוג למלול מלילות ולנפח ביד ולאכול... כך אבא חוסך לר' אלישמע עוד ארוחת צהריים לילדים שלו בדרך כבוד... כן... מגיע להם כדין פועלים... אבל תמיד אבא מזהיר אותם שאפשר למלול רק קצת שיבלים... לא לקחת הרבה כמו הילדים האלו שעושים כזה 'בטן' בחולצה ומכניסים לשם שיבלים ואז מפרקים אותם... זה אסור!!! כי כאן זה כבר דרך קבע וזה מתחייב בתרומות ומעשרות... כן... אבא מסביר להם שמעשרות זה הולך יחד עם שבת!!! כמו שבשבת אחרי ה'התילים' הרי בתקופה זו הממתק שהילדים מקבלים זה שיבלים לכסוס... וכבר כל הילדים יודעים שמותר למלול חיטים אחד אחד בשינוי אבל אסור לעשות כמה ביחד כי זה כבר נראה כדש... אז גם בייחס לתרומה זה אותו דבר... כל זמן שאתם מוללין נכה אחד אחד זה דרך עראי... אבל כמה ביחד זה כבר מתחייב בתרומה... (עקרונות לאבא לא איכפת... אבל ברגע שזה מתחייב בתרומה זה כבר לא חובבני... תרומה זה לא משחק... בפרט לא בתוך שדה שכולה טבל... זה יכול לעשות פה תרומות וסגדל שלם... וככה משפחות שלמות מבלים כאן במשך שבועיים שלוש 'עד ללות קציר החיטים'... ולבנתיים יש להם ארוחות צהריים לכל המשפחה... כל אחד מולל בפניה שלו... ובמקביל האמא לוקחת איתה לקט ומעשירה את האוצר הדל שלהם לקיץ הקרוב...

אז עכ"פ בשלב הזה אנחנו אווזים במצות לקט!!! חג הלפט הוא החג הראשון במתנות עניים... אבל בשבועיים הקרובים אנחנו נתקדם לשני החגים הבאים... חג השכחה והפאה... זה יקרה רק בעוד שבועיים! כי פאה זה משהו שמתחיל רק בסוף הקציר... כשר' אלישמע כבר יקצר כמעט את כל השדה... אז הוא יצטרך להשאיר פאה בסוף השדה!!! ואז... אחרי הפאה או תוך כדי מגיע החלק העיקרי של השכחה... שאז ר' אלישמע ובניו... אחרי שהם סיימו לקצור וכל החיטים מונחים תלושים על האדמה... כעת הם לוקחים כל כמה חיטים ואוגדים וקושרים בחוט ובסוף לוקחים אותם לערימה אחת... ואז כשהם לוקחים אותם הם שוכחים אגודה זה נקרא שכחה!!! רק מה?? מצוות שכחה היא קצת פחות עקשען!! כי זה כבר נעשה בחיטים תלושים ואז כבר אסור לפועל לאכול תוך כדי העבודה... (הדין של 'קטפת מלילות בידך זה רק בשלב של 'חרמט לא תניף' דיינו כשהעבודה היא במחובר) עוד נפגש אתכם לקראת השכחה... נזכיר ונזכור אתכם בשכחה...

בשבוע שעבר הייתה לי טעות במדור הלכה בקרוב ממש למעשה... כתבתי שם שנייר מגולה את כל הראש כולל הזקן!! משום מה כך היה ברור לי... והוכיחו לי שלא!! זה רק הראש בלי הזקן... ואגב: שמחתי שמחה גדולה... כי כשדמיינתי את עצמי משתוקק לקבל ע"ע נזירות בל"ג כשיבנה ביהמ"ק... מה שהכי הרתיע אותי זה לחזור הבייתה ביום מלאות מגולה למשעני... מילא הלוויים מסוגלים יום אחד בהיר להעביר תער על כל בשרם... אבל אני... ועוד ליוזם את זה... אבל ברגע שהתברר שזה רק הראש... זה כבר נשמע אחרת לגמרי... ואגב: זה מאוד מאוד מסובך!! כי נייר הרי צריך לגלח את הראש בתער... ואילו את הזקן אסור לגלח בתער!! ממילא מי שמגלח את הנייר צריך מצד אחד להוריד את כל שער הראש ואם הוא השאיר שתי שערות לא יצא ידי חובתו... ומצד שני אם הוא חלילה הוריד שתי שערות בוקן זה לאו דאורייתא... בקיצור: על זה נאמר: כחוט השערה!!! הספר צריך לדקדק עם ניוריו כחוט השערה...

הערה נוספת... והפעם בדרך היומי:

מיום ראשון הבע"ט מתחילים מסכת חדשה... סליחה!! בעצם לא לגמרי מסכת חדשה... אבל מתחילים נושא חדש לגמרי... כידוע: מסכת סוטה מתחלקת לשני חלקים מובהקים!!!

עד דף ל"ב זה דיבורא דסוטה... הלכות סוטה... ומדף ל"ב ואילך זה נושאים אחרים לגמרי לגמרי!!! זה כמה וכמה סוגיות קטנות ומגוונות עם הרבה אגדת'ת... זה מתחיל עם רשימת הדברים שנאמרים בכל לשון... (שזה הקישור היחיד שלהם לסוטה שגם היא נאמרת בכל לשון) ואז יש סוגיה שלימה סביב הברית של הר גריזים והר עיבל... (מומלץ ללמוד את הסוגיה הזו בעיון... ולו בשביל להתלמד איך לקחת מקראות שבתורה וללמוד אותם כסוגיה... ואגב... אם אנחנו נמצאים בהכנות לקראת מנת תורה... הנושא הזה הוא לגמרי קשור לנושא של קבלת התורה כי הברית שבערבות מואב היא המעמד החותם והמסכם של הברית שבחורב... באופן כללי צריך לדעת שיש כך וכך עשרות פסוקים מפורשים בתורה שעוסקים בסדר קבלת תורה... מעבר למעמד הר סיני בעצמו... אם זה המקראות שעוסקות בלוחות, אם זה פסוקים מפורשים בסדר העלויות של משה להר למי יום, וסדר מסיבת התורה ממישה לישראל וכו' ואם זה הברית בחורב והברית בערבות מואב, ואכמ"ל) אח"כ מגיע סוגיית ברכת כהנים... ואח"כ מגיע פרק משוח מלחמה... ועגלה ערופה... סוגיות קצרות ומתומצצות...

סוגיות קלות ומעניינות ואחרון חביב המשנה האחרונה של סוטה שעוסקת בין היתר באחרית הימים...

וזה כמובן בתור חימום מנועים לקראת

לקראת חזרה לזירה!!! היכנו היכנו!!!

בעוד שבועיים וחצי מסיימים מסכת סוטה ומתחילים מסכת גיטין ובוזה אנחנו סוגרים מעגל של יותר מחצי שנה...

בר"ח חשוון התחלנו מסכת נדרים, ואח"כ נייר (וסוטה...) המסכתות האלו הם אמנם שתולות בתוך סדר נשים... אבל יש בהם סוג של 'ציצאה וחריגה' מהנושא... (אמנם סוטה היא כן סדר נשים אבל כ"ז...) והנה בכ"ו באייר א"ה אנחנו שוב חוזרים לסדר נשים ובגדול!!!! מתחילים מסכת גיטין... ונא להתכוון!!! אם אתה רוצה לחלום זה עכשיו... עוד מעט חוזרים לעניינים... נא להתכוון...

לשובע ולא לרזון... ר' ישעיה ב"ר משה...

השובע הגעתי לתמי לתפילה... ואחרי התפילה אני רואה מודעה גדולה: "לשובע ולא לרזון", ר' ישעיה ב"ר משה זצוק"ל... מי שמכיר אותי יודע שאני לא אוהב סגולות... אבל מה אעשה... הייתי רעב!! ונכנסתי... אני רק נכנס... משהו מקבל אותי בפנים מאירות: נו... תאכל... הוא דוחף לי קוגל אטריות... לא הספקתי לגמור... הוא דוחף לי קוגל תפ"א... והחברה שם ממשיכים להאבס אותי עם עוגות ורוגאלאך משובחים כאלו... (מסוג הרוגאלאך שאצלנו הליטאים... מחלקים את זה רק אחרי צומות...) בסוף יצאתי משם כולי לשובע ולא לרזון... על הבוקר כמו בשבת אהה"צ...

עד כאן בשביל האוירה הטובה... אבל כעת כמה מילים ברצינות:

עד אותו יום לא התחברתי בגרוש לסגולה הזו... (וגם עכשיו לא...) בינינו... לקחת יהודי ולהאבס אותו ולדחוף לו אוכל ועוד לעשות מזה אלע אלע עניינים?? אבל אחרי שאכלתי שם!!! וחוויתי את האוירה פתאום ראיתי את זה במבט קצת שונה... אז ככה: במקרה... קצת הכרתי את הנפשות הפועלות... חלק מאלו שדחפו לי את האוכל בתוך הפה... אני מכיר אותם... בעבר היו לנו כל מיני יונחים פוליטיים בהבדלי מנטליות ומגזר ופוליטיקה... ושפכנו בוך וגנאי אחד על השני כ'מקובל'... **אבל כל זה שייך להסטוריה!!!** כי היום לפתע אני שוב פוגש את אותם חברה... ופתאום אני שומע מנגינה אחרת לגמרי... ר' שמיל... אכלת כבר?? אני רוצה שתאכל... ההלו... רגע... אבל שכחת... אני ליטאי... מה זה משנה... אתה צריך לאכול!!! לשובע ולא לרזון...

אחרי רגע נכנס שם עוד אחד מה'צדיקים האדומים' מהסוג שגם המאכל וגם הנאכל לא היו מעוניינים לשתב אחד ליד השני בגן עדן (וכ"ש לא במהים) ואני עוקב מהצד בדריכות... ואני בהלם... איזה מאור פנים... בא תאכל כבר לאקשן קוגל?? מה עם בעאלאך?? פתאום קלטתי שמאחורי הלאקשן מתחבא משהו שהוא בכלל בכלל לא לאקשן!!!

העניין הוא ככה: אותו אחד שחילק שם קוגלים - לשובע ולא לרזון... פעם היו בינינו גיציים של שנאת חנם... הוא מחק את הדרך שלי ואני מחקתי אותו... הוא אחז שאם אני לא מספיק עובד את ה' אז אני מחוק... ואם הוא לא למד כל היום כולל אז אני מצדיק מחקתי אותו... וכך היה וכך הווה וכך לדאבוננו ח"ו יהיה!!! מה נעשה... כבר אלפיים שנה שזה ככה!! זה לא סוד שכבר דורות ע"ג דורות שאנחנו נופלים בשנאת חנם ולבנתיים לא נראה באופק שמבינים עניין...

אלא שפתאום ר' שיעלה נכנס לתמונה... ר' שיעלה תפס את אותו אחד בגרון ואמר לו: תגיד לי: איך אתה מעיז לדבר נגד שמיל פולק?? אתה לא רואה שהוא... שהוא רעב?? ! הוא צריך לאכול?? ! מהר תביא לו לאכול... ברגע הראשון אותו אחד בהתחלה הסתכל על ר' שיעלה בהשתוממות ואמר לו... רגע... ר' שיעלה... אז מה ושמיל פולק רעב... שירעב... מגיע לו... הוא מתנהג כמו גוי... הוא לא מתדבק בצדיקים... שירעב להלם... ר' שיעלה הזדעזע... תפס אותו ואמר לו: אתה נורמלי?? ? הן של הרבש"ע רעב... ואתה מדבר איתי על יידישקייט...?? קודם כל תן לו לאכול... אח"כ נדבר!!! קודם כל תדאג שהבן של הרבש"ע יהיה שבע... אח"כ... אח"כ נחשוב מאיזה קומה לזרוק אותו על זה שהוא אוכל שרויה או לא עם בשובבי"ם...

ואת זה!!! את זה רואי שם ב'מפעל ההזנה'!!! את השפראך הזה טעמתי חזק בלשון שכמעט נשרפה מהקול הרוחני... **והייתי בהלם מזה!!!** לא האמת היא שבאמת היה מוזר לי... כי שמת לי לב שבאמת ממוזמן לא יצא לי להתכתב איתו... לא יצא לי לאחרונה לשמוע ממנו מילות נגאי על המגזר השני... מה מתברר?? ? שיום אחד הגיע ר' ישעיה ב"ר משה עם סירים גדולים... ועם 'גדולה לגימח'... ואת המסר ואת השינוי תפיסה שלא הצליח להיכנס **דרך הראש!!!** ר' ישעיה הצליח להכניס את זה עם כדור (של קנידלאך) **דרך הפה...** ר' ישעיה פותח לכל יהודי את הפה ומכניס לו אוכל... ההלו... קודם כל תאכל... אח"כ נדבר!!! **מה המסר שמועבר כאן דרך הפה... או יותר נכון דרך הבטן??** ההלו... קודם כל אתה בן של ה'!! קודם כל תאכל... קודם כל תשבע... אבא שבשמים רוצה קודם **אותך!!! ש ת ה י ה !!** מה תהיה? לא משנה כעת... קודם שהבן של ה' **יהיה... אח"כ שיהיה---** **צדיק!!!** שמעת?? יהודי צריך בראש ובראשונה **להיות!!!**

אח"כ הוא גם צריך **להיות---** **צדיק!!!** אני רוצה לעצור רגע ולשאול: המשפט הזה מקובל עליך?? אתה מסכים עם הקביעה הזו שהיהודי קודם כל **להיות** ורק אח"כ להיות צדיק? משהו חולק על היסוד הפשוט הזה?? זה הרי הלכה מפורשת!!! ההראיה: שעל חיים של יהודי מחללים שבת ויום כיפור... מאכילים אותו נבלות וטרפות... הכל דוחים... בשביל מה?? בשביל להציל חיים של יהודי!!! זאת אומרת: יהודי חי זה הדבר הכי חשוב בעולם!!!

קודם שיהודי **יחיה!!!** ורק אח"כ שיהיה (כמו) **יהודי!!!** קודם שיהודי **יחיה!!!** ורק אח"כ שיהיה--- **צדיק!!!** ואגב: כבר הזכרתי כאן פעם... יהודי צריך לאכול לאכול ארוחת בוקר... למה?? כדי שיהיה לו כח לעבוד את ה'?? מה פתאום!!! יהודי צריך לאכול כדי **להיות!!!** ה' רוצה אותך פה!! וזו סיבה מספיק חשובה עוד הרבה לפני עבודת ה'... זה בדיק כמו שתראה אבא רצה אחרי הקטנצ'ק שלה... להכניס לו עוד ביש לתוך הפה... תשאול אותה בתמימות מעושה: מה יש?? למה כ"כ חשוב לך שהוא יאכל?? מה... כדי שיהיה לו כח לעבוד את ה'?? היא תסתכל עלינו כאילו נפלנו מהידח... מה הקשר... זה הבן שלי... אני רוצה שהוא יאכל כדי... כדי שהילד שלי יחיה... מה יש פה להסתבך... מי צריך עוד סיבות נוספות... אותו דבר כאן:

רצון ה' הגדול ביותר בעולם זה בני בכורי ישראל!! יש לו עניין ב'ו' בן!! מה העניין שלו? לא יודע... כשההורים שלך יצליחו להסבירו לך מה העניין שלהם בן... אז תבין מה יש לרבש"ע ממך... אתה בן שלו וזהו!!!

---תכניס לראש: ישנם שני ערכים ביהדות שנמצאים בשיא פסגת סולם הערכים היהודי שאין למעלה מזה: א. **חיים** של יהודי! ב. **נבדו** של יהודי

חיים של יהודי דוחים את כל התורה כולה... כדן פיקוח נפש כידוע... לעומת זאת כבוד של יהודי אמנם לא דוחה לא תעשה!!! אבל עשה?? הוא דוחה את כככל העשה שבתורה ולו החמור ביותר... למדנו על זה לאחרונה בסוף נזיר: שאפילו כהן גדול שאסור לו להשתתף אפילו בלוויה של אביו... אבל אם אותו כה"ג פוגש מת מצווה ואין מי שיטפל בו... עם כל הכבוד לך כהן גדול... תפשיט את השמונה בגדים... תפשיט שרוולים כי כבוד של יהודי פשוט אחד דוחה גם את הקדושה של האיש הכי קדוש והגדול ביותר מאחיו... שים לב: **חיים** של יהודי! **נבדו** של יהודי!!!

אלו הם שני ערכים שנמצאים בפסגת סולם הערכים ביהדות!!!

ובנינו... באיזה מהירות אנחנו מוחקים את היהודי השני??

מפיע מולך יהודי שלפי החינוך שלו מותר לאכול היתר מכירה ואצלך זה איום נורא... אבל ההלו... לחמוק אותו בגלל ערך שנקרא שמיטה?? ממתי ערך של שמיטה דוחה ערך של כבוד של יהודי??

מפיע מולך יהודי שהוא לא לגמרי בקו שלך בעבודת ה'... ואתה מוחק אותו... תגיד לי: איזה ערך קיים ביהדות שהוא דוחה ערך של כבוד של יהודי?? אין כזה דבר!! אז נכון... הוא לא שייך למגזר שלך... הוא לא מסתופף אצל הכה"ג שלך... אבל אתה קולט שאם הוא ח"ו היה מת מצווה... הכה"ג שלך היה צריך להוריד את הקולפיק ואת השמונה בגדים כדי לטפל בקבורתו?? רק מה נעשה שאותו יהודי עדיין חי... לכן מה...?? אתה מוכן לכבד יהודי רק כשהוא מת?? אתה נזכר לכבד יהודי רק כשמכניסים אותו לאדמה? היום אתה עובר ליד יהודי ואתה יורק לו בפרצוף כי הוא לא לגמרי בקו שלך... הרי אם עוד רגע הוא ח"ו יתמוטט לך מול העיניים... אתה תהיה מחוייב לחלל עליו שבת בשביל קדושת החיים שלו שזה קדוש יותר משבת וי"כ וכל הקדוש והיקר ביחד?? נו... אז מה הוא אשם שלא קרה לו כלום והוא בריא ושלם... לכן הכבוד שלו יהודי והחיים שלו כבר לא יקרים ודוחים כל ערך אחר ביהדות אחר?? רק אמבולנס! עושה לך את זה??

אז הנה!!! זה לעניות דעתי סוד הסגולה של ר' ישעיה ב"ר משה...

ר' ישעיה ידע שברגע שיהודי מקבל התקפת לב... כולם פתאום נזכרים להעריך ולייקר את התא הבודד והערך הממוקד של יהודי כמות שהוא!! ר' ישעיה החליט... בשביל מה לחכות להתקפות לב... הרבה יותר זול להביא כמה סירים מהבילים ונכניס **ליהודי בראש** שהוא צריך לדחוף אוכל ליהודי השני **בתוך הפה!!!** כי... ההלו... לא מעניין אותי מי אתה ומה אתה... קודם תאכל!!! כן... ה'קודם תאכל' הזה יושב בדיוק על אותו יסוד של פיקוח נפש דוחה כל התורה כולה... הרי בינינו... למה פיקוח נפש דוחה כל התורה כולה?? כי... קודם תחיה!!! אח"כ תשמור את כל התורה כולה... אומר ר' ישעיה: אני לא מוכה לאמבולנס או לטרגדיה שתשים בצד את כל שאר הערכים היהודים ותסביר בדרך הקשה שחיים של יהודי זה הכי יקר... אני כבר מביא לאקשן קוגל ומכניס ליהודי לראש... קודם תאכל... קודם נדאג לחיי נפש שלך... ואח"כ כשתגמור מהצלחת... אז נתחיל לרבי איתך למה אתה לא מקפיד על זמן תפילה...

אותו חבר שלי כבר לא מסוגל לדבר בגנותו של יהודי!! תחשוב: אחרי כ"כ הרבה קוגלים שהוא הכניס לבטן של ה'הודים... איך אפשר לדבר על יהודי?? ? תבין: מילא פעם... הוא צעק עלי למה אני לא מספיק ראש שמים... אבל אחרי שר' שיעלה דחף לו מצקת טיב ואמר לו: שהעיקר שיהודי יאכל... מאז אין לו מה להגיד לי... הוא קלט שיהודי שאוכל טוב זה כבר יהודי שעשה את היומית שלו... וזה אמת!!! זה לגמרי לגמרי נכון ביחס ליהודי **השני** כלומר: בני לבין עצמי זה בודאי לא נכון!! אם אני אוכל כמה קוגלים ואני ארגיש שעשיתי את היומית שלי... אוי ואבוי לי... אבל אם אני אסתכל על היהודי השני ובמקום לבדוק בציציותיי... אני אבדוק אם הוא כבר אכל... אה... אם הוא אכל אז הכל בסדר... **זה נכון!!!**

ולגמרי נכון!! והלוואי ונגיע למדרגה הטהורה הזו!!!

כבר אלפי שנים הקב"ה רוצה שנקלוט שיהודי זה בראש ובראשונה בן של ה'... ועם כל הכבוד לכל היידישקייט... ה' מצפה ממני שאני אנהוג כבוד בן שלו... ורק אז אולי להתחיל לדאוג ליידישקייט שלו... (כמובן שבסוף אנתנו גם צריכים לדאוג להויתות של השני... ס"ס יש לנו ברבות... כן... אבל אתה מבין לבד שאנחנו תקועים הרבה לפני כן... אנחנו תקועים על סתם ביקורת ולשה"ר בלי שום קשר לדאגה כנה ליידישקייט של השני...) כאן הסיירים של ר' ישעיה ב"ר משה הוכיחו את עצמם שההלו... אם אתה כבר מגיע למתוח ביקורת על חבר שלך... כך... תמתח עליו ב'ביקורת של... שנראה לך שהוא רעב... כן... פעם הגעתי לטשיבלאך בשעה 12.00 בצהריים ואני רואה מפוצץ באנשים שמתפללים שחיות... התחלתי לעשות פרצוף ב'ביקורת'!!! מה קרה?? פתאום אני רואה חדר של אוכל של ר' ישעיה... אמרתי לעצמי: אוהו... הביקורת אבן ברגע אחד עברה ל- אוי... 12 בצהריים ויהודים עדיין לא אכלו... עוד רגע זה כזורק אבן לחמת... מהר מהר לאכול... אגב: זה גם הרעיון בסגולה של התפילה על קברי אדמור"ר זוויהל (ועוד כמה צדיקים) שכידוע כל העניין שלהם היה חסד והטבה לזולת ללא תנאים וגבולות... לדאוג ליהודי הבסיסי כמות שהוא... להוציא אותו שבע...

ומי יודע!!! אולי המסר הזה שכ"כ נחוץ היום... הוא הוא זה שמעורר בשמים שפע של רחמים לפעול ישועות... וכמובן... לא להיתקע שם... לשובע ולא לרזון זה לא קשור דווקא לציון של הצדיק וגם לא צריך לשים את התמונה שלו שם וכ"ש שלא צריך פרסומת... יש פה רעיון שהעיתי שלו הרבה יותר קשור לאבלות שיש לנו בימים אלו על תלמידי ר"ע (מאשר העיתוי של האירצייט של ג' איר) ס"ס אנחנו מתאבלים על תלמידי ר"ע שלא נהגו כבוד זה בזה... אין לנו מושג מה הם לא נהגו כבוד... אבל מה שבטוח... הסיבה שהם נענשו זה לא בגלל שהם לא נהגו כבוד בהליגער תלמידי ר"ע... אלא בגלל שהם לא נהגו כבוד אחד בשני כיהודים!! כי ס"ס החיוב לנהוג כבוד... זה לא רק בתלמידי ר"ע... אלא כל יהודי באשר הוא... ---תכל'ס... היארצייט כבר נגמר... הסגולה הסתיימה!!! האנשים כבר שבעים... וכעת הגיע הזמן לעשות את השינוי האמיתי מבפנים... בל נשכח **אנחנו כעת בשביתת מוזיקה ועוצר של חתונות לא סתם**... חז"ל רצו שנעשה שיעורי בית בימים אלו... להתחיל לבדוד את התא הזה שנקרא כבוד של יהודי!!! לדעת שהערך הזה דוחה ומדחיק כל ערך אחר ביהדות!!! לדעת שהיהודי השני קודם צריך **להיות**... ולהכיר בקיומו כבן של ה'!! אח"כ נתחיל לתנן אותו שיקפיד על המנהגים של הקהילה שלי...

לסיום: מומלץ בחום!!! אם אתה רוצה לעשות שינוי מהותי בייחס לשנאת חנם הנכון ביותר זה להגיע מכביש עקיה... תתחיל לעשות טוב ליהודים... תפתח איזה גמ"ח של הטבה וחסד... אפילו משהו קטן... ככל שתתרגל לעשות טוב ליהודי... מעט מן אהבה דוחה הרבה מן השנאה... זה העומק (בקיצור נמרץ) למושג שנקרא ספירת **העומר**... אמנם אנחנו דוהרים לקראת היום הקדוש והנורא של קבלת התורה שאז היהודי מקבל את כל השיעור קומה של כל המדרגות... אבל כל הבנין הזה בנוי... על מה?? על ספירת **העומר**!! על קרבן העומר שהוא מייצג את היהודי המינימלי!! את היהודי שהרגע נולד במצרים ומושלך לכלוך כתינוק מזונח ומעשיו כבהמה ומאכלו קומץ שעורים... וה' מחבק אותו ואוהב אותו כיהודי... זו נקודת הבסיס... על הבסיס הזה מתחילים ועליו מטפסים וממנו מגיעים!! גם כשהיהודי כבר מרגיש 'מספר' ואוחז בתשעה וארבעים יום... ההלו... אל תשכח שזה לעומר!! אל תשכח שכל המדרגות הגבוהות... נשענות על הבסיס הראשוני... לעומר!! על נקודת הפתיחה שלך שנקראת מינימום יהודי שלא תשכח לנהוג בערך הזה כבוד!!

שבת ה' אייר התשפ"ג

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת	י-ם
19:02	19:53	20:45	
19:00	19:51	20:42	ת"א
19:02	19:54	20:45	חיפה
19:00	19:52	20:42	ב"ש

כל הזכויות שמורות ©

פרשת אחרי מות קדושים

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

כאשר העבידו מצרים את בני ישראל בפרך, **היו מהפכים** את הסדר ונותנים מלאכת אנשים לנשים ומלאכת נשים לאנשים. לפיכך מזהירה התורה ואומרת, לבל יעשו בני-ישראל כן, אלא שהאנשים יעסקו בשלהם והנשים- בשלהן; שלא כנהוג בימינו,

שהאנשים החייבים להצמיח **סערם**- פלאות וזקן- מסתפרים ומתגלחים דוקא, ואילו **הנשים האסורות** לגלות את שערן- מצמיחות אותו ומהלכות פרועות-ראש... (לחמי תורה)

בחיים יש הרבה סיומים, אך כל סיום הוא גם התחלה.

אם אדם מגיע למצב של יאוש, מתוך סיבה כל שהיא, הרי זה רק בגלל חוסר דעת (שלא מדעת), כלומר, יאוש **מקורו בחוסר-דעת** ובהיעדר תבונה. (הרבי מקוצק)

לע"נ רחל ורשאלו אלבו בת קלרה

החורשה והניצוץ חורף מושלג וקר דלקה מדורה ליד חורשת עצים. היא החלה לדעוך וחששה שמא תכבה. פנתה אל החורשה ברחמנות מעושה: "לבי עליך, עציך עומדים ערומים וקפואים מקור, השלג מפריע להם לפרוח ולעטוף עצמם בפריחה ירוקה. דעי לך, כשם שהשמש מסוגלת לחמם אותך ולהפריח עלים ופרחים, כך גם אני מסוגלת לכך. ניצוץ אחד מסוגל לחולל פלאות ממש כמו קרני השמש...

אנא, **תני לי רשות** להיכנס בך, וישבו ימיך הטובים..." הסכימה החורשה מיד ופיתתה מקום **לניצוץ קטן** מהמדורה. לא עברו דקות אחדות, וכל החורשה הפכה **לאפר...**

אחד הענינים החשובים במיוחד לגבי חינוך הילדים ברוח ישראל סבא ובאווירת הדור הקודם - הינו עריכת **שולחן השבת** באופן מרומם, כאשר לא יעלו על גבי השולחן אלא **זמירות שבת ודברי תורה**.

הנותן ראוי לשתוק כי מתנתו תדבר בעדו

היה זה חורף גשום, וחוצות העיירה הפכו לבוץ, ובלתי נוחות להליכה. בבוקר אחד הבחינו תושבי העיירה בסלנט כי הצדיק **רבי זונדל** אוסף אבנים ומרצף דרך בבוץ מבית אמו לבית הכנסת, **כדי להקל על הליכתה** בלכתה לבית הכנסת להתפלל...

מים מלוכלכים לא עוצרים ומונעים מהפריחים לצמוח ולפרוח.

אז גם אתה אל תיתן למילים שליליות להשפיע על הצמיחה והפריחה שלך...

מי שאינו מסוגל להעניק ידידות אינו יכול גם לקבלה

בספר הקדוש "מאור עינים" מובא שכל יהודי **צריך לעבור** בימי חייו את כל בחי' העשרה ניסיונות שנתנסה אברהם אבינו להגיע לשלמות עבודת ה'.

וזה קשה. אוהו, כמה שזה קשה! ברגע שאני, הבן אדם, ורק בן אדם, שרוי במצב רוח לא טוב, כי לפני דקה פגע בי חבר והעליבני, ולמרות זאת **חובה עלי להאיר פנים** לכל אדם אחר עימו אני נפגש - אשרי מי שידוע לעשות זאת, אך ללא ספק מדובר באחת המשימות הקשות עלי אדמות, במיוחד בעולם כה איגואיסטי כשלנו, ובתקופה שבה כל אחד חי את עצמו.

עני יצא מהדרו של רבי **נחום מטשרנוביל** זיע"א, שכן הרבי העניק לו נדבה הגונה. כשיצא, ראה בחדר החיצון כפית של כסף. הוא נטלה בחשאי והניח אותה בכליו. כשהבחינו בני הבית שהכפית נעלמה, תפסו את העני וערכו חיפוש בכליו, עד שמצאו את הגניבה.

ביקשו להביאו לפני הרבי שיראה למי הוא מפזר את ממונו, והעני החל לצעוק: "לא גנבתי, הרבי נתן לי את הכפית". כדי לא לכיישו, אישר רבי נחום שנתן לו במתנה גמורה. והעני, בלי בושה טען: "מכיוון שבישו אותי על לא עול בכפי, מן הדיון לשלם לי דמי בושתי..." **וגם עתה** הסכים הרבי וקבע שצריך לפייס ולפצות את העני. הוציא מכיסו סכום כסף נוסף והושיט לו, ובלבד שתנוב דעתו. -

אחת העברות שעליהן חרב בית המקדש שגאת חינום. שגאת חינום **אפשר לתקן** על ידי אהבת חינום. מהי אהבת חינום? לותר לזולת גם אם לא מציע לו. לסלוח - גם אם אנו צודקים. לדון את החבר **לכך זכות** גם אם נגרם לנו עול. כך נקרב את ביאת משיח צדקנו ואת הגאולה השלמה.

מחצית מהחיים אדם מפסיד בכיסופן על העתיד, ואת החצי השני בצעדו על העבר.

קריאת פתח השנה

היה פעם מלך. עיוור בעין אחת. שחפץ בציוור דיוקנו. הוא הזמין אליו את שלושת הציירים הידועים ביותר במדינה. וביקש מהם לצייר את דיוקנו. תראו אמר להם, אם דיוקני יצא רע - אוציא אתכם להורג. אבל. אם תציירו אותי יפה. אגמול לכם מעל ולמעבר לחלומותיכם הורודים ביותר- הצייר **הראשון** צייר את מה שראו עיניו, והגיש למלך את דיוקם וראו בה בפיורש עין אחת עיוורת.

מיד ציווה המלך להוציאו להורג באשמת **חוסר כבוד** לבית המלוכה- הצייר **השני**. למוד ניסיון מה שקרה לחברו - צייר את המלך כששתי עיניו פקוחות, מסתכלות קדימה. ורואות בעליל.

המלך ציווה להענישו **באשמת ויף** ועיוות האמת- הצייר **השלישי**. שהיה חכם משני חבריו. צייר את המלך בפרופיל. וכך הראה רק את העין האחת. הטובה. המלך הרעיף עליו זהב **ואוצרות** לרוב. ומינה אותו להיות הצייר הרשמי של הארמון.

בחיים צריך לדעת איפה **עובר הגבול** בין להגיד את האמת. או את השקר. או להתהלך בזהירות ובחוכמה על התפר הדק שבין שניהם... כדי לעשות לפעמים שלום. (העורך)

זמנו היקר הראים זיע"א מגור בעל ה"אמרי אמת", היה מופלא במידותיו ובכל דרכיו. באופן מיוחד בלטה אצלו מידת הדיקנות בזמן, הוא חס על כל אבידת רגע, שהרי יכול גם אותו לנצל לעבודת ה', אנשים שהזמנו לקדש פנימה ידעו כי עליהם להופיע בדיוק נמרץ! ועם כל זאת, כאשר דרוש היה **לגלות אורך רוח** כלפי טרדנים, לא חס הרבי, מאורן של ישראל, על זמנו היקר ומילא כל מבוקשם. נכנס אליו פעם יהודי ושאל שאלה מסוימת. משענה לו הרבי, חזר על דבריו שוב ושוב, בחפצו כפי הנראה לקבל מענה אחר, אך הרבי חזר על תשובתו הקודמת. ולבסוף רמז לו ואמר: "אחד הדברים **שלמדתי מאבא**, זו מידת הסבלנות..."

אדם נסע לבקר את רעהו בכפר. החבר לא היה בבית, והאורח ישב והמתין. עודו ממתין ודבורה נכנסה לחדר ועקצה אותו. קפץ האיש ממקומו בכאב ותר אחר מקור המפגע, הוא ראה בחצר הבית תיבה גדולה, מתוכה **יוצאים המוני דבורים**. ריחם האיש על חברו, הן ילדים קטנים לו בביתו, הדבורים עלולים לפגוע בהם. קם ועשה מעשה, לקח ענף עץ יבש, הצית בו אש ובעזרת העשן הכריח את כל הדבורים. את התיבה שבר ואת שבריה השליך הרחק. כעבור שעה קלה שב בעל הבית ושמה לראות את האורח. אמר לו האורח: "עד שהגעתי הספקתי **לעשות עמך חסד גדול**, היו כאן בחצר שרצים מעופפים, אחד מהם אף עקץ אותי, לא תסבול עוד מהם!" ספק בעל-הבית את כפיו, "אבוי לי, חרפת רעב הבאת על משפחתי. נכון, הדבורים עוקצות, אבל הן גם נותנות **דבש** אותו מכרתי, ומהדונג יצרתי **נרות** והתפרנסתי בכבוד, וכעת איבדת את מקור **פרנסתי!**"

האורח הפיזו ראה רק את הצד השלילי שבדבורים – בעקיצותן. אך לא הכיר את מעלתן הנסתרת של הדבורים בכורת.

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא

יש להתבונן, מדוע הז"ל לקחו את המשנה בסוף מסכת סנהדרין והכניסוה לתחילת פרקי אבות, ועוד, הרי יש המשך למשנה "ואלו שאין להם חלק לעולם הבא.. ומדוע לא העתיקו גם את החלק הזה?"

אלא, יש אנשים שכשאומרים להם לבוא ללמוד ולהתחבר לשושלת המופלאה של התורה הקדושה, להמשיך את דרך אבותינו של "משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים.. (אבות א, א), הם אומרים שזה לא שייך אליהם, להם כבר אין חלק בתורה כיוון שהם עברו הרבה עבירות ואין להם עוד סיכוי לחזור.

לכן באו הז"ל והדגישו שזו טעות, "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא", לכל אחד יש עדיין חלק ומקום, עליו רק לבוא ולקחת את חלקו.

לפני כארבעים שנה לערך, **מחן וצוקל** היה מוסר ביום שבת שיעור בבית הכנסת בורוכוב שבירושלים, ובעזונות הרבים ליד בית הכנסת היו הנערים משחקים בכדור ומעשנים סיגריות ועושים רעש גדול. פעם אחת בדרכי לשיעור ראיתי נער צעיר בגיל חמש עשרה שנה בערך יושב וצופה במשחק, ניגשתי אליו ושאלתי אם הוא מעוניין לבוא ולשמוע שיעור תורה, השיב לי הנער שיש לו קשיי הבנה והוא לא יבין כלום, כבר מכיתה ד' סילקו אותו מבית הספר, ואין לו שום סיכוי. השבתי לו שאם הוא יתאמץ וילמד את התורה, הוא יקבל שכל ויבין הכל, ברוך ה' הוא השתכנע ונכנס לשיעור.

לאחר מכן הוא הגיע לישיבה ולאט לאט לימדתי אותו להניח תפילין וללמוד גמרא, במשך שלוש שנים הוא היה בשיעור א, ופעמים רבות הרימ' שלו פנה אליי בתחינה "הרב אלבז, תפסור אותי ממנו, בבקשה, אני חוזר לו על כל דבר שלושים פעם והוא לא מבין, אני כבר לא יכול". אמרתי לרב "לא נורא, נתאמץ עוד קצת, יש לו רעון טוב, הוא יצליח בסוף, בסוף הוא יקלוט ויהפוך לתלמיד חכם".

היום אותו תלמיד בקי עצום בהלכה, דיין ומורה הוראה בישראל, כל שו"ת יביע אומר מונח על כף ידו ופונים אליו בשאלות דחופות מכל רחבי העולם. ללמדך שלכל אחד יש חלק בתורתנו הקדושה, עלינו רק לפתח ולשבח אותו.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

שני חברים עולים

לאוטובוס קומתיים, האחד מתיישב למטה והשני למעלה. בזמן הנסיעה החבר מלמטה צועק לחברו: "תגידי לאן הגעתם כבר?" החבר מלמעלה עונה לו: "אל תשאל, הנהג שלנו עוד לא הגיע..."

העני בפיתו היבשה מסוגל להיות בעל תאווה כמו **העשיר** בסעודתו השמנה

קברניטה של אניה נתון

גם הוא באותה **סכנה** בה נתונים כל שאר נוסעי האניה, לפיכך יכול הוא להנהיג אותה,

מאחר שהאנשים מבינים היטב כי פקודותיו והוראותיו הינן נחוצות והיוניות לשלומה של האניה.

שכן הוא עצמו חרד לכך כמותם; מה שאין כן מפקד צבא **שיושב בלשכתו** ומשגר פקודות לחייליו שבשדה קרב.

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

"ומה לי להאריך בזה **העון החמור** מכל העברות "כל עמל האדם לפיהו" אמרו חכמים, שכל מצותיו ותורתיו

של האדם אינם מספיקים לכפר על מה שמוציא מפיו" (הגר"א באיגרתו)

אחד הולך ברחוב, רואה פחית ובושע בה. פתאום יוצא מהפחית מלאך. אומר לו: "תבקש משאלה, כל מה שתבקש תקבל". חשב על כך במשך שעות "מה אני אבקש? אני לא רוצה לפספס את ההזדמנות היחידה שלי".

לאחר מס' שעות החליט, ניגש אל המלאך ואומר לו: "החלטתי, אני רוצה וילה"

"אתה לא מתבייש, אני גר בפחית ואתה רוצה וילה???"

"ונפשי כעפר לכל תהיה", כך אנו אומרים ומבקשים כל יום בתפילה. ולוואי שנמצא בתוכנו את כוחות הנפש גם **לעשות ולקיים** - למחול, לסלוח, לקבל באהבה, **ולנהוג בענוה**.

להצלחה וישועה בכל התחומים יהודה בן בת שבע אבישלום בן אורה רפאל ארז בן הדסה צביה

לימים, הזדקן העגלון שהסיע את בני העיירה, והביאו עגלון צעיר, אבל דרש ממנו העגלון הזקן שרוצה **לבחון אותו** "הלכות עגלונות", ואם ימצא שיועד את ה"הלכות" ייתן את אישורו לקהל, וימנו אותו לעגלון. התחיל לבחנו, מה תעשה כאשר העגלה עם הסוס **נכנסו לביצה** ורפשו, והאנשים עם המשאות נמצאים על העגלה, אמר לו: "אוריד את המשא, ואנסה לשחרר את העגלה מהבוץ", "ואם זה לא יעזור מה תעשה?" שאלו העגלון הזקן, אמר "אוריד גם האנשים", ואם זה לא יעזור מה תעשה?"

ענה העגלון: "אבקש מהאנשים **שיעזרו לי** להוציא העגלה מהבוץ, ואם גם זה לא יעזור מה תעשה?"; "אמר איני יודע" – "אמר לו אם כן אין אתה ראוי להיות עגלון העיירה". שאלו העגלון הצעיר – נו, אני לא אקבל את המשרה, אבל תאמר לי אתה מה עלי לעשות? אמר לו: "עגלון חכם **לא מכניס** מתחילה את העגלה עם האנשים לבוץ".

האמת היא כי האדם עצמו אינו נוטל כלל חלק פעיל בכל עניין השידוכין... הקב"ה – הוא **המדווג זיווגים**, הוא המחליט והוא המכריע. והשידוך אשר יצא אל הפועל – הוא רק עליו הוכרז ארבעים יום קודם יצירת הוולד. (אורחות הבית)

כמה טיפשים הם אותם עסקני צבור, שאינם דואגים כלל לתקן את **עצמם** ואת ביתם, בו בזמן שהם מבקשים לתקן את הכלל כולו. עסקנות שכזו אינה עשויה להצליח. תחילה צריך להיות "בעדו ובעד ביתו" ואז אפשר שיהיה גם "ובעד כל קהל ישראל". במקרה ההפוך הרי הם ובתיהם מהווים פירצה לציבור וממילא **אין כל תועלת** בתיקונם...

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשדי, דינה בת ורב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, שרון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיאל בן לוליה, פנחס חיים אורחנר בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, ניגאל בן מלכה, דוד בן איה, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יהודה יאיר, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אליעזר בן רינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פרייא, שלמה בן דונה, יפה בת לאה **מחן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

לא נבס"ק אתג השמחה

יו"ל ע"י "ממלכת השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 0534-135-183
לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com
מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.ג. הי"ו

ווארט על הפרשה פנינים יקרים לפרשת קדושים

איש אמו ואביו תיראו ואת עֲבֹתַי תִּשְׁמְרוּ (פי"ט - פ"ג)

פירש רש"י, ואת שבתותי תשמורו - סמך שמירת שבת למורא אב, לומר אע"פ שהזהרתך על מורא אב ואם, אם יאמר לך חלל את השבת - אל תשמע לו, וכן בשאר כל המצוות. עד כאן.

ומעשה באדם מאזור הצפון שחשקה נפשו לילך לישיבה. באו הרבנים מהישיבה לרשום אותו כשהיה בערך בכיתה ח', אבל ההורים שלו סירבו ולא הסכימו. בסופו של דבר נשאר עם הארץ, והיום הוא מספר את זה כשדמעות בעיניו, ואומר שהוא היה צריך לצאת תלמיד חכם. ומה יצא ממנו, לדבריו? "עוד אחד".

ולעומתו מעשה שאירע בעירק, בהורים אמידים ועשירים ביותר שהיה להם בן יחיד. לימדוהו כל מיני חכמות, ורשמו אותו לאוניברסיטה במטרה שילמד כלכלה, כך שיוכל לנהל את כל עסקיהם. בגיל 17 לערך עבר אותו בן ליד בית המדרש הנקרא 'בית זליכא', וראה בחורים וזקנים יחדיו, יושבים, לומדים ומתנדנדים. נכנס פנימה ושאל לפרש המקום והלימוד. הסבירו לו על התורה ועל הקב"ה, וקירבוהו מאוד. בלא שימת לב ישב שם עד עשר בלילה בערך וחזר לביתו. למחרת לקח איתו הרבה עוגות ומיני מאכל, הביא לבית המדרש ושוב למד עד מאוחד בלילה. וכך היה כמה שבועות. בינתיים הזכירו לו הוריו שבעוד כמה ימים הוא צריך לחזור לאוניברסיטה, אבל הבן אמר להם שהוא החליט ללמוד תורה ולא כלכלה. ההורים כעסו מאוד ואמרו לו 'תלמד כלכלה ואחר כך תלמד תורה', אבל הוא התעקש וניצח. בסופו של דבר הבן הצדיק עלה לארץ, ויצא תלמיד חכם עצום בתורה הקבלה והנגלה, ושמר רבי שלמן אליהו זי"ע - אביו של הראשון לציון, הרב מרדכי אליהו זי"ע א."

הדברה תורה לע"נ: ר' משה בן יוכבד, ר' יעקב בן כוכבה, נורית בת טאוס שושנה, משה בן שרה.

שבת חתן!

חדש! חדש! חדש!

יצא לאור!

חוברת הבדיחות

משמח חתן וכלה חלק 2

16 עמודים || 99 בדיחות.

והמחיר?? - ב- 5 ₪ בלבד!

מהרו להזמין: 0534-135-183

ניתן להזמין בהקדשה מיוחדת
עבור השבת חתן.

מילתא דבדיחותא

1) הכי גרוע זה להיות טכנאי מזגנים. הוא מגיע למקום כשאינ מזגן וסובל מחום ועד שכבר נדלק המזגן הוא צריך ללכת.....

2) לבחור אחד נהיה פנצ'ר ליד בית משוגעים. לאחר שהחליף את הגלגל רצה לשים את הברגים ולא מצא אותם, במשך שעה המשיך לחפש ולא מצא. יצא משוגע אחד ושאל אותו מה הבעיה והבחור ענה לו: "מה הבעיה" אמר המשוגע "מכל גלגל תיקח בורג אחד סגור את הגלגל הרביעי, סע למוסך הקרוב ושם יתנו לך את הברגים החסרים." "מה אתה עושה כאן, בבית משוגעים?" התפלא הבחור. אמר לו המשוגע: "אולי אני משוגע אבל לא טיפש....."

ניתן להזמין בדיחות *de fiiis* האצרכת

מילתא דבדיחותא

3) זוג הולכים למסעדה והבעל אוכל בלי סכין. האישה קצת מתביישת בכל זאת מסעדה ואומרת לבעלה: משה, הסכין, הסכין. הבעל: "למה מי בא....."

4) שני קצינים איבדו את הנשק האישי שלהם באותו היום. לאחר שהחיפושים לא העלו דבר הם קובעים שישפטו אחד את השני. הם מסדרים חדר עם דגל שישמש כבית משפט, ומתחילים במשפט. שואל הקצין הראשון המשמש כשופט את השני, "האם אתה מודה באשמה?" "מודה" עונה לו הקצין הנשפט. "אם כך" אומר השופט "אני רושם לך נזיפה חמורה בתיק האישי" הם מחליפים תפקידים והקצין שנשפט הופך לשופט. הוא שואל את הקצין השני "האם אתה מודה באשמה?" "מודה" עונה לו הקצין הנשפט "אם כך" מורה השופט "אני גוזר עליך 3 שנים של מאסר בפועל" "איך זה יתכן?" שואל הנאשם "הרי אתה קיבלת רק נזיפה" עונה השופט: "בגלל שזהו המקרה השני ביחידה שלנו....."

בסייעתא דישמיא

חדש! חדש! חדש! חדש!

יצא לאור חוברת הבדיחות

'משמח חתן וכלה' חלק 2

ניתן לקנות את החוברת בירושלים: (מרכז העיר)

רחוב: דוד 9 שכונת הבוכרים. הכניסה בצד ימין, ליד דואר ישראל, פינת רחוב יחזקאל.

מחיר החוברת 5 ₪ בלבד!

ובחוברת 99 בדיחות מצחיקות על 16 עמודים A5.

להזמנות: 0534-135-183

מתאים מאוד לשבת חתן?

מילתא דבדיחותא

400 נוסעים יושבים במטוס וממתינים. הדלת נפתחת ושני אנשים, לבושים בחליפות טייסים, נכנסים פנימה. אחד מובל ע"י כלב נחייה והשני עם מקל עוורים. צחקוקים עצבניים נשמעים פה ושם, אך שני האנשים נכנסים לתא הטייס וסוגרים את הדלת. המנועים מתחילים לפעול. המטוס מתחיל לרוץ על המסלול, והאנשים מבינים, שהוא רץ היישר אל תוך האגם שבקצה המסלול. כאשר מתחיל להיות ברור שהמטוס לא ימריא, ושהם עומדים לצלול לתוך המים, זעקות היסטריות ממלאות את חלל תא הנוסעים. בדיוק באותו הרגע, המטוס ממריא אל על. טייס המשנה פונה לטייס הראשי ואומר: אני אומר לך בוב, אם יום אחד הם יצרחו מאוחר מדי, אנחנו כולנו נהיה באגם....

יש לך בדיחות מצחיקות?? ניתן לשלוח בדיחות למייל a05832349@gmail.com

6) שוטר עומד בכביש ועוצר שם מלא! אנשים. הוא רואה נהג שנוהג טוב ומסמן לו לעצור. אומר לו השוטר: "בגלל שאתה נוהג כמו שצריך אני אביא לך 500 ₪" מתוך סקרנות שואל השוטר: "מה תעשה בכסף?" הנהג אומר: "סוף סוף אוכל לעשות רישיון" אומרת אשתו: "נחזיר את האוטו לבעלים האמיתיים ונקנה חדש" אומר הילד הקטן: "נשלם כבר לכביש שש" ופתאום נשמע קול מאחורה "הצילו הם חטפו אותי....."

7) פעם אחד המלך לא הצליח להירדם. הוא לקח את כל סוגי הכדורי שינה אך אף דבר לא עזר. יום אחד בא אליו יהודי עם חמין ואמר: "תאכל ובטוח תירדם" אכל המלך את החמין ומיד נרדם לכמה ימים. מיד קרה המלך לכל המדענים ואמר להם לבדוק מה יש בחמין, בדקו המדענים ואמרו: "איך נרדמת אנו בטוח יודעים, אבל אנו לא יודעים איך התעוררת?....."

10 מי יודע??

למרות שחג פסח כבר מאחורינו, המבצע ממשיך!

ספר הבדיחות 'לא נפסיק את השמחה'
228 עמודים, 1,500 בדיחות.

רק ב- 50 ₪ במקום 70 ₪

מהרו והזמינו: 0534-135-183

נשארו רק 10 ספרים. ההדפסה הבאה: חשון ה'תשפ"ד

כל 9 החוברות שיצאו עד עכשיו בספר אחד.

מילתא דבדיהותא

8) יצחק ומשה יצאו מחדריהם בבית אבות והלכו לטייל בעיר. כשהתעייפו, הם ישבו בגן העיר ומשה ביקש מיצחק לקנות לו גלידה. הוא הדגיש: "אני יודע שאתה ממהר לשכוח, אז אל תשכח לשים דובדבן על הגלידה" יצחק אמר: "אל תדאג, אני אזכור זה פשוט" יצחק יצא לקנות את הגלידה, וכעבור שעה חזר והביא למשה המבורגר "אתה רואה?" אמר משה "ידעתי שתשכח למה לא שמת קטשופ....."

9) חילוניה נכנסה לסניף בנק בבני ברק והיא רואה טור נשים וטור גברים. רגשותיה גברו, היא ניגשה בתרעומת למנהל הבנק, על ההפליה, ההקצנה והדרת הנשים. היתכן כדבר כזה? עונה לה מנהל הבנק: גבירתי, לא הבנת. אין כאן כל הדרה או כל, הפלייה – אלו 2 טורים טור להפקדות וטור למשיכות.....

10) ילד חוזר לביתו לאחר היום הראשון בבית הספר. האמא שואלת את הילד: "נו, איך המורה החדש?" הילד עונה לה: "הוא לא יודע כלום, הכל הוא שואל אותנו....."

ניתן לקבל את הגיליון במייל: a05832349@gmail.com
העלון נמצא בחוברת המיוחדת 'טועמיה' שע"י דפוס 'ספיד'

ואלה יעמדו על הברכה!

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת!

הבטחתי לפרסם

התפללתי בציון הקדוש של חכם ששון מזרחי ז"ע"א

אמרתי פרשת הקטורת, נתתי פרוטה לצדקה, קבלתי על עצמי לשוב בתשובה, בקשתי בקשה ולאחר כמה זמן נושעתי.
הציון נמצא בבית החיים סנהדריה בירושלים

מקום זה יכול להיות שלך
ב- 10 ₪ בלבד!

גמ"ח הקלדות

דברי תורה
מסמכים

0534-135-183

קחו פצצת אנרגיה ליום שלכם

הצטרפו גם אתם לאלפי מאזיני קו החיזוק הייחודי עם רבנים מכל החוגים

מגוון-מרתק-קצר וקולע

חייגו: 0733-570-420

החיזוק מפי גדולי מגדי המשיורים: רבני יהודה יוסף, רבני יעקב לואיס, רבני ישעיה שורץ, רבני אברהם משה, רבני משה וינגר, רבני יעקב גלי, רבני אהרן בן אדינה, רבני אהרן ברינצ'א, רבני ששון לוי ועוד.

כורך במחיר מוזל

ספר גדול - 12 ₪
ספר בינוני - 8 ₪
ספר קטן - 6 ₪

054-8590124

מכירה | התקנה | שירות

ברי מים / מערכות לסנינון מים

טל: 0522775007

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

דברי הגאון הרב
ראובן אלבז שליט"א

רבינו יעקב בעל הטורים פותח את חלק אורח החיים בביאור דברי התנא באבות יהודה בן תימא אומר, הוי עז כנמר וקל כנשר רץ כצבי וגבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים. ולכאורה קשה, מדוע ספר הלכתי כה חשוב ומקובל בכל תפוצות ישראל מתחיל בדברי התנא באבות, ועוד, לחיות אלו נמר, נשר, אריה יש מידות רעות - חיות טורפות, היפך המידות האציליות והטובות שחייב האיש היהודי בהם, ואם כן כיצד מצוונו התנא להידמות אליהם?

אלא ללמדנו דבלי מידות אלו לא ניתן להישדך כיהודי מאמין בה' ודבק במצוותיו, אם האדם יהיה רך וותרן בכל דבר ודבר, הוא לא יצליח לשמור ולקיים את התורה והמצוות, אסור להתפשר בקיום המצוות בשום פנים ואופן, אם מתחילים להתפשר, לבסוף נהיים קרת, והכל אובד חלילה.

לכן פותח הטור את ספרו בפיסקא זו ללמדך שליהודי צריך להיות עזות כנמר וגבורה כארי, זריזות כצבי וקלות כנשר בעבודת ה'.

הגאון הגדול רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, היה גאון עולם ובקי בכל מכמני התורה, והעיד על עצמו שמיום עומדו על דעתו לא הסתיח דעת מהתורה הקדושה, דמותו הייתה כמלאך אלוקים, ואף אני זכיתי לראותו, כיהן כאב"ד בלונדון, שם העמיד את התורה על תילה בפרט בנושא הכשרות בתקיפות רבה ובעוז.

והנה בעל איטליז אחד שהיה מוכר בציבור החליט להתנגד להחלטות האב"ד, ופתח קובלנה בבית משפט הבריטי נגד הרב שקובע הלכות מחמירות וקשות נגד הילך הרוח האנגלי. כשהגיע הרב לבית המשפט, הרעים בקולו ללא מורא ופחד, וטען להגנתו שכלל גדול בדינו שאין הדבר עומד בפני האמת, ומי שבא לערער על האמת הפשוטה שרב המקומי הוא המחליט בנושא הכשרות מכוחה של הדמוקרטיה חוטא בכפליים, פוגע ביסוד האמת ומשפיל את הדמוקרטיה שכאילו נוצרה לשרת את השקר ולא האמת. נדהם השופט הגוי

ופסק בנחרצות: "הנמר הזקן הזה אולם נהם נהמה שכותלי בית המשפט הבריטי לא השכילו מעולם לשומעה, אך דבריו אמת וצדק!", זוהי העזות של העם היהודי לשמירת התורה והמצוות, הוי עז כנמר!

שבת שלום ואמור!

יש לי ראיון עבודה והפחד שלי שיקבלו אותי לעבודה ואני אצטרך באמת לעבוד.

כמה אני עצלן, איחורתי לעבודה מהבית.

תחשבו על זה: המשפט "איפה אתה" לא היה קיים לפני שהמציאו את הטלפונים.

יוסי חזר מבית הספר ואמר לאמו: נכשלתי בבחינה. תכניני את אבא לך. ענתה האם: אבא כבר מוכן. הכן את עצמך.

רק בעלי זקן לבן ידעו מה זה!

לדעתי מלחמת העולם השלישית תפרוץ בין אנשים שחם להם מול אנשים ששונאים מזגנים.

חלום של כל בעל מקצוע

המשפט המתנשא הזה של החבר שנמצא בחו"ל - רגע אז מה השעה אצלכם עכשיו?

ברכת השבת

אחרי שחברת התעופה ישראיר התחילה לשמור שבת (בעקבות רכישתה ע"י רמי לוי ומנכ"ל 'טעמן' שלום חיים) היה צפוי שההכנסות ירדו. במקום שהחברה תרוויח פחות,

הכנסותיה גדלו ב-10%

והיא עלתה למקום החמישי ברשימת חברות התעופה המצליחות.

"בְּרַכַּת יְהוָה הַיָּהּ תַעֲשֶׂיר" - זו ברכת שבת" אומר התלמוד באופן קצר וקולע (ירושלמי ברכות ב ז).

בתקופה שלאחר הרכישה והשינוי אמר רמי לוי: "הודענו לא אחת שהחברה לא תפעל בשבת. בחודשים האחרונים זה גם מה שקרה בפועל. השבת, מבחינתנו, היא ערך עליון, שאנחנו לא יכולים ולא רוצים לוותר עליו. הקניונים שלי סגורים בשבת. כל השוכרים מחויבים לעניין הזה. אפילו כשאני משכיר את הנכסים שלי באזור התעשייה עטרות לבעלי עסקים ערבים, אני מחתים אותם מראש שאין שם עבודה בשבת."

פרקי אבות

רבי אומר: איזוהי דרך ישרה שיבור לו האדם? כלומר, מהי הדרך שיבחר האדם להתנהג בה תמיד כל ימי חייו?

כל שהיא תפארת לעושה - שתהיה זו דרך שהיא נאה וטובה לאדם ההולך בה, ותפארת לו מן האדם - ואף בני אדם ישבחוהו ויפארוהו על כך שהולך בדרך זו.

והרמב"ם פירש: שהכוונה היא לדרך האמצעית, שצריך האדם תמיד ללכת בדרך האמצעית כגון: "הנדיבות" היא הדרך האמצעית שבין הפזרנות ובין הקמצנות, שכן אם יהיה קמצן ויצבור עושר, תהיה תפארת לו, אבל בני אדם לא יפארוהו על מידתו זו, ואם יהיה פזרן, אז "תפארת לו מן האדם" כלומר, שבני אדם המקבלים ממנו מתנות יהללוהו וישבחוהו, אבל אינה תפארת לעושה, שמה הוא בעצמו יבוא לידי עניות ויצטרך לבריות וכן בכל שאר המידות.

והוי זהיר במצווה קלה כבחמורה - היזהר לקיים כל מצווה, גם מצווה שהיא נראית בעיניך קלה ופשוטה, תהא זהיר לקיימה כמו מצווה חמורה. שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות - ויתכן שהשכר של מצווה שהיא קלה בעיניך גדול יותר ממצווה שהיא נראית חמורה בעיניך.

וזהו הטעם שלא גילה הקב"ה בתורה שכרן של מצוות, שאילו היה מגלה שכרן אזי היו מקיימים רק את המצוות ששכרן רב ואילו המצוות ששכרן מועט לא היו מקיימים (מדרש תנחומא עקב).

והוי מחשב הפסד מצווה כנגד שכרה - כלומר, הווי מחשב את ההפסד הממוני שנגרם לך על ידי עשיית המצווה כגון, קניית ציצית ותפילין או ביטול ממלאכתך וכדו' כנגד השכר שתקבל בעולם הזה או בעולם הבא בזכות קיום המצווה שהוא הרבה יותר גדול ממה שהפסדת.

לקבלת העלון במייל: 367korona@gmail.com

שירות
יחס
אישי

משלוחים
לכל חלקי
העיר

התבלבלתם?

תתרגלו למהירות של ספיד!

פזאכטו אטאן אוחות אקצ'ים למתען אממיות ופלימתן דטום ספידי!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל S025004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 3, 9, 16, 51, 52, 57, 89 >>

ספיד

דפוס
מהיר
ומתקדם